נותן אנכי לסתרי, יען אשר המה הסר לאשתי נעמה האהובה לי כאישון עיני ולבתי פנינה אשר כאבן חן אראנה, ולך הדורם מה אשיב גמול? וכל הוני אין די לפעולתך, כי השיבות לב אבות על בנים, ולב אהובות על אהביהם. ויאמר הדורם אנכי קרבתי רחוקים וקרבת אלהים אחפץ, אשר נגלה כבודו בימים האלה על כל יושבי תבל, כי השבית מלחמות עד קצות ארץ, ויתן מנוחה לעמים מרחוק; לכן אלֻה נא עליכם כי גדול אלהי ציון על כל אלהי העמים, ולו הגדולה והגבורה והתפארת, לכו נא ונעלה אל הר בית ה', ונקרבה פני עליון בתודה ובזבחים. ויאמר לו יורם וכל הנצבים אתו פה אחד: לכו אתה הדורם! ואלהי יעקב הרוצה בעמו הוא ירצך לעד, ויספחך אל בית יעקב.

ויעל הדורם עם בית יורם ובית ידידיה אל בית ה', ויזבחו יחדו זבחי תודה ויודו לה' חסדו ונפלאותיו, וישובו אל בית הקיץ ויאכלו וישתו וייטב לבם. ויאמר ידידיה ליורם ראה נא, כי בא דברי אשר דברתי לך זה עשרים שנה לאמר: כי ישיבך ה' בשלום חבתנו יחד זבחי תודה לה' ושמחנו בבית הקיץ הזה אנחנו ונפשות ביתנו. האח! אמר תנגאל בראותו את תמר מתרפקת על אמנון דודה, האח ראתה עיני חלומי נפתר וכל כמוס וחתום נגלה. רב לי! ענתה תימן בנשקה לפנינה, רב לי כי השיב לי אלהים את אשר לקח ממני, והספיר והטבעת דבקים לעד. ראה נא אמנון! ענה שך גם הוא, הוא אשר דברתי לך מאז לאמר: „עוד תקוה נשקפה משמים, תקוה תצמח מארץ ומתרבוני קיץ לא תיבש דמעת עשוקים'. הלא זה דברי: ענתה תמר באהבה ביד ימין אמנון, הלא זה דברי מאז: קוה אמנון כי טובה תנוה מחיים, ויחבק אמנון את תמר וינשק לה ויאמר: קוה קויתי ידידת נפשי, קויתי כדבריך, וטובה לי אהבתך מחיים.

תם ונשלם

זכ. אלהים לארץ: הקיאו מזיך? ולשאול — עוררי רפאים! הלא יכלה לענות עוד כי העתיקו במנה מלין. —

אך אלהים עשה את היום הזה! קרא ידידיה בבכי. בנפלו על צוארי יורם, אלהים הראני נפלאות, ומה תודה נשיב לו? הנה לעיניך נעמה תמתך אשת נעוריך, והנה מחמרי בטנה, אמנון ופנינה, ויהיה אלה תנחומותיך לשלם לך את השנים הרעות, הן גלויה היתה אהבתנו, ופעלה נראה על צאצאינו ביתר שאת וביתר עז ואנכי לא ידעתי. ויספר לו ידידיה את כל הקורות אותם מיום נפלו בשביה עד היום הזה.

ויפול יורם על צוארי נעמה, ויאמר: האח תמתי! עשרים שנה ערגה לך נפשי, וכל אנחותי נהפכו עתה לשמחת עולם, אכן שמחת עולם היא, ואלהים יחזק לבבי לשאתה — האח אלוף נעורי! קראה נעמה בבכי, למענך העמידני אלהים ויחזק כחי לשאת חרפות ומכאובים; אך אם ימי עלומינו כלו כענן וכערפל, מצהרים יקום לנו חלד, ותחזק נעמה בידי אמנון ופנינה ותגישם אל יורם ותאמר; חבק אישי הפעם פרי בטני יוצאי חלציך, גם הם לקחו מיד ה' יגון ואנחה; ויחבק יורם את אמנון בזרועותיו וינשק לו ויאמר: האתה עלם נחמד, האתה בני יקירי? אתה לקחת את לבבי על אי כפתור! אנכי סעדתיך על ערש דוי בהתעטף עליך נפשך, הן מאז דבקה נפשי בך, אהבתיך ולא ידעתי מה אני לך. —אבי! כבודי ומרים ראשי! קרא אמנון גם הוא, לבי רחש לך אהבה גם אני ולא ידעתי. ויפן יורם אל פנינה ויאמר: ומה שמך בת יפה ועדינה? פנינה שמי, ענתהו העלמה. פנינה! קרא יורם בנשקו אותה, מה גדלו תנחומותיך אלהים! לו מצאתי שריד כמעט לכל ביתי, כי עתה אמרתי: רב לי, ומה אענה הפעם בראותי את אשר לא פללתי לראות? ועתה הנני נותן היום את נחלתי אשר בבית לחם לאבישי. עקב אשר שמר חסד לבני ואמנון, ואת נחלתי אשר בברמל

קראה נעמה, האח אחינו! הריעו שפתי תימן ופניני. חמדת לבנו! ענו ידידיה והרצה, הנה בן יורם אוהבנו! אלהים השיבך הלום לרפא כל מחץ, לפתח מוסרות ולמחות דמעה מעל כל פנים. האח פודה נפשי ויורש הוני! קרא חננאל, אמותה הפעם. כי בא חלומי, לא נפל דבר ארצה.

הן בא חלומך, ענה אמנון בלב פג, אך אנכי כחולם הייתי הפעם ולא ידעתי נפשי, אם מישרים תחזינה עיני, או חזיון שוא והתולים עמדי. ויאמר לו סתרי: פקח עיניך בן יורם וראה כל מחמדי נפשך העוטרים אותך, עורה לתמר אהובתך ושגה באהבתה ואל תשגה עוד בחזיונות שוא, הן צורריך מתו בקלון ובכלמה ויהיו דראון לכל בשר ואתה התנער מעפר, וקרנך תרום בכבוד.

עודנו מדבר, והדורם בא מבין הזיתים ויורם אתו, ולא ידע יורם עדנה כי אמנון הוא בנו, כי כחד הדורם ממנו למען הגדל שמחת שתי המשפחות האלה פתאום. ויהי כראות יורם את ידידיה ויגש אליו ויפול על צואריו, ויתן קולו בבכי ויקרא, ידידיה! רעי! גבר עמיתי! ולא הכירו ידידיה כרגע ויאמר לו: ומי אתה קורא בשמי? ואמנון עמד מחריש ומשתאה ולבו פג, ויורם הסיר חותמו מעל ימינו ויאמר: זכר דבריך אשר אמרת אלי זה שנים רבות לאמר: „הן כל חפצים לא ישוו באהבה, אך אזכרתה יקרה, יקרה מאד לאוהבים נאמנים"; זה עשרים שנה אשר לא נעתק החותם הזה מיד יורם עמיתך—נפלתי בידי הפלשתים, נמכרתי לבני יון אשר פשטו חמדתי, והחותם הזה היה לי שארית וסגלה, מדי שומי עיני בו שכחתי ארץ שבותי, עניי, ומרודי, ולבי הגה בך ובכל מחמדי נפשי, ועתה הגידה נא לי רעי, העוד חי תוחר יגיעי, או ערירי אנכי?.

מה זה תראינה עיני? נתנה נעמה קולה בתרועה. האם

תמצאי את אשר תבקשי, וגם את אשר לא פללת לראות תראי, אך אל נא תגידי לאיש מבית אביך; כי אני הפוחח המבשר יחדו · ותרץ תמר כאילה שלוחה אל המקום אשר הראה הדורם, והדורם בא אל בית ידידיה ·

אמנון! נתנה תמר קולה בגשתה אליו, אמנון! אחרי ישעי בארצות החיים! מרי דברה נפלה על צואריו, ואמנון גם הוא נתן קולו: האמנם לי עודך תמר יונתי תמתי? ולא יכלו שניהם דבר עוד מששון עליצותם, ויעמדו כפסילים אלמים, וזרועותיהם חבוקות אלה באלה; אחר פתחה תמר פיה ותאמר: אכן השמים הגידו צדקך והארץ ענתה בך תמתך, ולי בשת הפנים, כי הייתי כיונה פותה · נתעה בשוא להאמין בטחי הפל; למצער שגיתי, וימים רבים רחצתי חטאת נפשי בדמעות שליש; אך לאמנון הרושה עוללתי כל אלה, ובן יורם האלוף יכפר לי ·

הניחי לי תמר התחנן לה אמנון, אשר לא הבין מה ירזמון מליה, הניחי בת נדיב לאמנון הרועה, ולבי לך לבן יורם השוגה באהבתך, אנכי חטאתי בנפשי, ובן יורם יכפר לך, הסבי עיניך מנגדי, כי למה אערה נפשי לעיניך?

אל נא אלוף ביהודה, אלוף נעורי, אל נא תערה את נפשך כי בה קשורה נפשי, היה נא לפני תמר אהובתך, אשר לא תוכל עוד להאריך ימים בלעדיך, עזריקם עשה עשר ולא במשפט, כי בלע חיל זר נחלת יורם אביך, ובאחריתו היה נבל בן עכן הבליעל, אך מות ירעם, גם זמרי חפר ובוקיה וכל הקמים עליך לחבו עפר, ואתה אמנון בן יורם ראה חיים עמדי! ·

עוד אמנון משתומם לדברי תמר, והנה ידידיה, תרצה, חננאל. נעמה ופנינה, גם תימן ופתרי תרוצו אליהם ויפלו על צוארי אמנון חליפות, ודמעותיהם שטפו על לחייו · בן שמשתי!

נפשי נתונה לאחר, ולי נתונה מנת לב ותחת שלם! — ציון! ציון! בשמים עדי כי עמך שתיתי כוס קבעת, ולמה לא אשתה בתוך קדשך כוס ישועות? כילד גברי, כבן שלח נגרשתי משעריך, ויגונך ואבלך מצאוני באיים רחוקים, אספוני נא עתה אל חומותיך, כי אליך נשאתי נפשי השבעת מרורות, אשאנה מארצות נכר, לערות אותה על אדמת קדשך. הנה הוית הנחמד, בו חקוקים שמי ושם תמר, עוד יזל מים מדליו וטל בקר ילין בקצירו, אך יבש טל ילדותי, והנני כעלה נובלת, טרופה מגועה ונהדפה מרוח סער; הנה בית אפריוני — צל ימי ששוני, בו יתעלם עזריקם עם תמר באהבים, ואנכי הה! נפשי פה תשתפך, והיה לי הבית הזה למצבת זכרון.

ולא יכול עוד אמנון דבר ויאנק דום, ותמר אשר לא ישנה עוד הקשיבה לכל הדברים האלה, ותאמר: לא, לא חולמת אנכי עוד, הנה דמעותי נוזלות על לחיי, ולבבי הולם פעם בהקיץ, ותקם ותלבש שלמותיה והנה ידיה הרועדות אותות בכפות המנעול, אך מפתח הדלת אין, ותעורר את פועה בחזקה, ותאמר: קומי פועה ותני לי המפתח פן אשתר את דודי ואיננו, מהרי נא. כי כמעט יצאה נפשי ברברו. ותקם פועה ותמר תנומה מעפעפיה ותאמר: שאי נא גברתי כי שונה את בחלומות ואת כל נפשות ביתך תוליכי שולל, מה זאת כי תחרדי עלי את החרדה הזאת? הוי אשה סרת טעם, ועקה תמר, תני לי המפתח כי צר לי המקום פה: ותקח פועה את המפתח מראשותיה ותתנהו לתמר, ותצא תמר וחיש מהרה ותצער אל ירכתי הבית כמפה וטפח, ודודה חמק עבר, ותלך הלאה ותקרא אמנון! אמנון! ותספוק כפיה, ותאמר: האמנם חלום חלמתי בהקיץ? והנה הנזרים לקראתה ויאמר: לכי תמר הלאה אל בין הזיתים, ושם

שְׂחָקִים עַל רֹאשֵׁךְ יִזְּלוּ טַל אוֹרוֹת ·
מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָפוּ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת ·
אִמְרוֹת אֱלוֹהַּ, דְּבַר אֶל נְבִיאַיִךְ :
יִרְאוּ אִיִּים צוּרֵךְ מֵרֹאשׁ צוּרִים ·
יִרְאוּהוּ וִיכַבְּדוּהוּ בָּאֻרִים ·
וּמֵרָחוֹק יָבִיאוּ לָךְ בָּנָיִךְ ·

הַרְנִינוּ מוֹצָאֵי בֹקֶר וָעֶרֶב ·
יַחַד הָרִיעוּ לְאֻמִּים שְׂרִידֵי חָרֶב ·
אִמְרוּ לְבַת צִיּוֹן : הִנֵּה זֶה אֱלֹהָיִךְ :
הִכָּה גוֹיִם עָרִיצִים חֲפֵצֵי קְרָבוֹת ·
וַיִּשְׂמַח בָּךְ בָּנִים עַל אָבוֹת ·
חָתָן כֹּהֵן פְּאֵר וְכַלָּה עֶדְיֵ כֵּלָיִךְ :

ותמר התעוררה ותעורר את פועה ותאמר: הקיצי פועה כי קול נעים שמעתי, כקול דודי מדבר נעימות, וכמעט חדל הקול; ופועה אשר נסך היין עליה רוח תרדמה מאנה להקיץ ותאמר: הניחי גברתי לעיפה, כי אין קול ואין דברים זולתי חלום · ותאנח תמר ותאמר: אולי חולמת אני כי כן הסכנתי, והנה הקול ההוא מדבר שנית באזניה לאמר:

האח נבלי שמים! זמרת יה, ממנה לב ובשר ירננו! רק הדרת קדש רק שלוה חופפת על עיר אלהים, אמנם שבו נדדיה כיונים אל ארבותיהם, כל חתן יכהן עתה פאר, אך איה פאר גזרי, ידידות נפשי? הה! ידידות

יעיר לו וה׳ אזן לשמוע בלמודיו בבקר בבקר. מה ידידות משכנותיך ציון! גבעותיך התעורנה גיל, שלום בחילך, תית וישועה בארמנותיך, כמעט הממך תעסים, בעתך נחלי בליעל, אך חלפה חרדה בא שקט, וכשושנה ענוגה התפתחי עתה ממבנותיך, עוד תפריחי, תוסיפי תת ריח, בניך שקטים על משכבותם וחוממות אל בגרונם; פה אב לבנו יתנה צדקת ה׳ ונפלאותיו אשר הראם, בעת שדי ישמחו ויגיל בישועתו; ופה אשה מחבקת עולה בהשקט ובבטחה, תאציל לו עטרת נשיקות, ועטרת ברכות תביע לשונה לאל משמח אם על בנים; פה ישיש חתן על כלה כי נסו יגון ואנחה מציון, וששון וגיל ידנו עתה לבותם, משנה שמחה ישמחו ויתעלסו באהבים באין מחריד; ופה מעירי שחר ינהרו בלב עלז אל בית ה׳ לומר לשמו, ברן יחד כוכבי בקר; והאח! שמעה אזני קול מהיכלו אומר כבוד, קול ה׳ לעיר יקרא, קול נעים נשמע עד קצות ארץ, הס כל בשר: דומו בעלי כנף ושמעו שירות היכל!

הנה קול מהיכל, והמון תרועת הלוים המנצחים בנגינותיהם נשמע לאמר:

הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים.
הִנֵּה שַׁחְרֵךְ פָּרוּשׂ עַל הֶהָרִים.
וְחֹשֶׁךְ וַעֲרָפֶל כִּסָּה שְׁמֵנָיִךְ.
פִּתְחִי שְׁעָרַיִךְ לַהֲמוֹנִים הֲמוֹנִים.
וְיָבֹא לָךְ גּוֹי צַדִּיק שֹׁמֵר אֱמוּנִים:
הַתְּהֹדִים מַיִם לְתֹךְ תּוֹכֵךְ.

נגד שנתם והיא מאנה לנום, ותילל מר עד אשמורת הבקר.

ובני ציון החרדים לדבר ה׳ השכימו טרם השחר עלה, וישטחו להם שטוח בין ההדסים אשר במצולה ובעמקים על כל יבלי מים, זעיר שם, זעיר שם, עמדו ויכרתו להם ענף עץ עבות וערבי נחל, אותות ישע וגבורה לשמוח בהם לפני ה׳ ביום מחר ביום הראשון לחג האסיף, מכבי נשף כתו תרו מאור יפעת שחר תכלילי הנוצץ בירקרק תרוץ, פני קדים מתולעים מלהבות אש פלדות אשר יתצוב השמש טרם צאתו מאהלו, נהרים ויאורים נחים ושקטים שוכבים בין שפתים כתבנית רקועי פחי כסף ומוצקים כראי בגרותהם, עליהם יזהיר אור יקרות ירקרק, ארדמם, סירק הרים אשר סביבותיהם ומאדם פני קדים, גם זהר הרקיע בתכלת מראהו ובכוכבי בקר המשובצים בו כנקודות הכסף, ישים עליהם טספות להרנין לב, הנשר העיר קנו וצפרי שמים פצחו רנה, התרועעו וישירו כל תולדות השמים והארץ, יחד הררי ציון הרנינו לאלהי עוזם; ידידיה השכים קום בין שומרים לבקר לעלות אל בית ה׳, ותימן ומתרי הלכו לכרות ענף עץ עבות וערבי נחל; אך תמר העיפה מבכי תשכב למעצבה, כמעט רחפה תנומה על עפעפיה, אך לא לעצובת רוח כמוה שנה ערבה, כי היא ישנה ולבה ער — שמורות עיניה סגורות, אך אזניה קשובות אל כל הגה והמולה, והחלום בא לברא מהם חזיונות לילה, ויסכסך חזיון בחזיון בשוא ותפל ובדברים אשר אין להם פתר, והנה קול נעים הומיה באזניה, קול ערב יוצא מבין הזיתים אשר בירכתי בית הקיץ ומדבר את הדברים האלה.

„מה יפו תועפות הר הקדש! ומה נאוו זיתיו הרעננים, עליהם נורא הוד נאדר בקדש! מה יפה ומה נאוה גאון צמרתם ודליותיהם המרעיפים רסיסי טל שמים, המתנערים מכנפי הכרובים ויורדים על ראש צדיק, על קדקד בן איתן אשר

ויהי בשלשה עשר לירח האיתנים בצהרים, וסתרי ותימן
באו מן הכרמל, ואבישי בא מבית לחם אל בית ידידיה,
ובחורי תמר ובתולות יפות באו גם הם אל בית המשתה, גם
נעמה ופנינה חשו באו, והנה המית נבלים, כנור ועגב ומצלתים
משחקים; אך ערבה שמחה בתוגה וצהלה ביללה, כי תימן
ראה את פנינה ושניהם נאנקו דום, ותמר באה אל החדר
ותשא קול בוכים לקול זמרת נבלים, ורעותיה אשר בציון
עם עלמות יושבות הערים האחרות, אשר באו ירושלימה
בשנה ההיא, האיצו לדבר על לבה ולנחמה, ותמר מאנה
להתנחם; ותימן ופנינה גם הם לא יכלו למנוע עיניהם מדמעה,
ותבכינה גם נעמה ותרצה אתם, ויאחרו הקרואים בבית
הקיץ עדי נשף, ויספרו איש לרעהו על אודות התלאות אשר
מצאום מיד צבאות אשור, ויודו לה׳ חסדו ונפלאותיו אשר
הראם, ובראותם כי בבית ידידיה ערבה שמחה, וישובו איש
איש למקומו; ונעמה ופנינה לנו בבית הקיץ, בחדר אשר
פנתה תרצה למו, וסתרי, אבישי, ידידיה, חננאל ותימן
נתנו תנומה לעפעפיהם בלילה ההוא בבית הקיץ, ויהיו נכונים
לקום לראש אשמורות לכרות ענף עץ עבות וערבי נחל.

ותרא עפרת תמר שתתה יין ותשכר, ותאמר אל תמר:
הלא כאבך כאב תימן ופנינה ולמה תרבי אבל מהם,
ונעמה הלא אם אמנון ופנינה ובכל זאת תבליג על רוחה.
ותאמר תמר: הלא שנים ילדה נעמה, האם לא תשיש באחת
במות האחר, ואנכי אחד אהבתי והאחד איננו; גם פנינה תשיש
בשוב נדחה מן הכרמל, אך איה נדחי כי אשיש בו? הן שערי
ציון פתוחים יומם ולילה ונודחי יהודה יבואו בם מעבר לנהרי
כוש מצפון ומים, אך בעד בחירי סגרה הארץ בריחיה, ולא
יצא עד ממסגרותיה, ישמח כל לב ותעלוז כל נפש, אך
לבי אנוש ונפשי האבל לדודי כי נפקד.

כן הגה תמר במרי שיחה בעת אשר כל בני בית ידידיה

בתי לה׳, כי לא יבצר ממנו מאומה. איה לי עתתו תמר, מה כחי כי איחל, ומה אחריתי, אם אראה את אמנן בהיותו בין המתים ובין החיים? אל נא תאיץ אבי לנחמני, כי נסתר כל נחם מעיני, אבכה, אריד בשיחי ותהי זאת נחמתי.

כט

קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה־זֶה בָּא מְדַלֵּג
עַל־הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל־הַגְּבָעוֹת׃

(שה״ש ב׳ ח׳)

חת היה משפט ידידיה מימים ימימה, אחרי אספו מגרנו ומיקבו, אסף את אוהביו אל בית הקיץ, ויעש להם משתה בשלשה עשר לירח האיתנים, ואחרי כן סגר את בית הקיץ ויעזבהו עד שוב האביב לתקופת השנה, וישב שבעת ימים בסכה, ויצא ממנה לשבת בבית החרף, וגם בשנה הזאת אשר לא היה זרע וקציר, וארץ יהודה אבלה ספית, גם בשנה הזאת לא גרע ידידיה את חקו ויעש משתה שמנים לאוהביו. ויאמר ידידיה לתרצה: הן רבה השמחה בשנה הזאת בקרית ציון, וגם יושבי הערים הרחוקות יתהלו אליה לשוש משוש כל הארץ בקרית מועדנו בחג הסכות, רק בביתנו ערבה שמחה; לכן אקרא נא לבחורי חמד כלילי יופי, ולעלמות היפות, תפארת ציון וחמדת יהודה, וקראתי למנגנים, אולי תסור הרות הרעה מתמר ונשאה עיניה אל אחד הבחורים ושכחה את אמנן; ותרצה הניעה ראשה ותאמר: הלא כדבר אחד הגברים תדבר אישי; ואולם דע לך שאהבת נפשי, כי לא כגברים הנשים, כי יתנו הגברים עיניהם בנשים רבות, והנשים באחד תתננה עיניהן, ובהור האחר מתן ומת הוחן לא תשכחנה אותו לנצח; ובכל זאת נסה נא ונראית היקרך דברי.

(ת)

ט

אַד בְּאֶרֶץ נְשִׁיָּה אֶמְצָא מַרְגֹּעַ׃
דֵּה שְׁכֶם אֶחָד לָרָשׁ וְלַשּׁוֹעַ,
שְׁעִי מֶנִּי תָּמָר, קִבְרִי לִי אַפְרִיחַ!
מִשְּׁאוֹל לֹא עוֹד תְּנַדְּנִי יַד רְשָׁעִים׃
חֶרֶב אַשּׁוּר לֹא תְשַׁכֵּל בֵּין רְפָאִים,
הָאָרֶץ בְּרִיחֶיהָ בַּעֲדִי כְּשִׁרְיוֹן׃

רב לי אלהים! ענתה תמר ואמרה בנשאה לשמים עיניה, רב לי להגות תאניה ואניה בקרית משושך; הן את נפש אמנון לקחת, קחה גם את נפשי ונסו יגון ואנחה מציון; הנה שאגות אמנון הנתכות על הגליון, הנה נהמת רוחו בצאתה, הה! נהם הרעם הנורא הוא מפוצץ לבבי; מה נעמת לי ציון קריה עליזה, עת שפך עליך אמנון רוח חן, ובמה נחשבת לי עתה? הלא כעמק הבכא; ואנכי מעת תתנה מקוננת בך, להעציב בך כל רוח ששון, ולהלאות אלהים ואנשים, ואולם לא אאריך בך ימים אחרי אמנון, הן אהבתו ערוכה ושמורה בלבי עודני חי, וגם במותי תנוחה היא בקרבי ועמי יחד על עפר תנוחת, ומי יתן והשתפכה נפשי על האדמה ההיא אשר פצתה פיה לקחת את דמי אמנון!

עודנה מדברת וידידיה נגש אליה ויאמר: הן ירח ימים תתנור בתולה שק על בעל נעוריה ואת תספרי ימים על שנה למרר את חיי הוריך. ותאמר תמר: ולמה אבי המתרת ספר אמנון ממני? לו מאז קראתיו, כי עתה כבר תמו חיי תמר עמל מעיניך. ויאמר ידידיה: הלא במתים נחשב יוסף ליעקב, וברכות התמים הזה מקור חיים לכל בית אביו, כי

ו

תִּקְוַת חַיַּי נִתְּקָה בִּידֵי רֶשַׁע,
דָּעֲכָה כַּפִּשְׁתָּה בְּלִי פֶשַׁע,
אָבְדוּ עֶשְׁתּוֹנוֹת לְבָבִי הַ[illegible]
אַהֲבָה כְּתַעֲנוּגֶיהָ חֵן וּנְעִימוֹת,
הָיוּ לְנִדּוּפִים, הִשִּׂיגוּ כְּלִמּוֹת,
מָוֶת! הָשֵׁב יָדְךָ עַל הַצְּעִירוֹת,

ז

עַמּוּדֵי שָׁמַיִם בְּעֵינַי יְרוֹפָפוּ,
כּוֹכְבֵי אֵל מִפְּנֵי נָגְהָם אָסָפוּ,
אוֹיָה לִי אָן קוֹדֵר אֵלֵךְ בִּבְלִי[illegible]?
בְּקֶרֶב צָרָה הָהּ! אֵלְכָה עֲרִירִי,
יְשׁוּדֵנִי רָעָב אוֹ קֶטֶב מְרִירִי,
תַּהַרְגֵנִי לְשׁוֹן אֶפְעֶה אוֹ בְּנֵי שַׁ[illegible]

ח

אַחַד מִימִינִי, מִשְּׂמֹאלִי פַּחַת,
לְפָנַי צוֹפָה אָסוֹן, אַחֲרַי שַׁחַת,
אֵיזוֹ דֶרֶךְ, בּוֹ יִשְׁקוֹט לְבָבִי;
אֶרֶץ תַּחְתַּי תִּתְנוֹדֵד כִּמְלוּנָה,
עַל כָּל מִדְרַךְ רַגְלִי רֶשֶׁת טְמוּנָה,
שׁוֹט לָשׁוֹן, חֶרֶב, רָעָב וְ[illegible]

ג

שגיתי באהבתך יפהפיה,
לבי הגה בך, עיני צופיה,
אך כה ראיתי מחמדי תבל,
את היא, דמיתי, חלקי בחיים,
הוי חשק נמהר, פחז כמים!
הה תקותי! איך היית לי כציץ נבל.

ד

בשחר חלדי ראיתי חליפות,
אויבי שקר צדוני למרחפות,
ואת תמר איה לי, באף תשברני;
רוחי חבלה, אחזתני רעדה,
את נשף חשקי שמת לי לחרדה,
כי גערת בי עדינה והרעמיני.

ה

לא שלותי, ויקם בי שאון,
לכל מכברי הה! הייתי דראון,
ומה עשיתי, האל כחשתי?
בקשתיך תמר ואמצא קבר,
הה! ששון ויגון, השאת והשבר!
הה! אמלל אני! כי בתמר נבאשתי.

מעיניה, וברוב הגיתה רמתה לשמע את קולו מבין הזיתים, ותעורר את פועה בקול ששון לאמר: הנה קול חדי נשמע באזני! אז הקשיבה פועה, והנה אין קול ואין עונה, ולא שתה עוד לבה לחלומותיה ולדבריה. ויהי בחמישי לירח האיתנים ותמר מצאה את הספר אשר שלח אמנון מבית לחם, ותבא בדד אל בין הזיתים ותקראהו ואלה דבריו:

א

שְׂדוֹת בֵּית לֶחֶם מְקוֹם שַׁעֲשֻׁעֵי יְלוּמַי,
פֹּה אַרְיֵה מַשְׁחִית נָפַל בְּעָצוּמַי,
זִכְרוֹן, יְדִידוּת, חֵן, אַהֲבָה וָרֶצַח;
כַּעֲנָב רוֹשׁ אַהֲבָה בְּלִבִּי פָּרָחָה,
אָז סָרָה רוּחִי, נַפְשִׁי לֹא נָחָה,
הָאַהֲבָה הָהּ! תְּקַפַּתְנִי לָנֶצַח.

ב

יָדַעְתִּי אַהֲבָה, יָדַעְתִּי עַצֶּבֶת,
וּבְקִרְיַת מָשׂוֹשׂ אִוִּיתִי שָׁבֶת,
בַּעֲבוֹתוֹת אַהֲבָה תָּמָר מְשַׁכְתִּינִי,
וְהִמְשַׁכְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ,
וַתְּבִיאִינִי מַשְׂכִּיּוֹת חֲדָרַיִךְ,
וְעֵינַי יוֹנִים תָּמִיד לְכַבְּתִינִי.

תמר דמעתה מעל פניה ותאמר: כן תיקר נפשך הדורם בעיני ה׳, והביאות את אמנון, והשיבות אותו גם עתה מאשר הוא שם כאשר השיבות אותו מנינוה, ומה יעלזו לבך או בראותך המון אנשים עוטרים אותך, ומברכים את שמך על הטוב אשר עשית, וברכתי תבוא לראשך והשיגתך כל ימי חייך. ויאמר הדורם: את אשר לי לעשות אעשה, ואת חלי את פני ה׳ והצלית דרכי, כי נטה ה׳ בימים האלה כנהר שלום לחושבי ציון. ויברכו בית ידידיה את הדורם ויתנו לו משאת ומנחה, וילך מאתם וישם לדרך פעמיו.

כח

עברו שני ירחים מיום אשר נשתה גבורת סנחריב וחילו מסביבות ירושלים, ותקות תמר הלכה ואבדה מיום ליום, אך תוגתה הלכה ורבתה; ותימן גם הוא ראה כי תוחלתו תכזב מפניה, ולא עצר עוד כח לשבת קרוב לפניה חמדתו, ולהיות רחוק ממנה קצוי ארץ, וישב עם סתרי בכרמל; ותמר ישבה בבית הקיץ, ויתן לה ידידיה נערה חכמה לשרתה; ושמה פועה, ותדבר פועה על לבה תמיד להסיר עצב מלבה, להנחם אחרי אמנון ולתת את דודיה לאשר ישר בעיניה. אל נא פועה, אמרה לה תמר: אל תאיצי לנחמני, ואל תהיי בין מנחמי עמל, אתה את לי ענה דודי ואמר לי, ואחד הוא לי מן העת ההיא! ואחר אין לי על פני האדמה, לשוא תאיצי לנחמני כי דבריך כשמן על מוקד אהבתי.

גם עבר קיץ ואין קץ לאבל תמר, הגיע ירח האיתנים ורוחה לא שבה לאיתנה, ותתהלך הנהלאה האומללה בכל המקומות אשר התעלסה באהבים עם בחירה, חכרון מתמוריה הרחיב פצעי לבה; יש אשר ראתה את אמנון במראות הלילה בחזיונות הלילה הלא תוכחתה לבקרים, ויש אשר נדדה שנתה

מלכים ורוזנים יחדו! כנשרים ראיתם מרחוק על בית ה׳ לא ישנתם ולא נחתם, עתה מנערת אלהי יעקב נרדמתם, עיפים הייתם, עתה תנוחו על אדמת יהודה מנוחת עולמים, ועתה ראו פליטי הגוים, והגידו באיים מרחוק, כי חוק אלהי יעקב.

ויענו פליטי הגוים ויאמרו: אך בך אל! אך בציון גדול שמו, לה׳ הגדולה והגבורה, תפארת והוד למקדשו וצבי לצדיק.

ופליטי הגוים השמיעו נפלאות ה׳ עד אפסי ארץ, ויגידו צדקתו באיים רחוקים, והנה מכנף ארץ זמירות נשמעו ויושבי קצוות הריעו לאלהים בציון, לאמים רבים חלו פניו במנחה וישלחו מגדנות ומתנות אל חזקיהו—הממלכות אשר מעבר לנהרי כוש שלחו בים צירים ומלאכים קלים אל עם נושע בה׳, ובת צור גם היא חלתה פני אלהים במנחה ותביא את נדחיו אשכר לציון, כל אשר בשם ישראל יכנה כתב ידו לאלהי יעקב, ויאמר: לציון אני! והדורם היה בין מלאכי צור וצידון אשר קדמו פני אלהים במנחה, ויסר אל בית ידידיה לדרוש את שלום אמנון, וימצא את תמר נעצבה לדודה כי נפקד, ויספרו לו כל בית ידידיה ככל אשר קרה את אמנון, וישם הדורם וישרוק—ויאמר חננאל: לו הביא לי איש את אמנון כי עתה את כל הוני נתתי לו, ויאמר הדורם: אנכי עברתי ארחות ימים לעת הזאת, ואפגע באניות ובספינות, בצנות ובכלי גמא המשים כנשרים על מים אדירים, כלם נושאים נדחי ישראל ונודדי יהודה, אין רוח קדים ואין סערות תימן, זולתי רוח צח נושבת על ים שוקט להביא נדחי יהודה באניות רנתם ירושלימה, ועתה הנני שב אל ארצי ומגמת פני לשבת באניתי לסחור את איי יון הרחוקים וללכת תרשישה, ואנכי לא אשית לב למרכולתי כי אם אוקיר איש יהודה מפז ונדחיה אבקש כמטמונים באשר אמצא ולו יקרה ה׳ לפני את אמנון כי עתה אביאהו כאשכר הלום, לא בכסף ולא במחיר כי יקרה נפשו מאד בעיני. ותמת

כל הכתוב לחיים בירושלים יצא אל מחנה אשור. והנה העמקים אשר מלאו רכב ופרשים היו עמקי פגרים, ואשר היו למו ידים שללו שלל ויבזו בז למרבה.

תעיר אלהים הנבוכה היתה לקריה עליזה, כי ברא ה' את ירושלים משוש, והנה צהלה ושמחה בישע נפלאותיה ובת מועדה תודה ובקול זמרה בהר קדשה, וששון ושמחה על כל מקראיה, נשכח כל עצב, נסו יגון ואנחה. ותמר גם היא עלתה עם נעמה ופנינה על הר בית ה', ותאמר: אנא אל עשה פלא: יחיה נא מֵתַי וישיש את עמך משוש. נחמנו נא גם אנחנו, עם נעמה ופנינה, נחמנו אל משלם נחומים לציון ולאבליה. ותרצה נגשה אליהן ותאמר: הן חלתה ציון גם תלד את בניה, אך טוב אלהים לקוו ובו נשים מבטחנו כי יראו את אמנן.

והוקירו אכף לפני שערי ירושלים את שרידי שביי מצרים ותלות כוש אשר נהגם מלך אשור, וידבר אליהם לאמר: הנה פרק ה' עול אשור מעל צואריכם, נתק מוסרותיכם ותבליכם, דעכו כפשתה מאש קנאת ה' צבאות אשר קנא לציון, אך לא עת דבר שפתים היא לספר מפעלות אלהים, בעת אשר יגידו שמים צדקו והאדמה תפצח רנה, כי כָּלָה רומס מְעֻוַּה פניה, לא עת משמע אזנים היא, בעת אשר עיניכם הרואות נפלאות אלהינו, רק דור אחרון עם נולד, ישמה אזן לשמוע את אשר נראה אנחנו למראה עינינו, הביטו אפוא פליטי הגוים והתמהו תמהו! ראו פגרי בני אשור ולחוסי בני עילם כגללים על אדמת יהודה! מה היה לך חולש על גוים? כשודד לילה באת וכגנב נתבאת לברות בזרות לנו שם ה' שמש צדקה, אתה מפץ כל הארץ! מפניך נעו אלהי העמים, אלילי חמת וארפד, כרכמיש וכלנה, וקרן מלכיהם לשבר נרעת, הניפות ידך גם על בת ציון צבי ממלכות, וידך לא שבה עד אל חיקך. גם אתם גבורי חיל, שרים וסגנים,

ה', עורי אל תוסיף והתעוררי על צריך, אביר יעקב! צא מתבית עוזך,. הראנו תגרת ידך בשדה צוען ומטה עוזך על הים ·
מה נורא אלהים בקומו למשפט! ומה נאור ואדיר בלבשו נקם! רב העלולה יתן אות וכל תולדות השמים והארץ עזבו משטתם, חלפו עברו תקות עולם, להנה מפיו יצא יתלכדו אש מתלקחת, וקבת הנורא ויתכו כמים ארצה— לפנים רכב אלהי המשפט על מרכבות ישועה, וחמר מים רבים נצב לפניו כמו נד—גער בתהומות וירגזו לקראת בני תם—ערתה למועד הזה בא בסופה מרכבותיו וגערתו בלהבות אש, שרפים ממעל עפו, ויהאו על מחנה אשור, סופה וסער מתחולל היה מעופפם, ובמטות כנפיהם הפיחו מוקדי עולם, והיו רוח זלעפות; המה שטו עברו, וישאירו אחריהם מהומת שקט, דומיה נוראה, תרדמת מות; אך רגע וזעם ה'— צבאות אשור היו לשרפה מאכולת אש.

וכמו השחר עלה לגלות סוד אלוה הצפון בחיק עלטה, עוד ממשלת היום וממשלת הלילה נלחמים, מבלי דעת למי אתה להודיע מעללי יה, והיושבים על החומה הקשיבו אל מחנה אשור, והנה אין קול ואין קשב, אין אמר ואין דברים; וישאו הצופים קול גירנו במרום ציון לאמר: עורי והתעוררי עיר אלהים! כי נהדמו צריך, פצחי רנה וצהלי, כי צורריך נאלמו דומיה, ומתן ה' עשתה חיל כימי מצרים, הכניסה שאון זדים; הפכה עלוהם לילה, ותדכאם לפני עש, בת ציון לבשי עוזך, כי שונאיך לבשו בשת, מציקך עד אינם, חגי יהודה חגיך!

עברו בעותי לילה, השמש הופיעה בקרני ישע והוד על עיר דוד, ותביא בכנפיה מרפא לנפשות יושביה, עזב הדולה את ערש דוין ונגוע בהעב גמש אהל עני, מחזיק בפלך השליכו משענתם, פסחים דלגו כאילים ונכשלים אזרו חיל,

היין לבה היתה בקרבם, וזאת אות אין דבר · בן אחזה לי
גם אני, עתה תאמן; הן לבנו ידעה אימה מחמת המציק, גם
אזנינו תשמענה כל היום קול שאון מהיכל ה׳, קול תרועת
חללים אשר יתקעו בחצוצרות, מעת בוא הצר הצורר עלינו,
והחלום בא ברוב ענין לספות מראה עינים על משמע אזנים · —
ומה אחריתנו? שאל הגואל — ; יש תקוה לאחריתנו׳ ענה
סתרי, שמש זה אשר דבר בן אמוץ בקדשו לאמר: באש
בשפט ה׳ ותשמת אש מנחל גפרית תבער במתנה אשור, כופה
להב אש אוכלה מתת כובם; לא תראה אבחת חרב ולא
ישמע קול רעש כתנים; כי מקול ה׳ יחת אשור, ומגערתו
יבהלו מקדי עולם; מחטאותו תשאים וירשו הגפים, וצדיקים
יחכו בה׳ ובצל ידו יחבאו, עד יעבור זעם, לערב תוחל ציון
ולפנות בקר יעזרנה אלהים ויקרא את אשר לו, כי קדוש
יאמר לכל הנשאר בציון

צבאות. אשר ינוחו שקטו, בטח ככפירים סביבות עדרי
צאן, כי מי ישדד הנצם, השמש ככדור אש נשקעה בים
האחרון, התחבאת מפני בלהות נשף הנורא, והירח נהפך
לדם על הר הזיתים ויאת לילה, ליל התקדש חג הפסח, מועד
מזכיר גבורות ה׳ אשר עשה בשדה צוען, אך אהה! לנשף
חשקם כי היה לחרדה; שרידי ציון בני מועד באו בחרדים,
תפלם בבתיהם במסתרים מפני אף ה׳, גם הכהנים בכו בין
האולם ולמזבח; ספדו ויללו מר, כי שבת משוש חגם,
המלך השליך פאר נזרו וילבש שק ובן אמוץ שפך שיחו לפני
ה׳ לאמר: חזה ציון קרית מועדנו! בחוצותיה יליל ישימון,
הודיה שוממים, חוצות ירושלים אבלות, והיכל קדשך נסוג,
חזה ציון קרית מועדנו! אך מגור מסביב, אך זועה בפנת
יקרת, שמחת צוררים תחת המון חוגג וקול באי מועד, שאון
תרועת זרים תחת רנת נבלים כנור ועגב, משוברי בסך אל
בית אלהים, המשת נכאים תחת נבך יין, שרי שיר, ורח

הניאוני הֲבן הסוכך ונשי ציון עלו לנגות ולתושות, כתֹ הומיות כבנות יענה ומתופפות על לבותיהן, גם אנכי עליתי על מגדל הצופים, משם ראיתי את כל מחנה אשור ונבהלתי, סמר בשרי מפחד לקול מצהלות אביריו, אנכי עמדתי שם ורוחי היתה מרחפת על דגל מחנה יהודה אשר ראיתי מתנגת בכבדות, כנפץ ברד השתקשקו רמחים וכידונים, חצים ובני רשף עפו על כנפי מות, המלחמה כבדה אל יהודה וחלליהם הֻצְּעו על שדי קטל, פתאום והנה קול ענות גבורה ושאון תרועה נשמע ממחנה אשור לאמר: „מלך יהודה נשבה חיים"! והנה שארית יהודה הפכה ערף, כשיות נדחות נסו, כשלו נפלו איש על אחיו וצבאות אשור דלקום כזאבים מאחריהם, ורעם שרים שואגים ככפירים: ערו! ערו! בני אשור ועילם, עלו הררי ציון, ערו ערו, עד היסוד בה!, הכו, שתתו באש ובחרב! — ובמבוכה הגדולה ובמבוסה הנוראה חזיתי את אמנון נרמס בשער, אף שמעתי אנקת מותו, אז אמרתי אקפצה מעל ראש המגדל וארכא את חיתי יחד, ואיקץ והנה חלום; עוד חרדת אלהים עצורה בעצמותי, ורוחי שוממה בקרבי מן החזיון הנורא — הן לא אחת אני עלי תבל וכהנה ראו עיני בשבט עברת ה׳, אך אשר אחזה לי אני, כי חפץ ה׳ להפליא עלילותיו עמדי, ומיום דעתי את אמנון גם שמתתי גם תוגתי מחרות לאזן שומעת; אל נא אבי, אמי וכל מודעי יחד, אל נא תאיצו לנחמני כי לא אשכח את אמנון לנצח, גם ביום מלחמה ותרועה, גם ביום רנה וישועה, גם בהקיץ גם בחלום לא אשכחהו.

ויאמר סתרי: כי יפלא החלום בעיני תמר, בעיני לא יפלא, הן כמונו כמה חרדה היא לרגעים, על אדמה הרגזת תחת יושביה בימי מהומה ומבוכה, ועתה בשורת האיש מגבעת שאול הוסיפה לדכא רוחה על אודות אמנון, הלא

לא עשתה תמר, לא אשכח את אמנון לנצח גם ביום מלחמה ותרועה, גם ביום רנה וישועה, גם בהקיץ גם בחלום לא אשכחהו, אללי לי, כי נפעמתי מחזות קשה בתנומות עלי משכב, והחלומות לא שוא ידברו, שמעו ואספרה:

תמול בלילה עליתי על ערש יצועי ברוח נשברה, ואישון בלהות לבבי, ובחלומי והנה המלך חוגר חרבו על ירך, שארית צבאותיו אשר נאמנה עוד רוחם אתו, ערוכים ברחוב המזרח לצאת לקראת נשק ועוטרים אותו, ועיני חזקיהו דלו למרום ויורדות כנחל דמעה, עיניו נשואות לה' ופיו דבר לאמר: אנא ה'! הבט משמים וראה מלך יהודה נודד מכסאו ומעירו, לערוך מלחמה במתי מעט את מלך אשור, אשר רבו אדיריו ככוכבי השמים, עליך אעזוב את העיר הזאת, נשיה, בניה, וטפה, וזקניה, אלמנותיה, ויתומיה, יחסיון נא בסתר כנפיך אלה עניי הצאן; אנא שומר הברית! אל תאבד ניר לדוד ותגן באברתך על סכת שלם. ועיני אנשי הצבא יורדו פלגי מים כדברו זאת, ובקול בוכים קראו לשלום לעיר האלהים, למעונה אלהי קדם ולנשיהם ולבניהם אשר בה לשלחם; והנה מן המחנה יוצא אלי אמנון חכליל עינים, חגור חרב, מחזיק מגן וצנה, רוכב על סוסו אשר עור האריה פרוש על גבו, והוא כגבור הדור במלחמה, ויקרא אלי לאמר: שלום שלום לך תמר יחידתי! גם המות לא יפריד ביני ובינך! זאת דבר והנה הוא חמק עבר, ואנכי נפעמתי וכנטועה במסמרים עמדתי משתאה ושוממה, חפצתי לדבר ולשוני לחכי דבקה, רציתי לצעוק, והנה נאלמתי דומיה, ובצאת המחנה ללכת התפתחה לשני ממסגרותיה, ואשא קולי ואקרא: אתה מחמד לבי! אלוף נעורי! אנה תלך, ואיככה תעבור את מצות ה'? הן ארשתני ולא לקחתני עדנה. שוב היה נקי לביתך; ואלך אחרי המחנה, הלך ובכה הלך וקרא אמנון: אמנון! בביתי, צעקתי ושמע לא היה לי עוד,

מעט וירא את יורם נצב עליו, ויאמר: תוסה אדני כי אמלל אני! ויאמר לו יורם: השקט עלם יקיר, כי כבני אסעדך על ערש דוי ואכלכל מחלתך.

כז

ותמר לא נתנה פוגת לה גם היא, ותבך לאמנון יומם ולילה, ויהי בארבעה עשר לחדש האביב ותתרי בא אל ירדה בבקר, וימצאנה סופקת כפיה ומתופפת על לבה, ויאמר: הן נוראה המבוכה בעיר אלהים, הקיפה הזעקה את כל גבול יהודה, בכי אפוא ליושבי ציון ולא לאמנון היושב עתה במנוחות שאננות על אדמת נכר. ותאמר תמר בבכי ותאמר: בכה אבכה להולך אשר לא ישוב אלי. ויאמר לה ידידיה: למה בתי תעוררי הפאים, תעירי אהבת שוכן עפר? הן אנחנו הולכים אליו, והוא לא ישוב עוד אלינו, בכי לחיים אשר חייהם תלוים למו מנגד ואל תבכי למת. ומה זאת? שאלהו סתרי, ויאמר לו ידידיה: במתים נחשב אמנון כי נגזר כיד אשור, הן תמול בא אלינו פליט מגבעת שאול ויספר לנו לאמר: ראה ראיתי קציני ירושלים אסורים מקשת, ובהם עלם יפה עינים, קוצותיו תלתלים שחורות כעורב, עלם זך משלג צח מחלב, אשר עברה חיתו בשלח, ואנכי לא אנכר אותותיו, אכן אמנון הוא, וסיר אשור נגזר, אך הלא כהנה וכהנה שכלה חרב אשור, ולמה בתי תבכי לאחד? נַשִּׁי יורד בור, כי לא ישוב עוד אליך. ותאמר סתרי: ומי יודע? אולי עלם אחר ראה הפליט כדמות אמנון ובתבניתו, אך הלא אחת היא משתי אלה: אם מת אמנון, הלא לשוא תבכי תמר, ואם חי הוא הלא יש תקוה לאחריתו, וישוב אליך ביום ישועה; מנעי תמר עיניך מדמעה, קח לך ושכחי את אמנון ביום מבוכה.

היה רב כי פרצו בני אשור ועילם ויעברו שערי ציון, הבסו, פרשו וחליה הגאלמות, ונצח יהודה הֻרד לארץ, ויז נצחם עד לב השמים, ויהפך הירח לדם ויאדם פלג אלהים, נחל השלוח; הה! חזיון נורא, חזיון משמות-נצח, הה! ארץ הריסותי! כל הרע איב בך, תם ורשע הוא מכלה, כי יום אלהים מטה ביד אשור, ורצץ בו ראש הולך תמים, ובחץ קדקד מתהלך באשמו; שד משדי לא יבדיל בין טוב לרע, צדק ורשע יחד ימאטא במטאטא השמד.

ויורם עמד מאחריו, ולא אבה להפריע אותו ממרי שיחו. ועפעפיו השתוללו בתמו, ויוסף לדבר בתמהון לבו לאמר:

איה לי, אמי! אחותי! אנה באתן? איה שבתיכן? אל תלכנה בהפת, שם גיא הרגה; ושם יזובו מדקרים צבורים כדמן על פני האדמה, לכנה ועלינה על הר בית ה' והעריתן את נפשתיכן על מזבח ה' הנחוש, מהרנה; פן יגירוכן צרים על ידי חרב, הם ים שואן! כי קול נהי נשמע מציון, קול אנקת חללים מהר הזיתים, מהר פרצים נרמה, איה לי הלא תמתי ישבה בו, השמיעני את קולך תמר יונתי יחידתי, אללי לי! אין אמר ואין דברים, כי עיפה נפשך להורגים, ממרחקים אקראך ואת מתבוססת בדמיך, אחיך יתגולל תוגן בדמו גם הוא, כושי תמה! אנה תפיצי אורך, קומי אחותי, נפל יחד על חללינו ונבלה וכמו פרם הנאהבים והנעימים האלה, החיים הפרידו בינינו, והמות יאספנו.

ולא יכול אמנון דבר עוד, כי התעלף ויפול על יצועי הדשא אשר ישב שם, וירד יורם ויחזק בו ויאמר: מעי המו לך עלם נחמד, לבך תשה ושומם ופיך יביע הזיות והלופות נוראים, קומה ואשכיבך על ערש דוי, כי יצוריך כמו יתגוללו ונשמת אפך כלבת אש; פרח נחמד אף נעים! ארורים האנשים אשר קטפוך מאדמת מטעך בידי רשע. כדבריו זאת לקחהו בין זרועותיו וישכיבהו במטה אשר בברם, ואמנון התעודד

רוח ים ויעל נשיאים מקצה ארץ ויתקדרו שמים מאפסים, ואמנון יושב בתמהון לב על ראש הפסנה, ועיניו נשואות לשמש אשר הביט אליו כמתעתע, ויען ויאמר:

אתה המאור הגדול לממשלת היום! שמש נעים, עד נאמן לי בשחק בבריתי עם תמר: הלא כעיני כעיני תמר צופיות אליך לעת הזאת, ולנגה זרחך תלך מעדנות על הר הזיתים לחזות בנעם מוצאך, הביאי לי תקוה בקיץ ומרפא בכנפיך, הניחי אלי בקרנות ישעך, נעימות אמרי תמר הביאם לי חמים, כעת צאתם מבין שפתותיה שושנים, השמיעיני את קולה לאמר: „קוה אמנון, כי טובה תקוה מחיים"! זרחי שמש צדקה על עיר אלהים הוציאי לאור צדקתי נגד תמר, אויה לי כי נערתה מלאתי, וה' לא יאיר פניו אלי, ומה לי אור שמש? לאורו אראה את מזורי, אביט עמל ותלאה, אספי שמש נגהך, הסתתרי בערפל כאשר אסף שלוטי וכאשר נסתרה דרכי מה', מנעי שמש מארץ אורך כאשר מנעה תמר אור פניה ממני, וקדר היום על תבל וחשכו ירח וכוכבים, ודעכו כאשר דעכה נרי; נפל יפלו מאורי אור ממכון שחקים כעלי אלה ואלון בשלכת, וישתפכו כאבני אפל וצלמות על אדמה, ונאסף שלום, ונאסף שמחה וגיל, ונהפכה אהבה לאיבה, חנינה לשנינה, צדקה לזעקה, ותבל לאֵבל; וסכסך אל וזעם אש במים ומים ביבשה, ונלחמו השמים בארץ, וארץ תתקומם לכל היקום עליה, ונשאר בשחקים שַׁמה, ושאיה תבעית ארץ! כי הנה בצעה אל בראשה, על כן יתפלצון עמודיה. מה ראש עפרות תבל? הלא ציון, ומה מוסדי ארץ? הלא ירושלים; חולי ארץ בנפול עתה מגדליה ביום רעש ותרועה, רגזו שמים כי נעו אמות הספים במעונה אלהי קדם, מעון אור עולם, הנה הוא הכה שאיה, על כן חשכה עיר אלהים, ויושביה כצללים נהלכים ברחובותיה לנגה ברק חניתות, לאור להט חרבות מרוטות וחצים מעופפים על כנפי מות, מה נורא

אחריתי נכרתה , זה לי תשע עשרה שנה , מעת ראיתי רשת בחתי , שבתי על אדמת נכר , פה דכאני אלהים בארץ עני , ובציון נבדה יתר על ביתי , ואש אכלה אותו על אשתי ושני בניה , הה! על שברם השברתי , ושמה החזיקני לזכר אשתי האהובה אשר בגדה בי ; כל אלה הגידו לי נודדי יהודה זה עשר שנים , ומן העת ההיא לא נתתי פוגת לי , אך למה אכחד שמי ממך ? הלא ידעת אם לא שמעת את שם יורם האלוף ? ראהו עתה נצב בעניו ומרודו נגד עיניך !

ואמנון שם עיניו עליו ויחרד ויתר ממקומו , ויחורו פניו וכחו עזבו כמעט , מעיו המו לאיש אשר ירד פלאים מראש הרים אל מעמקי ים צרה , ולבו חרד מאבי עוריקם צוררו , ויאמר לו יורם : למה זה נפעמת ולמה תשתומם , הלא אדם ערום יולד ואלהים ירוממהו אף ישפילהו , ויאנח אמנון ויאמר : מה נמרצו אמרי ידידות נפשי באמרה אלי , מי גבר יראה חיים ומות כרגע , ורוחו תכון בקרבו' אף אנכי הזאת הפעם מרום ושפל , על כן תפעם רוחי ויפוג לבי , האתה זה יורם האלוף ! אתה, אשר שמך וזכרך נודע בשערים ? וישאלהו יורם לשלום ידידיה עמיתו ולשלום עוריקם בנו ולשלום אבישי ומרי , ויספר לו אמנון את אחרית מתן , ובדברו על אדות ידידיה לא יכול למנוע קולו מבכי, ותהי זאת לפלא בעיני יורם.

עודם מדברים ובוכים , והנה בעל הכרמים בא , וידבר אל יורם יונית לאמר : הלבעבור זאת שמתיך פקיד על בני יהודה להמס את לבבם ולהרפות ידיהם מעבודה ? וינער בו ויאמר : אתה תערב את האנשים האלה , ומידך אדרוש עבודתם · וילך יורם אל מעשהו , ואמנון גם הוא שב אל מלאכתו ·

ויהי ממחרת ואמנון השכים לכרמו בשמחה כי הכה בטריחה: הבקר היה בקר לא עבות , אך טרם נכון היום התנשא

לזמרם, ואמנון עושה מעשהו בגנת כרם אחד ועיניו נעתרי מבכי; ויבא אליו הפקיד ויאמר: הן יִחַדֵּשׁ האביב פני האדמה, תְּחַדֵּשׁ גם אתה רוח נכון בקרבך, כי צעיר אתה לימים ולמה תשתוחח? הן לא יתחדש כנשר נעוריו גבר אחרי בלותו, אך על ימים יחליף כח לתקופת האביב, קומה עלם יקיר והתאושש, כי מצאת חן בעיני בעל הכרמים ואני אהבתיך משנה אהבה, על יופי תארך ועל מקום מולדתך, כי הגידו לי כי יליד ציון אתה, ובעיר הזאת כל חיי רוחי. ויאמר לו אמנון: הן צעיר אנכי לימים, אך לא ידעו ישישים כעסי והותי, כי מידידות נפשי נפרדתי, מאם רחמניה, ומאחות יפה־פיה, ותמצאני כקן יד שובי וירחיקוני הלום, אויה לי צפור בודד! אין פונה לדוותי, ואין מוחה דמעה מעל פני, את תלאותי אספר לרוח, תצרתי אגיד לגלי הים, אשר ישאון אתי נהי כנהמת לבבי, ומה ינחמוני נעימות האביב? הה! לא לקשה יום ישב רוח צח, ולא למרי נפש יאיר שמש, תלבש תבל פאר עדיה, ומה אשמח בפרחי עמקים, ופרחי כאבק יעלה? מי יתן לי אבר כיונה אעופה הררי ציון, אקחה חמדת נפשי ואשאנה לאחרית ים, מקום אין בו נרגן ומלשין, אדברה והיא תשמעני, תראה דמעתי תאמין בי; ואם חומות ירושלים ערו עד היסוד, וידידות נפשי נועה בין חרבותיהן, אז אלכה על שוממות ציון, על משואות ארמנותיה ועל משמות דביר הקדש, אבכה על ארץ הריסותי, על הרג הרוגיה ועל מחמדי הטובים, אבכה, אריד בנאקתי עדי תשתפך נפשי האומללה.

ויאמר לו הפקיד: נכמרו רחמי מאד לנפשך המשתוחחת, אך לו ידעת מנגנת לבי כי עתה תחריש; אנכי מבני עם הארץ הייתי, ישבתי שאנן בהיכלי שן, נהרתי באור ה', ידעתי אהבה בתענוגיה ואהי מאושר. פתאום בא אידי, גם

כל מליצת יהודה. ויאמר תימן: תן בפנינה כל חיי רוחי, ובאחת מעיניה נשקפה לי תבל ומלואה, ואם אסתר מנגד עיניה ונסתרה דרכי מה' ואור חשך בעדי, אהה! כי הייתי כעבר אין איל ולבי כנשים להגות האניה ואניה, והייתי כתמר אחותי ובפנינה תמורת נפשי יודע נהי, שלשתנו ארבנו את אמנון ושלשתנו נשא נהי בבכי תמרורים על מחמד לבנו כי אבד, ועל משוש כי רחק ממנו; ויבך תימן בבכה, ופנינה גם היא בכתה, ויתן נעמה מטמן בקרבה.

מן העת ההיא מנע תימן רגליו מבוא אל חדר פנינה, וישב בדד בחדרו בבית אביו, ויבך וישא בשיחו עם תמר אחותו המתאבלת על אמנון ידיד נפשה, מקור יגונם יחד.

כו

ואמנון חרד לברוח מבית לחם בלילה ההוא אשר בא שמה ויבא עזקה בבקר, ויארח לחברה עם נודדי העיר ההיא אשר שמו פעמיהם לדרך מצרים, ויהי בקרבם לבוא אל עקרון, ויתפשום גדודי הפלשתים, וימכרום לבני היונים אשר הלכו באניה לשוב אל אי כפתור אשר לאי יון יחשב, ויביאו בני היונים את בני יהודה אל אי מושבם, וישימום לכורמים וליוגבים; ושם איש יהודה אשר נשבה בימי אחז וישימוהו בני היונים לפקיד על אחיו בני עמו, כי לא ידעו בני יהודה שפת יון.

ויהי עבודתם בכרם נחמד הנשען על שפת הים אשר כרמי תמר יציצו כנזר על ראשו, ומראה הים הנשקף אל עבר פניו ישוה עליו הוד והדר; ויזכור אמנון את עיר אלהים ואת מחמדי נפשו ויהמו מנהמת לבו, ויהי כשתיל זית אשר הסיעוהו מקרן בן שמן ויטעוהו על ארץ כלתה, אשר עליו יבולו ונציו יחזק.

הגיע עת הבצר, ובני יהודה באו אל הכרמים לעבדם

ולו ידעת שבתי ולכתי עמי מראש, כי אתה ידעת מכאובי גם אני, אך מי יתנני כאח לך לעתות בצרה ודבק לך מאח ביום ישועה, אמרי נא לי אחותי את ורוח גבורה לבשתי, הלא אם בעיניך תלבביני ובנעימות אמריך תרהיביני בנפשי עז, אמיץ לב אני בגבורים; יגשו אלי כל גבורי אשור, אנכי ארמסם אטרפם כאריה משחית, וכלביאה אשר תפיץ אויביה הגועזים לקחת גוריה מבין שדיה, אני, אני אהיה לחומת מבצר ולמסך מבדיל בינך ובין כל אסון; יעופו חצי אשור על ראשי, כנטפי מטר נחשבו לי, אשפות בני עילם וקשתותיהם — כקש יבש וכעלה נדף לי, אמרי נא לי עדינה אחותי את, ונפשי תדרוך עז!

הה! ענתהו פנינה באנחה, הן אין עזרתה בי ואיך אתן לך עוז ותעצומות? מה חפץ לך בעלמה קשת רוח כמוני, הן מדמעותי ימס לבבך ומאנחותי תרפינה ידיך. — מה חפץ לי בך? שנה תימן את דבריה, חפץ אשר כל חפצים לא ישוו בו. הלא החוחים אשר העיקו לשושנה מסביב בערו באש, ומדוע לא תאחז ידי בשושנה? השיבי לי עדינה את אשר לקחת ממני, השיבי לי שלומי ומנוחתי, וה' ישיב לך ששון ישעך.

ונעמה באה התדרה ותאמר: הנכם נעצבים תמיד על משוש כי רחוק מכם, הלא תבטו למבוכת עיר אלהים. האמנון אשר נדד ולא ישוב עוד הלום; אחת היא, על כן אמרתי: אם חפץ ה' בבית יורם כי עתה לא יכבה את נחלתו, והשב ישיב את נדחו להקים בריתו עם ידידיה; אך אם הפר אלהים בריתם ואמנון בני לא יבא עוד, לא תבוא גם תאותכם, הספיר נעתק מן הטבעת, לכן תימן! שבה בדד בבית אביך ושא זעף ה', ולמה תמרר את חיי פנינה בתי? הלא לבך לב גבר, הבליגה על עצבך והקשיחה לבך מבתי, אלי ישקיף וירא ה' גם בעני נפשותיכם, בעת אשר יערה רוח ממרום על

בצפרים עפות מקניהם. שרידי זקניו נודים בפאת כמה מפני זלעפות רעב, ואמונים עלי תולע התעלפו בראש כל חוצות; פה שני אנשים נצים על צאתידם ועל גללי אדם, ופה צוחה צמא ישיב נפשו במי רגלים, וכמה עוללים מפוחים היו לברות לאמות רחמניות, אין חכמה, אין כח ואין עצה נגד מלך אשור, כי מי הקשה אליו וישלם?

במבוכות האלה ישבו נעמה ופנינה בהיכליהם וחרדה כלכל את נפשותיהן במצור, ותימן ותמר בקרו באהלן תמיד; ויהי היום ותימן בא אל חדר פנינה וימצאנה עצובת רוח ודמעתה על לחיה. ויאמר אליה: ה׳ עמך בת נדיבים! הנה עיניך כשמש וכירח בהאירם מבין מפלשי עב, ודמעותיך על לחייך כרביבים על ערוגות הבשם. ותאמר לו פנינה: אהה אדוני! כי אומללה אני. ויאמר לה תימן: אל נא עדינה, אל נא תקראי לי אדוני, כי עבדך אני ואת גברתי, מאז קנית לבבי ולך אני, ועתה הנה עבן המקר המשחת היה לך מקור ישע, יקר גזעך נודע, וקרנך תאיר כקרני שמש בצאתו מתהדי אפל. ותאמר פנינה: בת נדיבים אני, בת יורם, אך איה אבי ומה אחריתו? הלא שבר רוח ומות; נחלת אמי — שכול ואלמון; גורל אחי — נדודים ומרודים, ומה אפוא מנת כוסי? הלא אבל, בכי וכאב אנוש, איך תאיר קרני אשר עוללה בעפר מום הותי? ואיך אשאב ששון ממקור מרורות ותוגה? הה! קשתה יד אלוה על בית אבי, ומה עוד אקוה, הן עריצי התוים יהמו ויסובבו עיר, בנות ציון לובשות חרדה מבקשות מעוז בזרועות בעליהן, אביהן ואחיהן; איה אפוא אבי כי יסך בעדי, אחי — כי יציל כבודי מחרפת צר? כל זאת באתני ואיך לא אבכה?

האת זאת הקוסמת? ענה תימן, אשר לא נרגע עיניו מכנה מרי דברה, אף אמנם קסם על שפתיך; הן לאחיך תעגם נפשך הערינה. לאמנן, אשר אחי קראתיו גם אני.

ימטנה יצא משפט לגוים, כי היא תצא לרחוב. יכל הגוים ימחאו כף, יריעו מאפסי ארץ אל אלהים בציון, אז ותיראו מתי יהודה, כי גואלכם חזק, ה׳ צבאות שמו!

ושבנא שם את העיר כמרקחה ויסכסך את יושביה, ויתמכרו לו שלשה עשר אלף איש רכי לבב, בנים לא אמון בם, ויקבץ את ראשי הקושרים אליו, ויאמר אליהם: אמרו נא אל העם לאמר: מי האיש החפץ חיים ישמע לעצתי, להשלים את מלך אשור בטרם יכה את ירושלים לגלים נצים; אך שוא יבקש חזקיהו תחבֻלות, ובדי ריק ייעפו אלה האוהבים שערי ציון לבצר חומתה, הגדר הדחויה המלאה לה בקעים ופרצים; דמינה כאיש נגוע מכף רגלו עד קדקדו פצע וחבורה, ובא רופא אליל וצוה לקחת בשר מבשרו להעלות לו ארוכה, הן ינתצו היכלי חמדה, בתי קיץ על בתי חרף יכו לרסיסים, אבן מקיר תזעק מרה, וכפים מעץ יענה, הוי! הבוזאת יבצרו העיר? הבאלה ירפאו שבריה? לא לעזר ולא להועיל, הן שערי ציון סֻגרו אך שערי צלמות פתוחים לפנינו, מי הברֵכות נקבצו, אך מי הנהר הרבים והעצומים כפרץ רחב יאתיון, וברעם וברעש יבקעו העיר, ואם כעת לא תבקשו תחבולה, מהר בקהל רפאים תנוחו, הן כל כפר לא יועיל עוד ביום עברה, כי אחת העיד בנו רַבְשָׁקֵה שר צבא מלך אשור, ושתים לא יוסיף, אין טוב לנו כי אם להכָּנע מפני מלכו; ועתה מה הבטחון אשר יבטח חזקיהו? אם בסגֻלות אוצרותיו? הן אזלת ידו לכלכל מתי מספר, מתי צבאו במצור ובמצוק, כי את שארית הכסף הנמצא בביתו ובית ה׳ אסף, את דלתות ההיכל קצץ, ויובילם שי למורא, מנחה למלך סנחריב; ואם בטח בכח ידו, עלו נא לגגות והביטו אדירי אשור אשר רבו ככוכבי השמים, אל מראיהם יִטלו עוזרי רהב. מצרים נתנו יד גם היו בצוען שרינו ומבטנו הוביש, כי גם לב פקדים כנשים; הן כל ערי יהודה הבצורות נלכדו וקצינינו נרדו

ביום ישועה: חזקי ידידיה לדבר על לבה, וגם אבישי וחננאל קמו לנחמה, ותנחומיהם נשארו מעל, רק מבוכת עיר אלהים רפאה מבוכת נפשה על נקלה.

ויחקרו את מעכה ותספר לאמר: אנכי הולכת למות ולמה אכזב? אנכי אהבתי את אמנון מיום הכרתיו, ואשית ידי עם שוטניו, ואת פורה אשר עגב לי פתיתי להצמיד מרמה ולהבאיש ריח אמנון. ויהי כאשר הפיקו שוטניו זממם כברות אמנון, ויצא בעקבותיו ללכת אחריו, ואנכי לא ידעתי כי אורב פורה לי, אהה! כי דלק אחרי וישיגני ויכני מכת מות ויצילוני הרועים, והנני עתה קרובה למות, ודמי בראשו — וידרשו את פורה וימצא גם הוא כזאת, וישימוהו במשמר, עד אשר יחרצו לו משפט מות.

כה

ועיר אלהים נבוכה, כל אזנים תחרשנה מאנקת מתי רעב, המולות קרדומות ומהלומות כשיל וכילפות, אשר ינפצו מקרקרי קיר ונותצי הבתים לבצר החומה, כל פנים קבצו פארור וכל חזה נשברה, כי באה ציון במצור ובניה עד משבר.

וחזקיהו אסף כשנים עשר אלף איש, כלם ישרי לב ונאמני רוח, וישם עליהם שרי צבאות, ויקבצם אל רחוב שער העיר וידהיב עוז בנפשם וידבר על לבם לאמר: שמעוני בני! הנה שאון לאמים באים לשום מצור על ירושלים, משאתם אל תפחדו ומהמונם לא תערצו, כי עמם זרוע בשר ועמנו ה׳ היא תאמצנו; התאזרו נא ושימו יראת שדי על פניכם ואהבתו בלבבכם, חושו לה׳ והתהוללו לישועתו, כי עשה יעשה נוראות לא נקוה; תן זאת העיר ציון, לה נשואות עיני יושבי קצוות ואיים רחוקים, בחיקה מוטל גורל לאומים

ובטרם בקר ואינם, כי קפדו חייהם במכאובים רבים. תבל נגד מידי אחיו אשר נקמו ממנו נקמת אבותם; ביום ההוא בצהרים וכל בית ידידיה הובילו את נעמה ואת פנינה על נחלתן, בבכי ובתחנונים; ויואילו אבישי וסתרי לשבת אתן בימי המבוכה, כי חרדה עיר אלהים לשמע סנחריב אשר עבר עם צבאותיו את נהר פרת, ויושבי ציון מהרו לבצר העיר.

והרצים בסוסים שבו לפנות ערב ויגידו לידידיה לאמר. באנו לבית לחם ונדרוש לאמנון, ויגד לנו רועה אחד לאמר: סר אמנון אל אהלי בלילה, ונפשו חכתה בכליון עינים לאמו ולאחותו, ויערוך דברים עלי גליון, ויבך בכי תמרורים, ויתן לי את הגליון לתתו לתמר בת ידידיה, והוא פנה ללכת בטרם בקר, ולא הגיד לי אנה פנה. ויתנו הרצים לידידיה את הגליון חתום, ויוסיפו לדבר אליו לאמר: ואת פורה משרת אמנון תפשו הרועים במגרשי העיר בית לחם בקומו על מעכה שפחת תמר בתך לרצחה, ונביא את פורה חיים, ואת מעכה— הנמחצה ונפצעה, ונפשה קרובה לשחת. ויקרא ידידיה את הגליון ויבך בכי תמרורים, ויאמר אל הרצים: אל תגידו זאת לאיש, פן תשמע תמר קושט אמרי אמת ויצאה נפשה, אמרי נא, כי ארח אמנון לחברה, לברוח תרשישה עם קציני יהודה, ויאמרו הרצים: כדבריך אדונינו כן נגיד. עודם מדברים ותמר באה, ויקח ידידיה את הגליון ויסגרהו במלתחתו. ותאמר תמר: מה זה אבי כי פניך תמרמרו מבכי? ויאמר ידידיה: שאלי נא בתי את הרצים, ויגידו לה הרצים כדברים אשר שם ידידיה בפיהם. ותספוק תמר כפיה ותקרא: אהה אבי כי נגזרתי! ויאמר לה ידידיה: אל תשתוחחי בתי ואל תהמי, אל תנודי לנודדים כי אם בכי ליושבים הנותרים בציון, אשר חייהם תלואים לנו מנגד, השוב לך בתי לשבת עם בחירך במצור ובמצוק? דומי בתי והתחוללי לה' השומר רגלי חסידיו, כי שוב ישוב אמנון הלום עם כל נודדי יהודה

משל פניכן, ותרנכן רמה בכבוד, אך מכאובי מי ידע? כי כצעיר משפחות חשבתי את אמנון ואהבתו, ואיך לא תקצר רוחי היום בדעתי כי הרחקתי מכני בן יורם, אלוף ביהודה ואלוף נעורי? אויה לי כי הרחקתיו בלי דעת ומי יודע אם ישוב עוד אלי:

וידידיה ספק כפיו ויאמר לסתרי: לך הצדקה ולי בשת הפנים, הנה הלילה הזה גלה אולתי, וזכרו יהיה לי לחרדה כל ימי חיי, כאז לא אביתי לקחת לקח ממך על דברת בני האדם, הלילה הזה הורני זכרי דעת, כי אש אוכלה, שטף מים כבירים וחיה רעה, לא ירעו ולא ישחיתו כאיש מזמות הלובש מעיל צדקה למען כחש, נורא מערך אלהים ונפלאים משפטיך! ויאמר תנגאל: ישוב נא אמנון הלום ויתחמו מעצבוננו, הנה בא חלומי, ובא אמנון גם הוא, כה' בטחתי! ועתה נשים שאננות היינה נבוכות ליום מחר ושבתן אל נחלתכן אשר נהפכה לזריב זה ימים רבים.

ותימן אמר לנעמה: יצא נא לי הפעם מתוק ממר, ולא יעתק עוד הספיד מן השכינת. ותאמר נעמה: יבא אמנון בני ותכרם יחד—ולא ידעו השומעים פשר הדברים האלה. ויספר להם תימן ככל הקורות אותו מיום היותו בכרמל עד היום, וישתוממו השומעים. ויאמר ידידיה: אכן יד אלהים נגדשה באהבתי את יורם גבר עמיתי, והקם יקים אהבתו לצאצאיו, ועתה נעמה עדינה, שבי לבטח עם בתך היפה על נחלתכן, וה' הרב את יריבך הוא יריב את ריב ציון, וכלה הענגים מעל עיר קדשו, ואשור לא יתרידנו. ותאמר תמר: הן יצא כנגה צדקתכן, כן יאיר שמשי אל עבר פני, מי יתן ושבו הרצים עוד מעט והשיבו את אמנון בחירי הלום, וידעתי כי יכלה לי וכי אהבתי אותו אהבה עזה כמות, על כן קשתה כשאול קנאתי.

עבר נשף התרוה, נהפך לייה על חבר המרעים

נבל ולא תענה, הוי בר לבב! מרבה עולה לה' על כל דבר שפתים, על מראה עינים, על משמע אזנים, ועל ריח אפים, ומה תמאן הפעם כי הקרבת היום זבחי אדם לשחת ותעלם כליל אש?—העוד תלטוש עיניך לי? הוי פתן חרש! תמקנה עיניך בתוריתן, עוד מעט, ולשונך לשון אפעה תסק בפיך ולא שד תפריש כצפעוני, אתה וזבוב מות, אתה הבאשת שמן רוקח, ובזעם לשונך הפכת שושנה ללענה ואת העדן לשאול, רדה אפוא שאולה בשבר רוח, כי הפך ה' כל מר למתוק·

ותאמר לו נעמה: הלא עתה בני תבין חידתי בתפת, הנה עיניך תראות את השושנה ואת החוחים האלה אשר העיקו לה מסביב! קוצים כסוחים, שרופים באש, מות ירעם יען רעתם כי רבה; גם זה נבל הנתעב מָשך את בתי ברשתו, ויאמר להושיבנה אתו על נחלת אביה אשר לא עמל בהן, ובראותו כי בתי לא תגור אתו, ויבקש להגירנה על ידי חרב·

הה! קרא נבל, הן שמי היה לי לתגא, ועתה תימן קומה והגירני על ידי חרב, כי שבעתי קלון מכבוד, חרפה מחיים, התר נא ידך ובצעני — לא, זוחל ארץ, ענה תימן, לא אחלל חרבי על עצב נבזה כמוך, כי אם רמוס ידמסוך רגלי השור והחמור, ומנת שועלים תהיה כפגר מובס.

ותרצה יצאה מחדר תמר ותאמר לתימן: צוה בני ופנו את הבית והסירו זעומי אלהים אלה מנגד עינינו, ויעש תימן כן, ויסגר את נבל לבני עכן לעשות בו כטוב בעיניהם· ותקח תרצה את נעמה ואת פנינה ותביאן החדרה אל תמר אשר שבה לאיתנה, ותפול תמר על צואריהן ותבך ותאמר: אהה! כי יצא השטן מעמקי שאול לצחק בנו, לו שמעתי כל אלה מתמול שלשום, כי עתה דודי לא נסע ונגלה ממני, ועתה סלחנה לי, כי רבות צררתיכן בלי דעת· תמצאנה ותגינה בבו ברכתה זאת· ותאמר תמר: הנה מנחת ה' תוזה ויעשה

כמו בן אהבתני ותפחד מחמת עריצים ולא ידעתי מי הם, עד אשר טפלו עליה שקר זרים, ואהי גם אני בצוררי נפשי, כי נפשי היא זאת וחיתי, ובלעדה כאין אנכי. ותאמר לו נעמה: לא עת הגות אהבה, כי אם עת הסר איבה היא—ועתה הגידי לי תמר עדינה, מה עול מצאת בי ובבתי כי תרפת אותנו כמכשפות ארורות? ותאמר תמר: הן אהבתי את אמנון אשר ראיתי חובב את בתך, וקנאתי אשר בערה בי מסכו בי רוח עועים, הה! מי יתן שבתי עם בתך היפה, כנשים גם יתר לאמנון! ויאמר סתרי: הוי עלמה נמהרת לב להשפיל ולרומם בלי דעת, התהיה בת יורם האלוף לעלב רועה? ועתה שמעי בת עדינה תמהרה, ושמעו כל העומדים פה, הגדתי לכם אחרית דבר: אמנון הרועה ופנינה תואמים הם, אשר ילדתם נעמה אשת יורם, ויהי אמנון אָמון אצל אבישי אחי, ופנינה ישבה עם אמה בכרמל, ותלקט בשדות אביה ובכרמיו, וכל יושבי המקום ההוא הקוצרים והבוצרים קראו לה שושנת הכרמל על יפיה.

אמי! אחותי! נתנה תמר קולה בנפלה חליפות על צוארי נעמה ופנינה, ולא יספה דבר כי התעלפה; וידידיה ותרצה אשר שמעו גם הם נשאוה אל החדר, וישכיבוה על מטתה, ונעמה אמרה לתימן: שלח נא בני רוכבים בסוסים השיבו את אמנון בני מבית לחם. וימהר תימן לעשות כאשר צותהו אשת יורם, והזקנים שבו לבתיהם בראותם כי גדלה המבוכה בבית ידידיה.

חפני נאבק עם מר המות, גרונו נחר ועיניו המזרות אימת מות ילטוש אל עוריקם האכזר בעבותים, ויאמר לו עוריקם: מי שם מרורת פתנים ביין ומי השיאני לעשות את המעשים האלה? הלא אתה זמרי, כי התעברת על ריב לא לך בעבור הבצע. —הוי זמרי! קרא תימן, הוי צדיק התמים! אך נאלם; חסה מכאב נעכר, תשמע מוסר כלמתך מפי

עשנים • וישאו השוטרים את עכן, ואת חפר ובוקיה ואת חלאה אל בית ידידיה, וחלאה מתה לשחת, ועכן, חפר ובוקיה, שרופים באש כסוחים ומראיהן כעין נחשת קלל, וישכיבו אותם במטות, והם צועקים מרה מעצמת מכאוביהם; הה! זעק עכן, אלהי משפט ה׳ וישלם לי כפעלי, זה שמנה עשרה שנה, השיאני מתן השופט להצית אש בחגית אשת עברתו, ואשלח אותה על שלשת בניה באש, ואנקוב לנבל בני את שם עוריקם הנשרף, ועל נעמה אשת ארוני הטובה התמימה שמתי עון הבערה • — הה! ענו חפר ובוקיה אלה חבורותינו ופצעינו, כי אנחנו היינו בכל רעה, להריק אוצר יורם ולמלא בית מתן מהונו, להעד בנעמה שקר לפני הזקנים, ולתת את שמה לחרפה ולדראון, ובאחרית הימים הבערנו אש בבית מתן, בעבור עליו רוח רעה • הה! הוסיף עכן, הנה נעמה העדינה יושבת עם בתה באהל אשר בשער הגיא, קראו למו ושבו אל אחוזתן • — הה! אויה לי צעק זמרי באחוז אותו השבץ, אויה לי כי עניתי שקר באמנון ובשתי הנשים אשר לא ראיתין זולתי היום— ותמר ותימן השתוממו, וידידיה ותרצה ספקו כף, שרקו ויניעו ראשם, ותמר אמרה אל תימן: היפלא אפוא הפעם כי אהב אמנון את בת יורם, בת טובה יפה ואמללה? הה! נקי הוא ומה אפוא אנכי — ותרצה נגשה אל נעמה ותגל צעיף פניה, ותתבקנה אשה רעותה ותבכינה באין אמר ודברים, וידידיה עמד נדהם, וחננאל זעק לאמר: איה פודה נפשי, ויורש הוני • ויאמר ידידיה לנעמה: שמעי נא אשת יורם רעי הכבודה, הנה באש נשפט ה׳ ובחרבו להוציא לאור צדקתך ולמלא פני קלון, כי תרפתיך ולא ידעתי • ותימן נפל לרגלי אביו, ויאמר: הושה נא אבי! הקימהו ידידיה, ויאמר: מה לך בני? ויאמר תימן: הנה זאת העלמה אשר אהבתי זה כמה באהבה עזה כמות, והיא גם היא

היה סחל נאלמה ולא יגיד מי הוא, אחרי שמענו נוראות עברת על שפתיו. ויאמרו השוטרים: הבה נוליכהו אל בית ידידיה כי שם נועדו הזקנים, ושמה יביאו גם את החללים, הוליכוהו, ויהיה אשר יהיה, ויביאוהו השוטרים השוטרים אל בית ידידיה.

והזקנים יושבים לכסאות בכבוד והדר, וזמרי מספר להם את אשר ראה בתפת, ושתי הנשים עומדות שוממות, מתיפחות ומפרשות בידיהן ואין בפיהן תוכחות להשיב אביו, ותמר שוממה בחרדה ממשמע אזניה, והנה הובא עוריקם אל הבית; ויהי כראותו את זמרי, ויוציא מתחת לבדיו חרב מרוטה אשר הבריקה אימה, וידקור את זמרי, ואמר: זאת מנת עצתך ותחת הכסף אביא לך ברזל. הוי רוצח! קראו הזקנים, ועוריקם הניף חרבו שנית על תמה ופנינה, כי היה כמשגע אשר תבעתהו רוח רעה. ויחרד הימן מאחריו ויאחז בערפו וישליכהו ארצה, והשוטרים הוציאו חרבו מידו ויאסרוהו על פי הזקנים. ותמר יצאה מחדרה ותחרד למראה עיניה, וזמרי זעק בחבלי מות איה לי! אמנון הצדיק ואני ועוריקם הרשעים; ותתחלחל תמר כשמעה כזאת, ואבישי וסתרי תמהו איש אל אחיו, והנה קול זעקה נשמע מחוץ, ויאמרו השוטרים: הנה חללי ידי עוריקם מובאים! והנה נפתחה הדלת ובני עכן באו וידיהם על ראשם, ויאמרו: אהה כי הרבה נבל אחינו שוד ורצח— כי הצית אש באהל אשר אסף אליו את אביבו ואת חפר ובוקיה, ויסגור הדלת בעדם מחוץ, ותגש חלאה אמנו אליו וידקרנה בחרבו. מי הוא זה נבל? שאלו כל השומעים יחד, ויאמרו בני עכן: הנה נבל הרע הזה, אחינו בן אבינו ואמנו, הנקוב עוריקם בן יורם. ויענו הזקנים קולם לאמר: הביאו נא לפנינו את החללים. ויאמרו בני עכן: עוד רוח חיים באביבו ובחפר ובבוקיה, כי הצלנום מיד להבה כאחים

אַשְׁרֵי נָחִים עַל מִשְׁכְּבוֹתָם •
יְשָׁרִים לֹא יִסְרוּם כִּלְיוֹתָם •
רוּחָם שָׁקְטָה נַפְשָׁם תָּנוּחַ •
אַךְ לֹא לְנָבָל שֵׁנָה עָרֵבָה •
לֹא תְנוּמָה לְעֹשֵׂי תוֹעֵבָה •
לֵילוֹת עָלֵימוֹ נַפְשָׁם תָּשׁוּחַ •

האחד השומרים אמר לרעהו: שא נא עיניך וראה צפתה במראה לבת אש עולה ושוקעת! היטבת לראות ענהו השני, אמנם כתימרות עשן עולה מפאת צפון העיר, נחיש שמה לעזרה; וילכו חמשת שומרים ויעברו דרך פנה, וישמעו קול מדבר לאמר: הנה חרבי באה בלבה, ופושקי שפתים למחתה לי. עוד מעט יהיו למוקדי אש; אך מדוע תרתפנה עצמותי? הה! לבבי תועה, השיטוני בלהות לא ידעתי אכנה, הן תוסות קריה כשעירים רוקדים לנגדי, והמגדלים כבני ענק יתרידוני ויבעתוני — פרוע אנכי וכזאב ערבות הייתי תועה באישון ליל, עלי ישמו שמים, תחתי תרגז ארץ והרוח הומה בקול פחדים באזני: סור טמא! אויה לי כי נטמאתי, כי אצבעותי נוטפות מדמי אמי, לא ידיחום מעינות תהום, ומים רבים לא יוכלו לכבות את הבערה אשר הבערתי באבי, ואנכי — הה! אנה אני בא? הלא אנכי הולך למות בקלון ובחרפה •

כן דברת, ענה אחד השומרים, ותבריו עמו יחד הפשו את האיש, ויאמרו: הן שפתיך ענו בך, ועתה הגידה: מי אתה? לשוא תכסה נבלה במשאון, למצער יקתנה אפל, השמש תזרח עליה וגלתה סוד לילה; עודם מדברים והנה השוטרים אשר שבו מן הבערה פגשו את השומרים, ויאמרו: הן קרה אסון בעיר, הה! מוקדי עולם! הה! קודחי אש! ויאמרו השומרים: הנה נפל עתה זאב ערבות בידינו התנח

שאון זרים ברוח גבורה; זרים כי ישלחו בשלותה ידיהם להפר חק ביד רמה ולהשבית שלום מעיר אלהים, שופטינו ידכאום בשער ברוח משפט וברוח בַּעֵר, אך לא לנצח תאכל חרב מלחמה, ולא לעד תתבל זרוע רמה, חרב מלחמה תשוב אל תערה, זרוע רמה תשבר, והשלום ישוב לאיתנו; אך כל ימי הארץ לא תחדל תרמית לארוב לנוה שלום, ואם יאריך לה ה' אפו כי עתה לא תשיגנה חרב המשפט, הלא היא המתרוצצת בארח צדקה, המתכלת און באין מבין, דמותה כנחש בריח, הָדור בנקודות ירקרקות, הזוחל בין פרחים. תשך עקבות תמימים, והשחית ותִבֵּל תבל נמרץ, ולא ימצא הנשוך את נשכו, כי הנחש בפרחים יתחבא, ומרמה — במצות ובחקים לא שערום אבותינו; ועתה ידידיה אלופי ומיודעי, אל תרשיע את אמנון טרם תחקר שוטניו אשר ענו בו סרה, הן פרעת הפריץ בביתך ולא ידעת.

ויאמר חננאל: נמרצו אמרי האיש הזה, ועתה איה אמנון? ויאמר סתרי: אין זאת, כי אם הלך בית לחם, בשמעו כי חלה אבישי. ויאמר ידידיה למשרתי ביתו: ירכבו שנים על סוסים וישיבו את אמנון מבית לחם. ותאמר תרצה: הן חמקה מעכה מפה ולא נודע אנה היא באה, הלא דבר הוא? ויאמר ידידיה לזמרי: הלא תענה עון אמנון בפניו? וחמרי חרד בקרבו, ויסתר מבוכתו ויאמר: שא נא אדוני ואשאלך, מדוע לא תחקור לדעת? מי הן שתי הנשים, ומי להן פה? אנכי שמעתי על אודותן, ופי יענה בהן לפני הזקנים עונות חדשים גם ישנים.

וחשכת עלטה כסתה את עיר אלהים התרדמה, וקול הצופים קורא לרגעים: הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל! והשומרים הסובבים בעיר מרנים לאמר:

אלהים יריב ריבי • ויאמר ידידיה לשוטרים: סגרו את הארחות האלה בעלית הקיר עד בוא הזקנים הלום, והצילו מפיהן דבר אמת, ואתם לכו וקראו לעזריקם הלום • חוסה נא אבי! קראה תמר, אל תסגירני אל עויל, ויאמר ידידיה: ראי נא בתי, הן אלה פרי מועצותיך ושרירות לבך • ויאמר חננאל: יבא גם פורה הלום, וגם אמנון יבא ועמד בין שוטניו ומרשיעיו, אולי יש בפיו תוכחות — והשוטרים הוציאו את שתי הנשים ויסגרון בעלית הקיר, וילכו לקרא לעזריקם •

ודלת הבית נפתחה, והנה אבישי הזקן בא נשען על ידי סתרי אחיו, וידרשו לשלום ידידיה וכל אשר לו, ויענם ידידיה שלום בפנים נזעמים • ויאמר אבישי: הן תליתי מאד, וה׳ הקימני מחליי, למען אשיש משוש אתך על ראש שמחתך, ביום חתנת אמנון ותמר מחר • ויאמר ידידיה: הן שֶׁבַע ימים אתה ותבא לראות נפלאות: שעירים מרקדים סביבות חֻפתו, וקול מצהלות רפאים ופראים במשתה נגינתו, וישתומם סתרי ויאמר: מה זה תדבר? ויאמר ידידיה: הנה היה אמנון אמן אצלך, ולך לא הגיד, כי לקח לו עלמה מושלת בתהו ילל ישמון ומרגזות שאול בדבריה • ויאמר סתרי: אין זאת כי אם הפך אלהים ארץ ושמים, וירדו מלאכי מרום שאולה, וזעומי אלהים עלו השמימה • ויאמר לו ידידיה: המעט ממך כי התגנב זעום אלהים זה אל נוה שאנן להשבית שלום ממנו ולהרבות בו מהומה ומבוכה? ויאמר סתרי: נוראות ידגה פיך ומריצני לענות, הלא מאז אמרתי לך: כי אמונתך בבני איש אולת ורעה רבה, ועתה הנך אומר: השבית אמנון שלומך, לכן שמעני אלופי:

הן שלשה משביתי שלום מן הארץ, שנים מהם ילכו קוממיות, ומהם צדיקים ימלטו, והשלישי יתגולל תחת שואה, כדבר באפל יהלך, ובו יכשלו תמימי דרך; צר ואויב כי יבא על ארצנו להחריד מנוחות שלום. עת לנו באלהים כי יבניס

כד

נעמה ופנינה עמה נבוכות בירכתי הבית, פני נעמה
מכוסים בצעיף ופני פנינה גלוים, והשוטרים אשר הביאן
בתוך מסביב; וידידיה צוה את תימן ותמר לבוא אל הבית,
ואת אחד משרתיו צוה לקרא לזמרי, ותבא תמר ותבט אל שתי
הנשים, ותסוג אחור ברעדה, ותאמר: אתה אבי! הנה אם לא
רחמה ובת שחורה אשר צדו נפש יקרה ואשר מסכו לי יין תרעל
בתפת, המעט מהן כי עכרו נפש בחירי ותבקשנה לספות
גם את נפשי · ונעמה ספקה כפיה באין אמר ודברים ותבך
מתוגת לבה; ותימן הביט אל שושנת הכרמל בעינים מלאות
זעם ושפתיו נאלמו · ויאמר ידידיה: הגדנה בנות מרמות
אל: האמנם לא ידעתן את אמנון מתמול שלשום? ותאמר
פנינה: אם אמנם טפלו עלינו זדים שקר, קחו את נפשי כי
עלמה אנכי ואין את נפשי להאריך ימים על הארץ אשר תנפת
תחת יושביה, ומאס הרפא, וזמרי בא אל הבית ויבהל
מראות את שתי הנשים · ויאמר לו ידידיה: אל תירא מהן,
כי אם ידיהן רב למו בתפת, פה אולת יהן לעשות מאומה ·
ויאמר זמרי: שמענה נשים קולי, הן באמת יסד אל ארץ,
טפח שמים, באמת יתהלך אדם במח עלי ארמנות, ובחסד
ובאמת יכפר עון, ורעתה אמת, וחסד תקצורנה · ותאמר
נעמה: הציגו נא אלופי לפני את האיש אשר ידיעני ועונה
עתי בפני, הודיעוני נא מה פשעי לפני ה'? · ותאמר לה
תמר: הס! מכשפה ארורה! כי לא להזכיר לך בשם ה',
קראי לשטן ושרקי לבלהות צלמות, עמדי ברוב כשפיך,
אולי תמצאי עונך ואת האיש העותה בך · ויאמר תגאל: איה
אמנון? הגדנה, כי ידעתן אתו, לשוא תתכחשנה לנו,
תגידי עלמה יפה! האמנם נפתה אמנון אחריך? הגידי, כי
אין עוד מחסה בכזב · ותשא פנינה קולה ותבך, ותאמר:

תמר ? ותגיד קריה נאמנה, ידד הדדי אל ענו באזני תמר לאמר: לא תתן דמים אמנון. כי אם עשוק על לא חמס; שלום לך עיר אלהים וכל שכיות החמדה ושלום לך תמר עדינה, חמה אין לי, לא אוכל התאנף בך היפה בנשים, לו לא יקצוף גם אלהים עליך •

עודנו מדבר והנה תימן רוכב לקראתו על סוס קל, וירד ממנו, ויאמר: רכב עליו, ברח לך מהרה, פן תשיגך חרב נוקמת המעופפת אחריך; ככלותו דברו פנה וילך מבלי הבט עוד אל אמנון הקורא אליו • וירכב אמנון על הסוס דרך בית לחם, ויאמר אל עוץ: מהר והביאה אחרי את אמי ואחותי, כי גם שם לא אתמהמה •

ויהי בשוב תימן ויבא אל חדר תמר וימצאנה בוכיה מאן הפוגות; ויאמר לה: שכחי אחותי נגינתך עם אמנון, והיי נכונה לקראת עוריקם, כי לו הוכיחך אלהים אף יעדך אבינו, בלילה הזה יבואו הזקנים הלום, וארשך עזריקם לעיניהם • וחננאל בא החדרה, ויאמר; לא בתי, לא לעזריקם נתתי כל הוני, ועצתך לא תקום ולא תהיה; אנא אבי! ענתה תמר, הצילני נא מעזריקם ואל יקדמני ביום אידי, אל ידמה בלבבו לאמר: עתה תאהבני תמר בחרות אפה באמנון, כי מאסתיו תצלמו אבזה; גבר אחד ידעתי, ואחרי בגדו בי, אין איש עוד על פני כל הארץ • ויאמר חננאל: ומי יודע אולי לא גדול עון אמנון כאשר יגיד אביך, כי לא יהפך גבר תמים לרשע עריץ פעם אחת: עוד מעט תבואנה שתי הנשים הנה, וחקרום הזקנים • ותרצה באה החדרה, ותאמר: הנה באו בנות הרשעה אל הבית, לא נפלאת היא כי נפתה אמנון אחרי העלמה, כי יפיה כבת אלהים, לא ראיתי כמוה • ותמר חרדה תימה: נפעם מאד, אך איה מעכה? שאלה תמר במבוכה • ומעכה יצאה מקיר העיר בנשף לרדוף אחרי אמנון •

לה, לא בן תמר עמדי, אין זאת כי אם הנכיתני בלשני במסתר, ותמר נתעה בשוא לדאמין בם; אלכה נא ואתנפל לפניה. אבכה בכי תמרורים באזניה ונהפך לבה בקרבה • אל נא, ענהו עוץ, אל נא תרוץ לקראת המות, הן כמנה שפתה תמר הגידה לי לאמר: „מהר העני לבוא אל אמנון להגיד לו: כי נהפכה לו תמר לאכזריה ואת נפשו היא מבקשת' הן מות בנבל היין ותשלחהו לך תמר לשתות ממנו ולשכח חן, אהבה וידידות, ולמה לא תשתה המרעלת ממנו? חס עוץ! קרא אמנון, אני התרשנה בשמעי אותך מחרף את שמה, ויאמר עוץ: לך אפוא אליה, אם יקר לך המותה מידה, חלילה לך אמנון מנפול כבן שלה, חוסה על נפשך ואל תתנה ביד מבקשיה, חושה המלט על נפשך • לא, ענהו אמנון, לא על נפשי, כי אם מנפשי אמלט אשר היתה עלי למשא, ויאמר עוץ: שמע נא אפוא בקול אמך ואחותך, כי צווני להאיץ בך ללכת בית לחם, ויצאו גם הן אחריך עוד מעט, שם תמצא גם את מרי בבית אבישי אדוני • ואמנון התעורר פתאום, כי לא האזין אל עוץ, ויאמר: לכה נא עוץ והגידה לתמר יונתי: כי אמנון מאהבה כלתה לה בכליון עינים תחת הזית אשר חקקים בו שמותינו לזכרון, כי עוד לי אליה מלין אין חקר, ומה שמן דבר הגדתי לה בכל ימי אהבתי אותה? אל נא התהולל אמנון, ענהו עוץ, ברח לך כי בא השמש • כן הברח, ענה אמנון, עד בריחי שאול אברח, כי באה שמשי בצהרים, הנה בגלי כנף שבו אל מנוחתם, ומתי תשוב נפשי למנוחתה, הגידה לי עוץ לשאף עוד מעט צל הזית הזה, מקום שעשועי את תמר, הה! מי מלל לי אז אשר אנוח בו ביום צרה, להחליף כח בצלו למען אמצא ידי ורגלי לברוח מכל מגורי עלי יחד? אתה לשוא חשקי! בו קויתי לשכון והנה אמון, מהר יום התגתי ועתה באה מבוכתי, תגר בה אפריוני, אך מי יעזר בו עם

סגריה משחית? הה! עלי נפשי תשוח בשאלי: איהו? אמנון
בית הלחמי גאל חיי, ואמנון המעונן זמם לקפדם כאות·
אם אמרי אשא שערוריתך על שפתי, יראתי פן יאנף אלהים
בעיר והבה ארץ יהודה תרם, כי הרגיזו תועבותיך כם יה·
היה נא לי כרגע אשר היית לי אז, היה לי אמנון, והשיבה
אל לבך למי עוללת כה? למי? הלא לרעיתך תמתך, ליונתך
יחידתך, אשר לא אבתה להמיר אותך במלכים וברוזני ארץ!
כיפה פרי תאר ראיתיך, ותשגשג ביום נטעך בקרב לבבי,
איה לך כי גמלת בו כענב רו"ש, ואויה לי כי כחץ שנון
אוציאך מקרבי, וסגור לבבי נקרע לגזרים, פוררתני
בתועבותיך, פצמתני בחמאות לשון רמיה· לא אבית לתת
לחַיַּת נפש תורך, ותטרוף נפשה אָתָּה·

ועתה ברח לך מבקש נפשי, ברח לך אל מקום הרים
יעשנו וימים יהמו, יחמרו, ברח לך אל מעונות אריות, הטמן
במאורות צפעונים, גם שם יֹודע רשעך, כי הֵרעות לעשות
מהם, האריה חובב לביאתו, התנינים ירחמו גוריהן, ואתה
טרפת נפש הוננתך ואהבתך; לך ברח לך נחש בריח! אל
תגבה לפתני בחלקת לשון אפעה, נוסה על נפשך, למה
אראה את דמיך המוגרים לפני כמים ארצה? כי חמה קדחה
באף גואלי וקרובי, ואם ישיגוך וטרפו נפשך באפם ולא
יחמלו ביום נקם, אולי תשאל: אנה אברח מפניהם? הלא
ידעת הדרך היורד שאולה, לא יעברנה טהר לב, והוא לך,
עליו התיצבת ובו תלך, עד אשר תאבל עליך נפשך
ונהמת באחריתך"·

ככלות אמנון לקרא את הספר, ויגז ראשו ויקרע בגדיו,
ויהם מהומת לבו, ויקרא: אתה ליום מהומה ומבוכה!
כי בלל ה' את שפתינו, כי רוח חן ותחנונים שפכתי לפני
תמר, והיא כתבה עלי מרורות, ותטפל עלי חטאת קסם סרי,
ותתנני כרתה מבקש נפשה· הה! בינתי תסתתר לא אבין

אחים כנפילים, ולא ידעתי כי בני ענק אלה לוטשים צר
חרבם לי, להכרית מקרבי כל נטעי נעמנים, אשר ספחתי
הביאתי בתם לבבי ובנקיון כפי; הה! רוחי נבקה בקרבי,
נפשי נבהלה, ולבבי כים נגרש בבוא סופה.

וילך אמנון הלוך ובכה, ומעלה הר הזיתים בבכי עלה
גם, והנה קול עדן קורא אליו מבין העפאים: חושה אמנון! —
האח! ענה אמנון, הנה עיני תלויות לך ואזני קשובות למוצא
פיך, אחה! ענהו עדן, הנה מחלצות בפי ומטה בידי; בדברו
זאת שם נגד עיניו את הספר אשר כתבה לו תמר, ואת נבל
היין אשר השיבה לו, ויאמר: כה אמרה לך תמר: „הספר
הזה לנו ספר כריתות להכרית אגודתנו לעד, ישתה היין הזה
וישכח חן, אהבה ונעימות" ואנכי לקחתי הספר ונבל היין
ואצא, ותצא מעכה אמתה אחרי ותאמר לי: אל ישתה אמנון,
מחר בבקר הנני ללכת אליו ולהגיד לו נוראות, כי נהפכה
לו תמר לאכזריה ואת נפשו היא מבקשת. ויקרא אמנון מלי
הספר כדברים האלה:

„בבצר משיב ידו על סלסלות ובמלקט שבלים בעמק
רפאים, כן אשובה אנכי ללקט אמרינו הנעימים, בבצור ה'
את רוחנו ביום נחלה וכאב אנוש; רעי! חדי! בחירי! שאהבה
נפשי! כן קראתי לך תמיד באהבה, וכן גם אתה קראת לי!
יונתי! תמתי! יחידתי! אתה את לי בתבל ומלואה! כן
חלקו מחמאות אמרי פיך, וידיך, הה! — הצבו לי קבר,
שפתותיך—שושנים, חכמי לבבך כתוחים, כן זמות לעשות
ליונתך, ליחידתך; ועתה חתן דמים! רב לנו להגות כיונים
ברנה אהבה, חן, ידידות ונעימות, נכרתה לנו המן דובים
ושאגות כפירים, שמע אפוא שאגתי והמית רוחי, שמע
אם עוד לא אטמה אזנך כפתן חרש, אך מה אדבר? ערלה
אזנך, כמו ערל לבבך, כי חלב תנינים ינקת, חמת פתנים
במדבר, איה אמנון אשר קם כמלאך מושיע להציל נפשי

וחשך יהיה דרכו ; ותאמ...
ויצרי פיו וחלקלקות וחשך יהיה דרכו ; וכגמול אמור לו : כי בדרך אשר התיצב עליה יוליכהו ה׳, וכגמול ידיו יעשה לו. ותאמר לו תמר : לך ושוב לפנות ערב ונתתי לך ספר לשאתו אל עוכר נפשי ונפשו.

וילך עוץ בנפש מרה להגיד לאם אמנון כי בנה נפל ברעה, ותשמע נעמה הדברים מפי עוץ, ותספוק כף ותאמר : עוד הצרה הזאת חשך לי אלהים להביא עלי שוד ושבר כתמם יתר, ועתה חושה והגידה לו לשום לדרך פעמיו, ואני ובתי נמהר לצאת בעקבותיו ובית לחם ימצאנו, כי שם גם את סתרי נמצא כיום, ותבכינה נעמה ופנינה בכי תמרורים ; אך אהה ! אבד מנוס מנהם, כי שם ידידיה אורבים למו לתפשן בלילה להביאן אליו ולהסגירן לזקנים.

כ״ג

תָּעָה לְבָבִי פַּלָּצוּת בִּעֲתָתְנִי
אֵת נֶשֶׁף חִשְׁקִי שָׂם לִי לַחֲרָדָה

(ישעיה כ״א ד׳)

השמש נטה לערוב, ותשלח קיה האחרונים על הצפות הר הזיתים, ואמנון אשר כלו עיניו מיחל לפורה ולעוץ, הלך הלך והנה הוא מתהלך בלב רגז על העירה, וישב במפח נפש, והנה הוא מתהלך בלב רגז על יד נחל השלוח, במקום אשר נחל העדנים הזה אל נחל קדרון. ויאמר אמנון : מה נעמו מי מנוחות האלה ההולכים לאם, כעין הבדלח יאירו וכעצם השמים יטהרו, אך הנה אל מקום לא קדוש יהלכו, אל נחל קדרון, אשר ישליכו בו כל טומאה ; הלא כמי השלוח הזה, כן נחו שקטו רעיוני, וכמוהו תשתפך עתה נפשי ביגון קודר, הה ! לא ארכו לי ימי שלותי והנה קדמוני ימי עני, רעיוני אהבה עלו כיונקים לפני, נהלו

ותאמר: אמנם אדוני אבי, השחית אמנון, התעיב עלילה, עליה ישֹמו שמים, מי יבין מלאכי מרום ממעל, אף הרגע שאול מתחת, תניחה לי אבי, כי לבי סחרחר ולא אעצר כח בראותי פניך, אויה לי כי פיך מריתי. ויעזבנה ידידיה ויצא, ותמר שכבה על ערשה למעצבה.

וחננאל בא אל חדר תמר וימצאנה מתיפחת, ויאמר: מה לך בתי? ותבך תמר בבכי תמרורים, ותאמר: שבעה ממני ישיש כביר ימים, הן רבות ראית בארך ימיך, ראית טובה אף עני, גם אתי חזית מאֻשרה והנה באתני צרה, כי חליתי מאד ונפשי נעתקה מאמנון ביום אשר קויתי לו. ויחרד חננאל בשמעו זאת, ויאמר: הוחילי בתי לאלהים כי לו הישועה. ויצא חננאל מאתה לדבר עם ידידיה ותרצה, לשלוח אחד ממשרתי ביתם להביא רופא וצרי מגלעד.

ותנוח תמר נהפכה לתמה בוערת בקרבה, ותשב לעת הצהרים לכתוב אל אמנון מרורות, ותרצה הפצירה בה להגיד לה: מה זאת נהיתה. ותאמר לה תמר: אל נא אמי אל תאיצי בי, אבריח נא את אמנון הבליעל מארץ ה', ואגידה לך את המערוריה אשר עשה ואשר עיני ראו ולא זר. ותאנח תרצה, ותאמר: אויה לי בתי כי הלכת בשרירות לבך לארב ולתעב ככל העולה על לבך, זכרי נא חמה לך ולאבי. ותאמר תמר: לו אלף שנים חי אמנון בצדקה וחסד, כי עתה רעתו הרבה כתהום תכסם; הלא ידעת אמי כי שמו וזכרו היו תאות נפשי, ועתה לזכרו תפול עלי אימת מות, הניחו לי אמי! עודנה מדברת ושן בא, ויאמר: הואילי נא בת נדיב להשיב את אמנון מארבך דבר, כי כלו עיניו מיחל לדברך. ותאמר לו תמר: האם עודנו בציון? ימהר נא לצאת את העיר בטרם יתרועעו דלתים ובריח, כי חרב נקמת מטופפה על ראשו, אמר נא לו כי חלק מתמאות

תשפוך מן היין אל פיה, והנה היונה נודדת כנפיה ומשתקשקת על הארץ, רגע אחד—והיונה גועה. ותתחלחל תמר מאד ופניה חורו. ותאמר מעכה: אתה גברתי מות בנבל, ומה תעני את?— ומה אמר? ענתה תמר, אומרת להרים—כסוני, ולגבעות — נפלו עלי, הה! מבקש נפשי הפיק זממו היום.

וזמרי מרט שערות ראשו, ויאמר: לו כיונה הזאת גועתי תמול, כי עתה לא ראיתי רעה; התעוררי נא תמר גברתי. ונפשך תדרוך עז על ראש פתן אשר אהב לנשך אותך עקב. ותמר נאנקה דום ולא יכלה דבר מאומה מנהמת לבה. וזמרי נבוך בקרבו, ויאמר: הלא את גברתי הפצרת בי לספר לך את כל אשר נפשי יודעת. — ותאנח תמר, ותאמר: הן אתה לא נגזרת ממראה עיניך, ואנכי שמעתי רק לשמע אזן ורוחי תבלה—ויאמר זמרי: הלא גבר אני, ואמנון זר לי, ואת גברתי זרה אותו הלאה גם את, ושכחי אותו ואת עלילותיו, ראי הזהרתיך אף השבעתיך בשם ה׳ לבלתי הגד שמץ דבר מכל אשר ספרתי לך, כי ירא אני את אמנון. ותאמר לו תמר בהמת רוחה: הוי גבר ירא וחרד! הלא אשר היה לך להגיד הגדת, ועתה הניחה לי. ותלך תמר ותבא החדרה, ויבא ידידיה גם הוא, ויאמר לתמר: מה לך בתי כי כצל את נהלכה, למה תסתירי יגונך מאביך? האם אין עזרתה בי? ותפול תמר על צוארי אביה ותבך, ותאמר: שא נא אבי לפשע בתך האמללה, כי סרתי מאחריך, אנכי כראות עלמה ראיתי את אמנון ואהבתו, ועתה הה! עיני ראו מה רבה רעתו, כי התמכר לכל תועבה, ואתעבהו גם אני; אשרך אבי, אל ידע תנגאל בכל זאת, אנכי הביאותי תועבה אל ביתך ואנכי ארחיקנה. וידידיה הניע ראש, ויאמר: אויה לי ואויה לך בתי! כי הסתרת תמיד עלילותיך מאת אביך, ועתה כתבי אליו מרורות והרחיקי אותו מביתי, כי ידעתי את מריו גם אני,

ויזרק מדם על הבמה ואל אמנון ויאמר : זה דם בריתי אתך
וְכַפֵּר בריתך אשר כָּרַתָּ עם תמר על מפלת האריה . והאשה
שחטה שני תורי יער , והקריבם על הבמה , והנותר מבשרם
שמה בפרור , ותמלא הין יין ותסך מעט על הבמה , והנותר
שמה בכלי ; ותקרא העלמה בקול פתוים לאמר : עֵד אתה
השמש בבריתנו , ועדים כל איומי תבל! ותשרוק בשפתיה
שנית וכל המראות והבלהות כפו תמו , עד מהרה בשלו
בשר תורי היער וישבו לאכול זבחי מתים , וישתו יין נסיכם ,
והנותר מן היין שמו בנבל ויתנו בו ראש פתנים , ויקראו גם
לי לאכול ולשתות עמהם , ואמר : לא אוכל לטעום מאומה כי
נבהלה נפשי מאד ; ותאמר לי העלמה : השמר לך מדבר
שמץ דבר כי בנפשך היא ; ואמנון התהולל עם שתי הנשים ,
ואנכי הייתי משגע ממראה עיני וממשמע אזני , כחי עזבני
ותרדמת מות נפלה עלי ואישן , הקיצותי פקחתי עיני , והנה
אנכי בחדר אמנון , קמתי ממשכבי לאור שחר , ואמנון נתן
לפורה נבל יין וספר לשאתם אליך ; ויאמר אלי : הראיתך
וסרי את אימתי , עתה אראך ערמתי , רק שמור פתחי פיך —
ויהי בצאת אמנון מחדרו כרגע ואתגנב לצאת גם אני , ואמר :
ארוצה ואגידה לגברתי ויעבור עלי מה — ואת ! הנה הנבל
מלא תגברתי חיה !

ותמר אשר מלאה חלחלה לשמע השמועה הזאת !
התעוררה פתאום כמתעוררת מחלום איום ונורא , ותאמר : הה,
ראשי מסבב הלך כגלגל לפני סופה , גם ארבע פנות תבל
נעות ונשות למראה עיני , קומי מעכה החזיקי ידך בי . ותאמר
מעכה : כחלום זמרי בעיני , לא אאמין כי בהקיץ ראה כל
זאת , הבה אנסה נא לדעת האמנו דבריו אם לא ; סרי רבתי
לסוּגה לה כמכה את החותה אשר נתן לה תימן אחיה עד הר
הפתים אות , ואשר היתה שעשועיה תמיד מן העת ההוא ,

בלכתי אחריו, תנ ונע כשכור כי עוד לא סר יני, אימה חשכה כבתה את עין הארץ ואת עצם השמים, ונלך ונבא אל התפת, האח! האח! שמעו אזני קול עלמה קורא, האח, אמי! הנה אמנון בחירי! מאהבי בא! והנה קול אשה עונה אחריה לאמר: הנה הבמה בנויה, בערי בתי אש וּרְאָה אמנון מאהבך את כל איומי תבל הסרים למשמעתך. עודנה מדברת, ובאשה עלתה באפי מצתנת גפרית חפת בוערה, והנה לבת אש ירקרקת אדמדמת עלתה על הבמה, ולאורה ראיתי אשה בעלת חן ועלמה יפה־פיה, שערות ראשיהן פרועות, ובשולי בגדיהן השחורים כעורב מאזרות הן זיקות הלהבה ומדברות לאמר: בערי, בערי אש שאול והציתי כשאול קִנְאָה בלב תמר, ובערה והיתה כמוקד אש; ותגש העלמה אל אמנון ותאמר: הפר הפעם בריתך את תמר, ויאחז אמנון בידה וישקנה לפי פיו ויאמר: בוז אבוז לתמר ולעשרה, ובאהבתך אשגה תמיד; ותאמר העלמה: לכן אעידה לי עדים איומים בבריתנו, ותשרוק בשפתיה והנה סופה הומיה כחלילים בכל גיא התפת, ורוח טומאה נשא פראי ציה מארבע רוחות והנה אריות וכפירים שואגים, חבים הומים, זאבי ערב מיללים, וחזירי יער חורקי שן, ואחריהם מֶשֶׁק בעלי כנף מורדי אור, בנות יענה לילית ועורבי נחל צועקים ומיללים בליל ישימון, גם נחשים שורקים, וזחלים ראיתי; עודני משתומם על המראה והנה מתי עולם עולים מן הארץ, מתנערים מעפר מות ונצבים בתפת, והנה השטן נצב על הבמה ושדים ושעירים מרקדים סביבותיה, אימת מות נפלה עלי ואקרא: אהה ה' אלהים! אנה באתי? והנה תרד אלי שד איום ויבעיתני ויאמר: הם! כי לא להזכיר פה בשם ה', הנה השטן מלך הבלהות, השתחוה לו ובשמו קְרָא; ותגש העלמה אל אריה משחית ותאחז בזקנו, ותגישהו אל הבמה, ותהרגהו ותעלהו כליל,

ויאמר לי אמנון. לינתי תמתי הנרתעה בכפה? לא — לה
אתן להיות גביש תורי!
ותתעורר תמר ואור נגה על פניה. ותאמר: רב לי! עתה
יאהבני אמנון, מי יתן יתמו דבריך! ויאמר לה זמרי: כי
יען ואמנם אני מבטיח את הדברים האלה: התחפשי גברתי
כי אביטה לך כוכבים נעימים? הגידי לי אפוא ואלכה. ותאמר
תמר: חי גבר לא יצלח לבשר טוב! איש מבקש מלאכי
אלהים עלי ארמות! ויאמר זמרי: הן מיום דעתי את אמנון,
דבר דברים אשר יקשיבו למו מלאכי אלהים, אך אתה לליל
אביש אשר דבר דברי בלע, אשר יאטמו היודים אזניהם
משמע, כי השקני אמנון יין ושכר, וישת גם הוא משקה
מרבה להכיל, וכליותיו המו וישתוננו בקרבו. עיניו אדמו,
לשונו נשה בפיו בכבדות, ושפתיו פשק לדבר דברי בלע,
כי האריך פה על המלך, על השרים ועל הצבא, וירחב
לשון על בן אמוץ ועל כל בני הנביאים אשר התהלך אתם;
ויוסף לדבר על אודותיך לאמר: הן שאלוני זמרי: כה
אישה לינתי תמתי? דע לך איפוא, כי בין חללי חרב לא
תמנה ובין מתי רעב לא תתחשב, אני, אני אשים קברה,
ויען אשר בגדה בי, לכן הנני אליה. ואשאלהו לאמר:
הלא לשונך דברה לתמר אהבה וידידות תמיד, ואיך נהפכת
בה פתאום. ויאמר לי: הלא כזאת וכזאת תדבר לשון, והלב
יחשב דרכו, עד מעט יראה זמרי כי לבי ראה חכמה הרבה
מאד, ולא לשוא תבילוני רגלי אשורה.
ותמר שתה ידה על לבה, ותאמר: ה' אלוהי! הבה לי
כח לב להכיל את כל הדברים האלה — ויוסף זמרי, ויאמר:
גם כחי כשל לשמעם, אך נבלעתי מן היין ותרדמה כתרדמת
מות נפלה עלי ואישן.
אנכי הנה שכב על משכבי ואמנון העירני משנתי בתוך
הלילה, ויאמר: הבה לכה עמדי וארא את ידי; בחלום הייתי

כי יד ילבה נב מאחרי, כי הרחיקתני בשצף קצף — ואלם
ה, נשדי חרפת אני מזכיר היום, כי אבישי קני מנעורי ואחי
חנֻה בצאננו, אך הושיעה לי זרועי ויפיי רוממני ממרבצי
העדרים להושיבני עם נדיבים, ותאהבני תמר ואשיבה גם אני
אהבה אל חיקה, כי בת נדיב היא, וכי רכושה רב; אך
נגלתה אהבתנו לידידיה וינרשני, ואחרף נפשי ללכת אשורה,
עריתי את חננאל, וכל הונו הלא קנתה ימיני, אמרתי
אעשר ואעשה לי שם בין נדיבים, והנה צרה עין תמר בי
להנחילני הון אשר לא עמלו בו אבותי, אין זאת כי אם נשאה
עיניה אל עלם אחר; אך לו כן יהיה, גם אנכי חכם, לא
רועה אנכי עוד ולא שת נדחה; ועתה זמרי, הנה תתאונן
על תמר כי הרחיקתך מבית אביה, ואותי הלא גרשה תמר
מבית אביה ומארץ יהודה ולא אדאג מאומה, על דעתך כי
ירושלים גברת ממלכות ויושביה ראשית הגוים; גם אנכי
אמנם כן דמיתי, אך לא כן אדמה עתה, אחרי אשר ראו עיני
את נינוה העיר הגדולה, שם חזיתי חכמי קדם, נבוני לחש,
קוסמים ואשפים, הן כל ראתה עיני וחכמה באה בלבי, אל
תירא זמרי, שית ידך עמדי, ותחת היותך עתה משרת
לאדוניך, גביר תהיה למשרתי ביתך. —

ואנכי התבוננתי כי דבר בליעל יצוק בו, וכי רוקם הוא
בסתר מזמה להתנקש בנפשך ולהתגולל עליך תחת שואה,
אשליך חכה במעמקי לבבו ואומר: מה תחשוב אמנו: על
מלך אשור? הכלה הוא עושה ליהודה כאשר עשה לשמרון?
אמר לי אמנון: את אשר אני חושב אותה הגיד פיך הפעם,
אולם שמור פתחי פיך ואל תדבר כאלה באזני האוהבים שערי
ציון; אמנם זמרי! כלה יעשה סנחריב את ציון, כליון חרוץ
אשר לא תהיה לה שארית—הנה ערוך מטבח פה לאבירים
לפרים, לעגלים, לתורים ולינונים יחדיו.. ואמר לאמנון: ומה
יעשה ליונתך תמתך אם תשתרך באהבה לשוב אליה?

הכתבת וכתבה ידבר לגנב מחשבת אתי, הלא זאת אשר תמר, השליכי המכתב מידך, שפכי היין ושכחי את אמנון. — זמרי! קראה תמר, הכתמיר נגות צמח אמנון בקרב לבבי, כי תאמר לשלפו ברוח פה, לא זמרי, אמנון מלא את כל חדרי לבבי, בהלני בסופה ובסערה, וסערהו מקרב לבבי. שער אף שרש כרגע כל נטעי נעמנים אשר נטע בי בחזק ימינו, או הנף גרזן וקרדומות להכרית את אמנון מקרב לבבי, כי בתוך הוא כארזים! — אהה! ענה זמרי בטרפו שערות ראשו, אהה! השטן השיאני להתערב בדבר לא לי, לו אחזני השבץ בליל אמש — ראה נא זמרי, ענתה תמר, ראה נא כי גבר לא חכם אתה, רק שאול והפרה שתח במעמקי לבך, ואתה בא אלי להחריתני מעט מעט, הקיטר עלי אבני אפל וצלמות, תהיה מקרי שאול על ראשי הל אגוע בלי דעה; הטוב לך כי תראני את החץ אשר ירה והסתיר את הקשת מעיני? ארע נא מיד מי נגועתי, ומה כלי המות אשר הכין לי?

לכן, ענה זמרי, לכן שמעי עדינה ושימי לבך חזק מאד, פן יתפוצץ מדברי אשר כבטיש ובילפות יהלומן, רק אני שתרתיני להוכיח על פני אמנון דרכו ולשובב אותו אליך; ואנכי אמרתי כי לא בתוכחות על עון אגלה מצפוניו, לכן בחרתי לי נתיב מרמה, ואבוא אליו, כלא יודע את אשר קרה, ואהי כמתאונן רע באזניו עליך גברתי לאמר: לא ידעתי מה מצאה בי תמר אהובתך על כי נערה בי היום בחרפה ובוז, ותצו עלי מדרוך עד על מפתן בית אביה, ואבחרהו לדבר על לבך להשיב חרון אפך ממני; ויצו אמנון את פורה להביא יין ושכר, ויאמר לי, שתה זמרי כי טוב יין למרי נפש, ואשת, וישת אמנון גם הוא, ויהי לו לחטאה, כי לא תגל עדנה נזרו, אך אנכי התרשתי ולא הכרתיו חטאתו. ויאמר לי: הן בחרתני לדבר על לב תמר בגללך, רק לך [illegible]

ממלאות ומצו שארית יין סיקבים, כמו ממלאים דם בשנה ליובל שנים; הנה קרא ה׳ בימים האלה לבבי ולמספר, ותחת ששון ושמחה • ותאנח תרצה ותאמר: הנה החל המספר בביתנו, כי צוית אישי לטבוח טבח ולהכן ליום מחר, ליום שמחת אמנון ותמר, הנה הכל נכון, ורוח תמר לא נכון בקרבה, כל הלילה נדדה שנתה, בכתה ותריד בשיחה, כי נתעה היא בשוא לדאמין בדברי מכשפה ארורה אשר נראתה לה באישון ליל, ונפשה מפחדת מאמנון מחמר נפשה • ויאמר ידידיה: האמת אגיד לך תרצה, כי מאז בא אמנון בצל קורתי אפסה מנוחה מביתי, ורוח עועים מסוך בקרב תמר, ועתה עזבי אותה לנפשה ונראה מה יעשה ה׳ בה. ותאמר תרצה: הנה היא הומיה ומשתוחחת בגן, ואנכי עזבתיה בראותי כי תנחומותי נשארו מעל, הן יגונה טמון בחבה, ולא תאבה להנחם • ויאמר ידידיה: נתכה לה עוד היום הזה, ומחר אאיץ בה להגיד לי מה חפצה, כי הנה מלאו לה שמנה עשרה שנה •

וזמרי בא אל הגן וירא את תמר קוראת מכתב אמנון, והדרת פניה ענתה בה, כי שב אפה ורחמיה נכמרו על אמנון, והנה מעכה נצבת לפניה ובידה נבל היין, וזמרי עמד מרתק ויספוק כפיו ויקרא: השליכי גברתי תועבה מידך ותוסי על נפשך • ותשא תמר עיניה, והנה זמרי נגש אליה, ואימה חשכה כסתה פניו • ויאמר: השלום לך גברתי? השדך חיה? האם משגע אני ממראה עיני? לא! הנה נבל היין, ועיני תחזינה מישרים, האח! הנבל מלא ונברתי—חיה, ברוך ה׳ אשר לא הסיר חסדו מבית אדוני! — ותמר עמדה ותתבונן בזמרי אשר התמלטו מפיו שנים ושלשה מלין, יתרם כתר תחת לשונו • ותאמר לו: דַּבֵּר דָּבָר כהן בחור ואל תסתירנו באשפתך • ויאמר זמרי: אין אמר ואין דברים; לשון אמנון עם שפה מהיר, אך לבו חורש מחשבות בליעל

אולי תחזיק תמר ברעתה, והקימה עליך רעה אשר לא תדע שחרה. צא אפוא מזה והסתר במקום פלוני אלמוני בין השיחים. ויאנח אמנון ויאמר: אם תסתיר תמר פניה ממני, אין סתר לי עוד, כי יגלו שמים מסתרי.

ויצא זמרי מאת פני אמנון בלב נגרש כים, ובנפש נתעבה מרגן, חמס, מרמה, רצח, כבטן היוצא ממעמקי שאול עם חבר מלאכי משחית: נגף, קטב, שוד, שבר, מהומה, ומבוכה, לחבל ארץ ביום ועם; ויאמר: האח, בעל קציר! עוד מעט תשלם המלאכה ומשכורתי שלמה.

ועוץ בא אל אמנון, ויאמר לו: הנה אמך ואחותך תואנת לך, כי לא תדענה מה לך כי לא באת ליל אמש לראות פניהן, ואנכי לא השמעתי על שפתי שמץ דבר יתנך. ויאמר אמנון: הנה נסיתי דבר אל תמר בפעם הזאת, עד מעם יצא משפטי לשבט או לחסד; ואתה שבה פה עמי, כי נפשי נעה ולבי חרד לרגעים. ויאמר לו עוץ: לו מראש שמעת לי אדני, כי עתה לא באתך כל זאת, הלא זה דברי לך מאז לאמר: האהבה ראשיתה דאגה, תוכה רמה, ואחריתה תאניה ואניה, הן רשפיה לא יאירו פנים, כי אם בוערים ואוכלים עצמות וגרם, אשרי אדם מפחד ממנה; אך אם נפלת ברשת הזאת, הקשה לבך והסר ממנו כל מורך, הן עוד תקוה נשקפה משמים ורוחה מארץ תצמח, ודע לך כי גם מתרבותי קין לא תיבש דמעת עשוקים.

כב

השמש זרחה על עיר אלהים, ובוקרים נוהגים בבקר, במריא, בצאן, ובעגלי מרבק להתם במחיר, ואלה יובילו יין תירוש ויצהר דרך בית ידידיה, אשר ישב עם תרצה אשתו וישקפו בעד החלון. ויאמר ידידיה: מרבים העם לזבוח זבח בימים האלה, יתנו בעד מרפאים, ישחטו צאן

ראי נא תמר עדינה, הנני שם היום בכפך ובשפתיך את שלומי והַוָתי, כבודי וכלמתי, חיי ומותי, דברי נא דבר מודעה, הבשמים אנכי או בשאול תחתיה, ראי עדינה! כי בידך עתותי, והעידי תהלתך על אמנון ·

וככלות אמנון לכתוב את המכתב, ויאמר לזמרי: קרא נא דברי · ויקרא זמרי את המכתב, ואמנון שם ידיו על ראשו ויזעק מרה, ויאמר: אתה תמר כי באתי עד הלום! אללי לי כי בלשון אחרת דברתי עמך היום! וזמרי קרא את דבריו פעמים ושלש, ויאמר לאמנון: אם לב תמר יצוק בה בסלע צור, הלא יתפוצץ מלהבת דבריך, ואם ברזל הוא, הלא ימס כדונג ותֵעָתר לך; אך אם לא תשעה תמר אליך גם בפעם הזאת ולא תפנה גם אל ריבות שפתי, הלא לביאה היא ואין טוב לך כי אם לברוח מפניה, מחר יהיה האות הזה; ועתה הכן לך נבל היין להיות ערוך לבקר · ויכן אמנון את נבל התירוש וישימהו על השלחן, ואחרי כן נתנו שנת לעיניהם, וזמרי קם ממשכבו בעוד לילה וישם מרורת פתנים בנבל, ולא הגיד זאת גם לפורה ·

מי לא יקוה לאור שחר, מי לא ישיש לקראת מוצאי בקר המוציא לאור כל תעלומה? השמש הוא משוש כל חי, בעל טוב בגלל רע יפיץ אור נדבתו, אור זרוע הוא לצדיק, ונר גם לרגלי רשעים, ונפש אמנון קותה לאור אשר ישים קץ לחשך הטמון בקרבו; אך נפש זמרי הנתעבה חכתה לאור יום אשר יופיע על עצת רשעתו · וכמו השחר עלה, ואמנון, וזמרי ופורה קמו, ויתן אמנון לפורה את נבל היין ואת המכתב לשאתם לתמר, ויאמר זמרי: יצליח ה' את דרכך, וישפוך על תמר רוח חן ורצון להֵעָתר לאדוניך · וילך לו פורה ·

וזמרי אמר לאמנון: ואני אלכה גם אני אל תמר והשיבותיך דבר, ואתה המתחר, כי עוד לא נדע איך יפול דבר, כי

הנה: ומרי אל תמיש ממני, לינה עמדי הלילה, כי מטה אנכי בתמהון ובשממון, ובראותי פניך אתעודד ותחי רוחי · ויאמר זמרי: אל תירא, כי אתך אני לשבת או לחסר, כי ידעתי את מכאובך; וישב אמנון ויערוך אל תמר דברים במכתב, ודמעותיו נזלו על לחייו, ואלה דברי המכתב:

„שעי אלי עד הפעם היפה בנשים והודיעני תמר עדינה, מה און פעלתי, כי אנפת בי ותגרשיני היום מנגד עיניך מהסתפח בנחלת ה'? זכרי נא עדינה כי רועה הייתי, ולא מלאני לבבי להגות בך, לא דרשתיך ואַתְּ דרשתיני באהבה, לא קויתי לאהבתך, ואַתְּ נתת תקוה בלבי, ותאמרי לי ברוח נדיבה, אהבה ותן „קוה אמנון, כי טובה תקוה מחיים" או הרהבתיני בנפשי עז לעשות חיל וללכת בגדולות ובנפלאות ממני, ותרוממיני מרום, ותשליכיני היום תחתיות ארץ; יצקתיני כזהב למתק ותציקיני היום ותתיכיני כדונג נמס · השיבי נא תמר עדינה אל לבך כי פעלך אני, ואיך תשובי תבלעיני רגע, יום אחד? הלא יבחו ליוצר אשר יכתת כלי יוצר לנבלי חרש · אויה לי! כי הלמוני הממני דבריך היום וישפתו נפשי לעפר מות, וגם עתה פתרי ותקותי עוד יקלעוני בתוך כף הקלע, ולא ידעתי אחריתי; אנא תמר עדינה, הישיבי לי פניך והשיבי לי ששון רוחך כיום בית לחם, או הודיעני על מה אמלל אני ·

כל היום שתי עצות בנפשי ובעצתו ינחני היום ה', הנני שולח לך נבל תירוש כפעם בפעם, אם כיין הורים תקחיהו מידי, האח! עד אשא ראשי; ואם כיין בוגד ישוב אלי, אות היא כי ה' אמר אלי: קום והיה נודד בארץ אחרת · חתי לך תמר, כי לא אמרה את פיך, כי אתה נשבעתי לך ואיך אשקר באמונתי? אלך בקרב צרה אף תתעטף בי רוחי הנאמנה אתך, ואחרית דברי תהיה: האספי נפשי וחסי, כי כן רצתה תמר!

הלא אמנון אח להעלמה, והאשה היא אמו, זאת ידעתי מפי אמנון; ואם תשמע תמר כזאת, וסר עון אמנון. ועזריקם נבוך מאד וחמתו בערה בו, ויאמר אל זמרי, הן מחצית הוני נתונה לך, במח בי כי לא אכזב, הן ידעתי כי טובי בפיך ובשפתיך בכל עת, לכן הבה עצה ועזרה אך הפעם; חמרי הלך אחת הנה ואחת הנה בחדר, כי חשב מחשבות; פתאום עמד ויאחז ביד עזריקם ויאמר: הלא יבואו אליך חפר ובוקיה בנשף, ואתה זאת עשה, כפת חמתך אף שכר אותם ושתו ולעו, אז תצית אש בבית, וסורם בעשן יעלה, לך מהר מזה והיה נכון לבצע עצתי בהשכל ובדעת, ומשכרתי תהיה שלמה מאתך בכסף מלא, כי לא אקח נחלת שדה וכרם; ואני הנני הולך לכלות יתר חצי אשפתי באמנון, כי למענך ולמעני אעשה זאת הפעם.

וילך זמרי ממנו ויכן לו מרורת פתנים אשר היתה דרושה להפיץ נבליו, וישב אל אמנון ויאמר לו: ידידיה איננו בביתו, כי יושב הוא בין שרי המלך להמתיק סוד מה יעשה בעיר, ובני ביתו הוזים שוכבים, ואולם נוססה בי רוח עצה בלכתי לשוב הלום; שמעני אמנון, ועוד תקותי בי כי העתר לך תמר ושבה אליך, שלח לה על ידי פורה נבל יין והירוש כפעם בפעם, ומכתב מלא תהגוגים תתן לו, ובא פורה אל הגן בבקר, כי בעת ההיא מתהלכת היא בו, ונתן לה את נבל היין ואת המכתב, ואנכי אבוא ומלאתי את דברי מכתבך, אף אשים פני כחלמיש להוכיח דרכה על פניה, כי אני את חסדה לא אבקש ומרגזה לא אפחד; בתם לבבי ובנקיון כפי עבדתי את אביה, וצדקתי ענתה בי תמיד, כי נאמן רוח אני; שמע איפוא אמנון לעצתי ובזאת הבחן תמר, כי אחת היא משתי אלה: או תוסיף קנות שנית את לבבה. או לא היה לבבה שלם עמך עד כה. ויאמר לו אמנון: טובה עצתך, לו כן תראה לי תמר מעתה כאשר היתה לי עד כה,

וידבר דבר באזני בוקיה, ויחרד גם הוא, ומתרדתם חרד לבי בקרבי; ויצאו חפר ובוקיה מן האהל, ויצא גם עכן ואנכי אחריו משתאה, משתומם ומחריש לדעת פשר הדברים הנפלאים האלה. ויאמר אלי עכן: אל תתמה אחי, כי כשלומנו גם לך שלום, ואתם חפר ובוקיה בואו נא אל בית אחזני בנשף ונתיעץ על צפונותינו, ויאמרו לו: טוב הדבר. ואנכי הפצרתי בעכן, אחרי בואנו הביתה, להגיד לי פשר דבר, ויבא עכן אלי החדרה ויסגור הדלת בעדנו, ויפול על צוארי ויחבק וינשק לי, ויאמר: עתה הגיעה העת לגול מעל לבבי את אבן המעמסה אשר תכבד על לבבי מיום היותך, והיום אשאנה לך על שפתי: דע לך כי אנכי הגלותיך הנך עתק בחמס כפי, ושתי הנשים אשר ראו עיניך הן—גנבתי זבתה! לשמע זאת רחפו עצמותי, ואשאלהו לאמר: הצי פתיתני לקחת את אחותי בת יורם אבי לאשה? ויאמר לי עכן, הוא אשר דברתי: אבן מעמסה תכבד על לבבי, ואתה אל תבהל ברוחך לעמסנה ולגללנה על לבך, שמר יי עד בוא חפר ובוקיה, ויעצנו להמיש צוארנו מן הרשת אשר נגד פנינו. זמרי! זמרי! הלא שגית, הלא תבית למבוכת לבבי, ואתה מתפאר, כי הוצאתני למרחב.

וזמרי נבהל בשמעו דבריו, ויאמר לעזריקם: איומים הם עכן, חפר, ובוקיה, ונוראות ומגורות צפונות בקרבם; אך לא עת היא עתה להתחקות על שרשי רגליהם, ואנכי טרם כליתי יתר חצי באמנון, כי עוד לא הברחתיו מפה, ואם רגע יפשקו שני הרעים את שפתיהם לפני הזקנים ושב האופן עלינו, ומי לידך יתקע כי ישמרו הנבלים מחסום לפיהם? ועתה עזריקם, הלא ראית את עמלי בך עד כה, וידעת כי אני צלך על יד ימינך, ועתה הבה לי שכרי, פן אהיה נוסף על המתנקשים בנפשך! ושמתו אויביך לך, כי אפקח עיני תמר לראותה נצורות אשר לא ידעה, ואשר בתרת תחת לשונך.

מעוף צוקה ונגזרת מידי, ואסך עפי תלחך. ותאמר אל האשה: הלא אדתי בן נדיבים ובתי דלה ועניה, ואם תקחנה לך לאשה הלא תעולל בעפר קרנך. עודנה מדברת וחפר ובוקיה באו האהלה, וישם חפר עיניו על שתי הנשים, וידבר באזני לאמר: אלה הן הנשים אשר דברתי לך על אודיתן מאז בבית כרמי, ועכן היה עוין את חפר, ויאמר: מה לך פה כי באת הלום לדבר נסתרות? ויאמר לו חפר: אתה עכן באת הלום לדרוש בנשים האלה את הנסתרות אשר תבואינה, ואנחנו נדרוש את הנסתרות אשר באו מאז, למען דעת איך לילה כיום יאיר? ומה יעשה עבד לבית אדוניו בזרות אפו בו? אך למה אשאל כזאת בתרפים? הלא אתה עכן תפתור לי את החידה הזאת—והעלמה התחלחלה, ותאחז ביד אמה, ותאמר: הגידי נא אמי מה היה לנו? כי נועדו עלינו אנשים אשר לא ידענום מתמול שלשום? הן פיהם יהגה אימה ועיניהם מזרות פחד, ואנכי לא ידעתי ולא אבין למו. ויאמר עכן לחפר: הרף ממני ומשתי הנשים הכבודות האלה, ואל תוסיף דבר פן אמלא פיך חצץ. וימלא חפר שחוק פיו, ויאמר: חכה עכן עוד מעט, כי טרם מלאך פי חצץ, תלחך עפר כנחש, כי נחש תנחש פה; קומה בוקיה ונעלה השערה אל הזקנים, והגדנו למו את עלילות עכן, כי עם בעלות אוב סודו; ואתה עזריקם אדוני צא לך מזה, כי למה תשיא עליך עון אשמה, ולמה תשמע לעכן המתנכל בנפשך ללכוד ברשת הנשים הכבודות בעיניו? ויאמר לו עכן: הבה נלכה שלשתנו למות, כי מלאה צבאנו, אנכי אלכה אל הזקנים ואפתחה שפתי, ויסכר פי דוברי שקר, אך הפעם הזאת שמעוני ושימו יד על פה, מדי דברו זאת דבּר דָבָר באזני חפר אשר תרד ויתר ממקומו בשמעו; וישם עיניו על שתי הנשים ולבו פג, ויאמר אל עכן: אל נא נרע איש לרעהו, אנכי נחמתי על דברי, ואתה כפר לי! את הדברים האלה דבר בתרדת לב ולא יסף

ויבא עזריקם אל בית כרמי, ויקרא לזמרי התרזה ויכתי דלתיו בעדם. ויאמר זמרי: עתה התפאר עלי, כי חכמתי עמדה לי לסכסך אויביך אלה באלה, כי הרחיקה תמר את אמנון מבית אביה ומארץ יהודה, הנה הוא קודר ומשתוחח בעניו, כי נשבע לשמור מוצא פי תמר, ושבועתו לא יפר; בעוד שלשת ימים לא תדרוך כף תליו על אדמת יהודה, ורגלך תעמוד במרחב, ובתרת בתמר או בעלמה היפה־פיה.— אך מדוע אתה סר וזעף, ובשורתי לא תצהיל פניך?—ויספק עזריקם כפיו ויאמר: לשוא זמרי יגעת ברוב ערמתך להתר אגודות ולפתח חרצבות מסכסכות, כי טרם פתחת שתים ושלש מוסרות, והנה נתק החוט ואין קשר, כמעט דליתני משאול קנאה, והנה יצא השטן ממחבואו להשחית ולחבל חבל נמרץ, רק עמך דבר אגיד לך, ותנו לבבך:

כיום דעתי את עכן ראיתיו שין את חפר ובוקיה אשר תמכתים בנדבת ידי, והם גם הם שנאוהו ויארבו לו, ויודע להם באחרית הימים האלה, כי מבקר עכן באהל שתי הנשים אשר בשער הגיא, ויוסיפו לארוב לו, ויהי היום בבקר ואנכי בא עם עכן באהל ההוא, ותאמר לי האשה: מדוע מהרת בוא בטרם עבור ירח ימים? ואמר לה: כי מהרת את לבקר בשבועתך, ותשישי לקראת אמנון ליל אמש, ועתה לא אליך אשים דברתי, כי אם אל בתך, ואפן אל העלמה ואמר: דעי לך עדינה כי חמה קדחת באף תמר, וקנאתה תרדפך עד שאול ואין תומך בך; לכן אהיה נא אנכי לך משגב לעתות בצרה, לא אחקרה לדעת: מי את, מה מולדתך? ומה מעשיך פה? כי על כל פשעים תכסה אהבתי אותך, שבי נא עמדי שקטה ושאננה בהיכלי. וחיתה גם אמך לפניו; אך אויה לך עניה אם לא תאבי ללכת אחרי, כי יסיך יחשך

במשכנות מבטחים על אדמת נכר — שֵׁב נא וזמרי יחיל ורומם: לתשועת ה' בציון, כי שתים הנה קוראתיה: אם חפץ בה ה', הלא יעשה לה תשועה גדולה, אשר לא נשמעה בכל הארץ; אך אם בציון געלה נפשו, מה תקות יושביה, כי יברתו מחרון אף ה'? הלא אבד מהם כל מנוס, כי על כל מדרך כף רגלם ועל כל נתיבותיהם, תשכלם חרב, תאכלם לביא, ודבר ורעב ישודדם; הה! לו לא הבריתתני תמר, כי עתה שפכתי דמי כמים על אדמת ציון, ואמותה בשלום בהשתפך נפשי אל חיק אמי!

ולזמרי היו הדברים האלה כחצים, בראותו כי עוד נאמנה רוח אמנון עם אֵל ועם קדושיו, וחלחלה אחזה מתניו בראותו כי נתעה תמר בשוא להאמין, כי עם מכשפות סודו, וכי הנשים ההן הן אמו ואחותו, ויגר מאד פן יְגָלי נכליו, וצדקת אמנון תצא אור, ולבו היה כסיר נפוח מנכלי רצח. ויאמר לו זמרי: יצא ספי דבר ולא ישוב, כי נכון אנכי לארח לחברה ללכת אתך, והנני ללכת אל ידידיה לגלות אזניו, כי יוצא אנכי מביתו, וידעתי כי ישלם לי משכרתי ושלחני מביתו ברצון, ואולי יצליחו דברי לשובב לב תמר אליך, או או יגדל משושי. ויאמר לו אמנון: הן אלף אוהבים לאיש בימי אורו ושלומו, ואחד מאלף נשאר לו לעתות בצרה, ומה יקר האחד ההוא! הן כל רעי עזבוני היום, כאשר עזבתני תמר, ואתה באת אלי לנחמני, ומה אשיב לך גמולך? ואולם אם פי אוהב לא ידבר עלינו טוב, הלא יהיה ככנור תלוי על קיר הבית, לא להשמיע קול, כי אם למראה עין. ויאמר זמרי: בטח בי והשקט, כי עוד מעט אשובה ואשיבך דבר, ויצא זמרי מבית אמנון וילך אל בית כרמי, וישלח לקרוא לעזריקם ולהגיד לו את כל אשר נעשה מליל אמש.

אויב היה להם נפשותיהם לשלל; לא כן אנשים כמונו היום היוצאים והבאים בנפם; הבה אמנון, הלא שנינו נגרשנו מבית ידידיה, שנינו קלי רגלים כצבאות וכאילות השדה, נקומה ונברחה בטרם יתנגפו רגלנו על הררי ציון; החישה מפלט לך, כי מי יודע את הרעה אשר טמנה לך תמר? הן היום החלה למצא עליך תנואות, ומחר תשים עליך עלילות דברים אשר לא תדע שחרם, למען תצדק היא בכל עלילותיה, ואם זה חפצה, מה יבצר ממנה?

אללי לי! ענה אמנון, אללי לי כי הביאתני תמר עד הלום, קרא אמנון משבר רוח, ממרחקים רצתי אליה ולמרחקים אנוסה הפעם מפניה! ועתה זמרי, הן כאח לצרה נולדת לי היום; ואולם לא גורלך גורלי, כי לא בנפי אנכי, כי עוד לי אם ואחות, ומה רע ומר לי לעזוב את השיות הנדחות; ובכל זאת שבועתי תודפני לצאת מגבול יהודה; הלא תשאלני: אנא אצא? אצא לחרב, לשבי, ולכל אסון אשר יקרני ראשונה, כי מה איפוא תקותי? אך אתה זמרי למה תצא ללכת עמדי בקרב צרה, למה תבוס קציני ירושלים אשר גואלו לנוד? איכה ישכחו כי זאת העיר ציון כאם רחמניה למו, אשר ינקו כעוללים משוד תנחומיה בשחר טל ילדותם, ואשר היתה שעשועיהם בימי נעוריהם, אשר טפחתם ורבתם, גדלתם אף רוממתם, ואיך יקשיחו בניה את לבם מאהבתה, לעזוב אותה שכולה וגלמודה לשבת בצרה? הה תמר! הלא כדעתי יודעת נפשך גם את, כי קשורה נפשי בעבותות אהבה בהררי ציון, ודבקה באלהיה ובהיכלה, במלכה, בכהניה ובנביאיה, זאת ידעת תמר, והנתקי מסרות קדש באלה רגע, פעם אחת; קושט אמרי אמת אגיד לך זמרי: לולי נשבעתי לתמר לשמור מוצא פיה, כי עתה לא עלה על לבי להציג כף רגלי מקיר העיר וחוצה בימי מבוכה, כי אם בחתתי לענות נפשי בקרבה במצור ובמצוק, מאשר תתענג נפשי

טרם, מאז הגדתיה, השמעתיה, לו הבנת אז לשכל מלי ! אנכי בנתי לאחריתך מראש, מדעתי את תמר מנוער. כי באשר היא רכה וענוגה, כן קשה כברזל ערפה, ותמר מרתה ועצבה את רוח הוריה טרם דעתך אותה, את אשר הם תעבו, היא אהבה. ואשר נתנו הם לתהלה, היא שמה בת תהלה—ותשנא את עזריקם כי אהבוהו הוריה, ותרחיק אותך בעת אשר קרבוך הוריה, כי כפרה סוררה היא מיום דעתי אותה; עוד תשוב תראה חליפות כאלה חדשים לבקרים, כי חֵפֶץ הוריה ימסוך בה רוח עועים, מי יתן ומאסו הורית בך, ושבה תמר ובחרה בך; קשט אמרי אמת הודעתיך הפעם, כי אין בקרבה נכונה, מאז אמר לך לבי: מה אמלל אמנון, כי תארוג לו תמר קורי עכביש, הוליכתו שולל כל היום, ובאחריתו הלא יאסוף רוח בחפניו, כעוף תתעופף תקותו, והתמר תִּדַּד ממנו כחזיון ליל, כי מחלום היתה אהבתה, ולחלום תשוב.

הה! נאנח אמנון במרי שיחו, מה נעים היה לי החלום ההוא! מי יתן וארך כל ימי חלדי! היום הזה הקיצותי למען אישן לנצח.—שמע נא אמנון, אמר זמרי, שמע את המשל אשר נשאתי על כסיל אשר בקש מפי עצה לדעת: איפוא יבקש לו אשה, הבערים או בכפרים; ואענהו באולתו לאמר: אם חפץ אתה לבקש לך אשה, שים ברזל נחשת מנעליך, הכן לך צֵדה לשנים אין מספר ושוט למרחבי ארץ, למען תאמר אחרי כן: חזיתי קצות תבל באתי עד נבכי ים, ואשה בכל אלה לא מצאתי; זאת השיבותי אל לבי תמיד, על כן בחרתי לשבת גלמוד; ואתה אמנון אם תאבה שְׁמוֹעַ עצתי לימים יבאו ואם תמאן, אך לעת הזאת לו שמעני: העת היא עתה לקחת אשה, בעת אשר כל קציני ירושלים נודדים? את נשותיהם ינהגו אתם בכבדות, ינטלו ונשאו את עולליהם ברוב עמל וטרח, והיה כבגוע הדם

זמרי אמר אל אמנון: השלום לך אמנון? ויאמר לו אמנון: הנה לשלום מר לי מר! ויאמר לו זמרי: אנכי ידעתי דבר תתך, על כן חשתי לבא אליך ולנחמך! אהה לימים האלה! המצמיחים חדשים לבקרים; על משמרתי עמדתי מן הבקר עד שיפות היום, יצאתי החוצה בנשף ללכת ברחובות קריה, והנה נוראות יציצו מעיר, ואימה תגוב על פני יושביה; רבים מקציניה החלו לנוד ולברוח מרחוק מפחד אויב, אלה יחישו מפלט למו דרך חבל הים לנוס אל איי ים הרחוקים, ואלה יתרדו אל צור וצידון למלט בים חילם וללכת באניות תרשישה; שבתי הביתה, וגם שם לא ינוח לי, כי ראיתי בו חליפות, זרות ותהפוכות, כי נסוגה תמר ממך, ותשב ותבחר בעזריקם; ואנכי נסיתי דברי אליה, הגדתי צדקתך לבית אביה ולנפשה, אף הוכחתי על פניה הרבה אתך, ותגער בי תמר ותאמר: מי שמך זמרי ליועץ ולמוכיח בבית אבי? רב לך שבת בבית אבי גם אתה, מי יתן ולא יתערב כל זר בבית אבי! ואנכי השתוממתי לדבריה, כי זרו לי באשר לא הבינה בם, ואמהר לבוא אליך ולשאול את פיך לדעת, מה חרון האף הזה, אולי הסבות אתה את לבה אחורנית? ויאמר אמנון: בה' נשבעתי כי לא אמצא בי עון אשר חטא, הן גרשתני תמר היום מנגד עיניה ותצוני ללכת אל ארץ אחרת, ודבריה אקים, כי אצא מארצות החיים אל ארץ נשיה — ויבך אמנון מרה בדברו. וישרוק זמרי בשפתיו וישם ויאמר: אחת אשאלך אמנון, אל נא תמרר בבכי, כי תנתק מעצבת רוחי, ודמעותיך מרטיבות עיני, ומה אועיל לך אם אהיה כאיש נדהם גם אני? מנע קולך מבכי ונרבה יחדו ונתיעץ מה לעשות הפעם. וימח אמנון דמעתיו מעל פניו ויאמר: דבר נא אתה זמרי ואשמעה, ואנכי נפעמתי ולא אדבר. ויאמר זמרי: אהה לעיני גבר ואשה כי תפגשנה, הן ילדת עמל יתלאה, איד, פיד, הוות, וכל עני בני

יְ' ענתה תמר, ורצתה נפשי בו גם אני, כי יוסיף שגית
קְוּת את לבבי ביתר עז אהבה

כ

ואמנון בכה בכי תמרורים כל היום ההוא ולא טעם מאומה, ועוץ בא אל אמנון לעת ערב ויאמר לו: מה לך אמנון, כי קודר אתה ומשתוחח? ויאמר לו אמנון: כי תמר חפצה ותדכאני פתאום, ויספר לו את אשר קרהו. וישרוק עוץ וינע ראש ויאמר: הלא זה דברי אליך מאז, אל תעוף אחרי החסידה בשמים, כי היית כדרור הבונה קן לו במרום חלון היכל, ותשכח כי גשם ורוח יהרסוהו, או יד אדם תבלענו; הלא אמרתי לך: קח לך רעיה כערכך לאשה וראה עמה חיים, אך אתה לא האזנת אלי, כי תמר הוליכתך שולל ותהי כיונה פותה אין לב; בציון אוית שבת, בין נדיבים אשר לא ידעת ולא ידעו אבותיך, אשר לא ייראו את ה' ועל אנשים לא תחוס עינם; כי לו נגע יראת שדי בלב תמר כי עתה לא נהפכה לך לאכזריה. ויאמר לו אמנון: הלא אתה הללת לי צדקתה מראש בטרם דעתי אותה. ויאמר עוץ: הלא ראית הפעם כי כבגד עדים כל צדקתה, אשר תעדה לכבוד ולתפארת. בחבלי אהבה משכתך תמר, ופתאום חבלים הביאה לך, חדל איפוא מרוץ אחריה פן תרוץ גלגלתך, שכח את הימים אשר שגית באהבתה, והסר זכרונה מלבבך. ויאמר אמנון: הדף עוץ, אנכי אשכח ימיני, ואת תמר לא אשכח לנצח.

עודם מדברים וחמרי בא, ויאמר עוץ לאמנון: כמעט שכחתי דבר בואי אליך, דע לך כי אבישי ארוני חולה מאד חפץ לראותך. ויאמר לו אמנון: בוא אלי מחר בבקר, והלכנו יחד לבית לחם, ויצא עוץ מאת פני אמנון, ויסתר את דברו ולא הגיד מאומה לנעמה ולפנינה.

אמנון אשר אהבתיו כבבת עיני, ואשר ארשני, נהפך בי, ולבו נפתה על המכשפות. — אל נא גברתי, ענה זמרי כמשתומם, אל נא תהתלי בי, כי לא עלם כאמנון יעשה כזאת. ותאמר תמר: אך שוא תנחמני, כי עיני ראו ולא זר ליל אמש, ארור הלילה ההוא אשר בלע כל ימי ששוני, וארורות המכשפות אשר צדו נפש יקרה; אהה זמרי, שוד משדי בא לי, ויהפך לי את העדן לגיא צלמות, ובכל זאת לבבי עוד נע ינוע בין פחד לתוחלה, מבלי דעת אם אחמול על אמנון או אברח מפניו ואשטמהו, אללי לי! כי לבבי קרוע מאהבה ומאיבה, מנקמה ומחמלה, הנערכות קרב בקרבי; כי אהבת אמנון הכתה בי שרש עד כי לא אשרשנה מקרבי, מבלי קרוע סגור לבבי, כי בקצפי גרשתיו היום בבקר מנגד עיני, ועתה שב אפי, יחד נכמרו נחומי, את מי הדחתי וגרשתי? את אמנון! את כל חמדי עלי חלדי! כי אפס אני וזולתו וחלדי כאין בלתו, אנא זמרי! רע את לבבי והשב נרתי.

וזמרי ספק את כפיו, ויאמר: לבי יבכה לך תמר גבירתי, ומעי לאמנון בחירך יהמיון, הנאהבים והנעימים! איך נפרדתם לפתע פתאום בעת אהבתכם? כדברו זאת לקח מטפחתו וימח דמעה מעיניו; והסוני כתנין הרובץ בתוך יאורי מצרים, אשר במרפו נפש אדם, יחל לבלעהו מכף רגלו, ובהגיעו עד קדקדו, בדי ריק יינע לבלעהו פעם אחת, ומבלתי יכולת לבצע מעשהו, יירד, יבכה, ויספוד מר — כי כן היה בכי זמרי ומספדו לאמנון.

ותאמר תמר: אשחרך זמרי, אל תתן שנה לעפעפיך הלילה, ודבר על לב אמנון, הוכיחהו בלשון רכה, אולי ישוב ונחם מדרכו הרעה, וברית אהבתנו לא תֻפר. ויאמר זמרי: אם לא רחוק ה׳ מכליותיו, אקוה כי כמו נגיד תקרבי אותו, ואם מוסר יאלף ממני ישוב להיות אלוף נעוריך. — לו ידעת

לחשוב לעג שפתיך לדבר אמת! הן פיך דבר הפעם דבר מר ובעיניך יונים לבבתיני, ידעתי כי דבריך ישובו ינחמוני ברגע; דברי נא תמר נדיבות, כאשר הסכנת עמדי, ולמה תבחרי עמי לשון ערומים להרעימני? מרי דבת אחז ביד ימין תמר באהבה, ותוציא תמר ידה מכפו, ותאמר: רב לך אמנון אל תוסף דבר! זכור דברי ושבועתך וצא מאת פני, ואל תגיד שמץ דבר להורי, ראה צויתיך! ומדי דברה פנתה אליו תמר ערף ותצא מחדרה.

הה שוד משדי! קרא אמנון, ורוחו נפעמה בקרבו, הה! רצח בעצמותי, השאת והשבר, ומי ינחמני! — ויצא אמנון מחדר תמר נבהל, נשבר, ונדכה, וימהר לצאת מבית ידידיה, למען הסתר מבוכתו, לבו סחרחר ויהי כאבן, עיניו חשכו ולא דמו ורגליו כשלו בלכתו; וילך בכל מאמצי כח, ויבא לביתו, ויפול באין אונים שדוד על ערשו — פעם חבש ראשו בכר משכבו, אשר הרטיבהו בדמעות שליש, פעם קם ויתהלך כמתעתע בחדרו, ופעם עמד פתאום ויאמר: אין זה כי אם חלום נורא הוא, אשר חלמתי אנכי, או חלמה תמר בדברה; או אולי מנסה היא אותי לדעת מה עזה אהבתי אותה? האח! מה תגדל עליצותי באמור אלי תמר, רמיתיך אמנון! — אך מה ארבר? ותמר גרשתני ללכת אל ארץ אחרת, ואנכי נשבעתי לשמור מוצא פיה, הה. לו יכלתי לבכות באזני תנגאל! אללי לי כי תֵצֵי תמר עמדי, ואנכי נאנק דום!

ויהי אחר הצהרים, ומעכה קראה לזמרי לבוא אל הגן אשר התהלכה שם תמר, ויבא זמרי ויתבונן בתמר, ויאמר: מה לך גברתי כי נפלו פניך בהגיע יום שמחתך? ותאמר לו תמר: הן מצאתיך נאמן בכל בית אבי, לכן אגיד לפניך צרתי, וקויתי כי תכסה דברי מהורי. ויאמר זמרי: לא יגלנו לבי לשפתי. ותאמר תמר: לכן השתומם לאידי, כי זה חעלם

בחדרי. ותקם תמר, ותרחץ, ותסך, ותלבש את בגדיה החמודות. ותעד עדיה, ותצהיל פניה למען לא ידאג אמנון מבוכתה.

ואמנון בא אליה החדרה ויאמר: השלום לך תמתי? הערבה לך שנתך? ותאמר תמר: ארך לי הלילה מאד. ויאמר לה אמנון: עוד יום אחד, ואת תקראי לי אישי, ואני אקראך אשת חקי, אשקך לעין כל גם לא יבוזו לי, רק עד היום הזה נסתיר חבתנו: מדי דברו זאת נשק אותה למו פיה, ופני תמר תורו, ותאמר: שפתיך אמנון בוערות כאש, האם רק בגלל הדבר הזה השכמת לבוא אלי בבקר? ויאמר אמנון: אם קטנה היא לך, גדולה היא לי, כי גדולה אהבתי אותך מאהבתך אותי אלף פעמים; ואולם זה הדבר אשר חשתי אליך, הלא נשבעתי לך לאמר: על פיך אצא ועל פיך אבוא תמיד, לכן באתי עתה לשאול את פיך יחידתי: האלכה לבית לחם לראות את פני אבישי אומני אשר חלה מאד? ותאמר לו תמר: התקים שבועתך תמיד כאשר הקימות עד היום הזה? ויאמר אמנון: בה' נשבעתי, כי מוצא שפתיך לא אשנה. ותאמר תמר: לכן אחת אני שואלת מעמך, עקב אהבתי אותך עד כה: לך לך מבית אבי ומארץ יהודה ואל תדוך כף רגלך עליה בעוד שלשת ימים. — אתה תמר! ענה אמנון בתלהלה, הקולך הוא זה יונתי? האלה דבריך תמתי? — לא יונתך ולא תמתך אנכי עוד, ענתה תמר, כי אם צרתך בוגדתך אני מעתה, לא אוסיף אהבתך, כי אחרי שובי נחמתי אשר לא מלאתי אחרי אבי עד כה, ורוח אחרת אתי הפעם להקים בריתי עם אהבו, ולהיות לבן יורם לאשה; ראה אמנון, כי בוגדה וסוררה אני ותעב אותי! — תמר! תמר! קרא אמנון בשומו עינו עליה, הרפי נא תמר לצחק בי, כי בנפשי הוא. ויחרש אמנון ויחום כרגע, ואחרי כן מלא שחוק פיו ויאמר: בושתי מאד כי נואלתי כמעט

קדם הגנים ומסללים ופרה רפק את הסוסים ויביאם לביתם, ותימן הורה את תמר את אשר תגיד לאבם. וישלחו את פורה לביתו, ותימן ותמר באו החדרה, ותבא אליהם תרצה ותאמר: מה לכם מחמרי במני כי נפלו פניכם? ותאמר תמר: אהה אמי! כי שואה באתני, כי הבהילתני מכשפה אשר פגעה בי ותאמר אלי באזני תימן אחי לאמר: „ראי עלמה יפה־פיה כי רעה נגד פניך אם תהיי למאהבך לאשה", ולא יספה לדבר עוד כי חמקה עברה ממני כרגע, אין זאת כי אם מכשפה היא—הרפי בתי מדבר אולת, ענתה תרצה. תני שנה לעיניך ותסור ממך רוחך הרעה המבעתך, ואל תגידי זאת לאמנון בחירך להעציב רוחו; אין זאת כי אם עריקם הסתה את האשה להחרידך. ותוסף תרצה לדבר על לבה ולהסיר ממנה רוחה הרעה, ותמר אשר ידעה מרת נפשו מאנה להתנחם, ותבך כל הלילה.

הבקר אור, ומעכה העירה את תמר אשר נרדמה כמעט, ותאמר: עורי גברתי כי יצא השמש—אך אהה לשמשי כי בא ענתה תמר בבכי, טרם יצא השמש להאיר יום כלולותי, והיום ההוא יהיה חשך. ותאמר מעכה: שמעי גברתי והשתוממי, כי בא אמנון הלום והוא מחכה לך, הנה הוא מדבר עם חננאל בידרון; ותמר נהמה ותאמר: הה עובר נפשי! ואולם הגידי נא מעכה: הראית עלם יפה תאר כמוהו? הלא אם תשימנה עיניהן בו כל עלמות יהודה, וחלו מחלת אהבה, עיני היו בו תמיד ונפשי קשורה בנפשו, הה! איך ארחיקהו ואגרשהו מנגד עיני? אל אלהים ה' חילי! אמץ נא את לבבי מצור, והקשה את רוחי לדבר אתו קשות! אך לא! כי בערמה התהלך לפני, ובערמה ארעימה עליו גם אני; הגידי לו מעכה כי עוד מעט ואני נכונה לקראתו

הנרצה אשר לא מגעה ארשת שפתיה מעודה. צותה את תימן לבאת אותה בברכה והוטה לסוסים, ויעש בן תימן ויתנן דרכו אל שער הגיא, ופורה נוהג בסוסים. ויהי כבואם במאתים אמה הרחק מן האהל, ויאמר תימן לפורה: שב לך אתה פה, ואני ותמר נלכה אל האהל, וילכו ויציצו מן החרכים, והנה עלמה היפהפיה לבושה משי ורקמה, נצבת כבלה עדינה לימין אמנן, מתנוססת ביפיה ובהדרה, ואמנן שם צמידים על ידיה ונזמים באזניה, מביט אליה באהבה ויתן ומנשק לה, והעלמה גם היא תשיב לו עשרת נשיקות, והאם צופיה החזיון הנעים, נגשת אליהם ונושקת אותם חליפות באהבה וגיל באין אמר ודברים.

פצי אדמה פיך! צפצפו אמרי תמר — ברק ברק אלהים והפיצם! ענה תימן בקול דממה דקה. נסורה נא מזה מפה! מדי דברו אחז ביד תמר וימשכנה, ותלך אחריו תמר בפיק ברכים עד גשתם אל הברכה, אשר ישבו בה. וישאלם פורה: מה דבר המראה? ויאמר תימן הה! לו לא נתן ה' לנו היום עינים לראות ברעה! — הזה אמנן בחורי? קראה תמר הנפעמה. הה! ענה תימן: אמנן בהירך הוא, אשר בחר בזרה הפורחת לימינו כשושנת הכרמל, ואת תבולי — איה לי אחי! הוסיפה תמר, הפך עלי אלהים לילה וידכאני! אש יוקדת בעצמי! — אתה הלילה הזה! נהם תימן, האפל יקחהו, אל יראה בעפעפי שחר. הלילה הזה בלע כתנין כל חסדי אמנן וכל צדקותיו פעם אתי. אף הפר האחוה ביני ובינו — אללי לי! ענתה תמר, הלילה הזה ישים כל ימי ללילות ויחשיך חלדי בצהרים; כי בו ראו עיני בנפול הילל בן שחר משמים אל עמקי שאול, הה! מי יתן ומצאה ידי לפדותו מיד שאול! — הה! — ענה תימן, מי יתן והפכת את השאול לשטן לו! אך מי יתן מזור ממכא! —

ארץ דוממה . אז יוצאות בנות הרשעה ונעו מעגלותיהם במקומות נשכחים מני רגל , אשר לא שופתם עין בלי חרדה , ילכו אל נחל קדרון , אשר ישליכו בו כל טמאה , ואל התפת אשר העבירו שם בנים למולך , ולנו בקברים ובנצורים ודרשו אל המתים , אך איה לעין הצופיה או הליכותיהן כי יקרוה עורבי נחל .

ותמר נעותה משמוע כזאת, ותפול על צוארי מעכה, ותאמר מעכה ! מעכה ! אמרי נא לי כי בחלום תדברי בי, ובאתות לא אחשבך בהקיץ ; אמרי לי כי למען נסות אותי טפלת על אמנון שקר , וכל הון תנגאל אתן לך ; השיבי לי את אמנון , כי בלעדו דלה אני ממך ! אך מה לי אמנון אם אמת בפיך ? ותאנח מעכה ותאמר : אויה לי גברתי כי מצותך שמרתי , ומה בצע בערמתי בהסתירי אידך ממך ? הן תמול התחמק אמנון מחדרו וישב אליו בעלות השחר , הלא דבר הוא ! דברי נא גברתי על לבו , אולי ישוב ונחם מדרכו הרעה·— הרפי ממני מעכה ! ענתה תמר בספקה כף , שעי ממני ואמרר בבכי , כי במסתרים תבכה נפשי , עד אשר תראינה עיני את שברי הגדול כים ! ויהי מה , הלילה הזה יהיה לי ליל שמורים לשמור צעדי אמנון , אמרי נא לפורה למהר בואו אלי כצאת אמנון בלילה מחדרו , ואל תגיד שמץ דבר להורי · ותלך מעכה כדבר גברתה , ותמר הגידה צרתה לתימן אחיה , ויתעורר בזעם אף ויאמר : נכון אני עמך לראות את הרשעה הבוערת כאש באהל שער הגיא ·

החשך כסה ארץ , ופורה בא לפני חלון חדרי תמר , כי שם שמרה לו מעכה ; ותבא מעכה אל גברתה , ותאמר : קומי בת נדיב , אל תאחרי , כי שוקד אמנון על הרעה · ותרצה באה החדרה , ותאמר : מה לך בתי כי פניך תמרמרו מבכי ? ותמצא תמר תואנה , ותאמר : כי נעצב אמנון לאבישי אומנו , כי חלה , ועתה אלכה נא עם תימן ואנחמהו מיגונו ואשובה ·

והיה עשות צנוף הפארה לשומו על ראש בחורה ביום חתנתו, ומעכה שמה במלתחה את עדי העדיים אשר לגבירתה ונאנחת. מה לך מעכה כי נאנחה את? שאלה תמר. ומעכה הניעה ראשה ותאמר: איך אשמח אלי גיל, הוא בורח כצל? כמעט בא, והנה היא מתעופף, ויתן יורש מקומו. — הרפי פתיות ענתה תמר — אמנם שפתה פתיות אני, ענתה מעכה, ובכל זאת נפשי יודעת את הבאות מראש על פי האותות אשר מצאתים נאמנים לפני תמיד: זה שלשה לילות שמעתי צעקת העורב על גגנו, הלא מודעת זאת כי בעל הכנף הזה חבר הוא לחוברי חבר, ולא שלום יבשר; ומגורתי באה, אתה גברתי! כי אשא לך היום על שפתי דבר מר, כבלתי יכולת להסתירנו בקרבי, בראותי כי רעה נגד פניך; עשיתי כדברך, תקרתי את פורה על אורות אמנון, ויגד לי כי עם מכשפות סודו — ואימה חשכה נפלה על תמר בשמעה כזאת, ותקרא: אל אלהים השיבה לי ששון ישעך ואל יאמנו דברי מעכה. ותאמר מעכה: גם נפשי נבהלה מאד לשמע השמועה הזאת, ותמר התחלחלה ותשאל: היודע פורה מי הן ואיה אהל משכנן? — הארורות האלה שתים הן: אם ובת, ענתה מעכה, והנערה טובת חן וקוסמת, צודת לב ביפיה ומטבחת משפחות בזנוניה, מעוננת ובעלת אוב, אשר כשלו רבים ובן שלמים בתעבת זמתן, כי כל שערוריה תעשינה; גם יודע פורה משכן ביתן, והוא את אמנון אמש מתעלס עמהן באהבים, ויחפוץ להציל מרעתו, ויפחד לנפשו פן תדבקהו הרעה, כי מי הקשה אל המכשפות וישלם? הן אימות הנה מאד, עם פראי מדבר בריתן, והנחשים מלחכים עפר רגליהן ולא ישכו ולא ימיתו בגוותיהן, גם להבה לא תבער בהן, וחרב חדה לא תעלה עליהן, בלילות אשר יקחם אפל, עת תחפר הלבנה ויחשכו כוכבים בשחק, בחצות הלילה. עת אימה חשכה פרושה עלי

היפהפיה המצניעה לכת עם הגברים? אמרתי בלבי, הלא הגדתי לטו את פחזות אמנון ובכל זאת לא תסור העלמה מאחריו, כי נבחר לה להיות לו פלגש מהיות גברת בביתי, רגזתי תחתי, ולבי השיאני להצית אש באהל, אך נשאתי בשרי בשני ואתאפק, ואשובה אל ביתי בחמת רוחי, ואספר זאת לעכן, ויאמר לי: השקט ואל תבהל ברוחך, כי אם לא אביא את העלמה אל ביתך, ונגרשתי מנגד עיניך כל הימים; אך מה יושיעני זה, ועיני ראו ולא זר את פחזות אמנון הנצב כשטן לי על כל דרכי. אתה זמרי! לו היה לבי יצוק בי כטו קרח, כי עתה התפוצץ לרשפי אש, לו דבש וחלב נזלו בעורקי, כי עתה נהפכו בי למרורת פתנים, רבות שבעה לה נפשי חרפה ומכאובים מיד אמנון, עתה את דמי הוא מבקש, כי לא יחיה האחד משנינו, כי אם ימות האחד, והשני יראה חיים.

וזמרי התעורר אחרי כלות עזריקם את דבריו. ויאמר: נחש אספה תמר אל ביתה לצחק בו, ונשך אותה הנחש לאין מרפא; האח, אחני! הנה באה העת לעולל עלילות. ואנכי אמהר אחישה מעשי, כי רגע ליום נחשב, עוד מעט ועיניך תראינה את האש הגדולה אשר תבער באמנון, בתימן, בתמר ובעלמה הזרה; ואם תחפוץ באחת מהן, והצלת אותה כאוד משרפה. — אל נא, ענה עזריקם, אל תמכור לי את עור הנמר טרם נלכד ברשתך. כן דברת, ענהו זמרי, הניחה לי הפעם, כי אין להתמהמה. וימהר זמרי ללכת אל מעשהו.

יח

ביום ההוא אחר הצהרים, ותמר יושבת בחדרה שמחה ועליזה, לבה מרנן שיר ידידות ליום כלולותיה כי בא,

דרכי; שמע את אשר קרני, או השום והשרוק:

הסול הוליכני עכן בצהרים אל העלמה היפה פיה אשר אהב אמנון לפני ארשו לו את הסר, ויהי כבואנו אל אהלה בשער הגיא, ונמצא אותה יושבת עם אמה ורוקמת בשש; מה אומר ואדבר לך וסרי על אודות הנערה? באמת אדבר: אם הסר יפה כלבנה, העלמה ההיא ברה כחמה! ראיתיה, חשקתי בה, ואדבר על לבה באזני אמה להתנער מעפר ולהיות גברת עדינה בהיכלי; ותשם העלמה עיניה בי, ותשב להביט על מעשה ידיה, ולא מצאתי מענה בפיה. ואמר לה: הלא בן יורם האלוף אני המדבר אליך נכחות, ואיך תשיבי את פני ריקם? האמנם לא אוכל לרוממך? והעלמה החרישה ולא ענתה מאומה. ותאמר לי אמה: שא נא אדני, כי לא הסכינה בתי עם הגברים, ואף כי עם אלוף ביהודה כמוך, אשר השפלת לדבר עמה ידידות, ואולם ... ואנכי לא נתתיה לכלות דבריה ואמר: ואולם אנכי יודע מה שרש דבר נמצא בבתך, כי נפתה לבה אחרי רועה רוח, אחרי אמנון הרועה המתעה לב נשים בפחזותו, הלא הוא הנער אשר נשבע לידידיה לבלתי קחת עוד נשים אחרות על בתו. ועיני האם והעלמה ירדו דמע, ותתהדנה בדברי זאת. ותאמר לי האם: כה יעשה לי אלהים וכה יוסיף, אם אתן את בתי לאמנון לאשה, ועתה אדני תשב נא הנערה עמדי ירח ימים, עד אשר יהיה לבבה נכון עמך ושלחתי להגיד לך. ויאמר לי עכן: לו יהי כדבריה, כי לא תכזב האשה הזאת. ואקום ואצא מן האהל במר נפשי, ויהי בלילה ואלך שנית אל אהלן לבדי, והנה אור בו, אך לא מלאני לבי לבוא אליו, כי אמרתי: אעמדה נא אחר כתליו, ואציץ מן החרכים; ומה גדלה חרדתי, בראותי את אמנון חבק את העלמה והיא נופלת על צואריו, ואמה מחבקת את שניהן לרגעים! תועה לבבי, כהו עיני, ותחרשנה אזני למשק נשיקותיהם, הזאת היא

אבשלום אשר במורד ההר מנגב לירושלים, והנה אחד מבני הנביאים נצב שם ומדבר את הדברים האלה לאמר:

בנים סוררים! בואו הנה, קושרי קשר קרבו אתיו, הביטו אל יד אבשלום וקחו מוסר, אות היא לכל מרימי יד באביהם ואחריתם כמוהו, מי אבי העם? הלא המלך! ומי בן מעדר אב? הלא הוא שבנא הסוכן, חבר לאבשלום; הוי בן ממר! שוכח אל ומחרף עקבות משיחו, הוי! שת עם קושרים ידו, שבטים נוראים יבואו גם בלבך, וכאבשלום המות ערירי בין השמים ובין הארץ, אבשלום הבין לו את היד הזאת מצבה עודנו חי, גם אתה עשה לך יד ושם בציון, ותחצוב לך מרום הרים פה קבר; אך הנה ה' מטלטלך מלטלה אל ארץ אחרת, אבשלום מת בלב האלה ובך תרבץ האלה אשר דבר ה' עליך ביד ישעיהו עבדו.

חמרי התעורר לדבריו אשר נפלו כחצים שנונים בלבו. ויאמר: בן נביא! למה תטיף דבריך לעצי השדה? האין עם בציון, אם אזנים אין למו? — אכן חציר העם! ענהו בן הנביאים, חציר יבש מיום ה' הבוער בם, ואזניהם כבדות משמע, הלא טוב לדבר למדבר לא אדם בו, מדבר בקריה ללא־אדם. — משגע אתה איש הרוח! ענהו זמרי — אמנם משגע אני כי אמת דברתי, ענהו בן הנביאים וילך.

עוד זמרי עומד ומתבונן בדברי בן הנביאים, והנה עזריקם בא, ויאמר לזמרי: מה הענה זמרי היום, כי היה רועה הצאן לרועה אלוף, והאלוף לרועה רוח. ויאמר לו זמרי: אמנם רועה רוח רעה אתה תמיד, ואיך לא תקצר רוחך? ויאמר עזריקם: אם כה תאמר אלי, איך לא ינוע רוחי? על זאת אענך, כי רוח נקמה תחייני, תעודדני ותאריך נפשי, המעט זאת בעיניך כי כהתל באנוש נבוה התלה בי תמר בהרימה את אמנון מאשפות, לתת את חודיה לו, והנה ירדפני גם רדוף בן בוז המשפחות, כמלאך אכזרי על כל

אמנון בהתחבלותיו · ויאמר להימן: שלח את פורה לאמנון ותסרת לפניו, תוחו לשום עיניו על דרכיו, ואם אמת נכון הדבר, ותגיד פורה למעכה, והיא תפקח את עיני תמר; והיה אם תמאס הוא בבחורה עקב מעלו בה, ונתתיה בחוקת חד לעזריקם בן יורם איש בריתי, ואמנון למעצבה ישכב, כי פיהו תהיה זאת לו; ואתה דבר עם אמנון אהבה, ואל תבהל ברוחך לנאצו טרם נבעו לנו מצפוניו ·

ויהי ביום ההוא, ויאמר ידידיה לאמנון: הנה צויתי את הבונים לעשות לך בית ואפריון בהר הזיתים, במקום ההוא אשר כָּרַתָּ ברית אהבה עם תמר; ועתה שב נא עד יום חתנתך בבית הקיץ, למען תאיץ בעושי המלאכה ותבין אל מעשיהם · ויאמר אמנון: טוב אבי לו יהי כדברך · ויצא אמנון ביום ההוא מבית ידידיה לשבת בבית הקיץ, ויקח אתו כסף וזהב מן הסגֻלות אשר נתן לו חננאל; ופורה משרת לפניו, וישלח על ידו לתמר תירוש ועסיס יום יום, ותמר שלחה לו ממתקים ומגדנות ·

ויהי בימים אשר ישב אמנון בבית הקיץ, וישלח להגיד לסתרי, כי שב מאשור; והוא ספר יום לשנה עד מלאת ירח ימים, ופורה לא התבונן בו כל דבר און, כן חלפו שבעה ועשרים יום, ויהי בלילה והנה עוזן בא להגיד לו כי אבישי הלה מאוד, וכי בא אליו סתרי אחיו מן הכרמל ונכון הוא לבוא הושליטה לראות פניו ביום חתנתו · ויצא עוזן מביתו, ויצא אחריו אמנון, כי ראה כי דבר לאט עמו · ויאמר לו עוזן בחרון: בוא סתר בלילה אל אהל שער הגיא, וראו עיניך את שאהבה נפשך, רק הסתר בואך · ויתן אמנון לעוזן מתנות וילך · ואמנון חכה ליום סתר לראות את אמו ואחותו בשמחה וגיל ·

ויהי ביום השני, ואמנון ספר עוד שני ימים ליום חתנתו, חסרי הלך בבקר להתיצב על יד נחל השלוח, כי שם יעד לו שריקם מקום על ידי עבדו, ויעבור וסרי על פני מצבת

תהיה עד עולם • ותאמר לו תמר : עד עולם לך אני , כי אתה קנית לבבי ! וזרם דמעה עבר על לחייה בדברה זאת • ותרציה אמרה לאמנון : הן דברינו תמו , תמר לך היא , ואתה קחנה אל הכרם ודבר על לבה , כי כתולמת היא עדנה • ויחבק אמנון את תימן , ויקרא לזמרי לשלום , ויקח את תמר וילך אתה אל הכרם , ויאמר לה : עבר החלום , ועינינו רואות פתרונו ; ועתה עורי לקראתי והאירי אלי פניך כי באור פניך אראה חיים • ותאמר לו תמר : ומי יתן והיה לבבך זה אלי תמיד כיום הזה ; ויאמר לה אמנון : הטרם תאמיני בלבבי ? הטרם תדעי כי בעבורך אעביר חיתי בשֶׁלח , אשכנה בין לבאים , וכל אסון משחק לי ? כי רק בך כל חיי רוחי , ועל פיך אחיה כל ימי חלדי , בה' נשבעתי ! וישק אמנון לתמר , והיא גם היא אָצלה לו עתרת נשיקות , ותראהו את מגלת הספר אשר היתה טמונה אתה , ותאמר : הן לבי בפיך ובשפתיך להטותו לכל אשר תחפוץ , האמנתי כי ידבר פיך אמת ואמונה תמיד •

ותמר לא שתה עוד לבה לדברי תימן אחיה על אודות אמנון , ותדבר אתו אהבה וידידות עד הצהרים , וישובו הביתה וימצאו את השלחן ערוך , ויאכלו וישתו וייטיבו לבם , ואמנון לא שתה יין , כי נדר נדר נזיר לה' , להנזר מיין שלשים יום מיום בואו שערי ציון • ויאמר חננאל לאמנון : יעברו שלשים ימי נזרך ונשיש משוש ביום תתניתך •

ומעכה התעצבה מאד אל לבה , בראותה כי רמה קרן אמנון בן דלת העם , וכי גם פלגשו לא תהיה עוד , כאשר קותה לה , באשר תמר יחידתו תהיה ; ותגל את אזני ידידיה ביום שחר כי ישקר אמנון באמונתו , וכי יודע גם תימן בנו , כי אהב אמנון עלמה אחרת בכרתו ברית אהבה עם תמר • ויחקור ידידיה את תימן בנו , ויספר לו ככל אשר הגיד לו פורה , וכי ראו עיניו את מקום מועדם בין הבכאים , ויתרד ידידיה וישתומם , ויצו את תימן להסתיר דבר עד אשר יחשוף תעלומות

עיני! ויחזק ידידיה בידה, ויציגנה לפני חננאל ויאמר: פנת נא אבי אל תמר בתך, ויחבק חננאל את ידידיה ואת תמר ויאמר, פנה נא בני לאמנון בנך פודה נפשי ויורש הוני, הזאת כי בא חלומי! לא נפל דבר ארצה, הגדיל אמנון לעשות עם בתך, הגדיל לעשות עמי, אף גדול יהיה כבודו—הה! עתה תרצה רבות עשה אמנון עמנו, אך רבות צררתהו. עתה קצרי יד נתנו כבגד פניו, והבך תרצה בדברה· ויפל ידידיה על צוארי אמנון, ויבך ויאמר: שא נא בני כי הכלמתיך מבלי דעת דרכיך, ועתה עורה לקראת תמר אהבתך והקיצה לאהבתה כי בא הדלום; ואתה הלא ידעת כי ברית היתה ביני ובין יורם, ואיך אפירנו; לכן שאל מאת חננאל אבי, כי תמר בתו היא וארשת שפתיך לא ימנע — ותמר עודנה בתולמת. ואמנון נגש אליה ויאמר: ראי נא עדינה הנה חננאל אביך, פריתיו הביאתיו אף הצגתיו לפניך· ותמר התעוררה ותאמר: אתה אורי וישעי! אתה השיבות לב אבות על בנים· ויאחז חננאל ביד ימין אמנון ויאמר באזני בית ידידיה: הנה כל אוצרותי אשר טמנתי מאז בשמרון עמוסים עתה על כתף ערים, לא נעדר מהם מאומה, ואותם נתתי היום לאמנון כפר פריון נפשי; דל אנכי הפעם, ואמנון עשיר בין ראשי עשירי ירושלים, ותמר בתי היא, ומה אפוא אתן לו חלף החיים והחסד אשר עשה עמה? תני נא תמר בתי יד שם לבחירך; מדי דברו זאת לקח את יד תמר ויתננה ליד אמנון בידיו, ויאמר לתמר: הנה העלם יפה העינים, אשר פה נפשי באהבתו אותך, הן מולדתו כמוסה, אך קרנו תרום בך ובנפש ברכה אשר בקרבו, כי היא לו תפארת אבות; ועתה אמנון בני, הנה אהבת תמר נפלאה לך, והשלך את נפשך מנגד פעמים בגללה, לכן תיקר נפשה בעיניך ואל תקח עליה נשים אחרות לצרור, שתו יחדו מכוס ענג לרויה וזה לא תבוא ביניכם. ויאמר אמנון: אחת תמר להוריה, ויחידתי

לפנות ערב בין הבכאים, וארא שם אשה מכסה בצעיף ועלמת טובת חן אשר לא ראיתי כמוה, ואשאלן לדעת אנה הן הולכות? ותאמר לי האשה „מבאר שבע עליתי עם בתי ירושלימה, ותפצר בי בתי להראותה את כל מקומות העיר הזאת“, ויהי כראותי מרחוק איש הולך ובא, ואעזוב את שתי הנשים, ואלך, כי יראתי פן יחשדני, ותתחמקנה שתי הנשים בין הבכאים כצבאות וכאילות השדה, ומן העת ההיא היטב חרה לי כי עזבתין, אין זאת כי אם מכשפות הן. ויאמר לו עזריקם: חפש בעיר אולי תמצא אותן והגדת לי. ויהי כאשר כלו לדבר, וישובו איש איש למקומו, ובלב עזריקם המו ויחמרו מחשבות מסכסכות, אשר הסתירן עד עת מצוא.

יז

עברו שני ירחים מיום בוא ספר אמנון לתמר, ועקבותיו לא נודעו לה, ומדי יום ויום בעלות השחר השכימה תמר לכרם אביה לשפוך כמים לבה לפני ה׳, ותתפלל אליו להשיב את אמנון אליה בשלום, ובלב תמים ונאמן בבריתו; ויהי היום והתמר נצבת בכרם לעת כזאת כפעם בפעם, מעלות השחר עד נכון בקר, והנה מעכה נגשה אליה ותאמר: אל יפוג לבך גברתי, בשמעך כי אמנון וחננאל בבית אביך, כי אך בוא באו אלינו — אמנון! חננאל! קראה תמר ברעדה וגיל, ורוחה נפעמה בקרבה, ותחרד ותבא הביתה; והנה המחזה הזה נגד עיניה: תרצה אמה נופלת על צוארי איש זקן בקול קורא „אבי! אבי! מקור חיי“! ידידיה אביה עומד לפני אמנון משתאה ומשתומם וידיו פרושות וקורא: האח! האח! ראתה עיני, נפלאות אשר לא פללתי! ולב תמר פג למראה הזה, ולא ידעה מה לעשות; ותימן וזמרי עומדים אתה בירכתי הבית נבהלים ומשתאים. פתאום נתנה תמר קולה: האח! אישון

שה לי אלהים וכה יוסיף, אם יכחש האיש הזה מפני עד אשר
ד לנו כל סוד הצפון אתו; הלא ידעת, אם לא שכיית
רי מאומה בבית ארוניך, או ממקום אחר דבר אליך יגנב,
ידה נא לנו ונדעה. ויאמר להם זמרי: השבעו לי הנה אם
ממיש דברי על פיכם עד עת מצא. ויאמר בוקיה ימר לנו
בר ועסיס יהפך לנו ללענה, אם נגיד שמץ דבר. ויאמר
רי: בטח לבי בכם, לכן שמעוני אלופי ומיודעי: הן יליד
מרן אני, וכל אחוזת נחלה אין לי בציון, בכל זאת עלי לבי
בראותי כי ברעה היא, אך הבל ינחמנו בן אמוץ בלשון;
ודים במשאות ובחזון, כאיש אשר אמו תנחמנו, וכעולל
ר תישנהו מינקתו בשירים נעימים, אל נקשיב לו פן נישן
ות; מי האיש החפץ חיים יקשיב לשבנא הסוכן, והיתה לו
שו לשלל, כי רוח אחרת אתו, ודרור יקרא לכל החפצים
רא לשלום למלך אשור; אך לא עת היא הפעם להרבות
רים, אחת דברתי לכם, ושתים תשמעו אחרי הפירכם את
כם.

אך טוב ושלום ירדוף את שבנא, ענה עזריקם. ויאמר
י: לכן נהיה נכונים ליום אשר נועד יתרו בבית שבנא,
ריב לו עם חזקיהו, אך נסתיר דבר טרם התגלע
יב בקהל עם — וישבעו לו הבוגדים להסתיר דבר. ויסור
י לשוב לבית ידידיה ארונו לעשות מעשהו, ועזריקם אמר
פר ולבוקיה: צעיר אנכי לימים, ואתם הלא הייתם לאנשים
י אחז, עת נחשו אבותינו, קסמו, דרשו באובות
דענים, לדעת מקרה גוי וארם; ועתה אנחנו עומדים
עלים בפרצות ירושלים, כעורים נגשש באפלה ואין אתנו
ע עד מה, בלתי אל חוזן בן אמוץ עינינו, לו ידעתי פה
נן או קוסם, כי עתה הרביתי שכרו לדעת את המקרה
ר יקרה את ציון, ואבר יקרני גם אני. ויאמר לו חפר:
ע ארוני את אשר קרני זה בארבעת ירחים: הלוך הלכתי

פליך, ענהו חפר, עסים שתית, תעסים תטופנה שפתיך — מישרים אני מגיד, ענה בוקיה, מי יתנני מטיף העם בימי מבוכה, ומי לא ישמעני. — אכן, עת מבוכה היא. ענה כרמי, אפס התרפות ביום צוה לא טוב; הלא עיר עז לנו, היא תסך לראשנו ביום נשק, הן חומותיה בצורות, מבצרינו לָעָב יגיעו, יבואו צבאות אשור, ישיתו לבם לחילה, למבצריה ולמצודתה, ויבושו מגבורתם; הנה שרינו בצוען, ומלאכינו חנס הגיעו, להביא סוס ורכב ממצרים; ומבלעדם גם נשק בית היער רב אתנו, נתעודד ונריק חנית כי אנשי מלחמה נחנו, ואלהים יתמוך את ידינו.

וזמרי אשר ישב דומם ומחריש עד כה, שתה כוסו, ויאמר לכרמי: הן סבאך לא מהול במים, אך דבריך בלולים ברוח ובקדים; מעוז ירושלים מחסה הוא לשפנים, עם לא עצום כמוכם, הגבורים בשבתם בחוריהם, השָׂמים עפר וטיט מעוזם, האריה ידרוך על במותיהם, ומבצרם נהרס, לא בחיל ולא בכח; הן כלכם אבירים לדבר בגאוה וברוח גבורה, בעוד מזרקי יין לנגדכם — ואולם בעת הראו להט חרב, ברק חנית וכידון, אז תאלמנה שפתותיכם מדבר את אויב בשער; את מי תגידו מלין? שאלו נא לגבר ראה עני כמוני, אשר ישבתי במצור ובמצוק בשערי שומרון, עת צר עליה שלמנאסר; לא, רעי ואלופי, לא בדבר שפתים תעשו מלחמה עם אשור!

אהה! קרא בוקיה באנחה, הן חיל גוים אסף סנחריב עמל לאומים ירש, ונפשו עוד רחבה כשאול לבלוע גם משכנות מבטחים אשר לנו; המבלי אין גפן ותירוש באשור יבואו הלום לאגור ייננו ולמצות עסיסנו? הה! אשור כמות ולא ישבע.

השקט, ענהו זמרי בשחוק: אל ירך לבבך. נכרות ברית את מות, ולא יקרת עסים מסך. ויען חפר ויאמר: בת

נמלא בקשות עורך ונכרת את כל כליך, אשר לא ימצא לך במכתתם חרש להתגרד בו — טובים דבריך, לן היין! ענהו כרמי, רק אל תמלא במנך קדים, כי כל משכיל בעת הזאת ידם — מהר גבר תמים! ענהו חבר, החישה מעשיך בטרם יבוא אשור בארצנו. וילך כרמי, ויבא יין וימסך לפניהם וישתו וישכרו, ובוקיה פתח פיו ויען נגינת שתוי שכר לאמר:

מַה־יָּפוּ פָּנֵינוּ פְּנֵי לְהָבִים,
כְּתוֹלָע אֲדֻמִּים מִדַּם עֲנָבִים,
אַךְ טוֹב יַיִן, מָתוֹק עָסִיס לְשׁוֹתָיו.
אֶל קִרְבֵּנוּ בָּא כְּנַחַל שַׁלְהֶבֶת,
וּבְמַבּוּל זִרְמָתוֹ שָׁטַף עַצֶּבֶת;
מִי נֹחַ יִקָּרֵא, הוּא אֲבִי עֵשָׂיו.

רַב לָנוּ אֱכֹל לֶחֶם עֲצָבִים,
לָבֶת קוֹדְרִים בְּשַׁעַר בַּת רַבִּים,
וְלִירָא מִצָּפוֹן כִּי יָבוֹא קָרֵין.
הֲלֹא שְׁקֵטִים נַחְנוּ הַיּוֹם בּוֹ נִבְחָר,
הַיּוֹם טוֹב, לָמָּה נִדְאַג לְיוֹם מָחָר.
שְׁתוּ הַיּוֹם, מָחָר תְּכַבֵּנוּ אָרֶץ.

הלא זה דברי, תוסיף בוקיה לדבר: אכול ושתה, כי מחר נמות! האיש אוהב ימים, לא יחזה לבו כימים עברו, ולא ידאג לימים נצח, כי אם אתר ברם יראה היום אשר הוא חי בו, ויבלה בו במשתה תמיד — היין עלי מרוצ

ויפתח להם דלת דחרר, ויבואו בו חפר ובוקיה וימצאו את זמרי יושב ונותן בכוס עינו, ויאמר לו חפר: הן מחשבותיך עמקו מאד ביין, כמו מבקש אתה למצא במשרת ענבים לחיים את עשתנותיך האובדות ביבשת, או תצוד משם הדשות אשר לא נבראו עדנה; כן דברת, ענהו זמרי בהגיחו הכוס אל פיו, חדשים גם ישנים צפונים באדום הזה, אך נעמו מאד אם שמורים הם בבטננו — רוח עועים מסוך ביין, ענה בוקיה, כי במסתרים יתהלך ובקהל עם ידיע עלילותיו; כמעט בא אל קרבנו, תציקנו רוח בטננו, וכל מחשבה הרוחשת בה, תעשה לה כנפים תָעוף ותרבץ לפתחי פינו, זעום אלהים הוא! — ומה גדולות נצורות בקרבך? שאלהו עזריקם, התפחד לנסתרותיך העצורות בקרבך פן תתרדנה ממסגרותיהן כצפרים עפות? הלא כעת ימלאך איש יין כנאד, עד אשר תצוף על לשונך כל תעלומה, או עד אשר הבקע בטנך כאובות חדשים וכבקיעי עיר דוד, ונחפשו מצפוניך—לא ארוני, ענהו בוקיה, לא כן אנכי עמדי, הן רוחי אמונה בין הכלים, ונפשי קשורה באשישי ענבים זה כמה, ובכל זאת נאמן רוח אני; אך רב לנו דבר מהתלות יבשות ושדופות קדים, כי חובקי ידים ופושקי שפתים לא יצליחו; צוה נא ארוני, ויביא לנו כרמי יין והתירוש ומכל משקה אשר ברך ה׳ את יקביו, אם מצרה ומעצב תורק בנו שיבה, מזרק יין ישן יתחדש כנשר נעורינו · ויאמר עזריקם לכרמי: הביאה ונשתה · ויאמר חפר: רק היין צדק תמיד לנו—יחי מלכנו חזקיהו, ענה בוקיה, כי מיום שבתו על כסא ממלכתו סבאנו לא מהול במים, ההין צדק ומלא, ובטננו לא תחסר; תמול בקרו השוטרים בבתי היין, וימצאו בבית יצהר הכרמלי היין רזון וזעומה, ומשקה סר טעם, וינפצו את כל כליו כשבר נבל יוצרים, וישימוהו בחצר המטרה, ויתן היה יין ענושים; גם אתה כרמי השמר אל יחסר המזג. ...

(ז)

כי מגמת פני אמנון לבצע בצע בהשיבו את תגאל מארץ שבותו, לכן קדמה פניו וארש לך את העלמה היפה־פיה ההוא, וידעתי כי אך ראה תראנה ושבת את תמר. ואשאלה למקומה, ויענני עכן לאמר: „בעוד עשרת ימים תראנה, כי בקצה גבול יהודה היא יושבת כעת עם אמה". ויאמר לו זמרי: נפלאת בעיני מאין ידע עכן כזאת? אך יהיה מה, אין זאת כי אם העלמה אשר ישבה באהל אשר עם עשר הגיא, ובת רבקה גם נפש תימן באפס תקוה, כי בצל הוא נהלך למן היום אשר ראה אותה בגיא התפת, האח! האח! אך פה מלטה לילית ביצתה, וממנה תבקע אפעה לאמנון, יתמר ולתימן, ישוב אמנון הלום והשיבותיו עד דכא, האח! נוספה בי רוח עצה, ועתה נחכה נא ליום בוא העלמה הלום, וליום שוב אמנון.

עודם מדברים וחפר ובוקיה באו אל בית כרמי, בקול המולה, ויאמר חפר לכרמי: מרי נפש אנחנו משמוע דבת עם ברחובות כי מגור לנו מסביב, נסור אל ביתך למבוע עצבנו ורגזנו באשישי תירוש ושכר, וכרמי אשר חשב את זמרי לגבר תמים, גער בחפר ובבוקיה למען תשמענה אזני זמרי היושב בסתר חדרו. ויאמר להם: הם! כי לא עת היא להתלוצץ. וישם חפר עיניו בכרמי ויאמר: מה יום מיומים כרמי? האם הבאת מוכיח בשער אל ביתך להגיד לנו משפט היין? אנכי אגיד לך משפטו, אמר בוקיה לכרמי: ראה הבן דבר, הן כמוני כמוך אנשים ריקים אנחנו, הכלים מלאי יין, והרקנו הכלים אל קרבנו, והיינו אנחנו מלאים והכלים ריקים, ואף אך זאת? הרף עתה כרמי, שבו פה ושתו — אין זאת כי אם מוכיח בשער עומד אחר כתלנו, ענה חפר, הבה! נחפשה בחדרים ויהי מה; ויאחז בו כרמי וישפל אמריו ויאמר: הנה עוזריקם חמרי פה. ויאמר בוקיה בקול רם: האח! אנשים טובים הם גם יתנו על פינו. וישמע עוזריקם

ימצא לו עון אשר חטא, ראה רעות רבות ולא התבונן, שבע נאצות אנשי לצון, ויהי כאיש אשר לא שומע, את יינו נתן בעד אתנן זונה ובעד גנבת גנב, ויתן מחיר ממכרו למיודעיו הפוחזים לתתו בכסף; כן מלא כרמי זהב תוריו. עתק גם גבר חיל. וביתו היה עצרת בוגדים אשר לא נגלתה רעתם בקהל, ויום יום השכם והַעֲרֵב עלה להשתחוות לה׳, ויתמם עם התמימים.

וזמרי ועזריקם באו אל ביתו כעלות השחר כאשר נועדו ביום אתמול, וישם כרטי יין לפניהם וישבו בסתר חדרו וישתו. ויאמר עזריקם: אין זאת כי אם בשורה מוצאת בפיך. ויאמר לו זמרי: הטרם תדע כי טובתך היא כל ישעי וחפצי, אל תאמר לתמר נואש כי יש תקוה; דע לך ארוני, כי שלח אמנון לתמר ספר מנינוה, ספר מלא אהבה וחן, אשר קראתו תמר באזני מעכה אמתה, ותגל מעכה אזני על אודותיו, ואורנה להצמיד מרמה ולהפוך ללענה נעימות אמרי אמנון; גם צלחו דבריה אשר שמתי בפיה להצית אש קנאה בלב גברתה, ותסיתנה לדבר על לב פורה אהבה וידידות, למען תחקור ממנו מצפוני אמנון, ופורה הלא לנו הוא; הן נתעה תמר בשוא להאמין כי אוהב אמנון עלמה אחרת, וקנאתה בוערת בה. ויאמר לו עזריקם: האח! מצאוני דבריך הפעם. הסכת אפוא ושמע גם דברי אשר יכונו עם דבריך, לא לשוא האמין תמר, כי אמנם עוגב אמנון לעלמה אחרת, אמת היא, ואזני לקחה שמץ ממנה מפי עכן, אשר דבר אתמול על לבי בראותו אותי יושב משמים ונעצב בחדרי, ויאמר אלי: עד אן ארוני תשוח עליך נפשך מפני תמר אשר מאסה בך? האם אחת היא בציון? ואמר לו: הלא אחת היא לאמנון, ואיבכה אוכל וראיתיה נתונה לו? ויאמר לי עכן, לא אחת היא גם לאמנון, כי מצא לו עלמה אחרת יפה ממנה, אשר לא יקח תמורתה שבע נערות כתמר, אך העלמה הלזה, על

איש אחד המדבר שלום לעם ה׳ לאמר: הנה שלח המלך צירים למצרים לבקש מעוז בפרעה, הלא שלום לנו אתו והשב לא ישיב את פני מלאכינו. — אך שוא לנו מעוז פרעה! יענה אחד השומעים, כי מה יועילו לנו המצריים? רהב הם שבת בארצם ולשתות מי שיחור; והנה מעבר האחר נצב עובר ארח השב מנהר פרת, ועדת אנשים תסובבהו, והנה הוא מספר להם לאמר: הוי! נשמו מסלות ועוברי ארחות חדלו, כי עלה אריה מסבכו עם כפיריו וגוריו יחד, יצא ממקומו חולש על גוים הוא וצבאותיו עמו, בני אשור ועילם נוסעים לרגליהם, ועליהם רבשקה, אדיר כארז בלבנון, כנהר חדקל ילכו יונקותיו, ועד נהר פרת וים האחרון ישלח קציריו, והנה הם חונים על כרכמיש העיר הבצורה, הבנויה לה במקום שתכת למו נהר כבר ופרת יחדו; גם המבצר הגדול ההוא משחק למו, ואף כי מבצרי יהודה, הלא כתאנים יפלו על פיהם, עוד מעט יעברו את נהר פרת והירדן. לדברים האלה ינוע לבב כל שומע ותכהה כל רוח, יאנחו יחד בשברון מתנים ישומו וישרקו, יקבו וישלשו: איום! נורא! מי יעור לנו בציון? והפר ובוקיה אשר היו בין העדה הנאספה הזאת, ענו ואמרו בלעגי שפה: אתיו נקחה יין ונסבאה שכר. הבה! הוסיף בוקיה לדבר, אשר לו כסף יפתח ידיו וישקה רעהו אשר אין לו כסף, כי עוד מעט והשליך האדם את כספו וזהבו בחוצות ואין מאסף, הבה! נרוה גרוננו בדם ענבים טרם ירחץ האויב פעמיו בדם חללינו. ואחד מהם אומר: הס, עצור במלין, הנה בן אמוץ ושרי המלך הולכים ועוברים לפנינו. ויתפרדו אנשי העדה הזאת, ובוקיה אמר אל הפר: נלכה נא אל כרמי ונשתה.

והאיש כרמי התחבר עם התכירים לעין כל, ויהי חבר לכל משל ומוכס בכרך, וגם לפניהם המתיק סוד, ופתחון פה היה לו על כל עלילותיו. ויאמר: כי בבל יגיעו לא

מז

בִּקְרָא אֲדֹנָי יֱהוִה צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לִבְכִי וּלְמִסְפֵּד וּלְקָרְחָה וְלַחֲגֹר שָׂק: וְהִנֵּה שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה וגו' —

(ישעיה כ״ב י״ב—י״ג)

ועיר אלהים חרדה לרגעים מפני תנופת יד סנחריב מלך אשור, יום ליום הביע שֵׁמע גבורותיו, ותהי רק זַוָעה הָבין שמועה, ותמר חלתה את פני ה' השכם והערב בגן, להשיב את אמנון בשלום ובלב נאמן אליה; וסוד תימן אחיה אליה על ארות אמנון דַּכָּא רוחה, ותגלהו למעכה למען ידות לה; ותקרא באזניה את הספר אשר כתב לה אמנון, ותוסף מעכה להצית אש קנאה בלב גברתה, ותמר הסיתה את מעכה לבוא אל פורה בערמה ולקחת את לבבו באהבה, למען תדע מפיו כל מצפוני אמנון; ולא אחרה מעכה לעשות ככל אשר צותה גברתה, ותאמר בלבה: האח! יגרש אמנון מנגד עיני תמר, ישוב לימי עניו, או אז לי הוא. והמתיק סוד עם זמרי: מה לה לעשות. ויורֶנה זמרי תרמית לבו, וישלח זמרי להגיד לעריקם להיות נכון לקראתו בבקר.

הבקר היה הולך ואור עד נכון היום, ובני ציון עזבו את רבצם ואת בתיהם, והנם נדחקים בפתחי שערים; שרי המלך והיועצים עלו בשערים להמתיק סוד ולהביא עצות, מה יֵּעָשה בעיר להשָׂגב במעוזה כבוא הצר עליה, ויתר המון העם כמשק גבים שוקק; אלה רומסים עפר חוצות באפס כל עבודת מעשה, רק שואפים רוח כל חרש כתנינים, ואלה פתי תפל לא ידעו מה; חושבי שקר ובודי כזב על משכבותיהם מצאו לאל ידם, למכור כזביהם בכסף מלא ולהטיפם בראש הוסיות ליין ולשכר; פה להקת אנשים מכתירים המצנה את

לי למותר, כי את אשר ידעה לבי אותה ידבר אמנון׳ • [illegible]
ותרה תמר אל לבה, ומדי דברה בידיד לבה זכרה את אשר
ידבר תימן בו, ונפשה נבהלה פתאם; אך שבה ותתעורר
כרגע ותאמר: „יכזבו כל בני חלד ואמנון לא ישקר באמונתו׳ •
ותוסף תמר ותקרא את הספר שנית ושלישית, ותחקור מלין
ותמצא בם דברים אשר לא ידעה פשרם „בן תמיד תאהבי את
כל שאהבה נפשי׳ ומה זה ירומון מליו? קראה תמר בחרדת
לב, הכן דבר תימן אלי על אדותיך אמנון? הלא אם יהיה
לבבך רחב כים, מלא הוא אהבתי, עד אפס מקום בקרבו
לאהבה אחרת; האמנם אמנון נגעה זרה בלבבך? הה! תם
לבי בתניני זאת, אך אויה לי ואויה לזרה ההיא! כי אם
עזה כמות אהבתי, הלא קשה כשאול קנאתי, הלא אורה את
הזרה ההיא כמוץ לפני רוח חמתי, ובסערת קנאה אשופנה,
כי לי כל לבב אמנון וזרה לא תבוא בו? אך למה זה ירגזה
לבי אימה? מטרת שוא היא, לא תבואני •

עודנה מדברת אל לבה, ומעכה אמתה באה אליה
ותאמר: מה זה עמק מחשבותיך? ותאמר לה תמר: עוצי
נא עצה, במה יבחן לב גבר לדעת אם נאמנה אהבתו? ותאמר
מעכה: הלא אם נשא גבר את עיניו אל עלמה אחרת, לא
נאמן לבו עוד לאהובתו, ואם דבר עם זרה יחידות, בגד
בבריתו עמה • ותאמר לה תמר: טוב יעצת; ואולם נחשך נא
דברתו לעת אחרת, כי דבר סתר לי אליך • ותאמר מעכה: אנכי
עבדתך, נכונה אנכי לכל אשר תצוני •

הירדן, נהרי נחלי איתן השוטפים עתה ביתי וביתך, לא ישטפו אהבתנו; הנה קולך הערב עוד נשמע באזני, וניב שפתיך ישא שלום לרחוק לאמר: לך אני! זאת אהגה, ורוח תקותי תשאני אליך על אברות אהבה; אך חיש מהר רוח מבינתי יעננִי „הרף יונה פותה! אל תעוף בגאותך שחקים, שם ידאה נשר, ושם יעוף פֶּרֶס, שֵׁב בסתר המדרגה, שם ינוח לך"; התבונה תתן קולה ומי לא ישמע? ואם אשמע לקולה, איך אוחיל? כן יתהפך הגיגי בקרבי כלהט החרב המתהפכת, אף רוחי בקרבי כנהר היוצא מעדן ושמה לא ישוב, ולבי—אך הה, לבי—הה! מֻשך ומורט כל היום מרוב שרעפי בקרבי, ומתהפכות תקוה ופחד אשר יתהפכו בי, בהגיגי בך עדינה!.

עדינה יושבת לבטח! תבי לי עוד טעם ואהבתך לאחר לא תתני; צהלי עוד קולך בת נדיב ואמרי: „קַוֵה אמנון, כי טובה תקוה מחיים" אמרי לי זאת יונתי הנשואה במרום ציון, ואשמע קולך מארץ מרחקים, כי הנה שם הדורם פניו אל ערי מדי, האח! עוד תקותי בי למצוא שם את אשר אבקש— מי יתן יתמו ימי מסעי כמו הנה, ויד ממעל תאחזני בציצת ראשי להעבירני ארץ רחבת ידים, מהררי אשור הררי געש עד הררי ציון השאננים, מי יתן אֵרָדם כרגע ואשבעה בהקיץ תמונתך, תמו דברי אמנון".

בכלות תמר לקרוא הספר, ותשקהו למו פיה בעליצות נפשה ותאמר: „מי גבר ידע אהבה כאהבת אמנון, או מי יביע כמוהו אמרים נעימים? אכן אהבתו — שלהבת יה דבריו—רשפי אש? לא כן אני, כי אם עמק הגיוני בקרב לבי, לא אשאנו על שפתי, כי הדִבֵּר אין בי; אך רוחי בקרבי תשתרהו באין אמר ודברים, כי ברבבות מלין אין די באר אף הגיון אחד אשר יהגה לבבי באמנון, האח! דבר שפתים

שוד על ילדותו! ומה נחמד אור ימי עלומיו! אז כל חשך ינוס מפניו, והתקוה המשחקת לפניו תרון באזניו ככנף רננים; אך אהה! התקוה עד חצי ימיו תנחנו, ובאמו תנחמנו, ולעת זקנה תעזבנו, והנה האיש כצל נטוי, חכרון ימי עלומיו בודד יתהו בדרך עולם; כל שעשועיו שעו ממנו, תשאר בלבו שממה ושאיה יֻכַּת מבקר לערב.

מדי דברי בתקוה יתחמץ לבבי, וזכרי תמי ידידות נפשי, יום חדש האביב, בשבתי עמך בבית אביך, עת הביע שפתיך אלי נעימות באזני תימן אחיך לאמר: „קוה אמנון כי טובה תקוה מחיים"! ומה תקוה כי תנחמני? הלא היא הנעימה ונהדרה בלב נבאים, כמראה הקשת בתוך הענן, למצער יאמין בה גבר, והנה — תנחומותיה נשארו כמל, דמיונה כקצף על פני מים, נבעה — ונדמה כרגע; אבן מגדל עז היא ביום שקט, אך כמעט ירופפו עמודיה ביום סער וסופה, והיא כגדר הדחויה. זכרי נא תמר נשף חשקנו והתרהטנו יחד — פתאום נפרדנו והקותנו — נתבאה, או נדד לילה, חלף יום, והנה — שבה תקותי, והרכה — פליאה ממני, ואקום ואתנהל לרגלה ואבואה עד הלום, והנני מתנודד; זה חמש פעמים זרח המאור הגדול לממשלת היום מראש הררי קדם על נינוה המעטירה, ושמש תקוה לא זרח עלי לעטרני רצון — הנה עיני משוטטות ברחובות נינוה ורוחי שואף ירושלימה, כי שם מקור תקותי; אך כאשר ישאף, כן יחרד אחור, כי שם גם חרדָתי, — רוחי כשאון מים כבירים הנגרשים אל החוף ונסוגים אחור בהמון דכים, כי כן ישאף וכן ירוץ גם הוא רצוא ושוב; יש אשר רוחי מרחפת על הר הזיתים ויתלונן בצל דליות הזית הרענן אשר חקוקים בו שמותינו, שם קשורות גם נפשותינו יחד, האח! אמרה לנפשי: החלי כי יש תקוה, לבוא ירים הרים ראשיהם בינותינו, כי לא יבדילו ביני ובינך, גם תדעל פרת

הולך וקרב, שאון מהריד דממת ליל — מה זאת? הה, קול יללת אסירים הוא, הומה בחוצות ניטה וברחובותיה, לבי לשועת נבאים יזעק — כי בלל ה' את שפת ניטה, אלה כרֻבים יהמו, יילילו משבר רוח: איך שֻׁדָּדנו! ומציקיהם כמשוש פראים יריעו ויצהלו: האח בלענום! פה אורדי יום יגזו שער ראשם ויזעקו: שוד ושבר! ופה שוביהם עליזי גאוה ידשנו ראשם בשמן ששון, ויענו: הֵידד! הֵידד! אך זרות תראינה עיני, אך תהפוכות תשמענה אזני; לאמים עמקי שפה משמוע, אלה הוגים ברוחם הקשה, יספרו בשפת מצרית, ואלה מר יקוננו בלשן קדר, ערב והמה. — אזכרה ירושלים — ואפחד, תמר — ונמס לבבי; אז אשיב אל לבי לאמר: מה שאון לאמים? ומה המון ממלכות גוים? הלא כמשק גבים וכאסף נסלים נצים על רגבי עפר, מגערת אלהי יעקב ינוסון ממרחק, וידמו סלה!

כל הלילה התחפש רוחי, הלעולמים יארך הלילה? העד תכלית אור עם חשך? סורו מני חזיונות לילה! אורה אֹתה נפשי! — פתחתי חלון חדרי, והנה השחר פרוש על הררי ניטה! רננו צפרי שמים ברן יחד כוכבי בקר והריעו את לבבי. מי יתן וארכה לי העת הזאת, כי נָעֵמָה; אך עודני יושב והוגה, והנה אדמו פני קדים, עוד מעט והנה השמש נוצץ כשביב אש מראש שפיים, מה נאוה זהרו על ההרים! ומה נאדר בהופיעו על פני חדקל, הנהר היוצא מעדן; זהר נעים, כאור ה' הזורח אל לב טהור, כגבור יצא השמש ובגאון עוזו ירדף חשך עד הים האחרון; בעלי כנף יריעו ויזמרו גבורתו, וישמח כל היקום, כי התעורר אור על חשך! והשמש ישיש כגבור לרוץ ארח, הולך ואור עד הצהרים! והנה הוא שם עיף ויגע בחצי השמים, קול בעלי כנף חדל, מעט מעט תצער יפעתו, הצללים יגדלו והיום פנה — הלא כן ארח איש עלי ארמות, וכן יטעון מעגלותיו. מעגלות החיים, מה נעים

הרצרות של הים ותלאותיו, ובצלה יחסיון כל דכאי רוח המפגשים חשך יומם, ואנכי—לא אנוש ולא איתן; את עוז האריה ופחתי יצועי, ושעפים ועשתונות אין חקר ההומה בקרבי, לבי כים נגרש ורוחי מרחפת על משבריו וגליו, והנה עתי פקודות על הגליון הזה ותנומה זרה לעפעפי; אך מה זאת נדדה שנתי? הן נחים ושקטים הכוכבים במסלותם, ויבוא מבכון שחקים על ארץ נחה ושקטה, ומדוע לא הומית לי? מי יתן לי אבר כיונה אעופה אליך כרגע, אראה פניך, ידידתי נפשי, כי לו שְׁלֵוָה את, כי עתה שלו מורשי לבבי גם אני, ועצמותי לא רחפו לרגעים; הן זאת חקרתי, בחנתי, אף ראיתי בשבתי בבית אביך בציון, יש אשר ישבתי בעלית הקיר, פתאום באה שמחה בלבי, ושרש דבר לא נמצא בי, באתי עדיך ואמצאך עליזה גם את; ויש אשר סרה רוחי מבלי דעת על מה, הלכתי לראותך, והנה—עצובת רוח את; העירותי לבך על כל אלה, ותאמר לי בתן שפתיך לאמר: „הטרם תדע אמנון כי מעת אשר באנו בברית אהבה, חלקי היא נפשך, ונפשי חלקך, בשמחת האחת תתערב רעותה, ובצרת האחת צר לרעותה", בלבי צפנתי אמריך הנעימים, ואמצאם כנים תמיד, כן האהבי תמיד את שאהבה נפשי, ושנאת את אשר שנא רוחי.

כן הוא ידידות נפשי! רוח אחד לשנינו, ואם כן אפוא, איך לא אחרד הפעם לחרדת רוחי? מה לך תמר יונתי, האביך נער בך? העזריקם עצבך, או לאמנון כאהבך הראני? אך — אל נא אשים אותותי אותות הפעם הזאת, כל עצב ויגון אל ישיגך, ואם ישיגו, ונסו כעננים מאור פניך, כי באור פניך מקור חיים וחסד לנדכאים; ואני תפלה לאלהי אבותינו לתת בי את כל אשר ישים עליך, כי אני איש ואני אסבול ולא אתאונן.

הס רוחי! כי קל בתולה שמעה אזני, קל שאון מים

במִר הנהוד בשלל צבעי חברברותיו, והאיום בנֻגַּם הוצא פיו ובשניו החדים כחרבות· מן העיר הזאת יעלה סנחריב מלכה כאריה מגאון הירדן, ויעוה פני אדמה, יבוקק משבות קדר ודומה ויקרקר בני ספרוים; ועוד ידו נטויה להרים נסו על הר מועד, הר הקדש, לכונן שם כסאו, ולראות מלכי גוים ממזרח ומים תֻּכּוּ לרגליו, איום הוא ונוראים צבאותיו, גם אמיץ לבו בגבורים תשיגהו פחד למראה רוכבי סוסיו, גאות אפיקי מגניהם ושריוני קשקשים אשר הם לבושים בם, סוסיהם שוטפים במרוצתם כמי נהר חדקל הרבים והעצומים, מדהרות אביריהם תרגז ארץ, תאנח אדמה, ומשאתם יחתו כבירי כח; לקול מצהלותיהם יחרישו רעמים בגלגל, ישאגו ככפירים, ישומו, ישאפו ברעש ורגז, יריעו אף יצריחו בקול ענות גבורה, והנה — חללים חמרים חמרים נופלים כעמיר מאחרי הקוצר, ושבוים כעפר לרוב·

השמש פונה לערוב והירח יגיה אורו על פני נהר חדקל, ואנכי מביט עליהם מראש שפיים, ירח יקר הולך! מה נעמת לי עת כן בקדש חזיתיך, בעמוד רגלי על הר הזיתים, בהפיצך אורך כרצי כסף מבעד לדליות הזיתים, על תמר תצבת כתבצלת לימיני; מה נאוה יפעת זהרך על ידידה תשואות להשָּׁבע לי ברית אהבת עולם; אך אורך—רמיה, כי כעד נאמן בבריתה קראה לך תמר, הה! שם בגדת בה, לאורך נראתה דמעתה על לחיה; מן העת ההיא זה שלש פעמים חדשת כנשר נעוריך, ורוח נכון לא הדשת בקרבי, אך יהי שוא מנית לי למספר חדשיך. אך לילות עמל—למספר נשפיך. לאורך יבא החלום ברוב ענין, כל חזיון הבל וכל מקסם כזב, להוליכני שולל, אשנה בתעתועיהם עד בקר. איקץ—והתלים עמדי·

כמוץ עבר יום, כרוח חלף נשף. הנה חצות ליל, כל בני חלד הוזים שוכבים תחת כנפי התרדמה, תמפתחת

לראות ארץ חיים ואהבה בהקטנים, ואנכי דמיתיך כאילת השחר במכון שחקים, ואמר בלבי: הן תסרך מרום מגבהי גבהי שמים, ואנכי שפל וקצר יד, על כן קצרה רוחי, אמרתי להגיגי נואש, ולתוחלתי נכזבה, כי יראתי מפני אביך, ומגורתי באה לי, כי הבהילני אביך פתאום; אך השיב לי אביך את הטבעת ואלף כסף נתן לי, ואת הלא ידעת מה חפצי בם — מי יתן ואמצא את אשר אבקש, אפרנו אביאנו אף אציגנו לפניך, ואמרתי לך: הנה פתרון החלום, וארשתיך לי לשלם, גם הורך יענו: הגדיל אמנון לעשות!

בעיר נינוה אנכי, העיר הגדולה לאלהים אשר בארץ אשור, ארץ דגן ותירוש, אף שמיה יערפו טל, עתה שימי לבך לדעת, מה העיר הזאת אשר נהלות מדבר בה:

הן ה׳ יוצר הרים, ובני אדם — בוני ערים! והעיר נינוה קטנה על תלה מימי קדם כאחות קטנה אחרי הרים יולדת, ידי אשור יסדוה, ולמען יתן לעד שם נין בנו, קרא לה נינוה. עיר בנויה לה משני עברי נהר חדקל, מהלך שלשת ימים, חומה גבוהה ובצורה סביב לה, ותעלות וברכות תפורות מן מי הנהר העצומים ומשכות אל העיר, עד כי תדמה נינוה כברכת מים.

ואת היא העיר העתיקה מימי קדם קדמתה, אך התמשילי אותה אל בת ציון הצעירה העדינה? אכן לא כנחל השלוח נהריה, אור יקר זורע על פני פלג אלהים, ואור קפאון על פני ברכות נינוה, באור פני המים האלה לא יראה אור פני עליונים, כי נעכרים הם ומהולים ברמשות עיפוקים, ושבויי נרים הנשואים עליהם בצנות ובסירות חוגה; ולא כהר ציון, הר המוריה והר הזיתים הנאדרים בהדרת קדש, לא להם ידמו הררי אשור העשנים, התעבים להבות אש אוכלה אל קצות ארץ. ציון היא משנה אלהי קדם, תינוקת כשן אריזה; על כן קראתי לה ארץ נעמה ואיומה, דמותה

ותמר השתוממה לדברי אחיה, ותפעם רוחה בקרבה, אך הסתירה מבוכתה מאחיה, ותאמר: אל נא אחי תהיה כפתי להאמין לכל דבר, יכזבו אלף אנשים ואמנון לא ישקר באמונתו; הגידה לי אחי, לו לא יפריד אבינו ביני ובין אמנון, כי עתה אשחק לדבריך; ובכל זאת שמרה תמר את הדבר.

וידידיה ראה כי שונאת תמר את עזריקם תכלית שנאה, ירף ממנה ויעזבנה לנפשה ויאמר לתרצה נראה נא למי הוכיח ה׳ את תמר בתנו.

מז

עברו שלשת ירחים מיום אשר נסע אמנון, ועקבותיו לא נדעו, ותמר השכימה תמיד לכרם אביה ותתהלך בין העצים בדד, ויהי היום בלכתה בכרם בבקר כפעם בפעם, והנה צידוני נגש אליה ובידו מגלת ספר, ויאמר אליה: האת זאת תמר בת ידידיה הנדיב. ותאמר תמר: אני. ויאמר הצידוני: שלמי שכרי ואתן לך הספר הזה אשר שלח לך עלם מאשור ושמו אמנון. ותאמר לו תמר: בוא הלום כנכון היום ומשכורתך שלמה מאתי. ויאמר הצידוני: נאמנים לי דבריך כי בת נדיב את, ושכרי לא תעשקי. וילך הצידוני מאתה, ולב תמר פחד ורחב, ואלה דברי הספר:

„בארץ נמרוד בקרית גוים עריצים, בגינה אנכי, קומי בת נדיב ושימי תמר לבך לדברי אמנון מארץ מרחקים, אהבתיך בבית לחם, אויתיך בציון, ועד אפסי ארץ את סגולתי, רחוק אני ממקור חיי, אך פניך הולכים עמדי, המה ינחוני וישיחוני בחלום ובהקיץ, ושבתי, צאתי ובואי, את מגמתי; הלא את היא אשר מאחר עלות לקחתיני אתר כבוד לשבת בציון, ותביאני אל חדריך, לחזות בנועם פניך ובהדר הליכותיך, ותקטן עוד זאת בעיניך, ותגדלי עלי חסדך, בתתך תקוה בלבי ברוח נדיבה, אהבה ותן.

ויאמר לה: דמי אחותי אזנך לדברי אשר באחי הגיד לך, ובה' נשבעתי כי אין בשפתי רמיה. ידעתי אחי אמנון ענתה תמר, דַּבֵּר כי שמעת אנכי:

ויען תימן ויאמר: הלא ידעת אחותי כי אהבתי את אמנון כְּרֵעַ כאח לי, ואת עזריקם שנאתי, ואַתְּ בית ברית לבחורך בערב, בהתנדד אבינו אותך פתאום, ובמחתרת גנב תגלח אמנון ולא נודע אַיֵּהוּ, וגם לא פתחה אזנך לשמוע פשר דבר, לכן שמעי אחותי ודעי תרמית אנשים כי רבה.

הן בא אלי איש אחד מגבעת בנימין ויספר לי לאמר: „עלה עליתי ירושלימה להראות את פני ה' בחג המצות, ואראה בבנות, עלמה יפת תאר, בת איש מסכן אשר מת, ואמה פלשתית, ותחשק נפשי בעלמה, ואבוא אל אהלה אשר עם שער הגיא, ואדבר על לבה להיות לי לאשה, והעלמה נאותה לי, ואתן לה מהר ומתן ואמר לה: שבי בה ירח ימים עד אשר אחלק עם אחי בנחלת אבי, ושבתי הלום ולקחתיך אל ביתי; ותאמר לי העלמה: טוב הדבר! ויהי לפני נסעי אל ביתי ואושיב את נערי במשכן הקרוב אל האהל ההוא, ואצוהו לבחון את דרכי העלמה לדעת הישרים הם, ויהי מקץ ירח ימים בשובי ירושלימה ולא מצאתיה עוד, ויגד לי נערי כי עלם יפה עינים בא אל אהלה בלילה, ויהי שם עד עלות השחר, ויצא מן האהל, ויבא אל בית אביך", כן ספר לי האיש, ופורה גלה אזני: כי אמנם התחמק אמנון מביתו בלילה וישב כעלות השחר, ואנכי לולא ידעתי סוד צפונות אחרות על אודות אמנון, כי עתה הכזבתי את האיש ואת פורה; אכן אמת נכון הדבר כמו ראוהו עיני, ואַתְּ אחותי רעי לך, אולי ישוב אבינו ונחם ונתנך לאמנון, או אז שמרי לנפשך בל יקח עוד אשה אחרת עליך, ואם לקח לו העלמה לאשה תחית אותו לגרשנה, ולתת לה ספר כריתות טרם קחתו אותך.

בו כל חיי רוחי, אתו ינעם לי שבת גם באהל רועה, אשר בהיכל מלך יהיה לי אם אראהו בצל קורתי, יוליכני המדברה, אחריו אלכה בכל אות נפשי; כי תחת רגליו תפרח ערבה, מנעימות אמריו תגל ציה, וארץ תלאובות ירנין בהוד קולו; ואנכי אשר בהון לא אחפוץ ובגאון לא אבחר, בכל זאת אלה דברתי אל לבי תמיד: „מי יתנני בת מלך! מי יתן לי כל זהב אופיר! מי יתנני היפה בכל נשי תבל! כי כמוני עתה קטונתי מכל הטוב אשר בנפש אמנון, הן לא ישא לי רק נפשו, אך נפשו יקרה לי מכל הון ומכל תענוגי בני אדם״. ותאמר לה מעכה: ואנכי מראש הבטתי אל מראהו כי יפה, אך אחרי אשר הסכנתי עמו, הִנֵּהוּ ככל נערי ציון בעיני; לו הסכנת עם עוזריקם כי עתה תשכחי את אמנון, וזאת העצה היעוצה לך לשכחהו, כי לא ישוב עוד הלום.

עודן מדברות ותרצה באה בחדר תמר ותאמר: ואיך תשיבי את אביך דבר, והוא באחר ומי ישיבנו? ותאמר תמר: הנני ביד אבי לעשות בי כטוב בעיניו, יאסור ידי בחבלים וימכרני להרל אישים, אנכי נאלמה לא אפתח פי; ואולם דעי לך אמי: כי רק את גֵּוִי יתן לאשר אתעב, אך נפשי ממנו לחפשי תצא, ובמתג זהב וברסן כסף לא יעצרנה. נפשי לאמנון תתעופף כי לו היא, ואתו יחד תגוע. ותאנח תרצה ותאמר: אחת את לי תמר, ומה רבו מכאובי! ותלך תרצה להגיד דבריה לאישה.

עברו שבעת ימי קלון לתמר, וידידיה לא מצא בפיה מענה, ויאמר לה: היי בתי נכונה לקראת עוזריקם מאהבך, כי בעוד עשרת ירחים ימלאו לך שמנה עשרה שנה והיית לו, אם תאבי ואם תמאני, ותמר התרישה ולא ענתה מאומה, ונפשה בכתה במסתרים.

ויהי היום ותימן בא בחדר תמר, ויוצא את מעכה מעליה,

האלוף אשר ברתי לו בריתי, ולבחור בעלם זר בן דלת העם; אולם אגיד לו יחשו, כי אמנם נבון הוא, גם טוב לב ויפה תאר, אך מה שמו אשר אקרא לו, שר, שוע, או אלוף? הלא בן בלי שם הוא, לא ידעתי אבותו, צרפי נא תרצה מליך, יאירו נא דבריך, ויופיעו על עצתי, דברי דבר בעתו, כי עת דודים הגיע לתמר. ותאמר לו תרצה: תן תבונן אישי לחקר אבות ולא תחקור לב תמר; לא כן עשה אבי, כי אם חקר את לבבי בתתו אותי לך, ואנכי לא שמתי לבי לדעת, מה שרש נועך, כי אם ראיתיך אהבתיך ואהי לך, ואחרי כן נודע לי מולדתך; הטרם תדע אישי: כי יש אשר יפרחו שושנים בארץ ציה, ועל הדר הכרמל והשרון יעלו שמיר ושית? ויאמר לה ידידיה: שמעי נא שאהבה נפשי, אני ידעתי מה ימריצך לעשות כאלה, כי השני עודנה בחלום אביך, ותראי את אמנון כתפארת העלם אשר ראה בחזיון ליל, לו חי אביך, כי עתה את כל הון ביתי נתתי לאמנון ואשלחהו לפתחו; אך עיניך הלא ראו אחרית החלום, ועתה הואילי דברי על לב תמר לשובב אותה אל עזריקם בנפש חפצה. ותאמר תרצה: אנכי אעשה כדבריך.

ומעבה דברה אל תמר לאמר: ראי נא גברתי, כי קרוב דברי, הלא מראש הגדתי לך מה אומלל אמנון, כי ישבע נדודים באפס תקוה, ואת לא תוכלי להשיב אהבה אל חיק לבשתך ולבשת הוריך; ועתה גברתי מה אומללה את, כי שדך מתוקת באהבתך לשאת עליה חרפה, ומדוע תמאסי בעזריקם אשר גדל כבוד בית אביו, והונו עצום מאד, וכל אשר לו הלא לך הוא. ומה יתן לך אמנון? הלא רק את נפשו לך ישא, ובלעדה מאומה אין אתו; הה גברתי! עלי לבי דוי לראות בצרת נפשך, כי מלא אביך פניך קלון ויסלתך כתרפה מעל פניו. ותאמר לה תמר: לו שלחני מביתו לנצח, כי עתה מצאתי כל שביעת התמותה ללכת אחרי אמנון, אשר

במהיר מהר ומתן רב, לא כן הימים האלה לגברים, כי יקנו
לב עלמה בלא הון, טרם יבקשו וימצאו ותאמר לו תרצה:
זכור נא אישי ימות עולם, עת יָצר אלהים את האדם לבדו,
מה נתן אז בעד חוה אשתו? הלא צלע מצלעותיו—והתבונן
את אשר חוה בן אמוץ בימים האלה: כי תחזקנה שבע נשים
באיש אחד ותבקשנה מעמו לקרא שמו עליהן— הימים האלה
קרבו ויאתיון, ותדשה נגוחה בארץ אשר העלמות מבקשות
את הגברים·

אהה לימים האלה! נאנח ידידיה, אהה! כי באו
בארמנותינו וכי נראה פעלם על בתנו, להסיר לבה מאחרי
הוריה, להוליכנה שולל בשרירות לבה, שאלי בתך ותורך
משפט הימים האלה· ועיני תמר נגרות דמעה מאין הפוגות,
בדבר אביה את דבריו· ויאמר ידידיה אל תרצה: אל תדמי
בנפשך כי נחמה תמר מעלילותיה, כי אם תשפוך כמים לבה
על נפש בחירה כי איננו — על כן שפכה היום בוז על בן
נדיבים, ואת אל תשיתי לב לקול בכיה, כי דמעותיה—
טל משכים, ההולך ויבש משמש בקר· אל נא בתי! אל
השתוחחי ואל תהמי, כי דודך נסע ונגלה ממך ולא ישוב עוד
אליך, ואת אל תבכי לו, כי אם בכי על נפשך כי לא ישרה
בך, ועל תרפת עלומיך, ודעי וראי כי טוב לך עזריקם מאד,
ולא מאס בך בכל זאת: ועתה שבעת ימים הכלמי מעלילותיך,
ובימים האלה השיבי אל לבך כי נבלה עשית, לאהבה עלם
זר, ופי אביך לא שאלת, ואל תראי פני כי אם אחרי
הנחמך מאולתך· וישלחנה ידידיה מעל פניו ותצא תמר
בבכי תמרורים:

ויצא גם תימן מבית אביו, ותרצה אמרה אל ידידיה: זכרה
נא אישי למי עוללת כה, הלא אחת היא תמר לנו, ולמה התרר
חייה? ויאמר לה ידידיה: הוא אשר דברתי, וזאת חטאתך
תרצה! הן זך וישר פעלה בעיניך, למאס בבן יורם עמיתי

(יא)

כסף וזהב מעפר יקרו, ואיש אשר רק בכבודם יתימר, כגרש עפר נחשב, ותמר לא תעולל בעפר קרנה. ועזריקם לא יכול עוד למשול ברוחו, כי חמתו בערה בו. ויאמר: לא ערב לבי להתוכח אתך עוד, כי באה חכמה בלבך, הן עיניך ראו את מוריך תמיד, ואזני רק מליו תבחן בצאתם מפיך. להשפיל כל רם ולהגביה כל שפל, כי נעים הלקח הזה לנפש מוריך, וכן אהבת גם אתְּ—ואולם דעי לך שובית לב: כי רוח הכושל תעלה עליך, ולא עוד תתחכמי.—ותמר קמה בשאט נפש, ותפן לצאת מחדרה; ותאמר למעכה: שלחי את האלוף מעל פני ויצא, כי כאשר אוסיף ראות פניו כן אוסיף לבזות צלמו—ותצא תמר מחדרה, ועזריקם גם הוא יצא בחרק שן.

וילך עזריקם העירה, ויבקש את ידידיה וימצאהו, ויאמר לו: אכן בלשון אחרת דברה אלי תמר, לשונה הזה, כתער מלוטש! ואנכי נלאיתי להכיל את דבריה, זה פרי חסדך אשר עשית אדוני עם הרועה, ועתה רפא נא את משובתה אם תוכל. ויאמר לו ידידיה: וגם אתה עזריקם אין מאד במעשיך, אל נא תבהל ברוחך, אנכי אנסה דברי אליה, ותמר הָשְׁלמה לך, כתר לי זעיר ודניתה לי לכונן אשרך, ובמלאת לתמר שמונה עשרה שנה אמלא משאלותך.

ויהי בצהרים לעת האכל, ותרצה יצאה מחדרה ותשב אל השלחן לימין אישה, ותימן ותמר משמאל אביהם; ותימן היה תפוש ברוב שרעפיו, ותמר נעצבה; וידידיה התבונן בהם ולא דבר מאומה כל עת האכל. ויהי כאשר כלו לאכל, וידבר ידידיה אל תימן ותמר באפו לאמר: רב לכם אוכלי לחם עצבים, לשבת לשולחני בפנים נזעמים למורת רוחי, ואל תוסיפו עוד ראות פני טרם הסירכם את הרוח הרעה. ותאמר לו תרצה: בי אישי אל נא תאנף אם יקרה נפשי בעיניך.

נפשך יקרה לי מאד, ענה אתה ידידיה, כי רבות

שאנה נפשי דבר סתר · ויאמר לה עזריקם : הלא כן משפט הימים האלה : הנסתרות היו לנגלות, על כן תהיינה הנגלות לנסתרות. ותאמר לו תמר : מה יום מיומים עזריקם כי תבחר לשון ערומים ? ויאמר לה עזריקם : לבי ראה חכמה הרבה מאד, למן היום אשר תעה לבבך ללכת בדרך עקש · ותאמר תמר : לא תעה לבבי, כי אם הולך הוא במישרים אל אשר תשאהו רוח בינתי, עד כי לא ישיגהו לב נמהרים, כאשר לא ישיג סוס שוטף במרוצתו את האילה השלוחה בעמק · ויאמר עזריקם : גם האילה השלוחה בעמק לא תשיג את הבת השובבה ברדפה אחרי מאהביה למרות עיני הוריה, והיא— גם היא לא תשיג את רועה רוח ברדפו קדים · — הוא אשר דברתי, ענתה תמר ואטרה למעבה : בחר לו עזריקם היום לשון ערומים ! ואת מעבה, הלא תגידי ! כי דברים כאלה לא יבושו כי ידברום המוכיחים בשער, ועזריקם חפץ לדברם בסתר באזני עלמה אתת אשר תמאן לשמוע אותם ! שנית ענה עזריקם, כי רק אחד הוא אשר תאבי לשמוע אמריו בסתר, לו הקשבת גם לדברי בסתר, כי עתה קניתי לך אלף דורפי אמרים, ולא אתד בהם יגרע מהאחד אשר בחרת !— כן דברת, ענתהו תמר, האלף לך עזריקם, כי אלוף אתה; ואולם אם אמנם השיגה ידך לקנות, קנה חכמה, קנה לב, אז תבין כי לפותה אין לב גם שפתיו למותר, ולא לקצר רוח הרחב פה; עד אנה עזריקם, עד אנה תתהלל בעשרך, בכבודך ? דע לך, כי העושר והכבוד מגששים באפלה ולא ימצאו תמיד את האיש אשר הם מבקשים; לו היתה האמת אור לנתיבתם, כי עתה חדשה נהיתה בארץ, כי עתה ראינו ערומים לובשי מחלצות, ולובשי הדר מתנצלים את עדים, שפלים מתרוממים, וגבוהים שחים לפניהם; עושר וכבוד ! הלא עליהם משל ישאו לאמר : נאוה לכסילים עושר—כשלג בקיץ, ולבוערים כבוד — כמטר בקציר · דע לך עזריקם כי

ופורה שב אל חדר אמנון ולא מצאהו עוד, וילן בו וישכם בבקר, ויגד הדבר לזמרי. ויאמר לו זמרי: ידעתי זאת מפי ידידיה. כי הרחיק אמנון נדוד ולא ישוב עוד הלום. ויאמר לו פורה: ואיה שכרי? ויאמר לו זמרי: חכה נא פורה כי אולי אמצא בך עוד חפץ וגמולך אשלם.

עברו שלשת ימים לצאת אמנון מציון, ורוח עזריקם נבקה בקרבו, כי לקחה אונו דברים, כי השיב ידידיה לאמנון את הטבעת אשר לקח ממנו, בחשבו אותה כדבר אשר אין חפץ בו, וגם צרור כסף נתן לו; וימתק סוד עם זמרי: מה לעשות הפעם בטרם ישיב אמנון את תנואל מארץ שבותו; ויהי דבר זמרי אליו לאמר: האיצה בידידיה למהר תת לך את תמר לאשה, ואנכי אבקש תחבֻלות לשקץ את אמנון בעיני תמר הפעם, על פי מעכה האוהבת את אמנון, כי תראה לה פתח תקוה להיות לאמנון, אחרי אשר תמאס גבירתה בו. ויאמר לו עזריקם: טובה עצתך.

וילך עזריקם אל ידידיה וימצאהו בסוד הר הזיתים, ויאמר לו: עד מתי תסתולל בי תמר בתך לסור מאחרי ולהפר בריתך עם יורם אבי? ויאמר לו ידידיה: הלא אנכי בעל ברית יורם, ואתה הוא בנו, ותמר היא בתי, ומי ינתק את החוט המשולש הזה? אל תירא עזריקם, לך אל תמר הנה היא בחדרה, ודברת על לבה ככל אשר יורך לבבך, ודע לך כי בלשון אחרת תדבר אליך הפעם. ויאמר עזריקם: מי יתן והפכה תמר את לבה לאהבני כאשר שנאתני עד כה! ויאמר לו ידידיה: הלא אמרתי לך, אנכי אבי תמר וחפצי היא תשלים, וילךְ ידידיה העירה.

ועזריקם בא בחדר תמר, וימצאה עצובת רוח צוללת במצולות מחשבותיה, וכראות תמר אותו והסב פניה אל החלון אשר ישבה שם. ויאמר עזריקם למעכה: צאי מפה כי דבר לי אל תמר. ותאמר תמר למעכה: עמדי פה, כי

להבביר מלין באתי אליך, ולא ללמדך לקח מוסר אשר לא למדוך בני הנביאים; אחת אשאל מעמך אמנון: היה נא תמים עמדי רגע, חלף החסד והאמת אשר חפצתי לעשות עמך בכל ימי חלדך, הגידה נא לי קושט אמרי אמת: האמנם כרתה לך תמר בריח אהבת עולם? ויאמר לו אמנון: אמנם ארוגי׳ נהיתה כזאת לתקופת השנה, למועד ההוא אשר גאלתי חיי׳ בבית לחם, אך אשר נתנה לי בתך לאות ברית, אותה לקחת ממני ביום אתמול· ויאמר לו ידידיה: הן יצא לאור אמת בראשית שאלתי, וזאת אהבתי; אך הגידה לי אמנון: מה תעשה עתה בהפר אבי תמר את בריתה? ויאמר אמנון: אדדה כל שנותי על מר נפשי, אלך עדירי ואחרת לא ארע עד עולם, כי כן נשבעתי ולא אחלל את שבועתי; ויאמר ידידיה: הלא אב לתמר, זאת רעתך כי לא זכרתו· ויאמר אמנון: כי לא זכר אותך גם האריה בארבו לנפש בתך· ויאמר לו ידידיה: הלא רק את נפש תמר הצלת, ואיך הרבית במחירה לקחת לך גם נפשה גם כבודה יחד, הלא כבוד תמר לי הוא, וכבודי לאחר לא תתן תמר בלעדי, אהה! כי נפקחו עיני לראות דרכך! ועתה אם אינך חפץ להקימני לאויב לך, קחה מידי את צרור אלף הכסף הזה והיה זה שברך מאתי, ואת טבעת חננאל אשר נתנה לך תמר לאות ברית אהבה, אותה אני נותן לך והיתה לך מנחת זכרון מזכרת עון, וכאשר אין חפץ עוד בטבעת הזאת אחרי מות חננאל, כן אין חפץ באהבתך את בתי, קחה אלה מידי והרחקת נדוד בטרם בקר, ולא תהיה פה למכשול ולפוקה לבתי, ראה הזהרתיך—ולא חכה עוד ידידיה לדברי אמנון, ויעזוב לו את צרור אלף הכסף ואת הטבעת, ויצא מעמו בחרי אף·

ואמנון התאושש בראותו כי נהפכה לו חמת ידידיה לישועה, ויקח את צרור אלף הכסף ואת הטבעת, ואת עור האריה של על סוסו וירכב אל הדורם·

אומללה את. הלא אומלל אני ממך, כי פעמים ראיתיך, ולא אוכל לשכחך לנצח. —

הנער אשר הביא לו את הספר, בראותו כי תמו דברי הספר המר את רוחו תחת תת שמחה בלבו, ויאמר לתימן: אך שוא תקותי, כי שכר קויתי מידך ושכרי עשק. ויאמר לו תימן: הראני מקום העלמה ואראך נדבת ידי. ויען הנער לאמר: איך אראך אדוני את מקומה ואנכי לא הסכתי לראות פניה? כי בנקבה לי את שמך שמחתי מאד, כי אמרתי: אכן יש שכר לפעולתי, כי בן נדיב הוא. ויאמר לו תימן: בואה אל ביתי ואל תגיד דבר, ושם אשלם שכרך. וילך הנער מאתו, ותימן שב אל ביתו בכאב לב, ויאמר בלבו: אשכימה מחר אל אמנון ואחקרהו, גם את פתרי אדרוש אולי מפי שניהם אדע שמץ דבר.

ואמנון ישב אז משמים בחדרו וילא לשית עצות בנפשו, ויאמר בלבו: אהה ליום השלישי שקויתיו והיום ההוא היה לי חשך, כי שבעתי קלון מכבוד, כאב אנוש מאהבה, וכי עתה ירום עזריקם איבי עלי, הה! איכבה אוכל וראיתי תמדתי נתונה לאחר, ואנה אוליך את חרפתי? אין עצה אחרת כי אם להרחיק נדוד באפס תקוה; המחשבות האלה דכאו לעפר נפשו, ויבך בכי תמרורים. הלילה בא, ויקם שאון קריה להמה, אך קם שאון בקרבו, יהמו לבבו להמר כי נעתקה ממנו, הולך ושואן ברעש. והנה ידידיה בא ובית צרור בכפו, ויחרד אמנון ויקם מפניו. ויאמר ידידיה: התצא את נערך מפה, ויצא פורה וילך אל זמרי, כי ירא לעמד אחר הדלת המזוזה, פן יפתח ידידיה את הדלת ויראהו.

וידידיה שם עיניו על אמנון אשר תמרמרו פניו מבכי, ויען ויאמר: הנך בוכה אמנון, אכן השיבות אל לבבך כי אין פעלה, ופי בגרת כי בשבתי לבטח עמך! ואולם לא

עיני, אהבתיה — ולא חכרתי דבר, אהבתי אותך — ומנוחתי נעדרה, כרחל תמה הייתי טרם דעתי אותך ולא ידעתי נפשי, אז הרהיבוני עיניך, ידו דבריך אל סגור לבבי גם יכלו לי, עתה ארע נפשי מה אומללה היא! כמעט נשאתי עיני להביט אליך ואומרה לנפשי: אל תביטי לשמש כי פרוץ הוא מנגדך, ומיפעת זהרו תכהינה עיניך ותרב חשכה בלבבך.

השיבה ידיד לבבי! השיבה לשושנה טל ילדותה אשר לקחתה ממנה! השיבה לה בור לבבה, תָמתה ומנוחתה, מדוע צרה עינך בראותך אותה פורחת בציה? שעה ממנה מהמר נפשי! כי חוחים סביב לשושנה, אם תאבה לגעת בה, רק את ידך תכאיב ואותה לא תשיג, ואם תשיגה והשבת מטהרה עודה בכפך, או רוח עריצים יתתפנה סבין זרועותיך, על כן אמרתי לך: שעה ממנה:

אנא אדוני! תיקר נא נפשי בעיניך, נפש נכספה לך ומפחדת לראותך, אהיה נא לך כחזיון ליל אשר נדד יומם ונשכח לנצח, ואתה תהיה לי כמראה מלאך ה׳ אשר ירד בשלהבת יה מן השמים להצית אש בכבשה תמה ויתעופף, הה! אני היא העולה כליל על מוקדה; ואתה הַסֹּךְ עליה רבעתך נסך—זאת היא שושנה מקוראתך, ווה גורלה, את חכודה ראו עיניה והיא נודדת להסתר מפניו; גם אתה אלֻפי, זה חסדך עמדי וזה כל פרי אהבתך אותי — הסתר דבר כאשר נשבעת לי, חמול על נפש אומללה ושכחנה כמת מלב, ואת אהבתך תן למְאֻשרה ממנה׳.

ככלות תימן לקרוא את הספר ספק כפיו בתמהון לב ובמבוכה, ויקרא: הה! כליון נפש ושבר רוח, הה! שושנה ותמה! פליאה דעת ממני חידתך, כמו נפלאה לי אהבתך, כי אלי תשוקתך גם את, ומי עצב לשטן לנו? אהה שושנה את פורחת פצעת את לבבי יש ידפא את שברי? האם אמנם

ואמנון שב אל חדרו כלא כלמה וכאב נעכר, כי נתקע בזמותיו פעם אחת, ותשתוחח עליו נפשו כל הלילה; וחמרי התבונן במות ידידיה, והנה תמר בוכיה במסתרים, והימן מתנודד בבליון נפש; ומעכה הגידה לו פרש דבר אשר קרה את תמר גברתה, ושרה גם הוא הגיד לו כי שבע אמנון נדודים כל הלילה גם יגע באנחתו יומם, וילך וחמרי להגיד לעודיקם כי נאחזו הדגים במצודתו.

יד

ויהי ביום השלישי למועד אשר יעדה פנינה להימן, וילך הימן אל מקום פלוני אלמוני, ויוחל עד בוש בכליון עינים לראות את ידידות נפשו ואיננה; והנה נער נגש אליו ויאמר: מי אתה זה אדוני? ויאמר לו הימן: ומה לי ולך כי תשאלני? ויאמר לו הנער. בן אלוף אנכי מבקש פה, אשר נועד לו פה מקום לעת הזאת; ועתה הגידה לי אדוני, מי אתה? ויאמר לו תימן: בן ידידיה הנדיב אנכי. ויוציא הנער ספר חתום מחיקו, ויאמר: עלמה זרה לי נתנה לי הספר אתמול בבקר, ותתן לי שכרי ותאמר: שאהו מחר בערב אל בין הבכאים ונתת אותו אל בן ידידיה הנדיב, הנהו נצב שם; ואקח הספר מידה ואביאנו אליך אדוני, ויפתח הימן את הספר, ויקרא בו כדברים האלה:

„שגית אלופי תימן בדבר שפתיך ולא במראה עיניך. הבירוני עיניך ולא כן קראו לי שפתיך, אנכי היא אשר תבקש, אך לא ששנה אנכי, ולא זה שמי אשר נקראתי בו ביום הולדי, לכן כפר נא לי אדוני כי רמיתיך פעמים, בכרמל לא נודעתי לך בשמי, ובציון התכחשתי לך, וגם הפעם הזאת את הנות לבי אגלה לך, ואת שמי ואת ערותי אכסה ממך; בהקראי שושנה בכרמל קטנה הייתי ושאננה, לא ידעתי אהבה אחרת זולת אהבת אמי, אשר אהבתיה כאישון

עת מצא. או תופיעי על עצתנו, והלכו רעים אהובים לנוגה זרחך והודו לאל יוצרך בורא אהבה. ותשא תמר כפיה ותאמר: ואנכי אעידה לי את הירח לעד, ושנית אשבע לך: כי לך אני עד עולם! ותאחז תמר ביד אמנון ותאמר: שמר נא את הטבעת מכל משמר. ויאמר אמנון: כאישון עיני אנצרנה, כי ממנה לנו תוצאות אהבה וחיים! ותאמר תמר: מחר הנני לבקש מאבי את הכסף הדרוש לחפצך, כי לא אוכל לבצע אמרתך היום, כי פג לבי מאד מבשורת פתאום אשר לקחה אזני, ומדאגתי לך; כי ימי מסעך לשנים תחשבנה לי.

עוד תמר מדברת ומחזקת ביד אמנון, וידידיה אביה הלך וקרב אליהם והם לא התבוננו בו, ויגש פתאום אליהם ויאמר: האח! ראתה עיני חזיון נחמד, ידי גבר ועלמה זרה משֻלבות, ואמנון ותמר נבהלו מפניו ולא יכלו לענותו דבר; וידידיה עמד ויתבונן בם, וירא את טבעת חננאל על יד אמנון, ויסירנה ממנה באין אמר ודברים, רק הניע ראש ויספוק כפיו, ואמנון ותמר נאנקו דום; וכראות ידידיה זאת, ויען ויאמר: הלא תכלמו אף תחפרו יחד! אך מה אדבר בבתי והיא כיונה פותה אין לב; אליך אמנון, אליך, אשים דברתי, הזאת אמונתך לפני? צדקתך ותום דרכיך לפני ה׳? הן חפצתי לתת לך גמול ידך כפר לנפש תמר ותנער כפיך מקחת, אך ראה נא, שכרך הרבה מאד: נפש תחת נפש! ועתה רב לך להתעות את לב בתי באמרי נואש, והיא לא תצלח, בקש לך נשים כערכך בירושלים וביהודה. ומבתי הרף, כי לא לך יעדתיה, ולא אותה הוכיח ה׳ לך, לך שוב לאהלך ואל תראה פני תמר עוד. ויחזק ידידיה ביד תמר ויביאנה אל ביתו, ויציגנה לפני תרצה אשתו, ויאמר לה: זאת חטאתך תרצה, ועתה רפאי משובתה, ויספר לה כבל אשר ראו עיניו.

כי אתה נצבה לשטן על דרכו: אולי יקר פדיון נפש תנאל. ובמה יפדהו? ותהי ראשית דברו לגלות מסתרות את אזני תמר על אודות מסע אשורה. אולי תמצא תחבולות; ויוחל ליום מחר וילך ויגד לתמר כי דבר סתר לו אליה, וכי תהיה נכונה לקראתו במקום פלוני אלמוני בהר הזיתים לעת ערב.

ויהי לפנות ערב ואמנון עמד במקום אשר יעד לתמר, בין השיחים אשר מאחורי בית הקיץ; השמש נטה לערוב, הירח נראה ברקיע השמים, ואמנון חרת בצפורן שמיר את שמו ושם תמר על זית השתול שם. והנה תמר באה. ובראותה את מעשהו ענתה ואמרה: הן שמך חרות מאז על לוח לבבי במכתב אלהים. ויאמר לה אמנון: צמודים יהיו שמותינו פה, וכזית הזה כן תפרח אהבתנו בימי נעורינו, אף תנוב עד זקנה ושיבה, גם יהיה לנו הזית הזה להתנוסס, ודגלו עלינו אהבה; ועתה שמעי תמתי נצורות אשר לא פללת לשמוע, ואל תאיצי בי להודיעך מקורם, רב לך בדעתך כי קשט אמרי אמת הם, ומהם נפתח לנו פתח תקוה. ותאמר תמר: חלילה לי מעבור פיך. ויאמר אמנון: לכן שמעי אהובתי והשתוממי: תנאל עודנו חי! וביום מחר לעת ערב נכון אנכי לארח לחברה ללכת עם סוחר ציתן אשורה. להשיב את תנאל מארץ שבותו. לשמע זאת פחד ורחב לב תמר, ותחזק בידי אמנון ותאמר: האשמע כזאת רגע פעם אחת, ורוחי לא תפעם בקרבי? ויאמר לה אמנון דעי לך שאהבה נפשי, כי לא אוסיף ראות פניך עד אשר אבצע אמרתי, ואת חלי נא את פני אביך ונתן לי אלף ככר והיה לפדיון נפש תנאל, אמרי נא לו בערמה: כי רוח אחרת היתה אתי לקחת מידו גמול מעללי, ידעתי כי לא ימנע אביך הדבר ממני. ותבך תמר בדבריו. ואמנון גם הוא בכה ויאמר: הוחילי תמתי ליום שובי. וישא אמנון עיניו לשמים ויאמר: גם את שמש צדקה בבואך יהי עד נאמן בבריתנו, והבתירי דבר שר

כשושנים תהיינה לך, כי שושנים אֻתה נפשך ומי ישיבך; ואילה הלא כאלה וכאלה תמצא לרבבות בציון, שעה נא אליהן ומבתי הרף. ויפן תימן אל פנינה ויאמר: הגם את תתכחשי לי, תחרישי ותהי לי כמתנכרה? האָמנם אלהים שוה עליך הוד והדר, חן ויופי, וימלא קרבך תוך ומרמה? חלילה לאֵל מעולה, לא לתועבה כי אם לאהבה יצרך אל, לכן שימי נא עיניך עלי והגידי לי: האמנם לא ראית פני מעודך? האמנם לא לקחת מידי טבעת בכרמל? ועתה דעי לך כי לא אמוש ממך עד אשר תגידי לי, מדוע נעתק הספיר מן הטבעת? ואם תגידי לי זאת, עוד אחת אשאלה מאתך. להראות אותי את האיש אשר ארש אותך, אראה נא את המאשר בך, ואדע מה אומלל אני. — ועיני פנינה ירדו דמע. ותאמר: שאל נא את פי אמי, כי לה אני וכטוב בעיניה תעשה. ותאמר לו נעמה: אנא בן אלוף, תגדל נא אמונתך בי, כאשר נפלאה אהבתך לבתי, והאמֵן, כי בעוד שלשת ימים תשיבך בתי דברים על כל אדותיה, רק ראה השבעתיך בצבאות ובאילות השדה אם תגיד שמץ דברינו. ויאמר תימן: חי נפשי וחי נפש בתך היקרה לי מנפשי, כי לא אגלה שמץ דבריה לאיש. ותאמר לו פנינה: לך אדוני לשלום, וחכה לדברי, ובה' נשבעתי כי אשיבך אמרים ביום השלישי.

וילך מהן תימן ויאמר בלבו: אין זאת כי אם ראה אמנון את העלמה ויאהבנה; אך מי גבר יראנה ולא תחשוק נפשו בה? אין עצה אחרת כי אם לתת תקוה בלב אמנון לקחת את תמר, ולהסיר לב הורי מאחרי עזריקם, או אז לא יוכל אמנון לקחת לו אשה אחרת על אחותי? אך אחכה נא ליום השלישי; הן הכרת פני העלמה ענתה בה כי לא זרה לה רוחי, אשמעה מה תאמר לי ואדעה לכלכל דברי. —

ואמנון ישב בעלית הקיר ויתהפך מסבות בתתבולתיו

כרגע, ותפן אחור, ותימן שת עיניו בה ויחרד וישתומם, ויקרא בתמהון לאמר: האח! האח! ראתה עיני את שושנה! ופנינה החרישה בדברו. ויאמר לה תימן: הלא את היא שושנה, אשר ראיתי בהר הכרמל, אשר הצת אש אהבה בלבי ותדדי ממני כחזיון ליל —— ופנינה עמדה ותתבונן חליפות באמה ובתימן מבלי ענות דבר. ויוסף תימן ויאמר: השיבי לי שושנה עדינה את אשר לקחת ממני, השיבי שקט לנפשי ומרגוע ללבבי, כי רגע לבבתיני באחת מעיניך, ולארך ימים גזלת מנוחתי, ועתה לכי נא עמדי ואקחך אל אבי, ואמרתי לו: זאת היא מנוחתי כי איתיה, ואם תמנעה ממני ומתי. ותאמר לו נעמה: אל נא בן אלוף, אל תקרא לה שושנה, ואל תשא עיניך אל העלמה הזאת הורה לך; כי היא מארשה לאיש. ויאמר לה תימן: הלא את היא אמה אשר השיבות אותי על ידי הזקנה לאמר: „נעתק הספיר מן המסגרת" ועתה האמרי לי: מארשה היא לאיש, ומי הוא זה האיש אשר מצא בתולה כזאת ולא ילבישנה רקמה כבת מלך? הלא עני ורש הוא, קראי לי את הרש והרביתי לו במחירה כסף וזהב, כי יורש אחר אני לידידיה הנדיב; ידעתי כי ישמח האיש במחירה, ואנכי אעלצה בבתך אשר בה כל חיי רוחי. ותאמר לו נעמה: המעט ממך כי נתן לך ה' הון ועושר ובקשת לך גם נשים יפות, ולרש אין כל, רב לכם בני האלופים! ויאמר תימן: אנא שושנה — פני בי! ותאמר האשה: הרף בן האלוף מדבר דברים לא ידעתי שחרם; כי לא שושנה שם בתי, לך לך הכרמלה ובקש את השושנה אשר לקחה לבבך, או לך הביתה והן שנה לעיניך והקיצות והתעופף החלום. ויאמר לה תימן: אם אמנם שגיתי, דעי לך כי באהבת בתך שגיתי, וזה לי שנה תמימה אשר אשגה בשושנה בחלומי ובהקיץ. ותאמר לו האשה: שא נא אדוני השוגה בשושנים, הלא אם עלמה יפה כמוה וכמוה תראינה עיניך, כלן

ותאמר לאחיה: הלעולם אחי אהיה לך כמתנכרה? הלנצח תהיה מוזר לי? הה, שבר רוח וכאב אנוש! ותבך נעמה בדברה זאת. ויאמר אמנון: אל נא אמי, אל נא תבכי ואל תמררי בבכי, כי מדמעותיך ימס לבי, הגידי נא לי שם אחותי העדינה. ותאמר לו אמו: הֲיִרְוַח לך ברעתך כי שושנה שמה? ויאמר אמנון לאחותו: מה נאה לך שמך! כאבן יקרה אל נזר תפארה. ותאמר לו אמו: דע לך בני כי נהפכו הערות בימים האלה, כי נגלו לי עמוקות מני חשך, ואשר לא פללתי לשמוע אותה לקחה אזני, אולי יבא יום ונגלו גם לך התעלומות האלה ושוממת ושרקת עליהן; אך אודיעך הפעם כי לא תראה עוד את פנינו ימים רבים, כי יוצאות אנחנו היום מקריה לשבת במקום אחר עד עת מצוא. ויאמר אמנון גם אנכי נכון לשום לדרך פעמי בעוד שלשת ימים, כי אשר לא פללתי שמעה אזני גם אני, האח! האח! שמעה אזני כי עוד חננאל אבי תרצה חי, והטבעת אשר נתנה לי תמר היתה לי סגולה, ואני תקוה! כי בוא יבוא חלום חננאל, הלא עין בעין ראיתי כי דברים רבים נקרו ויאתיון; הן תארי כתאר העלם אשר ראה חננאל בחלומו, אנכי הצלתי נפש תמר ותאהבני ותתן לי את הטבעת הדרושה היום להפצי, גם מולדתי בטוסה, ואם באו האותות האלה הלא יש תקוה לאחריתי. ותאמר לו אמו: גול על ה׳ דרכך ובטח עליו, כי הוא ינהגך והביאך אל מחוז חפצך והשיבך בשלום, והביאות את חננאל אתך, או אז אראה בשמחה את פניך; ומי יודע אולי יערה ה׳ גם עלי רוח ממרום ולא אהיה עוד כעוטיה, ותבך נעמה מאד. ויספר לה אמנון: כי יארח לחברה ללכת עם סוחר צידון אשורה; וינשק לאמו ולאחותו, והן גם הן חבקוהו בזרועותיהן ותשקנה לו, ואחרי כן שב אמנון העירה מעבר מזה והן הלכו מעבר השני.

ויהי מדי לכתו והנה תימן לקראתו, ותביהו פינה

לך אל תימן תגלית את אזנו בסתר לאמר : „התחבק אמנון הלילה מביתו, ואקום ואלך אחריו מרחוק ואבין נתיבותיו, ואראהו בא באהל שתי נשים, אשר התמהמה שם עד עלות השחר, ואבואה להגיד לך כי לא טוב דרך אמנון" ואמרת אל תימן לבל יגיד מי הוא זה אשר גלה את אזנו. — ויאמר פורה לזמרי במח בעדמתי כי ארע לכלכל דברי עם תימן, הנני הולך כרגע לבצע אמרתך. ויאמר לו זמרי : חכה עד יום או יומים אולי תדע דבר על נכון, וידענו גם אנחנו לכלכל דברנו במועצות ודעת. ויאמר פורה : טוב הדבר, כי רק על פיך אעשה כל מעשי :

ויהי ביום השני אחר הצהרים, ועזן בא אל אמנון ויתיאהו החוצה, ויאמר לו היה נכון בגיא התפת במקום פלוני אלמוני בין הבכאים, ונצבת שם כאשר יפוח היום. ויאמר לו אמנון : טוב, אנכי אעשה כדברך; ופורה שמע את דבריו אחרי התלת והמוחה, וילך ויגד הדברים לזמרי, ויאמר לו זמרי : עתה מהר אל תימן וגלית את אזנו על כל אשר אתה יודע, וימהר פורה להפק זממו.

חמרי אמר בלבו : הן ראיתי ראשית לי להפר את האחוה אשר בין תימן ואמנון, כי ימצא תימן באמנון דופי ולא יחשבהו עוד לעלם תמים.

ואמנון שמר את המועד אשר יעד לו עזן, ויבא אל מקום פלוני אלמוני בין הבכאים, והנה אמו ואחותו לקראתו לבושות בגדים שחורים ומכוסות בצעיפים, ואמנון היה שמח וטוב לב, כי לקחה אזנו דברים מפי עזן ביום אתמול, על אדות חננאל כי חי הוא, ועל דבר הדורס, ויהי נכון לשים לחרך פעמיו, וישמח מאד לראות את אמו ואת אחותו לפני נסתו אשרה, ורוחו סרה בראותו את אמו נבוכה, כי גם אינה לקחה דברים מפי עזן, אשר מהם נבקה רוחה בקרבה. ואחותו לא ידעה עודנה מאומה, כי כן עשתה בה הברת פניה. ותשא

לא יפחד הנער אמנון מריב לשונות. ואיך ישליך נפשו מנגד לנסוע אשורה? ויאמר לה עכן: הנה הַדוֹרָם סוחר צידון פה, והוא מכיר אותי, הלא מודעת זאת כי שלום לצור ולצידון עם כל גויי הארץ, כי עוברים המה ארחות ימים ועושים מקנה וקנין בטבור הארץ, לא יעצרם ריב לשונות חרב ומלחמה לא תהיינה לשטן על דרכיהם; וארח אמנון לחברה ללכת עם הדורם, אשר יאמר לו כי צידוני הוא, וחיתה נפש אמנון בגללו; ידעתי כי לא ימנע אמנון רגליו מלכת, כי חשקה נפשו בנפש תמר מאד כאשר הגיד לי זמרי. ותאמר לו חלאה: רמו גם נשגבו תחבֻּלותיך ממני, ואתה שים לבך על דרכיך פן תפול ברעה. ויאמר לה עכן: הלא לא ידע עוריקם שמץ דבר עד אשר יבצע אמנון מעשהו, והיה כי יראה בננו כי נקעה נפש תמר ממנו, השתותח עליו נפשו, והראיתיו אז את בת נעמה נגברתנו ביפיה ובהדרה, ושכח את תמר וחשק בה, ונפשו תדבק בה מאד, בהגידי לו כי בת יורם הוא וכי הוא בני, כי לא לנצח אכסה עלילותי ממנו.

וזמרי צוה את פורה ללכת ביום ההוא אל שער הגיא, להקור מי ומי שוכן באהל אשר בא אליו אמנון; ויעש בן פורה, וילך ויבא האהלה וימצא תואנה לשאל את האשה לאמר: הגידי נא לי, איה משכן שעף המואביה פה בפנה הזאת? ותענהו האשה לא ידעתי. ויצא פורה ויאמר בלבו: אכן נודע הדבר כי אוהב אמנון את העלמה היפה־פיה השוכנת באהל! ויחקור וידרוש את דלת העם השכן שם, ויגידו לו כי אשה פלשתית היא השוכנת עם בתה באהל ההוא, וילך אל זמרי, והוא ישב אז בבית כרמי, וישיבהו דבר. ויביאהו זמרי ההדרה, ויאמר לו: הנני נתן לך שלשים שקל כסף גמול עמתך, ועוד כהנה תקח מידי בהצליתך באשר אשלחך הפעם,

ועכן דבר אל הלאה אשתו לאמר: הן פקד אלהים את עכן מהן אשר הדיתנו, ואחריתי הנוראה הבהילה את רוחי; כי ידעתי, כי לא ינקה ה׳ גם אותנו, לכן שמעי נא את אשר אני חושב להשיב נדחי יורם על אחוזתם • ותגער בו הלאה ותאמר: הלהוות בננו מאחוזתו אתה אומר, בעת אשר החל להראותנו חסדו? ויאמר לה עכן: שמעי נא ואחר תעני, הנני להשיב נדחי יורם ולרומם בזה קרן בננו; הנה לנעמה גברתנו בת, עלמה יפת תואר, אשר לא ראיתי כמוה, וידעתי כי אך ראה יראנה עזריקם, וחשקה נפשו בה מאד, ואנכי אתודע לנעמה, ואמרתי לה קושט אמרי אמת: כי מתן הצית אש בבית יורם אישה בתרות אפו בתנית, וכיראתו אותי גלה אזני ואמלט את נפש בני, ואומר: הנה הוא עזריקם, ותרת אדבר על לבה לתת את בתה לעזריקם לאשה, וישבה עמו בטח על נחלת אביה, ואיש לא ידע בכל זאת, כי יאמרו: לקח עזריקם בת אשה פלשתית • ותאמר לו הלאה: ומה יענה ידידיה? הלא ידעת כי לא יתן את עזריקם לקחת אשה אחרת על בתו • ויאמר עכן: שמעי נא והביני דבר; הן גלה ומרי את אזני כי טבעת תנגאל על יד אמנון הרועה אשר אסף אותו ידידיה אל ביתו, ונפש תמר חשקה בו, לכן אגלה את אזני העלם בסתר: כי עוד תנגאל חי, והיה כשמעו זאת ושם פניו אשורה, ואנכי ידעתי כי ישיב את תנגאל מארץ שבותו ובא חלומו, כי תארו כתואר פני העלם אשר ראה תנגאל בחזיון ליל, והיתה תמר לעלם הרועה, ובת נעמה גברתנו תהיה לבננו, וסר עוננו וחטאתנו תכפר • ותאמר לו הלאה: ראה נא אישי כי בדרך חלקלקות אתה הולך, ושמור רגלך מלכד • ויאמר לה עכן: אל תיראי אשתי, הניחי לי לעשות כי אבצע אמרתי • ותאמר לו הלאה: איך

תַּן נתן לי ידידיה בביתו יד ושם לתבורתי ולפצעי, כי חפצי
ברום כנגדי, הה! לו לא נטשתי נוה רועים, כי עתה שקטתי ·
ותאמר לו אמו: מה לך בני? מה חפצך, ומה מרום מגנדך?
ואמנון לא יכל לעצור זרם דמעתו, ויאמר: ראי נא הטבעת
אשר על ידי, אותה נתנה לי תמר בת ידידיה באהבתה אותי
מאד, ונפשי גם אני דבקה בה באפס תקוה; ותרא אמו את
הטבעת ותשם עיניה פעם באמנון בנה ופעם בבתה, אשר
השתוממה גם היא למראה עיניה בזכרה את הטבעת אשר
נתן לה תימן בן ידידיה בכרמל; ותשאלהו אמו להגיד לה
מה השמות המפותחים בו; ויספר לה אמנון את כל הדברים
מהחל ועד כלה · ותאמר לו אמו, הרגיעה את לבבך ובטח
בה'— ותוסף לדבר על לב בנה עד אשר נבקעו עפעפי
שחר, ואורו נגה בעד חלון האהל, ותחבק נעמה ותנשק
לבנה ולבתה, ותאמר: כן יבקע כשחר אורכם, ועיני תראינה,
וששׁ לבי עליכם · ויפול אמנון שנית על צוארי אמו ואחותו
וישק להן, ויאמר: הלא אראבן בכל עת טעתה · ותאמר לו
אמו: ברצותי לדבר עמך אשלח את שׂין נער אבישי איש
חסדנו, ויעדתי לך מקום אשר תבוא שמה, ואתה בני שמור
רגליך בלכתך אלי ושמור פתחי פיך · ויצא אמנון מאהל אמו
ואחותו בלב שומם ·

ופורה אשר היה אורב לכל מעשי אמנון, שמח מאד
למקרה הלילה ההוא אשר היה זר בעיניו, ויהי אך יצוא יצאו
אבישי ואמנון, והוא מהר ללכת אחריהם מרחוק, וישמור
הליכותיהם עד בואם אל אהל שער הגיא, וימהר לשוב;
כי אמר: פן ישוב אמנון כמעט ולא ימצאהו בחדרו, והתבונן
בו שמץ דבר · וילך פורה ממחרת בבקר ויגל את אזני זמרי
על אודות הדברים האלה · ויאמר לו זמרי: הסכלת עשה,
כי למה לא השקפת בעד חלון האהל לדעת דבר לאשורו,
לכן שים לבך על דרכו מעתה, כי לא דבר ריק הוא ·

חליפות על צוארי אמו ואחותו ועפעפיו נזלו דמעות כנחל על לחייו, ושפתיו עוד נאלמו. ותאמר האשה: השמיעני ניב שפתיך כי נעים. ויבך אמנון ויאמר: הן אהבתך אמי, נשיקות פיך והמון רחמיך אלי התאפקו זה שנים רבות, עתה התקבצו יחד ברגע הזאת, ולבי צר מהכיל אותם; על כן נפעמתי. מה נעמת לי אמי, ומה יפיפית לי אחותי! כשושנים בארץ ציה דמיתיכן, איה לי כי אראכן כעוטיות ובמסתתרות באהל דל. הודיעני נא אמי: מה שרש דבר נמצא בך, כי היית אלי כמתנכרה עד היום, הגידי לי, מה שמך ושם אחותי, מה משפחתי ובית אבי ביהודה? דעי לך אמי, כי לשוא איגע לעשות לי שם וכבוד, כי בבוז משפחות נחשבתי, ותאות לבי תאבד; הגידי לפני צרתך ואדעה, הקצור קצרה ידי מהושיעך, ואם אין לאל ידי להצילך מעניך ומרודך. הן חפץ ידידיה לתת לי אחוזת נחלה בעד נפש תמר בתו אשר הצלתיה ממות, ואנכי מאנתי לקחת ממנו מאומה עד בה, עתה אקח גמול ידי והיה לכלכל נפשותיכן. ותאמר לו אמו: אחת אשאל מעמך בני יקירי, אל נא תפצר בי להגיד לך את כל אשר אכסה ממך, ואל תאיץ לדעת מה מולדתך ומה שם הוריך, אנכי שמך דבר אגיד לך: כי היה אביך מרום עם הארץ וימת, ואחרי מותו באו נושיו וינקשו לכל אשר לו, לו לא מלטתי נפשי ונפשותיכם, מחמדי בטני, כי עתה לקחו אותי ואתכם להתעמר בנו ולמכרנו ממכרת עבד ושפחה, וגם עתה יגורתי מפניהם כי אכזרים הם, ואם מעט זאת בעיניך, דע לך כי צרות כהנה וכהנה תהיינה לנו צורות, אם נודע מצפונינו; לכן אסתיר כל אורחותי במעמקים, עד אשר יאיר ה׳ פניו על מולדתך, כבוא עת לחננה; ועיני הרואות כי החל ה׳ להופיע על בית אביך, כי על כן הרים אותך מתרבץ הרועים להושיבך עם נדיב, ולתת לך יד ושם בביתו.

ואמנון נאנח לדברי אמו ודמעתו על לחיו. ויאמר:

מי זה קורא אלי בלילה ? והנה קול אבישי מדבר אליו לאמר : פתח אמנון דלתיך · ויפתח אמנון הדלת, ויבא אבישי הזקן בחדרו, ויאר אמנון נר ויאמר : מה לאדוני פה לעת כזאת · ויאמר לו אבישי : לבוש בגדיך ולכה עמדי, וימהר אמנון וירחץ בשרו במים וילבש בגדיו וילך אתו, ויעברו בשוקים וברחובות, ויבואו אל שער הגיא, ויאמר אבישי : פה עמוד והאזן אלי ; הנה שמעתי אותך מתנודד כי בוז משפחות אתה · ויאמר אמנון : אכן אדוני, מולדתי תמרר חיי, כי לא ידעתי ראשיתי ואחריתי · ויאמר לו אבישי : השבעה לי כי לא תשמיע על שפתיך דבר מכל אשר תקשבנה אזניך הפעם · ויאמר אמנון : בה' נשבעתי כי לא אשמיע על פי את הדברים אשר אתה חפץ לכסותם, ומי יתן ויהיו תנחומות לנפשי · ויקח אבישי את אמנון ויביאהו אל אהל דל, והנה לעיני אמנון אשה טובת חן יושבת על שלחן מך הערך, ועל השלחן מנורת נחשת, ונרה יאיר אל עבר פניה אשר חמרמרו מבכי, ולימין האשה יושבת עלמה יפה־פיה, אשר קמה עמדה בראותה את אמנון בא ; ואמנון עומד מחריש ומשתאה לדעת, מה דבר הסתר הזה · ויאמר אבישי לאמנון : גשה הפעם ושקה את ידי אמך זאת הורתך, אף חובב את העלמה הזאת כי היא אחותך אשר ילדתה אמך תאומים אתך · כשמוע זאת אמנון פג לבו מאד, והאשה נתנה קולה בבכי, ותגש אל אמנון ותחבקהו ותשק לו ותאמר : אתה בן אוני אשר לא ידעתני מיום גמלי אותך, והעלמה גם היא הביטה על אמנון בעיני חן מלאות דמע, ותאמר : האח עצמי ובשרי : האתה זה אמנון אחי אשר שמעתי עמך תמיד מפי אמי ? האתה זה אשר דמיתיך, בניתיך, ולא ידעתיך ? — ואבישי יצא מן האהל בהתודע האשה אל בנה, ותוסף האשה ותאמר : אלהים יחנך בן פורת ; אך מדוע אתה שומם ומחריש בני ? ויפל אמנון

מתה. ויסתר עמריקם לעשות כאשר יעצוהו חפר ובוקיה. ויעל את עכן בן הבור, ויכפר פניו בנחלת שדה וכרם אשר נתן לו ולבניו, ויאמר לעשות עמו טוב כרעה וכרעה, וייטיבהו על כנו.

והזקנים הרבו לחקור ולדרוש את חפר ובוקיה, גם את עכן ואת תלאה, על אודות השערוריה אשר נהיתה מאז בבית יורם, ולא שנה אחד מהם מדבריהם אשר דברו לפני שנים רבות כמלא שערה, כי יראו לנפשותם; או אמרו השופטים פה אחד: אין זאת כי אם שתה נעמה את ידה עם מתן לנקום נקמתם מתנית שנואת נפשם, וישיבו לעמריקם את כל סגולות יורם אביו הנמצאה בבית מתן, ויהי מתן לאלה ולשבועה; ונעמה האומללה שמעה דבת רבים אשר קלחו את שמה חברה, ותהי כלא שומעת; כי אין מכיר אותה, בפלשתית נחשבה לדלת העם אשר שכנה בניהם.

יב

וסתרי טרם שבו הכרמלה אמר אל אמנון לאמר: שמחתי מאד לראותך כתפארת אדם לשבת בבית ידידיה אשר נחלת בו כבוד. ויאמר אמנון: מה יתן ומה יוסיף לי הכבוד הזה ואנכי בן בלי שם. ויאמר לו סתרי: עשה לך שם בהשכל ובדעת, כי הוא כבוד איש, והיה נכון ליום השלישי, כי יבוא אבישי אחי הלום, ודבר דברים גדולים עמך, ויקרא לו סתרי לשלום וישם לדרך פעמיו. ואמנון נשאר בעלית הקיר, וישב לבטח עם פורה נערו, אשר ארב לגנב את טבעתו מעל ידו ולא יכול, כי היתה הטבעת צמודה על ידו, ומעכה גם היא לא לקחה עוד דברים מוסרי להגידם לתמר.

ויהי היום ואמנון ישן בלילה על ערש יצועו, ותגע על רופק דלתי חדרו. ויקם אמנון ממשכבו בחרדה ויאמר:

לבער גם לאכול כל אשר לָמו מסביב ·

ויאמר לו ידידיה: הן לקחך טוב, אךְ מה יושיענו זה הנה נפקחו עינינו לראות היום, כי השערוריה אשר נהיתה בבית יורם, יסודתה באשמת מתן הבליעל; אך מי פקד עליו עונו לשלם לו כגמול ידיו? ומי הם קודחי האש בביתו גם בבית יורם? הן עון נעמה נכתם לפני הזקנים על פי חפר ובוקיה, אך מתן ענה בה צדקתה בעבור עליו רוח רעה, ולמי אפוא נאמין? ראה נא, כי הדברים מסֻכסכים אלה באלה, ומה אחרית נעמה וגורל פרי בטנה ·

ויאמר לו סתרי: אכן אֱלֹהי משפט ה׳, ואם החל לגלות לנו עמוקות מני חשך, נבטח בו, כי יוציא הדבר לאור ונחפשו מזמות אנשי החמס אשר פרעו את נעמה לשמצה · הה! אלה וכאלה תקרינה בעיר רבתי עם, ואנכי אברך את ה׳ אשר הפיל לי חבל בנעימים, להיות בין שוכני יער וכרמל, כי מתעב אנכי שאון קריה מאז, שאון עריצים, מצמיתי בסתר רעיהם; ואתה אלופי ומיודעי, מן היום הזה שית לבך אל כל אשר לך מסביב, הן אמונתך בה׳ — אמונת אומן; אך אמונתך בבני איש — אולת ורשה רבה, ישמרך מהם אל, וישפות לך שלום ·

ויאכל סתרי וישת, ויקם וילך ירושליםה לבוא בעלית הקיר, וישב שם עד המועד אשר יעד לו ·

בלילה ההוא אשר בער בית מתן, ועזריקם וחפר ובוקיה נועדו בבית כרמי, ויאמרו חפר ובוקיה אל עזריקם לאמר: עוד מעט ולשון אש תאכל לשון מתן, ולא יפשוק עוד שפתיו למחתה לך, גם את אשתו ואת בניו ואנשי ביתו תאכל, אשר לא ישאר פוצה פה ומצפצף; ועתה מהר והעל את עכן מן הבור ודבר על לבו להטיב עמו; כי אם תצמית בבור חייו, ונפקחו עיני הזקנים להבין דבר, ואחריתך

מעֹלליהם בכביר אהלם; שא נא ידידיה ואגידה לך, אנכי לא כראותך ראיתי את מתן תמיד, על כן לא אשתומם הפעם לתבלה עשה; הן אלמנות שלח מתן ריקם, כי ירים ריקות פרשו אליו. ויתומים עשוקים צעקו חמס באזניו, עד כי נחר גרונם, והוא ענה אותם תמיד בתמאות פיו לאמר: „ואנכי מה כי תצעקו באזני? הלא שבט ומטה אנכי ביד המשפט, שבט מוסר שדי, ומטה זעם ה׳ ״—ושבטו ומטהו—כקש יבש נחשבו לידים מלאות, גם ריבו עם רעיו היה תמיד ריב לה׳, וחרב לשונו—חרב נוקמת לה׳, וכל חסדו כציץ השדה אשר עשה, בהשיבו לעשוקים חמס יחבר אביו, היה כרשת פרושה להנות בה יונות פותות.

בן דברה כתרי, ענה ידידיה: אך הגידה נא לי איככה אבחן דרכי איש? הבעד חלונות שקופים אראה ללב עמיתי? אנכי כראות אנוש ראיתי את מתן, וכל מעשיו ישרו למראה עיני, ואם עיני תהיה לרעה בבני איש כאשר תרמה אתה, הלא האנשים אשר ראיתים בבקר כמלאכי אלהים, ידמו לא כשרים וכמלאכי זעם לעת ערב, או אז יצערו אהבי ורבו שנאי נפשי מיום ליום, ובעיר ציון רבתי עם אשב כערער בערבה.

שא נא אלופי ומיודעי, ענהו כתרי, שא נא ואורך להבדיל בין נָזָר לעקש, הלא לא אלמן יהודה בימים האלה מצדיקים תמימי דרך; צא וראה מלכנו ביפיו, אשר הדר וגאון, נעם וענות חן מזהירים על פניו, מקור חיים וחסד הוא לישרי לב, תִּקְוַת אלהים לנפתלים, והבט על בן אמוץ ויתר נביאי ה׳, אשר צדקתם תשוה עליהם הוד והדרת קדש, הן אהובי אֵל אלה ידמו כשמש צדקה, אשר הופיע אור יקר וישפך תֹם צח על צמח ה׳ ופרי רענן, וילדם חציר יבש; לא כן אנשי מרמה הלובשים אדרת שער למען כחש, אשר יצרי פיהם כנחלי רתמים, לא להאיר ולא להתם, כי אם

כי אבדה האמונה ונכרתה מן הארץ, כי בגד בוגדים בגד מתן ביזום בשבתו לבטח עמו · ותען תרצה בשממון: אהה לנעמה רעותי! כי נדחה בלי פשע ולא בגדה באלוף נעוריה כאשר דמינו · ויאמר ידידיה: כזאת ארמה גם אני הפעם; אך הנה ענו בה חפר ובוקיה אנשים אשר נמצאו נאמנים תמיד, ומי יכזיבם? אהה! כי גבוהו מחשבותי מאד; אך אעלה נא אל בית ה׳, כי שלום ושקט במכוני, ובשובי נוסיף לדבר בדבר הזה ·

ויעל ידידיה אל בית ה׳ בהקרב הכהנים את קרבן הבקר, וימצא שם את סתרי · ויהי כאשר כלה ידידיה להשתחוות לה׳ ויקרא לו ללכת עמו אל ביתו, ויספר לו את דבר השערוריה, ויִשום סתרי וישרוק, ויבואו אל בית הקיץ, ותשם תרצה לפניהם לאכול, ותאמר: פסו אמונים מבני אדם! ומי יפלה עתה בין ברי לבב ובין נעוי לב? ויאמר תימן: הזה האיש מתן, אשר פרש תמיד כפיו השמימה בעינים דולפות אל אלוה, גם הרבה זבחים ועולות תמיד? ויגער בו ידידיה ויאמר, הלא רבות הזהרתיך בני לבלתי התערב בדברי אנשים כבירים ממך ימים, כי לא אתה תורה דעה · ויאמר אל תרצה: אל נא נאשים תבל ויושבי בה בפשע איש אחד, נאמין כי יש אמונה, ואם יעקש איש דרכו הלא יִוָּדֵעַ ·

אמונה! קרא סתרי באנחה, הלא היא הערוכה בכל פה ושמורה בלב אחד מאלף יושבי קריה, אמונה! הן רבבות ישאו שמה על שפתותיהם, אלפים ישימוה כתותם על ידיהם לעין רואים, לכבוד ולתפארת; ורק עוד עשיריה בם אשר למות תמיד יתגרוה על מתניהם, לכן איש אחד מאלף נמצא; במה במושב חסידים יתחסדו, ובמקהלות תמימים יתממו, מגמת פני אלה אל הכבוד, ואלה אל הבצע; הן אלה וכאלה ילבשו צדקה כמדם בצאתם שער אֱלֵי קרת — ויסורו אָדָם

הלהבה. ויאמר אליו: באנו הלום והנה האש אחזה בארבע פנות הבית, ואיש לא רצה להשליך נפשו אל תוך הלהבה להציל נפשות. והאש אכלה את בית מתן עד היסוד, וכמו השחר עלה ויהי לגחלים; וידידיה לקח אתו את שוטרי העיר ויפתח את פתח המערה במפתח אשר נתן לו מתן, ומה גדלה חרדת נפשו במצאו שם כל כלי יקר וכל שכיות החמדה, אשר היו אצורים בבית האוצר אשר ליורם עמיתו. ויאמר: אכן נודע הדבר, ושפתי מתן ברור מללו בשגעון רוחו. ויצו ידידיה וישא את כל היקרות אל הזקנים, עד אשר יחקרו וימצאו שרש דבר השערוריה אשר נהיתה בבית מתן, וידידיה מהר לשוב אל ביתו.

ותרצה לא יכלה לתת לעפעפיה תנומה כל הלילה, כי לא ידעה מה החרדה הזאת אשר החרידו על אישה ללכת אל בית מתן בלילה, ותרדתה גדלה כאשר הגידו לה כי בערת אש בעיר. ותשכם כעלות השחר ותתהלך בין הזיתים, אחרי שלחה אחד משרתיה אל העיר להשיב את ידידיה; והנה איש עלה ההרה ותשאלהו תרצה: מה נהיתה בעיר? ויאמר האיש: אש אכלה בית מתן השופט; ותספק תרצה כפיה, כי כמעט יצאה נפשה ברבות, אך שבה רוחה כרגע בראותה את ידידיה עולה ההרה; ותרץ לקראתו ותפול על צוארי אישה ותאמר, התרדתני היום אישי עד מאד, לו מנעת רגליך ללכת אל מתן, כי עתה לא התגודדה נפשי כל הלילה. ויאמר ידידיה: לו מנעתי רגלי כי עתה לא ראיתי ליל עמל ואון, אכן אין שלום לנפשי כי אם בשבתי אתך תמתי. ותאמר לו תרצה: ראה נא! מה חלקו מחמאות פיך, ואנכי כיונה פותה אאמין בך, אך הגידה לי שאהבה נפשי, האמנם אכלה אש את בית מתן? ויאמר ידידיה: אמת הדבר, אכלה האש את ביתו על יושביו יחד, ומתן מת מות בליעל. ויספר לה ידידיה את כל דברי הלילה ההוא מהחל ועד אלו, ויאמר עתה:

את כפיו, וירקע ברגלו. ויגעש, וירעש, וידבר זרות ונראות
אשר ברגיני אותן תסמר שערת בשרי, כן עבר ירח שוא,
אשר מנה לי בו ה' לילות עמל ועוני; אך בלילה הזה נבהלתי
מראות אף נעויתי משמוע, כי רבתה רוחו הרעה לבעתו. ויאץ
נערו לקרא לך.

מדי דברה כה ותחרד ותתר ממקומה, כי ראתה את
עיני אישה מזרות אימה, ויתן מתן קולו קול פחדים: „אהה!
תגית ובניה, הה! לביאה על גוריה — אויה לי מי יכבה
מוקדי לבבי! — סורי, סורי אשה רעה, אל תטרפי נפשי
באפך — מדוע לא יבער בית נעמה? — הה אשת כבד-
עון, חטאת נפשי תרדפך חנם; הה! דברי עותת גברו
מני! — אויה לי, מוקדי עולם"!

ולא יכול מתן דבר עוד כי אחזהו השבץ, ושפתיו נאלמו
דומיה, ויקח מפתח מראשותיו ויתנהו אל ידידיה, ותאמר
אשתו: הנה מפתח המערה אשר לא נגעה בו יד איש זולתו עד
היום, אהה! כי ישליך אישי את משכנתיו, והנה הוא הולך
למות, ותבך אשת מתן מרה. וידידיה נחם אותה ויאמר: הצרי
אין בגלעד, אם רופא אין שם? הוחילי כי יש תקוה, וה' ישלח
עזרתו מקדש ויסעדהו מציון, ואת אל תפני אל דבריו, כי
בשגעון ידבר; ואני הנני שב לביתי ומחר אבוא הלום בבקר.
ויצא ידידיה מבית מתן ומחשבותיו נבוכו מדברי מתן, וירכב
על פרדו, ויעבור את הרחוב האחד, גם את השני, גם את
השלישי, והנה פני השמים פני להבים, וקיטור עשן ולהב אש
עולה, וישב על הדרך אשר רכב בה, לגשת אל מקום המוקד,
ויהי בגשתו אל המקום, והנה קול קורא: חושו לעזרה! בית
מתן השופט בוער באש! ויבא ידידיה אל הבית, והנה המון
אנשים נסבים עליו ואין מכבה, ולריח גפרית אשר עלה
באפו הבין ידידיה. כי ידי אנשים תבעירו את הבערה. וישאל
ידידיה את האנשים: האם הצילו נפשות בית מתן מיד

לידידיה. ויאמר לו זמרי: הוא אשר דברתי לך, צרוף לב איש בכסף ויצא לך כלי למעשך; אנכי אסית את פורה נער אמנון מעבר האחד, ונקבתי לו את שכרו מאתך עקב אשר יארוב לארונו, ואת מעכה אסית מעבר השני לדבר את אשר אשים בפיה, ועתה הבה כסף והגיתה לי לעולל עלילות. ויאמר עזריקם: הלא מאז אמרתי לך, לא אחשוב כסף למאומה, רק קנה לי את תמר במחירו, ולך זמרי מה אתן? שאל ממני עד מחצית הוני ולא אמנע ממך. ויאמר לו זמרי: השקט אל תירא, אנכי ארע עת לכל חפץ, ויומים יודיעוני הכמה לחבל און ולהתנכל באמנון. וישובו יחדו העירה, ויתן לו עזריקם משאת כסף לתמוך את פורה ואת מעכה בשחד.

וידידיה וביתו יצאו מבית החרף וישבו בבית הקיץ אשר להם בהר הזיתים, וישב גם אמנון אתם, כי את עלית הקיר אשר ישב בה פנו לסתרי הירמותי, אשר בא מן הכרמל לשבת בציון שני שבועות, למצא חפץ ולדבר דבר

ויהי ביום השלישי לשבת ידידיה בבית הקיץ, ונער משרת מתן השפט בא אליו בלילה, לקרא לו ללכת אל מתן השפט. ויאמר לו ידידיה: מה לאדוניך כי חרד עלי את החרדה הזאת ללכת אליו בלילה? ויאמר לו הנער: כי חרדת מות הבהילתהו פתאום. וירכב ידידיה על פרדו ויבא אל בית מתן וישב על מטתו, ויאמר: מה לך מתן? וילטוש מתן עיניו לו, ולא יכול לענותו דבר. ותאמר לו אשת מתן: רוח עועים מסוך בקרב אישי וּמכה הוא בשגעון ובתמהון לב. אכן, ענה ידידיה, ראיתיו סר וזעף זה ירח ימים, ואשאלהו לדעת פשר דבר, ויאמר לי: אך חלי הוא ואשאנו — כֵן ענה את כל אשר שאלוהו, אמרה אשתו, אך חליו רבא לעפר נפשו, ויהי סר וזעף יומם ובלילות הלכו עליו אימים, לא ידעתי מנה; כי בהגיע חצות ליל, תרד, קם ממשכבו ויספוק

מקום אתי, נלכה אל בית היין אשר לכרמי; כי הוא נבון, ערום ומכסה כל דבר • ויאמר זמרי: ואנכי לא אגלה לו סוד, נלכה נא אל גיא התפת, מקום נשכח מני רגל בימי חזקיהו • ויאמר עוריקם: לו יהי כדברך, אך אם יהיה לך דבר אלי בלילה, אז תבוא בטח אל בית היין אשר לכרמי והוא ישלח לקרוא לי, כי איש סודי הוא; ובכל זאת את דברינו אכסה ממנו, לא ידעם איש זולתנו • וילכו ויבואו אל התפת וישבו בין הבכאים; ויאמר זמרי: תמול נועדו תימן אמנון ותמר בהרי הזיתים ויאחרו שם עדי נשף, ויהי נבואי לקרא להם, ואתבונן אז; טבעת חננאל על ידי אמנון • ויתער עוריקם ממקומו ויאמר: אהה! כי הבהילוני דבריך פתאום, טבעת חננאל על יד אמנון הרועה! אהה! כי בא חלום חננאל, הוי זמרי! הלא אנכי בקשתי מאתך לשקץ את אמנון בעיני תמר, ואתה בחרת לך דרך עקש להללהו בפניה, למה עשית מעשיך בעצלתים, ותזנח לשרש פורה רוש ולענה עודנו באבו? והנה הוא מתערה כאורח רענן, התכוף עתה כאגמון ראשו? ויאמר לו זמרי: צחוק עשית לי בדבריך, ובמה יכולתי לשקצו בעיני תמר? העיניה אנקי, לאמר כי לא תאר ולא הדר לו? ועין רואה תעידהו כי כלו מחמדים; אנכי אתת דברתי ולא אנתם, איש אשר אין על פניו מסוה צדק, כדגה אשר סנפיר וקשקשת אין לה, טמא! טמא! יקראו לו, לכן יהלל פי את אשר שנאה נפשי • אך מדוע לא גלית את אזני ידידיה על ככה? שאלהו עוריקם, ויאמר לו זמרי; האהיה אנכי לבדי יועץ תחבולות ועושה מזמה יחד? ויאמר לו עוריקם: עוץ נא עצה ומצא תחבולה, כי אמנון בוז המשפחות כעצם בגרוני, לא לבלוע ולא להקיא, הן החסידה בשמים ידעת מועדה, ואיש נבון כמוך איך לא ידע עת לכל חפץ? ואם חפץ אתה לעמד מרחוק, שים דבריך בפי אחר ותגידם

יהיה אמנון תעשר ופרש כנפיו עליך, וגאלך מיד עוריקם, ומרפא בקנאתו · ותשתק תמר ותאמר: תנה לי את היונה אשר אשר דמית אותה אלי · ויתן לה תימן את היונה ויאמר: נצרנת ותהי לך למשל · ותאמר תמר: נצורה תהיה לי כאישון עיני ·

ותימן ותמר הביאו את אמנון אל בית הקיץ, ויראוהו את חדריו; ואחרי כן בא זמרי לקרוא למו, ויאמר להם: למה תתמהמהו פה ואביכם ואמכם מחכים לכם? ותימן ראה את טבעת אחותו על יד אמנון, ויהי כלא מתבונן בה. אך זמרי התבונן בה ויעלם עיניו ממנה, וידבר אתם על אודות דברים אחרים; מדי לכתם לשוב הביתה, ותימן דבר על לבו, לפלות לו את אשר לעג לו היום, ויאמר זמרי: חי נפשי ארוני כי שכחתי חרפתך ואתה הזכרתני, חלילה לי מנטור ·

יא

ויהי ממחרת בבקר וזמרי פגע בעוריקם ברחוב, ויעברו על פני שער הצאן ושער הדגים, ויבואו עד השער הישנה אשר לירך שער המזרח צפונה, והמון רבה משוטטים ברחובות קריה. ויאמר זמרי לעוריקם: מה רב ההמון הזה! כם מוכרים קונים נכלים ופתאים יחדו; ומה נואלו בני איש, כי ישקלו בכסף בכל מעשה ידי אדם, ביבול האדמה ובבהמות שדי, אך מחיר האדם מי יודע? כי כל חפץ נמצא באדם, צרוף למו בכור בכסף ויצא לך כלי למעשך · כלי חפץ או כלי משחית, או בריאה תבראהו, והיה לך האדם לשור מקרין ולחב אורב · ויאמר לו עוריקם: ראה אראה כי במנך מלאה תרשות, בואה אל ביתי ותגידה נא לי · ויאמר זמרי לא מקום דברים בבית, כי אבן מקיר תזעק, אף לא בראש הומיות, אשר על כל צעד שבע עינים. ואל כל אמר שבע אזנים קשבות, לצודהו במוצא מצין שפתים, כצור בעל כנף · ויאמר לו עוריקם: הנה

האנה, וימהר וילקט אבנים וירדוף אחרי הטורף, וירחק לרוץ: ואמנון לא מש ממקומו, וידיו הרועדות אחזו בידי תמר בלי דעת, ויאמר: הה! יונתי תמתי, דמתה לתמר, ותמר גם היא החזיקה ידיה בידי אמנון, ותאמר: הלא ידך אשר הצילתני מן האריה, היא תצילני גם מן הפרס הרודף אחרי, ראה נשאתי ידי אל דביר הקדש, כי לך אני מיום בית לחם, ועוד תוסיף שנית קנות ידי מכף שואפי, והייתי לך עד עולם ·

עד עולם לך אני! השיב אותה אמנון באמריה, ראי נא עדינה, בהר הקדש נשבעתי גם אני: כי או עמך אראה חיים או אמות ערירי, אחת מצאתיך בין עלמות, ואחרת לא אדע עד עולם! ותסר תמר את טבעת חננאל מעל ידה ותתננה לאמנון, ותאמר: הן שם תמר החיה היום ושם חננאל המת מפֻתחים בה, והיתה לך הטבעת לאות, כי או חיים נעימים או המות הוכיח ה׳ לשנינו — וכמעט פתח אמנון פיו לדבר, והנה תימן יוצא מבין הזיתים, והוא עיף וינע, ובידו היונה ויגש אליהם ויאמר: הפעם ראו עיני, כי אלהים יבקש את הנרדף ועושה משפט לעשוקים, כי לא יכלה עוד היונה למלט נפשה מיד עושקה כח, וגם זרועי לא הושיע לה. כמעט נשף בה רוח הפרס ופיו פער להשחיתה, והנה נשר קל טש ממרומים ויכונן מעופו אל הפרס, רגע אחד—והנה הפרס אחוז בצפרני הנשר, והיונה הנהלאה נפלה לארץ, כי עיפה נפשה ואקחנה לי ·

כן תהיה אחרית כל רודף! ענתה תמר, בשומה עיניה באהבה וחן על אמנון אשר שם אותותיהם אותות · ויאמר תימן לאמנון בשחוק: אות היא כי לא יתן ה׳ לחית גם נפש תורך — ותאמר לו תמר · מה לך כי תבקש היום צפונות? לו כדבריך כן יהיה, כי קשורה נפשי בנפש אמנון, אך איה אבוא תקותי ועזריקם ירדוף אחרי כפרס? ויאמר תימן: לכן

ואחרו יגלה —— אל נא אחותי תביעי חידות, הוסיף תימן. ויפן אל אמנון, ויאמר: הלא לבך מבין משל ומליצה, הופיע נא אור על אמרי אחותי כי אתה שמשה. — ואמנון ותמר נבוכו מדי דַבֵּר תימן, — ויאמר תימן: הן בושת פני שניכם אות, כי אבין משל אחותי, ואנכי מאז תכנתי רוחכם, אף ידעתי כי תשוקת שניכם עולה למקום אחד, ודרושה לחפץ אחד; ועתה, אם און היא לכם, שכחוה, ואם לא, מדוע אפוא בללה את שפתכם? השמיעוה באר היטב, ובאזני, אם תרעו אמונה. — ויאמר אמנון להימן: הן היום הזה מלאה שנה תמימה לחיים ולחסד אשר עשיתי עם תמר, וחסדי... ולא יכול אמנון לכלות דבריו כי נאנק רום, ועיניו מלאו דמעה; ותמר גם היא הסבה עיניה מנגד אחיה, ותמח דמעתה אשר נזלה על לחייה, ותסב אל אמנון ותאמר: לא אמנון! לא יבול חסדך כציץ השדה, כי אם יפרח כשושנה בקרב לבבי. — כשושנה! קרא תימן, בזכרו את שושנה אשר ראה בהר הכרמל, הה! השושנה פורחת ביפיה ובהדרה, אך לב גבר יבול.

עודם מתרגשים והגים שלשתם ברוב שרעפיהם בקרבם, והנה חזיון חמלה נראה לעיניהם, אשר העיר את רוחם, והנה פרס טורף פרוש כנפים, פיו פער וצפרניו צפרני ברזל, כמסמרות נטועים תחתיו, שואף רודף אחר יונה יפה־פיה, אשר נוצותיה נחפות בכסף, ואשר עיפה כמעט נפשה לטורף, וכראותם זאת ויתנו על הפרס בקולם, ויסב הטורף מעט, והיונה החליפה כח, אך עוד מעט והפרס שב לרדף אחרי טרפו, היונה תוגרת עז ומאמצת אברותיה המתנוססות בירקרק חרוץ, נודדת כנפיה ומשתקשקת בכל מאמצי כח להמלט מעושקה אל אחד השיחים, או אל חגוי סלע. ויחר אף תימן בפרס, כי נכמרו רחמיו מאד על

ויאמר לה תימן: אם אמנם יתכסו אוילים במשאון וחשך, החכם יאיר לנו את הלילה לאט לאט; דמיות כירח, אשר אורו מצער בראשיתו, אך בעת אשר הוא יקר הולך, יהמו עליו זאבי ערב, יחרצו לו לשונם כלבים שומרי לילה, ונובחים מול הדרת נגהו, ואור פניו לא יפילון. — שא נא אחי ואשנה אחרי דבריך, ענתהו תמר: הן הירח יהל, ותום אין בקרבו, ואולם אחרית נבון כצאת השמש בגבורתו, אשר ישיש לו כל חי, ויאמר: האח, חמותי ראיתי אור! לא כן הכסיל, כי אם כשבלול טמון בל חזה שמש; במורדי אור הוא, על כן מתעב הוא את יפעת זהרו. לא יראה אור בהיר לנצח. ידעתי, ענה תימן בשחוק, ידעתי את השבלול אשר עליו נשאת משל, השבלול הטמון בחשך והמתגלגל תחת שואה להדאיב נפשך, הלא הוא — אל נא אחי: ענתהו תמר, אל תזכיר את שמו לחלל קדשי המקום הזה, הן בחשך הוא הולך ובחשך שמו יכסה, ורגלי לא תמוט ללכת אחריו, כאשר לא ימוטו הררי ציון בלב ימים; עברה עת רעה, ואבות לא יקריבו עוד את בניהם למולך, ואת בנותיהם לאליל תפוש זהב וכסף; אך אזכיר הפעם את שם האליל הנתעב, אכן כשקוץ משומם נרמה לי עוריקם, ומתעבת אנכי את הכסף ואת הזהב אשר יצפוהו מחוץ, כי בהם יקח לו קרנים, ומה תפארת אבותיו אשר בכבודם יתימר? חמסי על אבינו כי יזכור חסדי אבות לבן אשר יעולל בעפר קרנם, לא אחי! לא תמוט רגלי ללכת אחריו, באמונתי נשבעתי.

אנכי רדפתי אמונתך, ענה תימן, השגתיה בין המצרים ואת תבחן: הן אנכי מצאתי את השבלול, תועבת נפשך, ואת הגידי לי, מי הוא השמש משוש דרכך? הגידי אל תבחדי, ראי השבעתיך באמונתך. והאמר תמר: הלא

כי יבא לפעלת אלפי רבבות יהודה בבתי ירושלים, ברחובותיה ובמקדשי אל, ולא ישרין את היוצר יחד לבם? אלה ילמדו את העם דעת, אלה יכלכלים, אלה ישפטום, תופשי תורה, עובדי אדמה, שופטים ושוטרים, איש את רעהו חליפות יעזורו; הביטו אל הר בית ה׳, מגישי זבחים ומנחה ינהרו וירוצון אליו; חזו בפתחי שערים, שם איש את רעהו ידחקון לשמוע דברי נביא ומוכיח בשער; שם בראשי הומיות, שר, שוע ורב פעלים ילכו בצעדי גאון לעשות מעשיהם באמונה, גוי צדיק כלו שומר אמונים! אכן עין בעין נראה, כי עיני ה׳ תמיד בעיר הזאת לנטות אליה כנהר שלום, לכן צרים ילטשו עיניהם לה, להביא אל קרבה רהב ולא פרזים; הוי אשור! הנה תרבך משכלת גוים שבחי אלהים, והאכל שומרון, ותשת קציר לכל ממלכות האליל; ואולם פה ישוב צור חרבך מפני חרב רָוְתָה בשמים, פה אריד ה׳ לנו, ופה חציך יתמוללו, בעבי גבי מגננו! הנה היכל ה׳ בקרבנו, מלכנו ועמנו נשענים על אלהי מעוזים, ועיר עז לנו.

בכלות אמנון לדבר ותמר התעוררה ותאמר: דבריך אמנון נעמו מאד, וישביעו בצחצחות נפשי, לו ימים על שנה דברת כן, כי עתה שכחתי אכול ושתה; ואולם אשאלך הודיעני: האמנם ציון קריה נאמנה ולא תביט און בקרבה? ויאמר לה אמנון באהבה וחן לאמר: ראי נא גברת עדינה, הזיתים הרעננים השתולים בהר הזה, אשר יציצו ציץ למסביר, הישאו כל הציצים פרי, הלא ישליך הזית נצתו והיתה לבשר, ורק עשיריה בה אשר תגמול והיתה פרי, כן יעבן אמרי אמת על שפתי איש, ואולם הגמלו כלם והיו פרי מעללים טובים? וכן הקריה ומלואה; ואולם הידוע נדע העשיריה בה אשר בחר ה׳? לכן נאמר על כל איש כי הוא זה, והוא עשירי קדש לה׳.

אם כן אפוא, ענתה תמר, מה יהיה להבא על

מְהַר מוֹעֵד, הַר הַמּוֹרִיָּה,
יוֹפִיעַ יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים:
וְהֵאִיר לְצִיּוֹן עִיר הוֹמִיָּה,
וְלַהַט אֲשׁוּר פּוֹטִים וְלוּבִים.

ו

עִיר עֹז לָנוּ שִׁמְעוּ לְאֻמִּים:
עִיר וָאֵם נְכוֹנָה עַל תִּלָּהּ.
עִיר אֱלֹהִים, יוֹשְׁבֶיהָ עֲצוּמִים.
כֵּן יְשַׂגְּבֶנָּה אֱלֹהִים סֶלָה.

האח! קרא תימן בנשקו לאמנון, האח! ראתה עיני שמעה אזני, ושירתך מה נעמה!—כנעימות עיר אלהים, ענתה תמר בעליצות נפשה. ויוסף אמנון ויאמר: מי ימלל תפארת ציון, ישמיע כל תהלתה בשירים; ראו נא שערי צדק ובם הוצג משפט, נכונים כסאות ליושבי על מדין, וזקנים ושופטים, מחוקקים ובעלי אספות, יושבים בכבוד והדר, איש על משענתו; על כל עשק ומרוצה אשר יקרו בשקים וברחובות, יקומו אנשי הריב, יעלו בשערים ויגישו משפטם לפני הזקנים, אשר יוציאוהו לאור; ברוך אלהי המשפט, אשר נתן לנו מלך טוב לישרים ונורא לסוררים, חורש משפט ומהיר צדק; אך עוד שמץ דבר לא נתבונן בעיר הזאת, הכי קרא לה בן אמוץ גיא חזיון; ועין רואה תראה בה חזיונות נפלאים. לא יתארם הציר בשרד, ולא יכתבם סופר מהיר בחרט אנוש

א

עיר עז לנו ירושלים!
ציון קרית מועדנו;
בך בחר רוכב שמים,
בך יחד כל מחמדינו;

ב

ישועה ישית חומות וחל,
צור מעזך נוצרך לרגעים;
קרית חנה דוד, אריאל;
שבי בטח מפחד לבאים.

ג

עיר ואם את, כלילת יופי,
בך תרועת מלך וקול המולה;
רבתי עם, אין בך דופי,
לעד כן שבי בנוך שולת.

ד

מה יפה פה הר הזיתים!
עצי רענן, דליות פוריות.
שם נשקפה עיר ומתים,
שאון קריה וראשי הומיות.

תשקפות מעל פני ים המלח; נאסף כל רגש וחיים וקל המולה מארץ המלתה ההיא; אל חיק ים המלח ישתפך הירדן, ובו ישבת שאונו ותמות דגתו, כן תפער שאול פיה לבלוע שאון עריצים וחיתם יחד· ותאמר לו תמר: שעה מחזיון משואות נצח, ושא עיניך לראות עיר אלהים, מה נחמדו ראשי הומיות לעומדים פה! הבט אל תפארת שער המזרח וראה שער המים המלא תשואות לעת ערב, — כצאת השואבים לשאוב מים, שם קול שאון משער הסוסים, בו יעברו שרי יהודה ואציליה, ברכב בצבים ובכרכרות, בעלותם אל הר ה׳ ירעשון וישתקשקון אפניהם, ויהמו גלגליהם ממרחק, האח! מה נעים קול מרכבות בראשי ההרים. כשאון תרישי שואן מקצות ארץ·— הביטו שם, ענה תימן, שם בשער הדגים נראה דמות עם רב, מוכרים וקונים, כי יהפך על המקום ההוא שפע ימים וחיל מים אדירים, ושמעו שריקות העדרים בשער הצאן, אשר יקבצו לו צאן קדר ואילי נביות· האח! ענה אמנון, עיר הומיה מלאה תשואות! הנה ארמנותיה יושבים על משפטם, ומגדליה כבני ענק יעלה לעב שיאם, המונים המונים מתרוצצים ברחובותיה, וכוננים צעדיהם אל אשר תשאם רוחם, ואל אשר ימשכם חפצם, והחפץ והרצון, הלא הם הצירים הנאמנים אשר עליהם יסובו כל מעללי איש; סוף דבר במקום הזה העין רואה חזיון תבל, האזן שומעת רגש תשואותיה, ולב נבון יחשב דרכו; כי המון בני איש ושאונם, ישעם וחפצם המה מהבל יחד, אם לא לה׳ המה; כי כבית ה׳ המרומם על הר המוריה ונשא מכל היכל וארמון, כן רצון השוכן בו נשגב ומרומם על רצון שוכני בתי חמר; כי רק על פיו יכונו דרכיהם ועלילותיהם, ובלעדו אך הבל יהמיון:

ותאמר תמר לאמנון: שירה נא לנו שירתך לציון, כאשר למקום הזה יאתה, כי נשקיף מפה על עיר ומלאה· ואמנון לא מנע מחפצה וישר שירתו לאמר:

הלאה לדעת מי לקח מידי עכן את החטה; והלאה ידעה כי נעמה היא זאת אשר לקחה סוד אישה את אשר לה, והנה כלא יודעת בעיני עוריקם.

י

והר הזיתים הוא מקום נחמד ופנה יקרה לבני ציון, ובצל זיתיו הרעננים יחסו כל אוהבי ענג ועדן, ויעלו בו אמנון, תימן ותמר בין הערבים. ותאמר תמר: בשר שלשת ימים נצא מקריה לשכון פה, ולי מה יקר המקום הזה. ויאמר אמנון: נפלאה נפש האדם כי חליפות תאהב כל היום, כן תבחל נפש בני הכפרים במנוחות שאננות, ושאפו המון קריה אשר ידמו למצוא בו כל תענגות בני אדם, ובני קריה ילאו להתהלך במקהלות עם ולראות כל פגעי בני אדם בראש הוצות, ונפשם שוקקה מנוחת יער ושקט נאות שדי, ומה יקר המקום הזה שבחרו למו בו דממה ורגש יחדו; הן מקדם להר הזה נראו פני ים המלח, תבנית שממות חור וחור וסמל דממת נצח, ולפאת ים נשקפה ירושלים כלה, מחזה כליל יופי. — הראית את ככר ים המלח? שאלתהו תמר. ראיתיו, ענה אמנון, בשובי מבצרה למועד חג השבועות; ואבותינו ספרו לנו: כי כגן עדן היתה הארץ ההיא לפני שחת אלהים את סדום ועמורה, ותהיה נהפך כמו אש מרעת יושבי בה; ועתה היא ארץ נוראה, ארץ הרת־נפט, גפרית ומלח גם זפת בוערה ומעלה צחנה, עליה האבל שממה, לא יעלה בה כל צמח, וזיז שדי לא ישמתנה; כנף רננים לא יתן שם זמירות, וכל עוף השמים נודד ממנה, גם פריצי חיות יחרדו ויברחו מן כל התבל ההוא, אשר קללת אלהים רובצת בו מדור דור; בתהו יליל ישימון הזה ירוק השטן על כנפי צרמה, ומלך בלהות ישכון בחרבות סדום ועמורה,

תחטא הפעם בלעג שפתיך ? הלא אם נאוה שחוק לעול ימים , לא כן גבר כמוני אשר יראה מחטאתו , ודמע תרמע עינו בזכרו חטאת נעוריו ופשעיו ·

וידידיה שמע את דבריהם , וישלח את זמרי לעשות מעשהו , וימלא פיו תוכחות ויאמר לתימן : מדוע בני תשחק לצדיק תמים ? הלא תאלף דרכיו גם אתה למען תשכיל ; ראה נא עמדו בבית ה' בלב נמס ובעינים דולפות אל אלוה , יראוהו הכהנים ויהללוהו , יראי ה'—ויכבדוהו ; ותימן נכלם מדברי אביו · ויעל ידידיה השערה אל הזקנים , ותימן אמר לאמנון : בעוד שלשת ימים עוזבים אנחנו את בית החרף לשבת בבית הקיץ אשר לנו בהר הזיתים , והיית נכון לעלות עמי שמה לעת ערב · ותאמר תמר : שלשתנו נעלה שמה , כי חדל המטר ואור בהיר בשחקים ·

ועזריקם שב אל ביתו וחמתו בערה בו , ואחד מעבדיו גלה את אזנו בסתר , כי העטים עכן על חמורו מחלב חטה ילך , ויחר אף עזריקם מאד , אך חכה עד שוב עכן , ויבוא עכן וישאלהו עזריקם לאמר : איה אפוא חברת הגנבים אשר תשא למו הון אדוניך ? ועכן נבהל ונבוך מאד ולא יכול לענותו דבר ; ועזריקם העיר חמתו, ויאחז בשערות עכן וימרטם ויך בחרפה לחייו · ותמת עכן תקפתהו , ויאמר : הוי נבל בן בוז משפחות ! הרף ממני פן תמות נפשך עמי יחד ! ויתן עזריקם קולו למשרתיו ויאמר : אסרו את הנבזה הזה והורידוהו אל הבור , והזידו לו לחם צר ומים לחץ , וישב שם עד אשר תאבל עליו נפשו · ותגש אליו חלאה ותבך ותתחנן לפניו להטל עליה , באשר מינקתו היתה , להשיב חרון אפו מאישה , ויתרפנה עזריקם בחרי אף · ויאמר לה עכן : אלה המכות אשר הכוני ידי ! ואת אל תפצרי בנקלה הזה · והעבדים אסרו את עכן ויורידוהו אל הבור , וישם עזריקם את העבד אשר הלשין את עכן לפקיד על ביתו , ויחקר עזריקם את

בזאת. כי באתי אל כרם אביך אשר לא חללהו עדנה, כי לא שלמו לו שלשת השנים הערלים, הגפנים סמדר נתנו ריח באפי וינעם לי, הלא מצער היא! אך לא טוב לגבר לשאת גם חטאת קטנה, לו יכולתי לכפר חטאתי זאת בקרבן, כי עתה הבאתי שתי תורים לחטאת. ויאמר תימן: לו על פי זמרי יחיה גבר, כי עתה נגזר צאן ממכלאות, ותורים ובני יונה יכלין מארבותיהם, לא ישפק כל צאן קדר לאשמות, וחית לבנון אין די עולה, כי חטאת רובצת על כל צעד, ועון ופשע על כל מדרך כף רגל, וארץ תְּנֻפָּה תחת ההולכים עליה, לו עונות כאלה וכאלה יחשב לנו ה׳, כי עתה כלנו תמנו לגוע בעונינו, לא זמרי, לא לאדם דרכו, בה ילכו מלאכי אלהים; אך הלא יענה לנו אמנון אף הוא חלקו, רק אל נא אמנון תגדור בגזית דרך ה׳, ואל תראנו דרך החסידה בשמים, כי על הארץ נְתָנוֹ. ויען אמנון בענות חן ויאמר: לא לאדם לשום דרך, ולא לגבר תגר משפט, ומה אחוה לכם דעת? אכן כמעלת גרה אהיה הפעם, להוציא מלבי מלין אשר בלעתי כבכורה בטרם קיץ, ואת אשר שמעו אזני מפי מיכה המורשתי אותה אגיד לכם, הלא זה דברו: הגיד לך אדם מה טוב ומה ה׳ שואל מעמך, כי אם עשות חסד והצנע לכת עם אלהיך. ויאמר תימן: אכן אמנון יודע לברר מלין על כן זך וישר פעלו.

התרצה אשר דברה בכל העת ההיא עם רעותה אשר באה לבקר באהלה, באה עתה בהוד תמר, ותאמר: מדוע כלכם נאספים פה, באו הביתה כי הנה בא אישי עם קרואיו. ויעשו כן. ויעל ידידיה עם קרואיו אל בית ה׳ ויזבח זבחי תודה ברנה, וישבו יחדו, ויאכלו וישתו וייטיבו לבם ביום ההוא, וישובו איש איש לביתו אחר הצהרים אחרי ברכם את ידידיה וביתו, ועזריקם שב סר וזעף אל ביתו.

ותימן אמר אל זמרי: התגידה לנו זמרי במה חטאנו היום? בטעם חכנו או בריח אפינו? ויאמר לו זמרי: למה

הארץ נפרדו בני איש ללשונותיהם, למחשבותיהם ולעלילותיהם:
לב משכילים יהגה דעת, נדיבים ידברו נדיבות, ולצים רודפי
קדים ירעו רוח וידברו הוות נפשם; וירושלים, הלא מלאה מכל
אלה ככלוב מלא עוף, ילך לו אפוא גבר במסלתו, יבקש לו
רֵעים כנפשו, ואיש איש יקצור את אשר זרע ·

ועזריקם זכר את הלקח הטוב אשר נתן לו זמרי, וינחם
על הדופי אשר נתן באמנון, ויאמר: הלא רק דברים נסיתי
אליך על אודות אמנון, אשר טובתו דורש גם אני; כי על
כן חפצתי לתת לו מתן ומנחה, למען ישב שאנן על נחלתו,
אולי שגיתי הביני לי תמר משוגתי וארפאנה · ותאמר לו תמר:
הלא אם אתך תלין משוגתך, או תעזבנה, אתת היא לי ·

עודם מדברים וּמטר סוחף נתך ארצה, ועזריקם נשא
בשרו בשניו, ויעזוב שיחו על דבר אמנון, וידבר על דבר
המטר אשר יפריעו קוצרי שדותיו ממעשיהם · ותמר עודנה
נשקפה בעד החלון, והנה אמנון רוכב על סוסו החש כנשר
לשוב אל ביתו, כי עצרהו הגשם מהתרוצץ בעמק המלך ·
עוד מעט ואמנון וזמרי באו בחדר תמר, ויהי אך שם זמרי
עיניו בעזריקם ובתמר, ויבן כי התגלע ריב ביניהם · ויאמר
להם במה נדברתם הפעם? ויאמר תימן: התוכחנו יחד לדעת,
במה יְזַכֶּה גבר את ארחו · וזמרי כפף כאגמון ראשו, ועיניו
השפיל לארץ, ויאנח ויאמר: במה יִזְכֶּה ילוד אשה? הן
מספר שערותינו יהיו חטאינו, ועון עקבינו יסבנו, כי יתור
גבר אחרי לבו ועיניו לזנות אחריהם; עיני גבר ועלמה כי
נפגשו עון פלילי הוא, אם שמע גבר קול אשה כי ערב ומדברה
כי נאוה, זמה היא; ולא באלה לבד, כי אם גם במעשה
ידיו, בצעדי רגליו, בדבר שפתיו ובטעם חכו, יחטא גבר על
נפשו · ויאמר לו תימן: ומי יודע אולי גם בריח אפו יחטא
גבר? ויאמר לו זמרי: הבשחוק הוא בעיניך? והזם קיני

אלהים למעון לו, תמך בשמחה, ונסך מיין נפשו על המזבח; אך שאל נא למודי ה׳ אלה ויאמרו לך, „לא יערב לה׳ נסך ואין חפץ לו בזבחים״; ואולם אשאלם גם אני: הכבוד אלוה באתם ונגלה לכם חפצו?—משל ומליצה! עמל היא בעיני, וצחות—לשון עלגים. ויאמר לו תימן: אם על פיך יחיה גבר, כי עתה עמל יהיו גם משלי שלמה אשר יעתיקו אנשי חזקיהו בימינו, ושירי דוד לשון עלגים יחשבו; ואולם רת לך עזריקם כי אמריך נואש, ולא יפרו, כי עתה—כי עתה יצמיחו לענה ורוש, ענתה תמר בגשתה אל החלון לראות מתי ישוב אמנון. ועזריקם לא פנה אל תמר בפעם הזאת, כי יתן פן תתך חמתו כאש. ויאמר לתימן: אנכי באתת אשיבך ולא אוסיף, הלא כאשר לא נאוה למלכים שפת עלגים, כן לא יאתה למסכן מליצה וצחות, כי חכמתו בזויה; הן אלה למודי ה׳ כעניי הרוכלים בעיני, אשר אם ישאו בידיהם כסף לתתו במחיר: „אך בדיל הוא״ יענה הקונה ואזל לו; הלא מנוד ראש הם בין האלופים, ולעג לקציני ירושלים, מי יתן החרש יחרישון.

כי תתרשנה אזניך מקול דבריהם, ענהו תימן, ואולם ראה נא כי יתר שאת לעניי הנבונים על בוערי אלופינו, כי כסף עשירים אתם יתד יתום, לא כן חכמת נבונים, כי נראה חכמים ימותו, אך חכמתם נצבה לעד ודבריהם לדור דורים, אשר נפשותיהם צרורות עם אלהיהם, ואחרון על עפר יקום, יתן כבוד לשמם ולזכרם, והיו תפארת לבניהם אחריהם, לא כן השועים הבוערים אשר נפשותיהם צרורות בצרורות כספם, ויגועו ואים? לא שם ולא זכר למו. אם תאבה עזריקם, ואם תמאן לשמע, חדל לך מדבר תועה!

ותמר אשר נלאתה משמע את ההפוכות עזריקם אשר דבר בזדון לבו ובאש קנאתו, ענתה ואמרה: אנכי אשימה קנצי למלין, הלא מודעת זאת כי למן היום אשר בלל ה׳ את שפת כל

וישכח כי לא כידו הוא לו. ויצחק אמנון, וישלח רסן טוסו, וישאף רוח, וירץ כאילה שלוחה. ויאמר תימן באזני תמר עזריקם: מה יפה מראה אמנון ומה נחמד! צח וארום, לבוש כגבור ביום קרב. ותאמר תמר: לו היתה המשרה נתונה ליופי, כי עתה לאמנון יאתה מלוכה; כי הוא לדוד מלך ישראל נרמה.—לדוד בשנותו את טעמו, ענה עזריקם בלעגי שפה. ותבט עליו תמר בחרפה ובוז ולא ענתהו דבר. ויאמר לו תימן: ומדוע לא טוב טעמו בעיניך? ויאמר עזריקם, כי משנה הוא את טעמו לרגעים, פעם יתרועע עם למודי ה׳, ופעם אל מלומדי מלחמה יתחבר, ומחליפות עתותיו ישכח ראשיתו ואחריתו, כי רועה צאן היה בראשיתו, ורועה רוח יהיה באחריתו, וכל יגיעו לריק; לו לקח מידי אביך מתן ומנחה ותהי זאת חכמתו; כי מה יפיו, גבורתו, מנגינותיו ונעם לקחו? האם תהיינה לו אלה כסות עינים לכסות על דלת משפחתו ועל רישו? ויאמר לו תימן: בינה עזריקם לשכל מליך וראה כי תהפוכות תדבר, לו בן אלוף ביהודה היה כי עתה אמרתי, לו נאוה סכלות ואולת, כי מה לו חכמה והוא בכבוד אבותיו יתימר ויתהלל בעשרם; אך מנע ה׳ אלה ממנו, ויתן לו התתם: יופי, חכמה, וגבורה, התבוזה מתנות אלהים אלה? על שלש אלה נשאתי לו: ענהו עזריקם, אך על ארבעה לא אשיבנו, לשון למודים! מה יתן ומה יוסיף לבוז משפחות לשון למודים? התהיה לדבריהם שארית בלב מקשיביהם, האם דברם יהיה נצב לעולם? הן כל בני ציון למודי ה׳, ועֲנִיָּהּ בני נביאים יתאמרו, כלם רודפי אמרים, שגים במשל ומליצה, ישיתו בשמים פיהם להטיף מלתם על גוי ועל אדם יחד, ישיתו ברורות קדם ויגידו מראש ימים יוצרו. אך דורם—כעס, ומיהם—מכאובים, ממחם ידברו ועל הארץ אין למו משען לחם; ועתה מה להם השמים? השמים שמים לה׳, ואיש נבון ימצא חפץ על הארץ אשר נתן לו

מצא לעת הזאת, לא תגע ידי בכסף האצור באוצרי, הבה! אראה, הידי או יד אמנון תעוז ?·

ויהי ממחרת ועזריקם רחץ ויסך בשמן המור, וילבש מחלצות, וילך אל ידידיה, ויבא שם בבקר בטרם נאספו הקרואים, ויבא בחדר תמר וישאל לה לשלום, ותענהו: שלום ארוני· ויאמר לה עזריקם הלא עת הוא לקראני מאהבי ולא ארוני! ותענהו תמר: חי נפשי! כי לא ידעתי עוד דבר אתך, הן רבות הוכחתני בריבות שפתיך על מנעי כבוד כמך, על כן קדמתי היום פניך בכבוד כאשר יאתה לאלוף כמוך, ולמה חרה לך? עודנה מדברת והנה תימן בא, ויגש אל החלון, הנשקף על פני רחוב המזרח וינופף ידו וירום, ותגש תמר גם היא ותשקף בעד החלון, לראות אל מי יניף תימן יד, ותרא והנה אמנון החור בלבושו רוכב על סוס סיחן, כגבור הודו במלחמה, חגור חרב, לבוש שריון וכובע, ויושב בהדר וגאון על גב סוסו המכסה בעור האריה, ומראה סוסו כשרון לקרב, מנחיריו יצא עשן, ומפיו זו קצף, ירעש ברוב נחרו, ירקע ברגליו, יגמא וישאף עפר ארץ; אך רוכבו יבלום עדיו בעז ידו, יאחז ברכנו ויעצור בו, ויטהו ויגישהו אל החלון אשר נשקפו בו תימן ותמר· ויאמר לו תימן: אנה נתפו סוסך לשאתך? ויאמר אמנון, אל עמק המלך, כי יודע הוא מועדו לרוץ שם במעגל עם יתר הסוסים חבריו· וישאלהו תימן: ולמה לא ידע גם רוכבו מועדו! הלא סרך לנו היום המועד הזה, ולמה יפקד מושבך בין הקרואים? והנה הסוס מתקומם על שתי ארכבותיו, יתהולל וישאף לרוץ· ויאמר אמנון יודע אני נפש בהמתי, על כן ארוץ את סוסי בעמק המלך, ושבתי עוד מעט· ויאמר תימן: כוסך יהיר במכסה עור האריה אשר על גבו· ותאמר תמר: כי היה הסוס כאחד האדם נבוב הלב להתגאות במכסהו,

אם משטמה יוקדת בקרבך, אל תראנה החוצה, כי אם כעופרת תהיה המתך נתכת בקרבך, אשר לא תעלה להבת בפניך, ועשן באפך; ואם כה תעשה תבלע את אמנון, ואתה תרחץ בנקיון כפיך. ויענהו עזריקם לאמר: קסם על שפתך ודברי תרפים יוצאים מפיך; אך במה תפר את האחוה אשר בין אמנון ותימן, כי אגודתם נוסדה יחד? ויאמר זמרי: אדרוך לי קשת רמיה לירות במו אופל למו, כי כן יחרוך רמיה צידו, אנכי אהיה כטל לאמנון, להצמיח לו אהבה וחן בלב תמר ותימן, ומהללי ישגשגו כנטעי נעמנים ביום נטעם, אך לא יגמל פרים; כי אוציא ממכתרים סופה לשרש כל צמחי אהבה, ולסערם מלב תמר פעם אחת, כמוץ יסוער מגורן, ונתקתי את החוט המשלש ביד חרוצים, וסכסכתי זה בזה במועצות ודעת, עד יתאבכו גאות עשן משלשתם, להכהות עיניהם מראות הלהבה הבוערת בם; רק נשית חשך סתרנו, כי הוא יאיר לנו הדרך, גם הדיגים יפרשו מכמרתם ביום ענן וערפל, ובעת אשר יגרשו מימי הנהר רפש וטיט.

וישם עזריקם לפני זמרי יין וישת, ויאמר: הן מתוק היין בפינו, אך ידי אדם רב דרושות לחפצו: ידי נוטעים, כורמים, בוצרים, ויוגבים, הלא תבין לשכל מלי. — ויאמר עזריקם: דבריך מים עמוקים ולכל תכלית אתה חוקר, אך הגידה לי, מה ירזמון מליך? ויאמר לו זמרי: הן מתקה מרמה בפינו, אך ידי ערומים ונוכלים דרושות לחפצה, והידים האלה לא תעשינה תושיה בלתי אם תמלאנה — ראה נא כי ערום לבי נגדך, ואין כסות לכל מחשבותי אתך, ופתחת גם אתה גם לבך גם את ידיך לי לעת מצא חפץ. ויאמר לו עזריקם: נצידים דברת לי היום, וכמו נגיד אקרבך, והיו לבי וידי פתוחות לך מן היום הזה, רק תבצענה ידיך אמרתך.

ויבא עזריקם ביום ההוא אל אוצר אסמיו. ויאמר: הנה אסמי מלאים מזגן ישן, אוציא נא את הישן מפני חדש,

ויהי לתקופת השנה למועד ההוא אשר הציל אמנון את תמר מן האריה, וידידיה אמר לעשות זבח משפחה, וישלח להגיד לעזריקם לבוא בראש הקרואים, ביום המחרת. וישלח עזריקם לקרא אליו את זמרי, ובבוא אליו ענה ואמר לו: לא אכחד ממך זמרי באשר אהבי אתה, כי על אפי ועל חמתי המשתה אשר ידידיה עשה, להזכיר עוז ימין אמנון והכבוד אשר עשה לתמר: כי ידעתי כי יעצה הרועה מתוך גאון וגובה להפיל אור פני לעיני תמר. ויאמר זמרי: אמנם הדור אמנון נאה בלבושי הגבורים, בלבשו שריון ובחגרו חרב על ירך, כגבור הודו במלחמה, תראהו תמר, וגם כל רואיו חן חן יענו לו. לא, ענהו עזריקם באף, לא אלך מחר אל המשתה, ואמרתי כי חולה אני. ויאמר לו זמרי: הן אמנון נצב לשטן ולקיר ברזל בינך ובין תמר תאות נפשך, ומנעת רגליך לגשת אליה, התובה בזה את ארחך, בפנותך אל שונאך ערף? זאת, לא זאת; ואולם שאל נא פריצי החיות ויורוך, את האריה ואת הכפיר—ויאלפוך לארוב למשנאיך; האריה ידכה ישוח עת יכסוף לטרוף, הכפיר יושב במסתרים עת יצמא לדם, לא ינהם לא ישאגו פריצי חיות ממעונתם, ועוברי במח יפלו בעצומיהם — כמעשיהם יעשה כל ערום ואיש מזמות, הן לחיות נתן אלהים מלתעות חדות, ולאדם נתן לשון רמיה; ואולם טרפו מלתעות כפירים באלפיהן, ולשון רמיה ברבבותיה, שני אריות ארבו טרף, ומרמה תאכל טרפה ומחתה פיה ואמרה: לא פעלתי און; כנמר היא שוקדת על הדשה, ותרבצה בעוד כבשה תמימה; לכן שמעה לי ואאלפך חכמה, ואת תורת האדם בעיר הזאת, החפץ חיים הוא ישמרנה והצליח דרכו, וזאת היא: לחשוב און בלילה, ולבקש תורה פני כהן ביום, לשוך בשנים ולקרוא שלום. וכן תעשה לאמנון: פיך ושפתיך ישאו לו שלום ואהבה, ובלבך תשים ארבך,

ותאמרנה לו: יברכך ה׳ • ויאמר עכן: היש את נפשכן להגיע
מגל בקוצרים, או ללקט בעמרים אחרי הקוצרים, כי עתית
אתן כאשר עיני תחזינה; הנה בא הקציר לשמחת לב אביוני
אדם, כי תם הסתו עם דגן ישן יהדו—אך עוד מעט יניפו את
העמר ואכלו עניי עם לחם, קלי וכרמל מיבול חדש • ועכן לא
גרע עיניו משתי הנשים מדי דברו • ותאמר האשה: שומרות
אנחנו את אהלנו ובשדה אחר לא נלך • ויאמר עכן: ובמה אתן
מכלכלות נפשותיכן בציון? ותאמר האשה: מפרי כפינו, כי הוא
קצירנו, הן ידינו עושות סדינים וחגורות, ומחירם לנו למחיה,
ולחם עצלות לא נאכל, כי עצלות ראשית כל עון, ועון
מוריד שאול • ויאמר עכן: אין זאת כי אם אלמנה את
והנערה הזאת היא בתך, אך הנה יפת תואר היא מאד ולא לה
לשבת באהל דל, כי יראנה אחד השועים והושיבנה בהיכלי
שן. ותאמר האשה: הלא כן יאמר משל הקדמוני: בהיכלי
שן, קנאה מצאה לה קן, ומאהל דל, כל און יחדל • וישם
עכן את עיניו בהאשה, ויתר לבו ממקומו, כי הכיר את
נעמה גברתו אשת יורם האהובה, ויתנכר אליה; ויצא מן
האהל נבוך ושומם, ויבא אל ביתו ויגד לחלאה אשתו את
מבוכתו, ויאמר: מעי המו לנעמה המְענגה והמְפֻנקה.
ורחמי נכמרו לבת יורם ארוננו, הפורחת בעניה כשושנה
בישימון; אויה נא לנו! כי הרבינו להרע את בית יורם מבלי
עשות טובה לנפשותינו • וחלאה גם היא נבהלה כשמעה זאת,
ותאמר: השמר לך פן יעבור שמץ דבר על שפתיך ועוללת
בעפר קרן בננו, וגם אחריתנו נכרתה, תן בעפר פיך וחם •
ויאמר עכן אנכי זאת אעשה להן: אקנה מהן סדין או
חגורה, וארבה במחירם מתבואות אסמי עזריקם, כי להן כל
הון יורם • ותאמר חלאה: עשה זאת בהשכל וברעת, אך
יראתי פן יוָדע הדבר לאיש, ונגזרנו

יתר על ארמנות לשפוך רוחה על כל בשר, לשעשע לב בני תמותה, כאם רכה תנחמם מיגונם, אף תשא אתם במשא עמלם ותלאותיהם, יתר הכל אשר ברא לכל מזור תעלה, הוא עשה ויכוננה רפאות לרבבות נגעי בני אדם; האיש אשר נפלה לו אהבה חבל בנעימים, כוס רויה ומלאה עסיס להמתיק מרורותיו; בלעדה במה נחשב האדם? הלא כמטרה לכל חץ יעוף, ומשחק לכל תלאה, או כאניה נשברה בלב ימים באין משוט ובאין מַלָּח; איש אשר אין אוהב לו יבלה ספרות ימי חלדו ביגון ומכאובים; לא כן האיש אשר חננו ה' ברֵעִים נאמנים, אשר דבריהם ישעשעוהו וינחמוהו לעתות בצרה, ודמעותיהם צרי מרפא לפצעיו, על כן יקרה אהבה מכל הון. עודנו מדבר וידידיה בא ואחריו שבה תרצה גם היא, וישלחו לקרא גם לעזריקם, ויבא.

ויהי לעת האכל ויבקש תימן מאת אביו לדבר עם שרי הצבא, לשום את אמנון בין הרוכבים. ויאמר לו אביו: היום הזה אשלים חפצו; וכן היה, כי נתן לו ידידיה סוס מצרים, וירד אמנון אל עמק המלך ללמד ידיו לקרב; ובכל זאת לא מנע רגליו תמיד מעלות השערה לדרוש קרבת אלהים, ויהי בכל דרכיו משכיל.

ט

הסתו עבר והקציר בשל, ועזריקם שלח את עכן לשכור קֹצרים לשדותיו אשר סביבות ירושלים. וילך עכן אל שער הגיא ויבא בפנה נסתרה, אשר שוכניה דלת העם, קֹצרים, בוצרים ויוגבים. וירא שם אהל קטן אשר קירותיו מבטש בארץ עד חלונותיו, ויבא אל האהל, וימצא בו אשה ונערה נכבדות אשה לרעותה, וידיהן שלוחות בכישור; והאשה טובת חן ועצובת רוח, והנערה יפת תאר ויפת מראה מאד. ויאמר עכן אליהן: אלהים עמכן, נשי חיל!

בעמק המלך, בהרעיש אותם רוכבידם כארבה? בעמק הנחמד ההוא ירוצון וידהרו אבירינו, שם אדיר ה׳ לנו! שם ירד לפקד צבא מלחמתו לימין מלכנו; מי יתנני כאחד הגבורים האלה, ואשפוך דמי כמים המֻגרים על ארץ מולדתי, מקור חיתי, ואף כי עלם כמוני אשר דל חלקי בחיים, וכל תקוה אבדה ממני׃

ומדוע אמנון תאמר לתקותך נואש? שאלתהו תמר, אשר בכל עז נפשה מנעה עיניה מן דמעה, מדוע אמנון לא תְקַוֶּה? הלא טובה תקוה מחיים׃—מידך אמנון היתה זאת לך, ענהו תימן, כי מדוע תנער כפיך מקחת מאבינו מתן רב כפר לנפש תמר? ואולם דע לך אמנון כי את נפשה רכשת, אף שבית שבי בלבה, חן, כבוד, ואולי—גם אהבה; מדי דברו זאת שחק לתמר, והיא אמרה לו: גש הלאה בוחן לב! ותלך מהם תמר ותבא החדרה; ותימן אמר לאמנון, חי נפשי כי אֲהֵבְתֶּךָ תמר וכאח לה תחשבך, וגם אנכי אחי אקראך כל ימי חלדי, ואל אשר יהיה רוחך ללכת, אלכה גם אני; ידעתי כי ישלים אבי תפצך לתת לך יד ושם בין הרוכבים, גבורי החיל ואתך גם אני לראות עוזך וכבודך, ידעתי כי תורך נוראות ימינך, והיית שר וגדול ביהודה׃ דע לך אחי! כי גם ממני אבדה כל תקוה, ואל תראני שאני בן נדיבים, כי בכל הון אבי אין די השב שלות נפשי, אשר נגולה ממני, בראש הכרמל היא נחבאה, שם ראו עיני נזר כל פאר, חמדת החיים, ושם התעופף חזיון חמודי, וישאר בלבי כליון נפש ונדודים; אך כמוס יהיה הדבר עמדי, לא אשאנו על שפתי, רק זאת דע לך, כי אהבת שִׁלּוּמִים אהבתך לי, שִׁלּוּמִים לאהבה אשר נאצלה ממני, על כן דבקה נפשי בך מאד:

האח! ענהו אמנון, רב לי, ורבות רכשתי בבית אביך, ומה לי כל הון? הן אהבה ענוגה היא, אהבת איש לרעהו, מקום מולדתה השמים, שם צניף תפארה היא ביד אלהים.

ותשאל תמר את אמנון לשלום , ויאמר אמנון : שלום גברתי ! ותאמר לו : ולמה אפוא כרו פניך אמנון ? ויאמר הימן : כי נבהלה נפשי מן החזות הקשה אשר יגיד בן אמוץ על ציון , והיש הוא עתידות לו ; פעם ישית לבו לבקיעי עיר דוד כי רבו , ופעם לצבאות חילה כי מעטו . ויענה אמנון : הן לאלה ובאלה יכים מגן עיר דוד ה' צבאות שמו , ואנכי מה ? ואולם רע לך הימן כי חיל ציון לא מעט כאשר תדמה . ויאמר הימן אכן רב הוא , כי ירדו מלאכי אלהים לצבוא על הר ציון ועל גבעתה . ויאמר לו אמנון : אם יראה אלהים כי אין איש , אז גם מן השמים ילחמו לנו ; אך עוד לא אזלת ידנו , אשר כי יבוא בגבולנו , אז כל איש כקטן כגדול , כנקלה כנכבד , דרושים לחפץ ארץ מולדתם , מבטיחתם על שדי אמם , ובאשרתם מיום הציגם כף רגלם עליה , עד יום האספם בשלום אל אבותם לנוח בקרב אדמתה ; האכרים עובדי האדמה , הכהנים והלוים שומרי משמרת ה' , ואנשי מלאכה עושי מלאכת מחשבת , השופטים השומרים משפט וצדק על כנם , והשוטרים הרודים בעם , כלם שאולים הם למשמרתם ולעבודתם כל ימי השלום — אך לא כן בימי מבוכה , כבוא כנהר צר על ארץ מולדתם , אשר הרתם וילדתם , אז יעזבו האכרים חלקת שדמותם , החָרשים — את מלאכתם , יקומו השופטים מכסאות משפטם , ויצאו הכהנים מבין האולם ולמזבח , וכאיש אחד חברים נלוים הם אל אנשי הצבא , לצאת לעזרת ארצם ולישע משיחם . גם אנכי לשמע משא גיא חזיון מפי בן אמוץ , קול מבשר צבא רב , כמו שמעה אזני קול שופר , נפשי — תרועת מלחמה , לקול דברי איש האלהים התעודדה נפשי ורוחי לבשה עז ; האח ! אמרתי , מצאתי ידי , הן זרועי מושלה לי למשך קשת גבורים , סוסי תחתי ינשא ארץ , אלה אל רוכבי הצבא ואעשה נפלאות בחרבי ובקשתי . מה נהדרו צבאות הכבירו ומה נאוו פעמי סוסיהם

יש אשר יביאנו בסוד אלוה, להשמיענו מה יעץ ומה דבר אל בקדשו; ויש אשר תשאנו רוחו אל ארצות לאומים מסביב, לראות שם השאת והשבר, שלות לאומים ומתַּחְתָּם, — ישעיהו יחזה לנו המשא וכל החזיון נצב גלוי לעינינו, כמו תראינה עינינו דמות עם רב משוטטים לשבט או לחסד, וכמו תשמענה אזנינו שאון ממלכות, צוהלים או מיללים; כן הוא אביר הנביאים, וכן לשון למודים אשר נתן לו ה׳! את לבות השומעים, ניב שפתיו ימשוך אחריו בחזקת היד, רוחם ונפשם אליו יאסוף, ויטם לכל אשר יחפוץ ברב לקחו.

ואזני היושבים סביב לשולחן היו קשובות לנעימות אמרי אמנון עד תֻּמם. ויען ידידיה ויאמר: לשונך אמנון עט סופר מהיר! כן תוסיף קנות חכמה וישמח לבי גם אני. ויאמר תימן: הן רבבות אזנים קשובות לדברי ראש החוזים, ולב אחד מאלף יבינם, ואולם דובר צחות, דגל מרבבה. ועזריקם נעוה משמוע ולא ענה דבר.

ויהי למועד אחר, וידידיה אמר לאמנון באזני בני ביתו לאמר: הן הצלת נפש בתי משני פריץ חיות, כי ידך רב לך, ולמה תקצר ידי מגמלך טוב לפי חסד? ועתה הואל וקח מידי משאת כסף כאשר תשית עלי והיה כפר לנפש בתי; וגם עזריקם יתן לך נחלת שדה וכרם, כי כל הון לא ישוה לו בנפש בתי אשר הצלת, קחה נא ועשית גם אתה לביתך. ויענהו אמנון לאמר: אחת דברתי, לא אקח מאומה; ואתה אדוני הֱיֵה נא מגן לי כאשר היית עד כה, ושכרי הרבה מאד. וישרו דברי אמנון לתמר מאד, וידידיה שמר הדברים בלבו ולא דבר עוד מאומה; וכן עבר הסתו, תמר מתרפקת על דודה, ונפש אמנון גם היא ערגה לתמר באהבה נסתרה.

החדש הראשון חדש האביב בא, ואמנון הקדים לבוא אל בית ידידיה, וימצא שם את תימן ואת תמר לבדם, כי ידידיה לא שב עדנה מן השערים, ותרצה היתה בבית רעותה.

חדשים בשבתות ובמועדים לאכול עם ידידיה ·

מקץ שלשת ירחים לשבת אמנון בבית ידידיה, ביום החדש, וידידיה ובני ביתו יושבים סביב לשולחנם, ואמנון אֵחַר לבוא בפעם הזאת, ויהי בבואו ויושיבהו ידידיה לימין תימן, ועזריקם יושב משמאל, ואחריו זמרי · ויאמר ידידיה לאמנון: מה נמלצו היום דברי בן אמוץ בהטיפו מלתו על יושבי ציון! ואתה אמנון הלא פתחה אזנך לשמוע ולהבין דבר · ויאמר עזריקם: ומי בכל יושבי ציון לא יבין לדברי המוכיחים בשערים? לא כן, ענהו ידידיה, לא כל אזן מלין תבחן, ולא כל לב יבין דבר לאשורו, האף אין זאת אמנון? ויען אמנון ויאמר: אמנם אדוני, נשגבו דברי בן אמוץ ביתר שאת על אמרות אלוה אשר יטיפו יתר החוזים; כי יחם לבבו בשלהבת יה, ובחמו נרעבה נפשו מקומה, תעזוב תבל ומלואה, תשחק להמונה ולשאונה, ורוחו ישלה אבר כנשרים, יגביה עף בגאותו שחקים, ויתהלך תחת שמים בהליכות אל מלך בקדש, אשר עיניו פקוחות לחזות מחזה שדי, מחזה בהיר, ואזניו קשובות לשמוע עצתו מרחוק; משם עיניו משוטטות אל קצות ארץ, ועפעפיו יבחנו בני עם, לחקור עלילותיהם, ולהבין אל כל מעשיהם; ובראותו הטאת יהודה מתגוללת כפגר טבם בראש כל חוצות, יָשוּט ממרומי עָל כנשר מש אל טרפו, ישא אתו ועם אלהיו, יגעש, ירעש, ירעים בקול גאתו, ומפיו הוא התצב להבות אש אוכלה, לשרוף חטאת מרי ולבער עון בצע; אך רגע הוא באפו, וכעבור סופה והנה רוח צח מלא נעם וחן יעבור עליו, או תמונה שפתיו נפת, אמרי שעשועים ותנחומות, להשביע בצחצחות נפשות שומעיו; יש אשר יעתך לנגדו את ה׳ צבאות יושב הכרובים, בהופיע החזו הנורא בתבנית עוז, וכביבותיו שרפים פרישי כנפים, הבכינים לעוף לכל אשר ישלחם הנאדר בקדש;

ממך; כי במעט רגע נקבתי חרפתי כתנית, ולארך ימים אנוש באבי, בשומי אל לבי כי אני הסיתיך להאביד שריד מבית יורם, גבר תמים עמי, ולהבריח את נעמה אשר לא גמלתני רעה מעודה, ולמי כל כבודו? הלא לבנך, הה! אלה מוקד בעצמי, ממנה אלך קודר כל היום, אף לילות ייסרוני כליותי.—אהה! ענה עכן גם הוא בספקו כף על ירך. מה זאת עשיתי, הלא טובה היה לי ולאשתי להתענות תחת יד תגית, מהתענות עתה תחת יד בננו האכזרי, הצפעוני, אשר גדלתי בבית יורם אדוני; ולזכר נעמה אשתו האהבה תשות עלי נפשי, כי מי יודע אחריתה? ויענהו מתן בשבר רוח, לכן עכן נתֵן בעפר פינו, נחשה ונדום. ולא שקר דבר מתן, כי היה כצל נהלך, ואיש לא ידע מרת נפשו, ומה הועילו לו אוצרות יורם הצפונות אתו במקום לא שזפתו עין, כי ירא להראותם.

ואמנון התהלך בין בני הנביאים, וכל בני בית ידידיה אהבוהו מאד, לבד זמרי אשר דבר אתו אהבה ושלום, ובקרבו שם ארבו; כי היה דבר עזריקם אליו לאמר: רואה אנכי את אמנון הרועה כקוץ מכאיב לי בבית ידידיה, להסב לב תמר מאחרי, לכן עוץ עצה מה לעשות; ומן העת ההיא פקח זמרי עיניו על דרכי אמנון ותמר, וכל אשר ראה ואשר שמע אותה הגיד לעזריקם, כי קוה שכר לפעולתו. ואמנון הולך ומשכיל בדרכיו, ויכבדוהו ידידיה ותרצה ויטו אליו חסד, ויאהבהו תימן כאחיו, ותמר חשקה בו. ויתן לו ידידיה נער לשרת לפניו ושמו פורה, ולא אבה אמנון להיות מאוכלי שולחן ידידיה יום יום, כי אם מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו, וגם בכל מועדי ה׳, וביתר הימים הביא לו פורה ארוחתו מבית ידידיה אל עלית הקיר אשר ישב בה, ועזריקם גם הוא היה קרוא בראשי

ידידיה, כי לבן נעמה היא יעודה מלדותה, וקרע ממך גם מחצית נחלתך, ועתה קדמה פניהם למען תשב לבדך על נחלת זרם אביך באין מחריד; ראה נא כי אהבך אני! על כן חשבתי את חפר ובוקיה מחגר דבריהם בשער לפני הזקנים; אך יראתי פן יחזק עליהם מחסורם, והאנשים מרי נפש, ואמרו: אנחנו כאשר אבדנו אבדנו, ובצעו אמרתם תבאו הם עונם, ומחצית נחלתך תהיה ליורש אחר אשר יצא ממחבואו. ויאמר עזריקם למתן: רבות עשית עמדי, ואת חסדך לא אשכח לנצח, ולחפר ולבוקיה אמלא די מחסורם אשר יחסר להם.

ויעש כן עזריקם לחפר ולבוקיה; ועכן ראה כי ירוחן זרים מרשן בית בנו, והוא וחלאה אשתו ויתר בניו נמכרים לצמיתות לעצמם ובשרם, ויחרק שן וימס לבו בקרבו; ויבך באזני חלאה אשתו ויאמר: ארור מתן הבליעל אשר היהני בפתותו לרומם קרן נבל בננו ולהרכיבהו אלוף לראשנו, הציקתני רוח בטני, כי נלאיתי לשאת בשרי בשני; ואנכי לא לארך ימים אתאפק, כי אם היום או מחר אגיד לו האמת, ויעבור עלי מה! ותאמר לו חלאה: חלילה לך עכן, כי פן תעבור על פיך דבר מה, ואנחנו וצאצאינו אבדנו, ומה אפוא ימריצך כי תחפוץ להודיע כבודך, כי אב היית לאלוף ביהודה? יעלז לבך במסתרים. ויאמר לה עכן: האלוף הזה עוד יאלפנו דעת בתנופת יד וידענו איך נגזרנו? ואולם רעי לך כי לולא דאגתי ליתר צאצאינו, כי עתה לא שמתי לפי מחסום.

ויתאונן עכן רע באזני מתן על אודות בנו אשר ישביעהו בחרפה, ויאמר לו מתן: הן כבוד בנך זורח בחשך ואם תופיע אור על מחשכיו ונגלתה גם חרפתו גם רעיך יחד. תגורת אתה ואשתך; ואם ידוה לבך על הקלון אשר תשבע מכבוד, הלא ידוה לך אם תרע מבאבי, כי רע ומר לי

ומעכה חשקה באמנון מיום ראתהו בבית לחם, ומיראתה קנאת גברתה הסתירה אהבתה בלבה, וכשמעה הפעם דברי אמנון אמרה לתמר: ראי נא גברתי! מה אומלל אמנון כי את נאות הרועים, באשר הסכין עליהם, עזב, לשבת עם נדיבים ולשבוע נדודים את פניך, כי הנה נשא עיניו אליך באפס תקוה; ומה תעני גברתי את, התשיבי אהבה אל חיקו לבשתך ולבשת הוריך. ומעכה דברה זאת בערמה, כי אמרה: ירחק אמנון מפה ואלכה אחריו והייתי לו לאשה. ותאמר לה תמר: לאמנון יאמר לבי, כי לגדולות בא הלום, הן מישרים יאהבוהו כל רואיו, אות היא כי רצהו ה׳, ומי ידע מה עתותיו בידו?

ח

והפר ובוקיה רשו וידלו מאד, כי מארת ה׳ חלה בכל משלח ידיהם מן היום אשר עשו המזמתה לבית יורם, ויגל יבול ביתם ותקולל חלקתם בארץ, ויחלו פני מתן השופט לתמוך בידם כי מטה, עקב אשר היו דרושים לחפצו להתנכל בתגית אשת עברתו, להביא אוצרות יורם אל ביתו, ולענות בנעמה שקר. ויאמר להם מתן: הן מכל אוצרות יורם לא נשאר לי מאומה, רק עצבת בלבבי, ומה אפוא אתן לכם בעד תמאתכם? ואנכי גם אני נחמתי כי עשיתיה—ובכל זאת אנכי אבקש לכם משען לחם ממקום אחר, תנו לי מעט.

ויהי היום ויבא מתן אל עזריקם ויאמר לו: הנך יושב שקט ושאנן בביתך, ולא תדע כי רעה נגד פניך, כי הנה באו אלי הפר ובוקיה, ויאמרו אלי לאמר: אבל אשמים אנחנו על נעמה אשר עינו בה שקר, והננו להגיד זאת לזקנים ומהו פשעה אשר טפלנו עליה בשקר. האתה הלא שמעת מפי עכן, כי הרתה נעמה בברחה מבית אביך, ומי ידע, אולי ילדה בן לאביך. ושב ולקח ממך את תמר בת

א

אַךְ שַׁלְוָה, אַךְ שֶׁקֶט, בְּאֹהֶל רוֹעֶה.
לָמָּה הִטְשַׁתּוּ? הוֹי רוֹעֵה רוּחַ!
הוֹי הוֹלֵךְ בִּגְדֹלוֹת, הוֹלֵךְ תּוֹעֶה,
הָהּ, נָבוֹךְ! עָלֶיךָ נַפְשְׁךָ הִשְׁתּוֹחַח.

ב

נִפְלָאֲתָה לִי אַהֲבָתֵךְ תָּמָר עֲדִינָה!
נִשְׂגַּבְתְּ מִנִּי, וְאֵלַיִךְ הִשְׁתּוֹקַקְתִּי,
אָכֵן אֹפֶל הִתְרוֹמְמִי לְרֹאשׁ פִּנָּה!
מוֹלַדְתִּי הָהּ! הִיא הָיְתָה מְבוּכָתִי.

ג

מֵאֲמִלָּל עֲדִינָה! הָסֵבִּי עֵינָיִךְ!
לִבּוֹ אֵשׁ יוֹקֶדֶת, דִּמְעוֹתָיו רְבִיבִים;
לְבָחוּר מֵעַם הָאִירִי פָּנַיִךְ,
אַמְנוֹן בּוּז מִשְׁפָּחוֹת, וְאַתְּ בַּת נְדִיבִים.

ד

אַךְ שַׁלְוָה, אַךְ שֶׁקֶט, בְּאָהֳלֵי רוֹעִים!
לָמָּה נִמְשַׁתִּים, לָמָּה אֶרְדֹּף רוּחַ,
נְטֹשׁ קִרְיַת צִיּוֹן, עִיר אַלּוּפִים וְשׁוֹעִים,
בֵּית לֶחֶם שׁוּבָה, שָׁם לְךָ יָנוּחַ.

תגול מעליך חרפת תורפיך להפילנה עלי ? הוי עבר נבזה עתה עזריקם , הלא תירא את חמת ארוניך כי קשתה , הנה קללת דל נקלה כמוך ; אנכי אחת דברתי ולא אשנה , ואתה שמור מוצא פי , ואם לא , ותרדת לרגעים מפני תנופת ידי ; הן אבי פנק נפשך מנוער , וידי תכבד עליך לעת זקנה · ויהי כי ירא עכן את חמת ארוניו ויעש כן מן היום ההוא והלאה ויהי שמו לקללה ·

ובני בית ידידיה שבו אל מקומם · המנורות אלה כבו ואלה כהו , בכל היכלי ירושלים , חדל שאון עליזים , וידום המון קריה , רק מפה ומפה נשמעו עוד זמרת הלומי יין , וקול ענות הצופים ושומרי העיר הקוראים איש אל רעהו : ברוך ה' מציון שוכן ירושלים הללויה ! ואמנון עלה על ערש יצועו לתת לעפעפיו תנומה , ושנתו נדדה מעיניו , כי רוחו היה מלא מהדר ציון ומדברי תמר , ולבו הגה אימה לאמר : הן רחוקה ממני תמר כרחוק שמים מארץ , אולי יתבונן אביה באהבתי אותה , ויחשבני למכשול בביתו , ויגרשני בקלון ובחרפה ; ולזכר עזריקם אחז בשרו פלצות , הה ! תמר תמה ואיומה , אמר לנפשו , הרים סביב לך ומשאתם אפחד . וישבע נדודים כל הלילה · עיני החרדים לדבר ה' קדמו אשמורות לעלות אל בית ה' , ושמורות עיניו לא מצאו עדנה · ושנת תמר נדדה גם היא , ותצא מחדרה עם מעבה לראש אשמורות , ותתהלך עמה בגן , ותסר אל עלית הבית אשר שכן בה אמנון , והנה אור בה . ואמנון פורט על כלי נבל , ושפתיו תענינה בקול נעים . לאמר :

ממסה בערמה להביא לה ספל עסיס רמונים · והיא נגשה אל
אמנון ותאמר: נכבדות מדֻבר בך, עלם נחמד! בחלום חזיון
ליל, כי עלם בתבניתך ובתָארך ראה תנאל בחלומו, עלם
אשר תחם קרתו בביתנו, ומי יתן ויבוא חלום תנאל אבי
אמי עליך, כי אתה תעשה חיל ורב טוב צפון לך, ועתה
הגידה נא לי: מה מולדתך כי אדע? ויען אמנון קמטו
מדמעה, ויאמר: אל נא עדינה היפה בנשים! אל נא תהבילי
נפשי בחלומות, כי מה תחזי בי כי תחם בה קרתי? ואנכי
אומלל מאד, כי מולדתי נעלמה גם כאבישי אשר קנני מילדותי
מידי איש זר לו · ותאמר לו תמר: אל נא תעצב כי רבות תחזה
בך עין אדם: יופי, אומץ, ורוח נדיבה, ומי בכל עלמות ציון
אשר תראך ולא תאהבך? ויאנח אמנון ויאמר: מי גבר בכל
הקריה הזאת אשר יחשוב יפיי להון ואומץ לבבי לכבוד משפחות?
ותאמר לו תמר! ומי יודע, אולי נמצאה בקריה הזאת עלמה
אשר טובה לה אהבתך מחיים, ולמקור נועך לא תשית לב?
ולא יכלה תמר לכלות את דבריה, כי שבה מעכה ותאמר לה
ללכת אל תרצה, אשר חכתה לה לצאת אתה ברחובות ציון,
ותקרא גם לאמנון, וילכו כלם יחד לשוש משוש בראש
הסזות, ותמר שמעה כי מולדתו כמוסה, ותקותה חָזקה בה, כי
בן דבר חלום תנאל לאמר: מולדתו כמוסה ובקרב שנים תודע·

ועזריקם שאל את עכן בבואו אל ביתו על דבר מתנות
ידו לדלים, ויענהו לאמר: פתחתי להם יד ונתתי כמצותך,
ואחלקה למו דגן יין ותירוש לרוב · ויחר אפו מאד ולא דבר
לו מאומה עד שוב תימן וזמרי אל ביתם, וחמתו בערה בו
על משרתיו אשר הבאישו את ריחו בעיני בית ידידיה, ויכם
מוסר אכזרי; ואל עכן אמר: ידוע תדע מן היום הזה והלאה,
כי אם כה אמר אליך: מלא לאיש הזה די מחסורו, ושנית אתה
אחרי דברי, ועשית כאשר עם לבבי, ואל תפן אל נדבות פי ·
ויאמר לו עכן: פתע אדוני תשימני כמטרה לקללת דלים, כי

הקרואים, וישתו וישכרו; ועזריקם שתה להסיר עצב מלבו אשר נמחץ מדברי היום ההוא, כי ענה גאותו בפניו מאד. וידידיה אמר לעזריקם: שמעתי על בן משק ביתך לאמר: קפץ עכן את ידו מתת מהון ארונו לדלים. ויאמר עזריקם: הלא על זאת גערתי בו היום, והנני שולח אחד ממשרתי ביתך לצוהו לפתוח את ידו הזם לעניי עם. ויאמר ידידיה: טוב בני! לך בדרך צדקה כיורם אביך. ויעש כן עזריקם על אפו ועל חמתו. ובני הנביאים נתנו לאמנון את בריתם שלום, ובערב ברכו את ידידיה וביתו וילכו להם, ויחפוץ גם אמנון ללכת ויעצרהו ידידיה, ועזריקם קרא לתימן ולתמר ללכת אתו אל ביתו ולהתעלם עמו בלילה, ותמאן תמר ללכת, ויפצר בתימן וילך אתו, וילך גם זמרי אתם; וטרם הלך תימן אמר אל אביו: ישב נא אמנון אתנו. ויאמר ידידיה לאמנון: הנה יעדתי לך את עלית הקיר אשר בגן הזה לשבת בה, וכל מחסורך עלי, רק חזק והיה לאיש; ויקחהו ויעלהו שם לעיני אבישי וסתרי, ולעיני עזריקם ותימן. ויאמר: הנה לך מטה, כסא, שולחן ומנורה, גם נֵבֶל וכנור לפרוט עליהם, כי שמעתי כי יודע נגן אתה. ויאמר אמנון קטנתי אדני מכל החסד הזה; ואחרי כן הלכו איש איש למקומו, ואמנון ישב בעלית הקיר תפוש ברהב שרעפיו בקרבו.

וקול המון חוגג נשמע בכל קריה העליזה, אלה ירונו במרום ציון, ואלה יצהלו ברחובותיה, בחורים ובתולות יצאו במחול משחקים, ובאי בימים רואים, ויגילו בה' ובמלכם, כי פרח שלום בימיו. מנורות שמן ככוכבי השמים לרוב האירו על מכון הר ציון ועל כל מקראיה, ומגדל חוד עפל ובחן נדמו כמעֻלפי ספירים למראה עין, גם הירח הגיה אורו בהדרת קדש על עיר אלהים ציון, ואמנון נשקף בעד חלון תדרו על כל שביות החמדה הנשקפות לו ממרום ציון. והנה תמר עוברת בגן עם מעכה אמתה, וכראותה את אמנון שלחה את

למו כל נלוז למישור . אל תשוטטו בראש הומיות, שם תרדף קנאה לסכסך איש ברעהו, שם לא יתחבא איש משוט לשון, כי גבר בעמיתו יתן דופי, ולעג לצדק וכשרון אשר נאצלו ממנו, שם מרמה נושקה בפיה ונושכת בשניה, ושם נקמה יוקדת כשאול, וארבה לדם לכבות מוקדיה; גם התאוה בתענגיה הנעימה בין בני הכפרים, מעבטת ארחותיה בין יושבי קריה, כי כבוד והון כקיר ברזל בינם ובין מאויהם, ותאות לבם רחוקה מהם . אני ראיתי אוהבי כבוד ובצע מוכרים בנותיהם הרכות והענגות לחוטר גאוה, המתימר בכבוד תולדתו או בכבוד עשרו; הבנות האומללות האלה עולות בנשף על הגבעות לתנות בשיחן את הירח ולגלות להרים ריבן, כי נבול תבולנה כשושנים מפני הקרח הנורא, בהיותן טרף לשני נעוה־לב תועבת נפשן; כן לא ידעו בני קריה מנוחת יומם, ושנתם נגזלה בלילות . לא כאלה חלק בני הכפרים, אשר עונג ורך לא ידעו, דופי, קנאה ונקמה, זרו למו, אשר חפצם הוא כבודם, ומאויהם — הונם ועשרם, על כן יפרחו בימי עלומיהם וינובון בשיבה, ויהללו את ה׳ על נחלתם אשר שפרה עליהם, ועל חבלם אשר נפל להם בנעימים . שאלו נא רופאי גלעד: איה משכנות המאושרים האלה? ונעלמו מהם, ולמי כל מחלה ומדוה, רשת ונגעי בני אדם? הלא לבני קריה, כל הבל ורעות רוח ידכאום לפני עש, אש נקמה תבער בם, תאותם נאצלה מגבורתם, ותולעת קנאה תמוץ שקוי עצמותיהם; ואם לאלה תשיתו לב, כי עתה אלופי תצאו מקריה ושכנתם בשדה .

וידידיה אמר למתרי: חשך דבריך אלה ליום צרה וקצרה, כי אז תטיפם בשער באזני יושבי קריה, הלא ה היום לה׳. הבה נשתה! ויסך יין לקרואים ויאמר: הריקו גביעכם, כן יריק ה׳ את ברכתו על שוכני הערים והכפרים יחדו; ותהי הכוסות תסבינה גם שניה גם שלישית על

אשר ימפו הרים עסים וירעפו מעגליהם דשן, וקול תודה ורנה נשמע מנאות שדי, קול שמחת הקציר וגיל הבציר מרנין לב, ואספו דגן ותירוש, ישבעו מטוב ה׳, ויתרם יחלקו לעניי עם; לינו בכפרים, וראיתם את שוכניהם משכימי קום בעוד דממת ליל שלטת על הארץ, וההרים והגבעות מסירים לאט לאט את מסכת הקיטור והאפל, מכסה הלילה אשר התכסו בה, אז הגברים יוצאים השדה לפעלם, ונשיהם טובות המראה והבריאות כפרות הבשן, עושות בצמר ובפשתים, להכין מלבוש לבני ביתן; עד כה וכה והנה מראש גבעות התומכות בגאותן שחקים, תציץ השמש בְּהִלָּה, ולקול זמיר צפרים וכנף רננים נעלסה בנועם המאור הגדול, ישא האכר גם הוא רנה ותפלה לאל משושו, ותפלתו תעלה כעתר ענן הקטורת השמימה; אז ישוב הביתה, ונות ביתו תשיש לקראתו, ונועם וחן מזהירים מעיניה, יעירו צאצאיהם ויאכלו יחד מטוב ה׳; עודם משתעשעים ומתעלסים יחד עד נכון היום, ובן ציון—עודנו סרוח על מטת השן ומתהפך על צרו כשנה הפוכה; כמעט קם העצל ממטתו, ויתהלך אתה הנה ואתה הנה בחדרו, יתן קולו ומשרתו יחרד אליו, יזכהו בבורית ויסוכהו בשמן המור, אף יפארהו כפסל אשר אין לו ידים לעשות מאומה לנפשו, יביא לו מעיל, אפוד, אבנט ומצנפת, ופניו רעמו, כי מאס בם, ונפשו אִוְּתָה אטון מצרים, ופשתה אשר צמחה על מי שיחור. הוי הבל ורעות רוח! מי יתנני שר ושופט בציון, כי עתה העברתי סחר מצרים וצור מגבולותינו, המבלי אין אורגים ורוקמים בארצנו, נבקש כסות ושלמה מארצות אחרות לכסות מערומינו? האם לא נתחמם מגז כבשינו? אך—לבש הרך והענג את בגדיו בפעם הזאת, ויצא ברחובות ציון, ויסוב את העיר משער הפנים עד שער בנימין, וממנו עד שער המים, ופגע בסוד בחורים, ובאו יחדו אל בית היין, ושתו ושכרו, אז יהיה

ובני הנביאים אשר הקשיבו לנעם שיח, השיבו לו; והנה המה נדברים. אלה יאמרו: בין נאמי נאום יתהדר, ואלה ישיבו: לו היה מסבב הלוי, כי עתה השמיע קולו הערב בחצרות בית ה׳ להרנין לב. וידידיה אמר לו היה אלוף ביהודה. לו היה אלוף נעורי—ענתה תמר ואמרה באזני מעכה אמתה, בשומה עיניה על ספיר גזרתו. ועזריקם התבונן כי לא תגרע תמר עיניה מאמנון, וקנאתו בערה בו; אך כסה שנאתו במשאון, ויאמר: הן דוברי צחות מרנה ובהנה תלד ציון חרשים לבקרים, אך מי ישית לבו לשו, כי הם שוכנים בקרית מלך רב, אשר עמה נריבים בקרבה, וכבוד ה׳ עליהם נגלה לרגעים, אשר שריה אלופיה, כהניה ונביאיה יחד דוברי צחות באזניהם כל היום; לא כן האכרים, עובדי האדמה ורועי מקנה, אשר בגדם קשובות לשריקות העדרים כל היום, ועיניהם פקוחות על הליכותיהם, על כן נבערים המה מדעת את ה׳. ונלעגי לשון המה אין בינה, לכן נאמר על העלם הזה: ראה זה חרש הוא! ויענהו כתרי לאמר: הן נאוה לבן קריה להלל איש ואיש יולד בה; ואולם אנכי, שכן יער וכרמל, אגיד לרועים ולאכרים ישרם, אך שאתי אלופי אם אכביר מלין:

הן דבר עזריקם דברים כמתלהמים באזניו לאמר: לא ידעו האכרים את ה; על זאת אשיבהו: כי אמנם ילין כבוד בהיכלי תמרה, דעת אלהים—באהלי צדיקים, והודו—בהיכל קדש; ואולם יראת שדי תלין בכפרים, ואף אם רחוקים המה מבית ה׳, הלא קרוב ה׳ בלבבם ובפיהם. ידו נודעת להם בכל עתותי השנה, בחריש ובקציר, בחסר לחם וברחב תבואות; יש אשר ימנעו שחקים טל ומטר, ועיני האכרים נשואות לשמים. ומיחלות לגשם נדבות, אשר יניף אלהים לארצם העיפה למים; ויש אשר יזלו שחקים. והריש והרתכו בגבעות שמים ממעל. עת יעצר אלהים שנות שכנו

ממצות פי לפני נכבדי קריה; ובכל זאת, איך אמנע מחפץ ארוני, אחרי בואי בצל קורתך? אנכי לשלום, אנכי אשירה.
ויען ויאמר:

סכת שלום פרוש נא עלינו ,
אלהי ציון מגן צלנו ,
ביום צאתנו מארץ מצרים .
שגבנו ישע אל למושעות ,
ימינך אלי תורנו נפלאות ,
מהיכלך על ירושלים .

גערת באף אשור , כרע בל ,
אז תשמח ציון ארמות וחיל ,
יחד הריה יפצחו רנה ;
שלום כי יה בשמים הודו ,
שלום כם משיחו על ארץ יסודו ,
שלום יגדל עד יעטרנו כצנה ,

סכת שלום פרוש נא עלינו ,
כאברהם שדי תסך לראשנו ,
נשלנו נשאנו על כפים ;
יפרח בימינו שלום כזית ,
ריב לשונות לשמיר ולשית ,
שפות לנו שלום מנה אחת [illegible] .

ושלום יהי־פתח, וסקלל יהיה בשערי ציון · ויאמר ידידיה הנה השולחן ערוך בסכה אשר בגן, נבואה נא שמה ונשבעה מטוב ה', אשר נדבר דברינו :

ז

וסכת ידידיה עשויה בתוך גנו הנחמד בין כל שכיות החמדה, סביבותיה ערוגות הבושם ועצים מסככים ומתלכדים יחד בקנה ואגמון, וענפי עץ עבות כרותים יסוככוה, וישבו כל הקרואים סביבות לשולחן, וידידיה בראשם, ויאכלו וישתו וייטיבו לבם · ותמר נשקפה בעד חלונה הפתוח אל הגן, לבושה ארגמן ורקמה, במצחה הזך כשלג ילין הוד, ובלחייה המאדמים כענב תכלילי חן והדר, ועפעפיה כעפעפי שחר, ובחנו לדנעים את אמנון אשר נקשרה בו נפשה, אך תסב עיניה מעזריקם שנוא נפשה; ועזריקם ישב לימין ידידיה, ואחריו תימן, ואחריו אמנון, ואחריהם סתרי, אבישי ובני הנביאים ·

וידידיה אמר : מה טוב ומה נעים שבתנו יחד בנות שלום ובמשכנות כבטחים, כן תמיד יצפננו אל בסכו, והיינו שאננים בצלו מפחד סנחריב מלך אשור, אשר נטה ידו להרגיז ממלכות · ויאמר אחד מבני הנביאים : לו שלום ואמת יהיה לנו מבית, כי עתה נבטח ולא נפחד מתנופת יד סנחריב מחוץ; אך זה ענין רע כי נטה שבנא ידו להשבית שלום מעיר אלהים, כי יחלק לב העם, ויאמר : אין ישועתה לנו באלהים ולא מבטח במשיחו; אך הנה ה' מטלטלהו טלטלה, וצנוף יצנפהו צנפה כדור אל ארץ רחבת ידים, כאשר דבר ביד ישעיהו עבדו, ויען אשר יפריע שלום, לכן הזנח משלום נפשו. ויאמר סתרי : למה נפחד מיום רעה? ואלהים דבר שלום אל עמו ואל חסידיו. הבה נשיר לנו שיר שלום. ויאמר ידידיה : ישיר לנו אמנון בית הרמי משירי ציון, כי הגיד לנו אבישי כי קולו ערב ומדברו נאוה, ויאמר אמנון : קמנתי

משרתים למורת רוחי, פוחזים בוערים ושכורים, מבן משק ביתי עד צעירי הנערים, כלם שגו ביין; הן אנכי מיום אשר הייתי לאיש, שמתי עבודת הצדקה על עכן, הידוע ארע כי עתה אתמול יין מרבה להכיל, וישכח מצותי על ארות עני האדם, כי לא נתן למו מאומה, ועלי היתה קללתם? ולכן לא יוסיפו משרתי ביתי לפנק בשרם ביין ובשמן כי אם נזירים יהיו לי מן היום והלאה. ואנכי! ענתה תמר בלעגי שפה, ואנכי אדמה, כי מלאו ימי נזרם זה כמה ועוד לא חללום. ויהי עזריקם עוין את תמר, אך לא יספו לדבר עוד, כי בא ידידיה עם שלשים בני הנביאים הקרואים לאכול אתו, וגם סתרי הירמותי בא אתו; וכראותו את אמנון, ויאמר לו: השלום לך עלם נחמד האמון אצל אבישי אחי? ויאמר לו אמנון: שלום ארחתי. ויאמר ידידיה: ולמה לא קראו לאבישי לאכול עמנו בצהרים? ויען אחד ממשרתיו: הן בוא יבוא עוד מעט. ותימן אשר השקיף בעד החלון אמר, הנה הוא בא! ויבא אבישי אל הבית, ויאמר לו ידידיה: מה יֵעָשׂה לנער האמון אתך, עקב אשר הציל את נפש בתי? ויאמר אבישי, אנכי תכנתי את רוחו וארע: כי הָבִן משל ומליצה נבחר לו מכל הון; כי על כן ילמד לשונו דבר צחות, ובנאות הרועים ישיר משירי ציון כי אותם אהב. ויאמר ידידיה לנער: הלא תגיד לי אתה תפצך כי אותו אשלים. ויאמר אמנון: אם נא מצאתי חן בעיניך ארוני, ונתת לי מהלכים בין העומדים האלה; בדברו זאת שלח אצבעו על בני הנביאים העומדים לפניו. ויאמר לו ידידיה: הנך מסתופף בהיכלי מן היום הזה והלאה, והיית מאוכלי שלחני; ואתם בני הנביאים! קרבו את העלם הנחמד הזה בימין צדקכם, אם חפצים אתם קרבתי, אִצלו נא מרוחכם עליו ותנו לו לקח טוב, להבין משל, מליצה ונכחות, ולדעת את ה׳. ויענו בני הנביאים פה אחד ויאמרו: יען חפץ העלם הזה בנו ורודף לדעת את ה׳, לכן אך טוב חסד

הנני בא לקרוא לו גם הוא, ותעצרהו תרצה, ותתן לו יין וישת, ותשאלהו להגיד לה מה זאת נהיתה בבית עוריקם? ויפן הנער כה וכה, ויען ויאמר: אכן פה נודע לי כי חג היום לה', לא כן בבית ארוני, אשר שבת בו משוש חגים, כי לבד הלחם היבש אשר אכלתי היום לא בא אל פי עבדך מאומה, ועיני עבדי ארוני כלות ליום בוא בחק העדינה אל ביתו, כי היא תשנה לטוב דרכו — ותמר אמרה באזני אחיה לאמר: היום ההוא לא יבוא — ותפצר בו תרצה להגיד לה מה זאת נהיתה בבית ארוניו כי תרדו עליו את התרדה הזאת? ויאמר הנער: הלא ידעת גברתי, כי היה משפט יורם מדי חג בחגו לערוך שולחן לארבע מאות אביוני ארם, לגר, ליתום ולאלמנה, ומאז גדל עוריקם שנה משפטו, כי צוה את עכן בן משק ביתו לחלק לעניי עם כברנו ומיקבו בטרם בוא החג, אך עכן הוא איש רע ובליעל, כי יקפוץ את ידו מתת להם מאומה; ויהי כבוא העניים ביום אתמול לבקש מאת עכן חקם, ויאמר להם: לכו לכם ושובו לפנות ערב כבוא ארני לפתוח אוצרותיו, אך לא בא ארוני אל ביתו ביום אתמול; ויבואו היום שני אנשים ויאמרו לעכן: „יען אשר מנע ארוניך מחפץ דלים, ותקפוץ גם אתה כפיך מאביוני ארם, לכן הנה ימים באים ואת עוריקם ואת עכן ישליך הבית הזה כזית נצתו, והקיא יקיא אתכם כגוי אשר צדקה לא עשה"; ככלותם לדבר דבריהם ועדת אביוני ארם סבבה את בית ארוני ויקללו את נוהו קללה נמרצת, וישלחני עכן לקרוא לארני; הלא מיד עכן היתה לו כל זאת! כי היה הבליעל הזה ארון על ביתו, להרעיב נפשות משרתיו ונפשות אביונים. ותאמר לו תרצה: אל נא תגלה קלון בית ארוניך בשער. ויאמר הנער: חלילה לי מעשות כדבר הזה. עודם מדברים ועוריקם שב, וכראותו את נערו חרק עליו בשניו וילטוש עיניו לו, ויצא הנער לשוב אל ביתו, ועוריקם אמר אל היושבים אתו לאמר: הן ברכני ה' בעשר רב ויתן לי

היה לאיש, אל תבוש במעשיך, כי אם [עבור עבודתך באמונה, ואם מן הצעירים ומדלת העם אתה, שמח בכח ידך ובאמץ לבבך. ה' הוא הרואה ללב גבר, ענתה תמר: לא כן בני אדם חסדי לב הרואים למראה עין, אשר בראותם איש, וכונגו לחקר אבותיו והונו, מעשהו, מלאכתו ועבודתו, ולפיהם יעריכוהו· ויאמר עזריקם: הן אדם אנכי ולא אל, ובכל זאת חקרתי את לבבך וידעתיו כי לא נכון הוא בקרבך, וטרם פצית פיך לדבר ראיתי כי קרבות תחפצי, הוא אשר דברתי אתמול: רוח אחרת היתה אתך, ואנכי לא ידעתי מאין באה בך הרוח? ותרצה ראתה כי ראש דבריהם ראשית מדון, ותאמר: לכו נא הגברים אל הסבה וסעדו לבכם ביין תירוש ושכר, עד בוא אישי ואכלנו בצהרים· ויאמר עזריקם: אנכי לא אטעם מאומה עד בוא אחד הכהנים להגיד לי כי חמשים העולות אשר הקרבתי היום עלו כליל יחדו על מזבח ה', כי איך ידשן אדם נפשו טרם ידשן ה' עולתו?· ויאמר לו תימן: הן הרבית עולות לדשן מזבח ה', ולמה לא הקרבת שלמים לדשן נפשות הכהנים ונפשות עניי עם?· ותאמר תמר: ומי ישלח ידו לחרפת אדם ובזויי עם, או מי יגרע שיחה לפניהם? איש אשר מאנו ידיו לעשות אל יתאוה פיו לאכול, אין טוב כי אם ליסרם שבע על עצלותם ולחזק זרועם לעבודה, למען לא יוסיפו לדפוק דלתינו—ותאמר לה תרצה: מה זאת תרברי בתי? ואמנון ותימן גם הם השתוממו בשמעם דבריה· ותאמר תמר: חי נפשי כי לא מלבי דברתי באלה, כי הלקח הטוב הזה שמעו אזני ביום אתמול מפי נכבד העם על אדות בזויי עם· מדי דברה זאת, שמה עיניה על עזריקם הנבלם מדבריה· עודם מחרישים ומביטים איש אל רעהו ואשה אל רעותה, והנה משרת עזריקם בא להגיד לו כי שערוריה נהיתה בביתו, וישלחנו עבן בן משק ביתו לקרא לאדוניו· וימהר עזריקם ללכת אל ביתו, ויהי אך יצוא יצא עזריקם, ומשרתו

ולתפשו, דברת ותתמק ויתגולל בין הדמון הרב · וישמע דבר באזני אמנון לאמר: דע לך כי העלם הזה הוא עזריקם. הלא יעודה תמר אחותי, וקויתי כי יגמלך טוב על החסד אשר עשית לידידות נפשו. ועזריקם ראה בדבר הימן עם אמנון ידידות, ויתבונן בתמר כי תלבבהו בעיניה ותמשכהו חסד, ויאמר לתרצה: בן מי הוא זה העלם ומה עירו? ותאמר תרצה: הלא זה אמנון בית הלחמי אשר הציל את ידידות נפשך מאריה · הזה אמנון הרועה? קרא עזריקם כלו משתומם · ותאמר תרצה: רועה היה עד כה בצאן יורם אביך · ויאמר עזריקם: ששתי מאד על כח ידיו, כי לא יפקדו עדרי, וכי ישמרם מפריצי חיות, לכן יבטח בי כי אגמלהו טוב לפי עבודתו, וגם אשמר לו חסדי על החסד אשר עשה לתמר והיה לי לאביר הרועים; ואולם זרות אתבונן בו, הכי רועה הוא ולבש מחלצות כאחד השרים? האם קצה נפשו ברבצי הרועים אחרי הראותו שם את כחו ואמץ רוחו? ותאמר תמר: הן לא יחליף אדם רוחו ונפשו, אך את שמלותיו יחליף חדשים לבקרים כאשר הוא שם · כן דברת תמר, ענה עזריקם כרגע, כי גם אתה לא החלפת את רוחך הרעה מיום אתמול, הן אנכי שאלתי: למה ילבשו הרועים בגדי אצילים, ואת ענית אותי אחרת. ותאמר תרצה: אף אמנם לא מאצילי הארץ אמנון; ובכל זאת אלהים אצל לנפשו ברכה אשר גברה על כבוד הוריו ומשפחתו, כי נתה עליו רוח נדיבה, גבורה וחן, ובאהבתך את תמר הלא תאהב את העלם הזה אשר עשה עמה חיים וחסד · ויאמר עזריקם אל אמנון: הלא שלחך אבישי לקנות צאן מבצרה, ומה העדרים אשר הביאות, השמנים הם אם רזים? ויאמר אמנון: טובים הם אדוני, אך לא עת הוא היום לדבר דבר על אודותם, כי חג היום לה' · ויאמר עזריקם: אלהים לא יחשוב זאת לעון לנו, כי מן העדרים נסך עולות לה' · ואתה עלם אמץ לב! התחזק

נדיב לב ושא ברכה מאת מברכך • ויגש אמנון אל החלון ויאמר אל האיש : הסירה איש פלאי את יינך , כי תועה אתה מן היין • ויאמר האיש : לכן השבעה לי כיום , כי לא אתה גמלתני חסד • כן האיש חבר ! ענו תרצה , תימן ותמר פה אחד • ואמנון נבוך , ויאמר אל האיש : בואה אלי מחר , הלא משכני בשער הדגים בבית ימנה הכרמלי , ויאמר האיש : מוצא שפתיך קדוש לי , ובה' השוכן בציון נשבעתי , כי כאשר תסתיר צדקתך, כן אגלנה אני וקראתי הסדך בשערים, התרפה היא לך ? יברך ה' כל אלופי יהודה בבנים כמוך , ועיר דוד תכון לעד •

ויכל האיש דבריו וילך , ותרצה ותמר השתוממו לשמע צדקת אמנון ורוחו הנדיבה , ותימן חבק את אמנון בזרועותיו ויאמר : נפלאים לי מעשיך אמנון ! ונפשי אהבתך מאד , ואני כרגע כאח לי אתהלך אתך • עודם מדברים והנה עוזריקם בא אל חדרי תמר , והשכור אשר כמעט חלף הלך לו , שב שנית אל החלון , ויאמר : הנה בן האלוף אשר השיב אתמול פני ריקם בדברי אליו תתנונים , ואשר גער בי בשצף קצף , את הסדו עזב וישתת רחמיו בהיות לאל ידו לתמכני , אביר לב הוא , לא יבוא פתחי נדיבים • ויגער בו עוזריקם ויאמר : ומי בקש מן האספסוף הזה לבוא שערי ירושלים ? החסרי שכורים אנחנו פה ? סור לך מהר מזה , פן אסגירך אל השוטרים והסירו יינך מעליך בשבטים , ולמדוך לדבר בלשון אתרת אל אלופי יהודה • ויאמר השכור : נכונו שבטים לאבירי לב הרחוקים מצדקה , ולאלופינו הַמְסֻבָּלִים בבשר שמן ועב וכל רוח אדם אין בקרבם • ויגש אליו אמנון ויאמר לו : הוי תועה מן היין , חדל לך מדבר עזות לבן נדיבים • ויאמר לו השכור , הן רוח נדיבה בקרבך , רְעֵה את האלוף הזה בשבט פיך , כי לא לאלופי יהודה הוא , כי אם לפרי בשן ולאביריו בעלי קרנים • ויהי כראות האיש כי קם עוזריקם לצאת החוצה

תאני ומתנת ידי אשר העמסתי עליהם כברכת ה׳ אתי, ואנכי התיצבתי בפניהם, ובראותי כי לא אוכל למו, אז אמרתי: יקחם אפל, יקח כל אשר לי והיתה לי נפשי לשלל, ויחשבוני השודדים חֲנֵפה ויציגוני ככלי ריק. הגידי נא גברתי הֲיֵרָאו פני איש ריקם את פני האדון ה׳, ואף כי לבא ירושלימה בנפש ריקה? כי רָעֵב וצָמֵא באתי אתגולל בשערי ציון, והנה עיר מלאה תשואות, ונפשי ריקה, הלא זאת היא חרפה, הה, חרפת רעב מי יוכל שאתה! חליתי פני עתירים למלא נפשי הרעבה ולכסות מערומי, ואין פונה מהם אלי, כי המה יערכו את האיש לפי ערך מלבושיו; פגעתי בבני אלופים, והם—אותות שאלוני, בקש למו כמן להראותם כי מעי תמרמרו, על כן לא יתחמם עושכם, אמרתי למו, ואלך בנפש מרה; אז ראני העלם יפה העינים הזה, ויגע גם במני גם חלצי ברכות; כי נתן לי שמלה לשרי גם לחם, יין ובשר לימי החג; אך אחרי עשותו מעשה הצדקה חמק עבר ממני להאבון נפשי, ואנכי הגיתי בכל פעלו ובמעשה צדקתו, ותדד שנתי מעיני כל הלילה; אם לא מלאך ה׳ הוא. דברתי אני אל לבי, והשכמתי בבקר, ובקשתיו בראש הומיות, והגישתי עיר ומתים, קריה ויושבי בה, עד אשר אמצאהו, ובכרתי אף עשיתי, הניעותי היום בבקר עיר ומלואה כאשר ינוע בכברה, עליתי אל הר בית ה׳, והנה האיש ראתהו עיני! נגשתי אליו בנפש ברכה, נסיתי לברכהו על חסדו אשר עשה עמדי, ויתגבר אלי, אחזתיו חבקתיו בזרועותי, והוא שתק אלי, ויאמר: הרף ממני והניחה לי ללכת, כי לא אנכי האיש אשר אתה מבקש. ואהי כמתעתע בעיני, ובכל זאת שמרתי צעדיו ולא גרעתי עיני ממנו, ואלך אחריו מרחוק עד בואו אל הבית הזה; ועתה שפטי נא גברתי ביני ובין העלם הזה, כי לא אמוש עוד מפה עד אשר ישא ברכה מאתי. ותמתק תרצה אל אמנון ותאמר: נשא הלום עלם

ותאמר לו תמר: הקישות את דברך ונאמן רוח אתה, וראית נא כי לא לשוכחי טובה פעלת טוב. ותאמר לו תרצה: רב טוב צפון לעשי טוב, ותתת שבתך עד כה בין רבצי עדרים, תשב מעתה במושב שרים. ותימן אשר לא שבעו עיניו מראות הדר אמנון, דבר באזני תרצה אמו לאמר: ראי נא אמי מראה העלם הזה כמראה העלם אשר ראה תנגאל אביך במראות הלילה על נהר כבר, לא חסר בו דבר. גש הלאה! ענתהו תרצה. ומה זה דבר תימן? שאלה תמר את אמה: דבר תפל ושיח סיג, ענתה תרצה; ובכל זאת לא יכלה לנכר אותותיו ותשמור הדבר בלבה.

וחדר תמר ספון בארז ומשוח בששר, חלונותיו מעבר האחד שקופים אל פני רחוב המזרח, וחלונותיו מעבר השני פתוחים אל גן נחמד, ועצי מור כפרים עם נרדים שלחים ענפיהם בם ונותנים ריחם בחדר, והוא מקטר מור וכל ראשי בשמים; והנה מעבר לחלון הפונה אל רחוב המזרח מחוץ, איש עומד ומדבר, ויגש תימן אל החלון וירא איש בא בשנים אשר יחוג ויגוע מבלתי יכלת לעמוד על רגליו, והברת פניו האדומים כתולע ענתה בו, כי בא הארום הארום אל קרבו. ויאמר לו תימן: מה שמך ומאין אתה? ויאמר האיש מחברון עבדך. ויאמר תימן: אולי אתה מבני הענק יושבי קרית ארבע היא חברון, כי כענק שתית יין ויהי לך סבאך לתרפה. ויאמר האיש: אבן טוב יין לטר נפש כמוני, וסבאי לא מבני ציון היה לי. ותרצה נגשה אל החלון גם היא מדי דברו, ותאמר אל האיש: מה לך פה שכור כי תפשוק שפתיך בחוץ? בואה הביתה ודבר דבריך. ויאמר האיש: אל תראיני גברתי שאני חג ונע כשכור, כי עוד אור עיני אתי, ואת איש חסדי אנכי רואה בצל קורתך; מחברון עלה עבדך לשם אלהי ציון, ויהי בהיותי בדרך ויפגעו בי שודדים אשר חמתו לטו את בקרי

לפני בבאן אבישי פקידך, ותמר בת אחתי צוחתי לבי חלום בבואי להראות את פני ה׳, וישמר עבדך היום את מצותה. וישם ידידיה עיניו עליו, ויאמר: השמך אמנון? ויאמר לו הנער: אמנון שם עבדך — האתה זה הצלת את תמר בתי מאריה משחית? הוסיף ידידיה לשאלו, — אלהים נתן לאל יד עבדך, ענהו אמנון בענות חן — אלהים יתנך בני! אמר ידידיה, והיית לאיש נכבד בציון, ועתה פעלתך אתי וגמול ידיך אשיב לך. ויציגהו ידידיה לפני תרצה אשתו ולפני תימן בנו, ויאמר: הנה אמנון הרועה אשר הציל את תמר בתנו. ותשמח תרצה לקראתו ותאמר: ברוך אתה עלם נחמד ויקר לה׳, כי הצלת נפש בתי בהיותה צפיה אלי טרף, לו רפו ידיך או צרו צעדיך רגע, ושם תמר נשכח מחיים מחלד, לכן משנה שמחה נשמח היום, ודע כי יש שכר לפעלתך. ויען אמנון בענוה: הן שכרי אתי ופעלתי את אלהים. ותאמר תרצה: הסירה אמנון בגדי הרועים והלבישו אתך מחלצות אשר הכינותי לך אמש, כי לא רועה יאמר לך עוד אחרי בואך בצל קורתי. ותצו תרצה את משרתיה ויביאוהו אל התא וירחצוהו ויסכו בשרו בשמן המור ויחליפו שמלותיו, ויביאוהו אל הבית הדור בלבושו ויפה מאד בתארו, ותדבק בו נפש תימן מאד. וידידיה אמר לו: שבה פה עם תימן בני עד שובי ואכלת אתנו בצהרים. וילך לו ידידיה, ותימן הביא את אמנון אל חדר תמר ויאמר לו: עוד מעט תבוא תמר ולא תכיר את מציל נפשה, כי המחלצות שנו פניך ומה נאוו לך! וישמח בו תימן מאד ולא גרע עיניו ממנו מדי דברו אתו. עודם מדברים והנה תמר אחוזה בידי תרצה אמה באה החדרה ומעכה אחריהן. ובראותה תמר את אמנון ביפיו ובהדרו, אדמו פניה ולבה פחד ורחב, והתאמץ להסתיר ששון לבה בעיני רואים, ותאמר: האח! ראתה עיני את מציל נפשי בצל קורתי! ואמנון קם עמד לפניה ובמעט פג לבו.

עברות בגשר ההולך מרוכסי הר ציון עד הר המוריה, הוא הגשר אשר בנה שלמה לעלות בו מהיכלו אל בית ה׳, משם נראה המון חוג עובר בסך והולך ברגש אל בית אלהים בקול רנה ותודה, ותאמר תמר: אמנון בחירי דגול מרבבות אלה! מי יתן ידעתי ואמצאהו בהמון הזה! אך מה אדבר? לו היה פה בציון, כי עתה סר אל בית אבי אמש, כי לא הוא ישנה את דברו. ובהגיעה אל הר בית ה׳ כרעה על ברכיה ותאמר: אנא אל שולח עזרה מקדש, גונן נא ברוב רחמיך על אמנון, ולא תאנה אליו רעה באשר הוא שם; הן יצא מפיו דבר ולא ישוב, לסור אל בית אבי, אל נא תקצוף אלהים על קולו, כי לא במרד ובמעל מנע רגליו מבוא הלום, עליון! הלא אתה יודע שבתו צאתו ובואו ואת לבו הטהור, משוך נא לו חסדך ועטרהו רצון. ותתהלך תמר עם מעכה אמתה בהר הקדש, ואחרי כן שבה אל ביתה, ומשרתי בית ידידיה הביאו בשר השלמים הנשחטים להכין מאכל הצהרים לקרואים, ותאמר תמר לתרצה אמה: אסעדה נא לבי בממתקים ובעסיס רמונים, אחר אלכה נא עם מעכה בשוקים וברחובות לראות בבני הערים האחרות באי מועד ואשובה בצהרים. ותאמר לה תרצה: עשי כן בתי, אך אל תאחרי, אך מה זאת בתי כי לא סר העלם בית הלחמי אל ביתנו? ותאמר לה תמר: גם אנכי לא ידעתי פשר דבר, כי לא דובר שקר הוא ויכזב—ותביא מעכה לתמר ממתקים ותאכל, ואחרי כן הלכה עם מעכה, ותסובב שוקים ורחובות, ועיניה אל כל עבר ופאה לראות אולי יקרה אמנון לפניה — ותתמהמה עד הצהרים, ומעכה האיצה בה לשוב אל ביתה באמרה: כי עת הצהרים הגיעה כאשר נראה בצל מעלות אחז, ותתאנח תמר, ותאמר: נלכה ונשובה, כי אשר בקשתי לא מצאתי.

ואמנון דרש למשכן ידידיה, ויבא שמה בעת אשר התהלכה תמר בחוצות לבקשהו, ויהי כבואו הביתה, ויאמר לו ידידיה: בן מי אתה העלם? ויאמר לו אמנון: רועה

בפנים צוהלים, והמונים המונים מתאספים לין ולשבר, באשר עדת אנשים שם ששון וקול רנה, ועיר אלהים צהלה ושמחה! ותמר נעצבה אל אמנון כי איננו, ולזכרו תאות נפשה, בעצב ויתן עלתה על ערש יצועה ותישן שנת נדודים.

השמש יצאה על הארץ ותשלח קוה בין החלונות והנה ברק נוגה מתרוצץ ומשעשע סביבות יריעות ארגמן, העומדות את ערש תמר כמסך מבדיל בין הכיון אפריונה ובין אור הבקר, לבלתי תת נגהו לקרבה אל הרמה והעטנה והעירנה משנתה; ובחשך סתרה עוד ירחפו על תחת התרדמה חלומות וחזיונות בקר, המשתקשקות בנעימות כנפיהם על נפשה המתעוררת והמשתעשעת בם. כל מראות לילה וכל חזיונות יטרחו לאור בקר מבני ציא ותבל; מהם אשר יתעופפו כצפרים עפות ונשכחו, ומהם אשר ילכח בשפם, יאחזו בלב וידובבו שפתי ישנים. ותמר הקיצה לשם אמנון אשר נשמע על פיה, כי בחלום דברה בו, אך לא שבעה בהקיץ תמונתו. ומעכה אמתה נגשה אליה בלט ותאמר: עורי והתעוררי נא גברתי כי חג היום לה', קומי לבשי עדיך תלכה לחזות בנעם ה' בהר הקדש ולהתעלס בשמחת עוז, הנה הוציאו בקר מרפתים וצאן ממכלאות לשלמים ולעולות, מהרי נא גברתי! מדי דברה זאת גלתה את יריעת המסך, ואור נגה על פני תמר. ותאמר תמר! מה נעים השמש בנגהו, כאור פני אמנון אשר האיר עתה אל עבר פני בחלום, לו כן בהקיץ אחזה פניו. ותצחק מעכה ותאמר: אור שבעתים זרוע לך גברתי בהקיץ, והחלומות אך שוא ידברו. ותמר קמה ותלבש מחלצות ותעד עדיה, ותלך עם מעכה אמתה לעלות אל הר בית ה' ולראות שם המון עם רב, עם אלפי אברהם הבאים להראות את פני האדון ה' צבאות; והנה מכל עבר ופאה ינהרו המונים המונים אל הר ה', וצאן ובקר לרוב נותנים אתריהם לעולות ולשלמים, ותמר ומעכה

עזריקם חלף הלך לו, ותמר נשארה בדד בתוך סכה וזעפה, והיא יושבת ונשקפת בעד החלון על פני רחוב המזרח. השמש פנה לערוב, ממנו יפוזו קוי פז על מגדל דוד, וקרני זהר כשביבי אש וכמראה הבזק נוצצות רצוא ושוב מן המגנים והשלטים התלוים עליו, כלו מחמדים למראה עין; רחובות ציון הומות מאדם רב, בני קריה ובאי מועד מערים אחרות ירוצון וישקו, איש איש יעזבו מעשיהם וכוננים צעדיהם אל משכנותם לשמח את נשותיהם ובני ביתם, בליל התקדש חג הסכות. ותמר עצובת רוח, עיניה לנכחה יביטו על החזיון אשר לפניה, ונפשה נכספה לחזון לבה. הדלת סבבה על צירה, והיא לא הקשיבה, גם נגשה אליה מעכה אמתה והיא לא התבוננה בה, ותאמר לה מעכה: מה לך גברתי, כי רוחך סרה עת כל פנים יצהלו? הן עשתנותיך משוטטות למרחקים. לא, ענתה תמר, לא למרחקים משוטטות עשתנותי, כי אם נשואות הן, בין השמים ובין הארץ, בין אמנון ובין עזריקם; על משמרתי אנכי עומדת פה מן הבקר עד נוס הצללים, ומצפה בכליון עינים לראות בסור אמנון אל בית אבי, כאשר דבר לי בבית לחם; ועתה עיני רואות הליכות המון רבה, באי מועד מערים אחרות המשוטטים לרבבות ברחובותינו, ועקבות אמנון לא נודעו לי; הנה השמש בא, והוא עודנו לא בא אל ביתנו, ומי יודע דבר מה קרהו? ואנכי ידעתי מפי עובר ארח, כי יצא מבצרה זה עשרה ימים לשוב אל ביתו, אולי קרהו אסון בדרך, כי עדרים הוא מנהל מבצרה. רוחי מרחפת על פני תהום שעפים אין חקר, אשר יתהפכו עלי לרגעים בהגיגי בו, על כן סרה רוחי ולבי מתגודד.

היום פנה ותבא לילה ליל התקדש חג, הגברים השליכו משבצותיהם והיכלידם וישבו בסכות, הנה איש אל רעהו יקרא: מקרא קדש! להקות שעים ואצילים תפגשנה

(יא)

הרבה לך חן ויפי, כי לולא זאת כי עתה בלשון אחרת דברתי אליך. ותסר תמר את ידי עזריקם מעליה בשאט נפש, ותאמר לו: רב לך לצחק בי, אנא הרף ממני, גם אנכי במך אהבה, חמסי על אלהים אשר נתנני לחן בעיניך. ויאמר עזריקם: הגידי נא לי שאהבה נפשי, במה אמצא חן בעיניך? ותאמר לו תמר: בשנאתך אותי. ופני עזריקם זרו, ויאמר: מי יתנני אביר לב לנתק עבותות אהבתי אותך, וימסו אסורי. ותאמר לו תמר: הלא אסור אתה ממראה עיניך; ואולם מי יתן תבחנני למשמע אזניך ולא למראה עיניך, ונתקו מוסרותיך בהציתם אש חמתך. ויאמר עזריקם: חמה אין לי, כי מראה עיני יעצרתני מקצוף עליך, מי יתן התעברתי בך, כי עתה השיבותי לך שבעתים אל חיקך את חרפתך אשר תחרפיני, לכן זאת אעשה לך עקב המרותך עיני כבודי, אנכי אקדים לקחת לי נשים אחרות ונכבדתי בתוכן, כי יהיה לחן חפצי לקו ורצוני למשקלת, או אז תאלפי ארחותיהן גם את, ותדעת לכבד אלוף ביהודה. ותענהו תמר באנחה לאמר: הלא מאז הכרתי דרכיך, ותגדל עלי חמתך ללמדני גם ארחות נשיך אשר תקח לך, למען אשכיל ואדע עוד אלוף ביהודה כמוך, אך הלא כל זאת עוד חזון למועד; ואולם עתה אחלה פניך אלוף ביהודה, אם נא מצאתי חן בעיניך, הרף ממני, כי כבודך כבר הפעם ממני תפשי מבקשת מנוחה. ויאמר לה עזריקם: הלא מיום דעתי אותך היית לי תמיד למורת רוח; ואולם זה חמשה ירחים, מיום נמלטת מן האריה, רוח עועים מסך בקרבך מפחד אשר נפל עליך, והנך משובבה וסוררת כפראים במדבר. לכן ענתה תמר: לכן הניחה לי ואשב גלמודה כפרא בודד לו. ויעזבנה עזריקם בחרי אף ויצא מאת פניה. ותמר אמרה: עד אנה לאצי הדל אישים הזה, השם קץ לחשך הוא ישים קץ לאהבת עזריקם אותי.

ממך תת לדלים מתנות ידיך, כי תגרעי גם שיחה לפני כל
חרפת אדם ובזוי עם — אך הגידה נא לי עזריקם, ענתה תמר:
מי נתן אביוני אדם אלה לחרם ולגדופים, ולמה תבזה צלמם?
האם פעלו און, חמסו או גזלו? ומי יודע אולי מתמתם בא
למו רישם ומחסורם; איש אשר יקשיח לבו מהם, לבו יצוק
בו כמו חלמיש צור, אשר לא ימוגגוהו רביבי דמעותיהם —
שרב למו לחם עצלות, ענה עזריקם: נרפים הם! על כן רושש,
אך איש אשר מאנו ידיו לעשות, אל יתאוה פיו לאכול; אנכי
לכן צויתי את עכן בן משק ביתי, לתת למו די מחסורם וליסרם
שבע על עצלותם, אף ידיו עשו תושיה, ובזאת חזקתי
אמנתי זרועם לעבודה, ורבים מהם חדלו לדפוק דלתי —
אמנם, ענתה תמר: חדלו אביונים לדפוק דלתיך, כי מאֵרת
צפעוני למו פתח ביתך; ואולם מי יתן ויפתחו האומללים
האלה שפתיהם עמך, מי יתן וישלחו רסן מפניך, כי עתה
יענו ויאמרו אליך לאמר: הגידה נא לנו עזריקם, במה
נפלינו ממך? כי תאמר נרפים אנחנו, ואולם הגידה נא לנו
רב פעלים, מה מעשיך ומה ישעך וחפצך אתה בעשר אשר
חננך ה׳, הלפנק נפשך בענג וברך, על שולחן מלא דשן
להניע ידך אל פיך ושניך בין שפתיך, הלא זאת כל מעשיך?
שימה נא גם עלינו עבודה כזאת ולא נלך בנקיון שנים.
ויאמר לה עזריקם: אל נא תמר תהיי פה לדלים נבזים לדבר
עתק על אלוף ביהודה, אלוף נעוריך. ותאמר לו תמר: שא
נא עזריקם ואשאלך, מדוע מהרת הפעם לבוא אל בית אבי
במרם בא החג, למצוא עלי תנואות? ויאמר לה עזריקם: כי
לא מצאתי הפעם כל חפץ בביתי על כן באתי עדיך לראות,
אם טובים אלי פניך ומה בפיך, והנה את אשר קויתי לא ראיתי
ולא שמעתי; אכן נפשך יודעת מאד, כי יפת תאר את, על
כן תבטחי ביפיך ותדעי כי לא אשיב על תוכחתך. מדי דברי
זאת חבק את תמר בידיו, ויאמר לה: חכי על אלהים אשר

ויסעו יחדו ויבאו ירושלימה · ויקרב ירידיה את הבכורים בטנא כמשפט, ותימן הוא סר וזעף מבלי הגד להורת על מה הוא נעצב ·

ו

על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי · —

(שה״ש ג׳ א׳)

בארבעה עשר לירח האיתנים, ותמר נשקפת בעד החלון החדרה הפונה אל רחוב המזרח, וכפה פרושה לעני, ליתום ולאלמנה, לתת למו מתנות כסף נדבה לימי החג; אף תשלחם אל גנות אביה ואל יקביו, אשר בם חלק למו מיני חמדי דגן תירוש ויצהר · ותרצה באה החדרה ואחריה אחד ממשרתי ביתה נושא חמש חליפות שמלות, ובגדי מחלצות אשר צותה להכין לאמנון הרועה אשר הציל נפש תמר בתה · ותאמר אל תמר: הלא אמרת לי בתי כי קומת העלם בית הלחמי כקומת הנער הזה וכגבהו, והנער הזה ילבש את המחלצות האלה והנה הן כמהו; לכן תהיינה אלה ערוכות ושמורות בחדרך עד בוא העלם הלום והיו לו · ותאמר תמר לאמה: הלא יקרה נפשי בעיניך מחליפות השמלות האלה · ותשחק תרצה ותאמר: אך יקרות תהיינה השמלות לרועה אשר לא הסכין ללבוש מחלצות, ותאמר תרצה לנער: ואת שלשים המעילים החדשים קח ונשאתם אל בני הנביאים, ואמרת להם כי אתנו יאכלו מחר בצהרים · ותצא תרצה, ותמר לקחה חמש חליפות השמלות אשר לאמנון ידיד לבבה, ותשימם במלתחה, ותשב לעבודת הצדקה אשר עשתה בחפץ כפיה וכנרבת פיה עד הצהרים, והנה עזריקם בא אל החדרה ויאמר אליה: לא נאוה עבודת הצדקה לידים רכות ענגות, המנע

מאתה לשוב לביתו, ונפשו חכתה בכליון עינים ליום השלישי.

וסתרי הבין ביום השני בבורי הבציר, ויאץ בתימן להובילם ירושלימה, וישימו מבחר כל פרי בסלי כסף וזהב, ויתלו סביבותיהם גוזלי תורים ובני יונה, ויעמסו את הסלים על כתף עירים וישכימו בבקר ויסעו. והנה שור מקרין מפרים הולך לפניהם, נהדר בגאון קרניו המצפות זהב ובעטרת עלי זית אשר תציץ כנזר על ראשו, להראות כי הוא מלך על בהמות שדי, רב תבואות בכחו ועזרתה בו לבן אדם, לפתח אדמתו ולשדד עמקים אחריו. ועתה אחרי כלות עבודתו הקשה אשר עבד בו, הנה הוא קורא לשלום לגבעות ולעמקים, אשר הוציא מהם יבול למכביר, לאכלה ולא לשבע נפשו, כי דרכו בקדש ירושלימה, שם יתם חייו, ובמותו ישמח אלהים ואנשים, בתתו את חלבו ודמו לאשי ה׳, ומשמן בשרו מטעמים לבעליו.

ותימן אמר אל עבדיו בעוד כברת ארץ הרחק מן הכרמל לאמר: סעו למסעיכם והתנהלו לאטכם, ואנכי אשובה אחור הכרמלה, כי עוד דבר לי שם, ולעת ערב אשובה אליכם. וירכב תימן על פרדו כעל עב קל לבוא אל משכן שושנה. ויהי כבואו שמה, והנה הה! את אשר בקש לא מצא, זולתי אשה זקנה אשר נתנה לו אבן הספיר אשר היתה משבצה בטבעתו, ותאמר לו: כה אמרה לך האשה הפלשתית אשר שכנה פה, על דברת שושנה בתה: „נעתק הספיר מן הטבעת ולא יחבר לו בכל מאמצי כח", ויספוק תימן את כפיו ויאמר: אנה באו שתי הנשים? הגידי נא לי, וכל אשר תשאלי אתן לך. ותאמר לו הזקנה: כמוני כמוך יודעת אינני אנה באו, רק את הדברים אשר שמה הפלשתית בפי אותם הגדתי לך; גם זאת הגידה לי, כי אל המקום הזה לא תשוב עוד. וישב תימן אל עבדיו במפח נפש, ורוחו נבקה בקרבו מבלי דעת פשר דבר. וירדוף את עבדיו וישגם.

ארוני זה ארבעת יום, אשכלותיך לא אכלתי ולא דבקה בידי מאומה, וולתי השוללות, כי עוללות הבציר ולקט הקציר הם כל מחית אמתך ואמה. ומי זאת אמך? הוסיף תימן לשאול, ומה שֵׁם אביך ואלפו? — אמי פלשתית, ענתה העלמה, יאת אבי לא ידעתי, אך אלפי נודע לאמי. וישאל תימן למקום משכן אמה, ותאמר לו העלמה: הנה הוא באהל הבנוי לו בנקיק הסלע הזה; אך אמי נסעה כפה וביום השלישי תשוב הלום, אך הגידה נא לי ארוני מדוע תרדת עלי את החרדה הזאת, כי תדרוש ממני להשיב לך את אשר לא לקחתי? ויאמר תימן: רבות לקחת ממני, רבות—אשר כל הון לא ישוה בם, השיבי לי אילת אהבים, השיבי שנה לעיני ומנוחה לנפשי; כי שתי אלה נדדו ממני מעת ראיתיך. והעלמה נבוכה מאד מדי דברו, כי לא הבינה פשר דבריו. ותאמר לתימן: ומה הוית באמתך? — תבל ומלואה, ענה אותה תימן. ויסר את טבעתו מעל ידו ויתננה לה, ויאמר: הגידי לי שמך! ותאמר העלמה: שושנה יקראו לי אנשי המקום. ויאמר לה תימן: שמך נאה לך, ואַתְּ רעי לך שושנה עדינה, כי כספיר המְשֻׁבץ בטבעת הזאת, כן ספיר גזרתך חקוק בלבי; ואחת משתי אלה תקרני: או ארוממך לשבת עמדי בהיכלי כַּן, או אשפיל לשבת איתך באהל הזה. והעלמה עמדה משתוממת והתבונן בתימן מבלי דעת פשר דבריו, ותאמר לו: מה טוב אתה ארוני ומה יקר חסדך, אך אנכי יושבת פה עם אמי תצר המקום לך לשבת אתנו, ומדוע תעזוב היכלי חמדה לשבת במקום לא אדם בו? אך בוא נא ארוני הלום ביום השלישי, והשליכה אמי חפצך, ואנכי לא ידעתי מה. ולא יכול תימן להבליג על רוח התנחמו, וישק לה ויאמר: כן דברת עדינה, אנכי אדבר עם אמך, ואתה הראיני נא מוצא המקום ומבואו, והראתו שושנה נתיב לבוא בו אל סתרו, וילך

בארץ. עודנו עומד ומדבר אל לבו, טרם שאל את פי הנערה מה שמה ומה שם הוריה, והנה אחד מעבדיו בא וישחר את פניו בשם הבוצרים והיוגבים לבוא אליהם; כי לא ישבו האנשים לאכל טרם יברך תימן את הלחם ואת היין, וטרם יברכוהו הם בשם ה', כי סתרי לא היה בכרם הזה. וילך תימן ויבא אליהם וימלא משאלתם, וישב אל המקום אשר עמד שם, והנערה איננה, ויחפשנה בכל הגן ולא מצאה, ויחפשנה גם ביום השני בכל הכרמים ולא מצאה, ויתגודד תימן מאד, וכן עבר לו גם היום השלישי בדאבון נפש.

ויהי ביום הרביעי ותימן עם שני עבדיו הלכו לצוד ציד בראש הכרמל, והנה צבי נחמד רץ בצואר נטוי, כמו מתגאה הוא בקרניו הרמות המכתירות את ראשו כנזר לשומו מלך היער, קול מצעדי גבר החרידהו מרבצו, ובשטף שבר גם הוא במעקשים ונלוזים להמלט על נפשו, ולהביא רודפיו במבוכה ירוץ ויביט אחריו; אך תחת צאתו למרחב, בא בין סבכי העצים. ותימן אמר אל עבדיו ללכת אל עמק יער הכרמל, והוא התהלך לאטו ויתע, ויתן קולו קול עוז אל עבדיו להשיבם ואין קול ואין עונה אליו, וילך ויתע מבלי דעת להימין או להשמאיל; והנה מרחוק ראו עיניו כשמלות לבנות מרהפות וטופפות לרגלי הולך, וישם רגליו כאילות וימהר לרוץ שמה, ויהי בגשתו אל המקום, והנה העלמה אשר ראה בכרמו היא זאת, הנשקפה כמו שחר מבין מחשכי סבכי היער, והיא מתהלכת סביבות אהל משכנה הבנוי בנקיק סלע, ובראותה את תימן נסוגה אחור ותחרד, ויאמר לה תימן: אל תפחדי יפתי! ואתת אשאלך אחרי אשר הקרך ה' לפני, השיבי לי את אשר לקחת ממני. אל נא אדוני, ענתהו הנערה בדמעתה על לחיה, אל תשת עלי חטאת כזאת!

לִבָּם מלאה רנה ושפתותיהם תרועה, ילדים וילדות מריקים
הסלים המלאים אשכלות, אל הכדים, והגברים נושאי בכתף
ישאום אל היקבים; והנה שני יוגבים מדברים, זה יאמר:
שקוי ארזם וצח כטל שמים לפני אדם פני קדים. ורעהו ישיב:
משקה מובא בית אלהים, כלו ממתקים ממגד שמש.
ולעומתם הדורכים יענו: הידד! הידד! יין משמח אלהים ואנשים.
ממנו ינסך על המזבח, ממנו ישתו ישישים, ישובו לימי
עלומיהם, רֵעים—ויתעלסו באהבים. הגיעה עת הצהרים,
ידי הבוצרים והבוצרות עיפו, וישלחו להם שבות בכל פנות
הכרם לצחק ולהחליף כח בתהלים משמחי לב ומדורים בכל
שמן יברי זמה, והנה: פה עלם עולה בתמר, ידיו אוחזות
בסנסניו ורגליו כושלות באין מעמד, יפול לארץ והיה לשחוק;
שם עלמה רודפת אחרי עלם אחד אשר דבר דברים כמתלהמים
באזניה, ובידיה אשכול ליסרהו, תשיגהו תכחם האשכול על
לחייו והנה פניו מתֻלעים, עליו ימלאו הרואים שחוק פיהם,
כן המו וישקו עד אכלם בצהרים. ותימן מתהלך אחת הנה
ואחת הנה בכרם, והנה בין נטישות הגפנים נערה אחת מעוללת
פרט הכרם, מבלי שים לב אל מַשַּׁק בני הנעורים ואל
מצהלותיהם, ואם שחקה מעט, השחוק עבר על שפתיה
שושנים כרוח צח על חבצלת השרון, ויושם נוספות על הוד
יפעתה ועל נעימות הארה, אך כמעט עבר שחוק, ורוח כהה
מלא נועם והדר נשקף כמקדם מעיניה יונים, ותימן עומד
ומתבונן בה, לבו ישתומם על יופי יקרה, יקר אשר לא ראו
עיניו עדנה, מבלתי יכלת לגרוע עיניו ממנה עדי רגע או
למוש ממקומו. ויתאנח ויאמר אל לבו: הן כגולה כזאת תפול
חבל בנעימים לבן דלת העם, ולו הוכיח ה' כבוד, עשר ובת
אלוף ביהודה; תן כל אלה ה', למי תתן, תן כבוד למושלים,
עשר לאנשי חסר. בת אלוף ביהודה לאוהבי עדי עדים, ממי
חקנה. ולי תנה את העלמה הזאת אשר לא אמדנה בבנות.

ויספר זאת עוד לאבישי, וישתוממו אבישי ויהודה, וישלחהו לבצרה לקנות שם צאן. וישלח ידידיה לקראת ויגדו לו כי בבצרה הוא.

ח

ותימן בא במצות ידידיה אביו אל סתרי הכרמלה, וישמח סתרי לקראתו, ויהי היום וישכימו יחדו אל הכרמים, השחר הופיע זהרו על הדר הכרמל ובכרמים ירנן וירועע. הבוצרים והבוצרות פצחו רנה וישירו שירי יין ושירי הידים יחדו, ותימן בא אל מבחר כרמיו עם שלשת עבדיו ויאמר להם: שימו לבבכם על כל ענף קשור בגמא לאות כי קדוש הוא, והרימותם את פריו לבד, כי בכורי ראשית הם משפט הכהנים; הנה שם גפן פוריה משלחת בעמק יונקותיה ועל גבעות נטישותיה, תחשוף שפע ברכה לעין רואים, וזמורותיה כפופות תחת משא אשכלותיהן אשר הבשילו ענבים מלאי חמר, מה נעמו בנוצצם בברקת בוהר ארגמן חכלילי; שם תאנים ורמונים מלאי עסים יציצו מבעד לעלים רעננים הסוככים אותם, הן נשקפים המה לי, כמו ישחרוני להובילם שי אל מקום קדוש, אכן למו משפט הבכורים, ליושבים לפני ה׳ יהיה תירושם ועסיסם; שם נחמד מעשה זית, ישוה הודו על פרי חמדתו, כלו דשן ושמן ומלא יצהר, נסכו יערב לאל המריק ברכתו לאדמתנו. ויפן תימן אל הבוצרים ויאמר: השמרו לכם פן תעוללו, אכלו ענבים כנפשכם, ואל תמנעום מקשה רוח ומרי נפש אשר יבואו הלום לשבת ענים ועמלם, לא תגרשום ולא תגערו בם; כי מי יודע מה ילד יום, אולי גם בנינו ובנותינו רעבים וצמאים ילכו לבקש טרף נפשם בשדות ובכרמים לא להם; השאירו למו עוללות, כי הם הצבא אשר גרים לה׳ השולח ברכתו לנו.

וידי הבוצרים והבוצרות אמונות לעשות מעשיהם,

יפה ורב בך טל שמים ופניך הורו , אבל נבלו והיו
לתפלה לב ; אכן גם בעשבות שדי עינינו רואות את מורנו ,
ומכל מראה עינינו נקח מוסר , כספר נגלו לפנינו השמים ,
הארץ וכל צבאיה כמגלה פרושה למראה עינינו , כתוב
אלהים תורות בם , ויאמר לאדם : קרא בספר הגדול הזה כל ימי
חייך , אז אז תבין ותשכיל בכל אשר תעשה , כי כחבצלת
הזאת בן יעקב וכן יפרח גבר בשחר טל ילדותו , עד אשר
תציץ ותפרח בקרבו האהבה בהעגוניה להשבית משושו ,
ובחכמה , נרעשה נפשו ממקומה , נבול תבול מבלי מצוא את
אשר תבקש .

מה היה לך אמנון ? שאלהו עוץ , הנה זה כמה ימים זרות
אהבונן בך , שנית פניך ומעגלותיך ינועון ולא אדע , במחשכי
יער תתמוד לשבת כצפור בודד , ועל כל אפיקי מים תערוג
כאיל ; מעת אשר הורח השמש על נאות שדי עד אשר יפוח
היום , הקפיץ מהר לגבעה ומגבעה לעמק מבלי דעת מה תבקש ,
בעת אשוש את העדר על ידיך , והנה צאן מרעיתנו נפוצה
לדרוש אחרי ירוק , תתעה אל כל עבר ופאה , ואתה לא תשית
למו לבך , כי לבך יהגה תוגות ופיך יביע מליצה , חידות לי .

שמעה נא עוץ , ענה אמנון , שמעה נא נוראות ממני .
הלא ידעת את תמר אשר לא ערב לבי להגות בה , אך
הצלתיה בן האריה המשחית אשר דלקהו רועינו , הנה
נבלתו טמונה בחורשה , ותשחרני תמר באהבה לשבת
בצל קורת אביה ; על כן אתנודד בזכרי את הכבוד אשר
האמר תמר לקחת אותי אחריו . וישתומם עוץ בשמעו זאת
ויאמר : כזאת עשית ולא הגדת לאיש , צר לי עליך אמנון !
הן מחשבות כאלה כיונים נחפים בירקרק חרוץ , אך כעורבי
נחל ינקרו עצמות מלאות עלומים , התעוף אחרי החסידה
בשמים ? התרוץ אחרי האילה השלוחה על ההרים הרמים ?
קנה זאת , תכבה עמל ותלאה .

כפנינים על לחייךְ, לאות ולעד לי כי לא תנשני כאשר לא נשיתיך עד היום · ואיה ראיתיני עדינה? שאלה אמנון כלו משתומם—בחלומות! ענתהו תמר בצחוק וחן, אך אלהים עשה את היום הזה ויראני אותך בהקיץ · ויאמר אמנון: כפרי נא לי גברתי כי לא אבין חידתך · ותצחק תמר ותאמר: לכן בעלותך ירושלימה לחג את חג השבועות, תסור אל בית אבי, כי שם יפתח לך פתח תקוה להתהדר בגבורים אנשי המלחמה, או להכבד בין בני הנביאים למודי ה׳ אשר ירוין מדשן בית אבי; שם תבין חידתי, ואבינה מה תאמר לי · ראה! השבעתיך בצבאות או באילות השדה להשלים חפצי, כי אולי דרוּש יהיה לחפצך, ועתה התענג על רוב שלום חבור את תמר אשר תחכה לך בכליון עינים, ואשר לא תשכח את אמנון לנצח · עודנה מדברת ומעכה אמתה באה לבקש אותה, והתחלחל בראותה את מפלת האריה, ותספר לה תמר את הישועה אשר עשה לה הרועה · ותאמר מעכה הלא מידך היתה זאת לך · ותשביענה תמר לבלתי הבא את דבתה רעה אל אביה, כי אם להגיד לו כי העלם הזה הציל אותה ממות, ומעכה אשר קותה לה למצוא את אשר בקשה תמר, שמחה בשמעה כי חפצה תמר להביאו בצל קורתה, ותלכנה שתיהן לשוב אל בית אבישי · ואמנון פשט את עור האריה לעשות ממנו כר למרדו, ותמר הביטה אחריה לרגעים ·

ויהי היום ועוץ בא אל צאן מרעיתו וימצא את אמנון תפוש ברוב סרעפיו בקרבו, יושב ומביט על חבצלת המֻכָּה משרב ומחום שמש ומדבר את הדברים האלה: מה יפית חבצלת רכה וענוגה בהבקע עליך עפעפי שחר, עת רויה כסף מטל שמים, ראוך עצים רמי הקומה ויקנאו בך, מה נעמת עדינה לעין רואים בהופיע עליך הבקר אורו, עת רסיסי טל אורות הזהירו בגביעיך הנחמדים, כן רוית וכן נהרת עד נכון היום ותהי שעשועים; אך הנה הכך שרב וחום.

אמנן, חלפה אימת מות, כי אמנן ה' את זרוע עבדך וחצי פלח כליות הטורף ויתן אותו כפרך, הנה הוא מתבוסס בדמו לעיניך, הביטי בו והתאוששי; אך עוד לב תמר פג והיתה נפעמה מפחד פתאום ומגיל, עוד עיניה המלאות דמע נשואות פעם לשמים ופעם לידיד לבה מציל נפשה, לבה הורש המון תודות ומלה אין בלשונה; ואמנון הוסיף להקם סערת לבה לדממה עד השיבו אותה לאיתנה· אחרי כן פתחה תמר פיה, ותאמר: אל עושה פלא! מי גבר יראה מות וחיים כרגע ורוחו תכון בקרבו? אנכי עלמה רכה וענוגה ראיתים בהפגשם יחד, ואיך אעצור כח מסערת רוחי? הנה האריה לפני, מה נורא מראהו! סביבות שניו אימה ומלתעותיו כחרבות חדות, כמו ילטוש עיניו לי לקרוע סגור לבבי ולגרם עצמותי· ותחזק תמר בימין אמנון ותאמר: אך ימינך וזרועך עלם יקר! הצילוני מהיות טרף לו, כאח לצרה נולדת לי וכמלאך מושיע חשת לרוחתי, הן חסדך גדול עלי וכל תודות לא ישוו בו· ויאמר אמנון: לה' הישועה והוא נתן לאל ידי להבריע פריץ חיות הזה, קומי וברכי אל מושיעך· ותשאלהו תמר לשמו, ויאמר הרועה: אמנון שמי· ותאמר לו תמר: לכן אמנון בשמך אקראך; כי אמנון מציל נפשי! הואל נא וקח את הצמידים אשר על ידי, והיו לך מנחת זכרון, לא לגמול פעולתך, כי אם להזכר שמי לבניך למען לא תְנַשֵׁנִי; ואולם שברך את אבי, כי הוא תופש את ירו הנדיבה, ויקימך עָלֹ; כי לא לעלם יקיר כמוך שבת בין שְׁפַתַּיִם ולהתבולל בין השוכים, להראות לחיתו יער ידך ולהשמיע לעצי שדה מדבור כי נאוה; הן ידידיה אבי אלוף ביהודה אשר עשרו רב מאד, הלא כביר מצאה ידו לרומם קרנך בכבוד· ויאמר לה אמנון: אל נא תפצרי בי בת נדיב לקחת מנחת זכרון מידך, זכרי נא כי רועה אנכי, ואם אזכרך ושכחתי תבל ומלואה; כדברו זאת נגלו נטפי דמעה על לחייו· ותאמר לו תמר: רק דמעותיך המבחרות

שפת יובל המים אשר רעה אמנון שם את צאנו ביום אתמול, והנה לבבה פחד ורחב, כי ראתה את אמנון משפת יובל השני משקה את הצאן, כיונים על אפיקי מים כן שתו שנידם את עיניהם על פני מראה המים אשר השביעם נעימות; כי את שכיות חמדתם ראו עיניהם במים הנאמנים, עקב בשתם להביט מראיהם פנים אל פנים · אך תמר פתחה פיה בחן ותאמר: תנני עלם יקיר לשלם לך נשיי · כדברה זאת הראתהו את זר פרחיה · ויאמר לה העלם: ראי נא גברתי כי זרם מים עובר ביני ובינך וידי לא תשיגהו · ותאמר לו תמר: אם קצרה ידך, לכן ידי רב לי, ותשלך את זר פרחיה אל שפת יובל המים אשר אמנון שם, ואמנון קרא בקול פחדים: אהה גברתי! ותשא תמר עיניה והנה פחד פתאום ואימת מות, כי מסתר קנה התורשה יצא אריה משחית איום ונורא מראהו, שערותיו כמסמרים נטויות על כתפותיו וזנבו כארז, עיניו מורות יקות אש, גרונו כקבר פתוח ולשונו כלשון אש ארומה, יבשה וצמאה לדם חללים, והנה הוא מזנק בהשקט ובבטחה, קפץ ודהר וכונן צעדיו אונו אל העדר אשר ראה מעבר ליובל המים, יסוג אחור ויתאזר עז לקפוץ פעם אחת אל העדר אשר למש עיניו לו; ואמנון כונן קשתו חיש מהרה כברק ורעם, עוד רגע אחד והאריה שאג בקול נורא ולא יסף עוד, כי חץ אמנון פלח כליותיו ויפול שדוד כעשר אמות הרחק מתמר, המתעלפת והנמונה מאימת מות; אך לב אמנון אשר התאזר עז לקראת האריה נמס בראותו עתה את העלמה היפה מתעלפת, ויעזוב את עדרו ויחץ עד צואר והנה הוא באיש נדהב לפני תמר, אשר גלמה ראו עיניו, ויקרא אליה בקולו קול עז ודמעותיו נטפו כמים חיים על לחייה, ויעירנה ויעוררנה עד אשר התעוררה תמר, והנה עיניה פקוחות רואות את מפלת האריה המת, ואזניה קשובות אל דברי העלם המדבר על לבה לאמר: השקטי בת נדיב אל תערצי; עבר

עץ פרחים אשר יהיה לעטרת צבי על ראשי הרועים והרועות, מהשביסים והשהרונים אשר יעדו קדקד בנות ציון, וקול חליל הרועים על נאות שדי, ערב לאזני מקול כנור ועוגב בבתי משתה אשר בירושלים. ותצחק מענה ותאמר: כי העלם הרועה שפך רוח חן על נאות הרועים, על כן תראי חזיונות לילה בהקיץ; ואולם אנכי העידותי בך גבירתי כי הקלי לבבך יוליכוך שולל, כי לו גם חי היה חננאל, מי יקח את הרועה אחרי כבוד וגדולות לרוממו עדיך? ותאמר לה תמר: רב לך פתיות התל בי, הן רועה הוא, אך רוח נדיבה יצוקה בקרבו, ובגדי הרועים לא עממוהו, מה נעמו שיריו, ומה נאוה מדברו, יפה נחמד מראהו! עיניו מפיקות חן ואהבה, שפתותיו שושנים; לו הביאותיו אל בית אמי והצגתיו לפניה, כי עתה גם היא כמוני תדבר, ואותותיו לא תגבר, כי העלם אשר ראה חננאל בחלום, בצלמו ובתבניתו הוא. ובדברן את דבריהן באו אל בית אבישי. ויהי לעת ערב ואמנון אסף את עדרו וילך אל בית הרועים ללון, ותמר גם היא באה אל חדר מלונה לישן; אך נדדה שנתה ועיניה כלו לאור שחר, כי אבתה ללכת לבדה אל המקום ההוא אשר ראתה שם את העלם ביום אתמול, ולדבר אתו על כל אדותיו.

בלילה ההוא פרצו כפירים בעדרי צאן ויפרעו בם פרעות. ויקומו הרועים ויראו כי נפקדו עדריהם, ויתגרו תגרות ויצאו קשתות דרוכות ויארבו למו בעמקים ובחורשות. ותמר אשר לא ידעה מאומה מכל הפחדים האלה, השכימה קום בעלות השחר, ותלך לבדה אל המקום ההוא אשר דברה שם עם העלם הרועה. והנה קול הרועים נשמע מרחוק, הקוראים מלא אחרי אריה משחית, אשר הנק צאן ובקר מעדריהם, ואשר חמק עבר ועקבותיו לא נודעו למו, ותמר אשר לא ידעה מה קול שאון הזה לא שמה לבה לזאת, ותלקט פרחים בלכתה ותעש לה עץ פרחים יפה מאד, ותבא אל המקום ההוא, אל

לה, ואשר לקחתיה אנכי מידך. ואמנון השפיל עיניו לארץ ויאמר: חי נפשך גברתי! כי גם אנכי לא ראיתי את רעיתי בין רבבות הנערות אשר ראו עיני עד כה. ותאמר לו תמר: ראה נא עלם יהיר! כי תבקש את רעיתך בין רבבות, ובכן תהיה בתירתך תולה מרבבה — ומעכה אמתה אחוה בידה ותאמר: הרפי נא גברתי! נקומה ונלכה כי הנה איש בא, ולא לכבוד הוא לך לדבר דברי רוח. עודנה מדברת ועוץ עבד אבישי בא, ותלך לה תמר עם מעכה, וישאל עוץ את אמנון לאמר: מה דברה אתך בת ידידיה? ויאמר אמנון: האמנם בת ידידיה היא ואנכי לא ידעתי! האח! נפת תטופנה שפתותיה כרסיסי טל אורות הנוטפים משושני שחר, חמסי עליך עוץ! כי בבואך הפרעת דבריה עמדי. ויאמר לו עוץ: ראה נא, מה רמו עיניך אמנון! ואולם נעימה תמר מאד ביפיה ובהדרה, בענותה ובצדקתה. הן גבהו מאד בנות ציון אשר מאנה לנגוע נפשן ביד דל ואביון, על כן ישוב מהן דך נכלם; לא כן היא תמר, כי את כפה המעלפת ספירים תפרוש לעני, ובנדבת פיה תעודד ענוים. היום ראיתיה בעלות השחר משכימה לכרמים, ותהי בעיני כשושנה ענוגה רוחצת בטל שמים. ויאמר אמנון: ואנכי ראיתיה נאוה כירושלים ויפה כצפירה, עלמה עדינה ויעלת חן, אשר ענוה ויופי נפגשו בה, חן וחסד תמים בנפשה. ואולם למה אהלל תפארתה במהללי פי? רבות יהגה בה לבי, והדרתה סדרה על שפתי. באחת אדבר לך עוץ: אם בין כוכבי אל תגביה העלמה הזאת שבת, תאיר ביניהם כאילת השחר, תתהלך עלי ארמות ושושנים יתורו מפניה. ויאמר עוץ: רב לך אמנון לדבר גבוה גבוה, השכחת כי רועה אתה? לכן שית לבך לעדרים ורעה צאנך, ואל תרעה רוח.

ותמר אמרה אל מעכה אמתה בלכתה מאת אמנון לאמר: מי יתן שבתי כל ימי חיי בנאות הרועים האלה, כי נעים לי

תמר, נפעמה אנכי פה במבטים, כי כל נעימות מראות הלילה
אשר חזיתי מאז בחלומות, ראיתי הפעם בהקיץ, האח! ראתה
עיני את העלם אשר ראה איתו תנגאל אבי בחלום, בתבניתו
ובתארו, לא חסר בו דבר; שימי נא עיניך אל העלם הרועה
אשר ישיר את שירו, ראי את קוצות תלתליו השחורות כעורב,
ואת ספיר גזרתו, הנה הוא צח מחלב זך משלג, מה אדמו
לחייו ומה נעים קולו וחן שפתיו, גם מחזיק הוא קשת בידו;
לו תבש כובע בראשו, כי עתה היה כגבור הדרו במלחמה.
ומעכה הבינה אל אמנון ותחמד יפיו בלבה ותאמר אל תמר:
אל נא גברתי תשגי בחלומות פן יוליכוך שולל, והיית משֻׁגעה
במראה עיניך אשר תראי, הלא תנגאל מת וכל חזיוניו הבל;
ועל דבר הקשת אשר הוא מחזיק בידו, אגיד לך פשר דבר:
הנה יבואו הרועים בחצים ובקשת אל מקום מרעיתם בעת
האביב מגאון הירדן, בעלות אריה מסבכו, וכפירים ונמרים
וכל פריצי חיות יעזבו מעונתם ברגיע אליהם שטף מי הנהר,
לעת כזאת יפרעו הפראים פרעות, ידעו אף ישחיתו על ארץ
רבה, וטרפו אדם ובהמה רבה אשר ירחיקו ממקום אדם רב,
על כן יתאזרו הרועים כגבורים; לכן גברתי נלכה מפה ונבואה
בין מקהלות אשר נאספו שם על הגבעה. ותמר לא הקשיבה
לכל דברי מעכה, ותגש אל אמנון ותאמר לו: הבה לי עלם
את עטרת השושנים אשר בידך, אם לבך טוב כאשר נחמדים
פניך למראה. ופני אמנון חָורו בדבר תמר אליו, ויאמר
אליה: הא לך גברתי אם תשפילי לקחת כזאת רצון מיד
עבדך. ותאמר לו תמר: שמעתי את דבריך אשר אמרת,
„שושני עמקים לרועה עטרות, ישים על ראש רעיתו הבחירה"
ועתה הגידה נא לי: מי היא רעיתך הבחירה? כי חפצה אנכי
לראותה, ולתת לה מתן חלף עטרת השושנים אשר צפנת

קְנָיָהּ אֱלֹהִים לְשַׂר וְלָרָשׁ יָקָר,
לֹא כָאֵלֶּה תַּעֲנֻגוֹת בְּנֵי אָדָם,
גַּם שָׂרִים לִפְנֵי רָשִׁים נִבְרוּ,
הֲבֵל הֵמָּה בֶּעָפָר יְסוֹדָם.
לְדַלִּים וְלָרוֹזְנִים יִזְרַח שֶׁמֶשׁ צְדָקָה,
יַחְדָּו יִתְעַנְּגוּ עַל נְעִימוֹת הָאָבִיב.
רִחַם אֱלֹהִים עַל נְאוֹת שְׂדֵי הַצָּקָה,
אַךְ שָׂשׂוֹן וּתְרוּעָה לָמוֹ מִסָּבִיב.
שְׁאוֹן קִרְיָה חֵלֶק אֱלֹהִים לְשׁוֹעִים,
יָבוֹא הָאָבִיב וְנַפְשָׁם בּוֹ קָצָה.
וְלָנוּ בַּכְּפָרִים עַל נְאוֹת הָרוֹעִים,
וּבְמַחֲמַדֵּיהֶם נַפְשָׁם חָפֵצָה.
נֵזֶר תִּפְאָרָה עִם אֲבָנִים יְקָרוֹת,
תִּהְיֶינָה לְרָאשֵׁי הַגְּבִיר וְהַגְּבִירָה,
שׁוֹשַׁנֵּי עֲמָקִים לְרוֹעֶה עֲטָרוֹת,
יְשַׂוֵּם עַל רֹאשׁ רַעְיָתוֹ הַבְּחִירָה.

שמעי מעכה, אמרה תמר אל אמתה, אשר ישבה אתה על יד הנחל בעשרים אמה הרחק מן אמנון הרועה, שמעי מעכה אם לא ערלה אזנך, והביטי אם לא טח עיניך מראות. ותאמר מעכה: אכן מלא חפנים חן ענג וגיל פזר האביב פה על כל מדרך כף רגל, אשר לא שערום יושבי קריה הספונים באהליהם, קומי גברתי ונעלה נא על הגבעה לראות מחולת מחנים, עם רועים ורועות עלזי לב יערו תפים ויצאו במחול משחקים, ובנות האלופים מביטות בם. — הרפי ממני, ענתה

גבעותיה הטורות ניל, ותמקה עדיי רקמת פרחים ושושנים,
שם ירקדו בני צאן ושם ירעו עדרי בקר, וארצה זבת חלב
ודבש; משם חפר המלך שלמה שלש ברכות להקוות אליהן
מימי המקום ההוא, גם תעלות עשה לו להביא המים
לירושלים קרית משושו. פני הברכות כנוטפים בבכי
וסביבותיהן ערבים מרהיבי עין, ותורים ובני יונה מתעלסים
באהבים בין עפאיהם; במקומות האלה רעה אמנון את צאן
אבישי פקיד יורם אביו, ויתחשב בין ילדי הרועים, ורועי
המקום אהבוהו מאד על יפיו ועל מנגינותיו, כי פרט על
פי נבל, וישר שירים נעימים להרנין לבותם.

והאביב קבץ אל בית לחם את כל בני ציון היקרים
ובנותיה היפות והענֻגות, ותמר באה גם היא אל בית אבישי
כלולה בהדרה ולבושה רקמה וארגמן, ותצא עם מעכה
אמתה אל נאות הרועים, ותעבור על פני המקום אשר הרביץ
שם אמנון את עדרו, והרועים ראוה כן תמהו. ויאמרו איש
אל רעהו: ראו נא היפה בבנות ציון! ואמנון אמר אליהם,
הוי רועים הרואים את הגבוה מהם, נשפיל נא לראות את
רבצי עדרינו, ואל נשא עינינו לראות בבנות מרום עם
הארץ. ובכל זאת הביט אמנון אחריה מרחוק, ויתבונן
בהליכותיה. השמש יצקה אור יקרות וחום צח על נאות
הרועים, פלגים יבלי מים המו בשאון זרמתם, המולת עָלֶה
נדף מרוח צח הנושב בין העפאים, זמיר צפרים, ושריקות
העדרים והֵד הרים העונה למו בהוד קולו. כל הנעימות
האלה העירו את רוח הרועים, והגה זמרת חלילים נשמעה
על כל נאות הרועים, ותמר שבה עם מעכה על הדרך אשר
הלכה בה, ולקול מנגינות הרועים צללו שפתי אמנון גם הוא,
וישא קול ערב, וישר לאמר:

את שבותי אל ארצי הביאותי לך את חותמו • ויהי כשמוע ידידיה את דברי האיש ויבך, ויביאהו לפני תרצה אשתו ויספר לה דבריו ויאמר : אהה לתקוה כי נכזבה ! אך תרצה לא האמינה באישה, כי אמרה : אולי ערום יערים להשבית זכר ההלום מלב תמר • וישבע לה ידידיה כי אין בלבו רמיה, ותאמן לו ותבך מרה על מות אביה, אף תמר התאבלה גם היא על תנגאל ולא חדלה לתעב את עזריקם בכל זאת • ויהי כאשר הוכיח אביה דרכה על פניה, ותענהו לאמר : יִכְבַּד עזריקם וישב בביתו וכבדתיו, אך כמעט יבוא לראות פני ויבוא עמו קלון, כי אבזה צלמו ומעלליו, ומה אעשה? • ותרצה אמרה אל ידידיה : הרף מבתנו עד מלאת לה שמנה עשרה או עשרים שנה, כי לא תאחר לשאת מכאובים מידי עזריקם •

ועזריקם ראה כי בפי זמרי הוא ובשפתיו, ויפחד פן יגלה תרמיתו בסתר לתמר בעבור הבצע, ויתן לזמרי אלף שקל כסף, ויהי זמרי לאיש סורו מן היום ההוא •

ד

ויהי היום למועד חדש האביב, ותמר חלתה את פני אביה לתתה לצאת עם בנות ציון העדינות משאון קריה וללון באחד הכפרים, ואביה אשר לא מנע מחפצה שלח אותה עם מַעֲכָה אמתה אל אבישי בבית לחם אשר רעו הרועים שם את עדר יורם, ויצונה לשוב בעוד שלשת ימים ; ואת תימן בנו שלח אל פתרי הכרמלה לשבת שם עד ימי בכורי הענבים, להביא הבכורים ירושלימה, וישלח שלשה עבדים עמו •

ובית לחם, ערש מלכי יהודה, נשקפה מנגב לירושלים, בנויה על תלה על ראש גבנון הדר, סביבותיה בארות בארות ועינות מים טהורים כבדולח ומתוקים לחיך שותיהם • ביפה נוף הזה יגדלו זיתים רעננים וגפני עסים מתלעים באשכלות בבורידם

חמר ממני בספק אשר הביאות מאת חנגאל, כי רוחה ורד די ושפתיה והגיונה רק בחלום חנגאל, ובעולם אשר לא היה ולא נברא: ועתה זמרי, הן אתה הסבות את לבה ממני אתירנית בלי דעת, לכן עשה בחכמה ובדעת לשובב חמר אלי, ואנכי אגמלך טוב ככל אשר תשאל ממני. ויאמר לו זמרי: אנכי ידעתי כי יקרה לך חמר מכל הון, וכי רחק לבה ממך ובכל הון לא תקנהו, ובכל זאת לא יבצר מאומה מזמות, ויד רמיה לא תעשה תושיה בלא כסף, ואם פתוח תפתח את ידך, הנני נכון ודרוש להפצך, אף נוסכה בי רוח עצה, ואתה תכה לי שלשת ימים וחשבתי מחשבות.

ויהי ביום השלישי ועזריקם שאל את זמרי: מה עצתו? ויאמר לו זמרי: הן ראשית עצתי לך אמונה, להאמין בדברי; כי הנה עצתי אתי להשבית מלב חמר את דבר החלום אשר היה בעוכרך, ואחרי כן אבקש תחבולות לשובב לבה אליך. ואתה הבה לי שלש מאות שקל כסף, כי אותם אתן לאיש אשר יבצע מחשבותי, הוא אשר דברתי לך: האמינה בי, כי עשה אעשה גם יכול אוכל. ויאמר עזריקם: הלא ידעת כי כסף יקר בעיני מאד, ואולם יקרה לי ממנו חמר, ועשרת מונים כמכסת הכסף הזה תקח מידי אחרי בצעך מעשיך.

ויבקש לו זמרי איש אשר רחוקה עירו בקצה גבול יהודה, ויתן לו את החותם אשר נתן לו חנגאל לאות, ויתן לו מאת כסף וישם דבריו בפיו ויצוהו להגידם לידידיה. ויבא האיש אל ידידיה ויאמר לו: מאשור שב עבדך, ואראה שם את חנגאל חותנך שוכב על ערש דוי, ויקרא אלי ויאמר: „הלא מארץ יהודה אתה: הא לך החותם ונשאת אותו אל ידידיה חתני, אם ישיב ה' את שבותך, ואמרת לו כי אוצרי טמון, אך השבעה לי לבלתי גלות דברי לאיש אחר' אך טרם כלה חנגאל דברו, והנה הוא נאלם דומיה מחבלי מות אשר סבבוהו, וישכב על משכבו כבול עץ כיום תמים וימת. ועתה בשוב ה'

מועדי ה׳, ויעש כן עכן, ויחשבה לו זאת ידידיה לצדקה׃

ועזריקם הולך וגדל כקוץ מכאיב בבית יורם, וכאשר גדל כן נשחת מראהו, וכאשר גדלה תמר כן נחמד תארה; ולא בתארם לבד כי גם בדרכיהם נפרדו מאד: עין עזריקם רעה במשרתי ביתו, וידיו קפץ מדל ואביון, ותמר הטתה חסד למשרתי בית אביה, ותפק לרעב נפשה׃ עזריקם התהלל בעשרו ובכבוד בית אביו, ויבז בעיניו לדבר עם נערים כניל, אשר לא מבני אלופים המה; ותמר התהלכה בענות רוחה בין רעותיה, לא בזתה ולא שקצה גם בנות דלת העם׃ עזריקם היה כפסל עץ אשר ירקענו הצורף בזהב, לכסות מגרעות ערכו מעין רואים; ותמר כספיר משבץ בזהב, אשר לא ירבה הזהב מחירו, כי אם ישוה עליו הוד והדר ביתר שאת׃ עזריקם היה זר במראהו, ובהיותו בן שש עשרה שנה היה שפל קומה, שערותיו צהובות, ראשו כגֻלת זהב על כתפותיו הרחבות, פניו נקודים נקורים; ותמר דמתה לתמר ביפיה ובהדרה, ובהיותה בת שש עשרה שנה היתה עלמה כלילת יופי, ותאר פניה, הליכותיה ומדברותיה, נעימות ונדיבות, ותגדל ותפרח בנועם וחן, ותהי שעשועים להוריה וחמְדות לכל רואיה׃ סוף דבר עזריקם ותמר נפרדו בתארם, ברוחם ובמעלליהם; רק רוח ידידיה הוא קבצם, כי ברית כרת ליורם ואיך יחללנה? על כן לא הטה אזנו לבני האלופים אשר חלו פניו על דבר תמר׃

ומכתב חננאל היה שמור במלתחת תרצה, ותמר קראתהו כאשר גדלה, ותהי שוגה בחלום חננאל על אודותה, ומרוב הגיונה בו החל רוח החזיון לפעמה, ומראה העלם הנחמד נראה לה בחזיון ליל; וכאשר אהבה תמונתו בחלום, כן שנאה תמונת עזריקם בהקיץ, ותתגודד כראותה אותו׃ ויהי ספר חננאל כרקב בעצמות עזריקם, ויהי היום ויקרא עזריקם לזמרי אל ביתו ויאמר לו: ראה נא כי אתה הסבות את לב

פי תל כליו חרפת אמו? הלא בן נעות המרדות בן עניה
יקרא לו — ולו בא יורם, כי עתה לא יחמהו בקנאתו ואשר
כי אם גרש יגרשנו; אך למה נדבר דברי רוח? התשב עוד
נעמה הלום אחרי עשותה נבלה אשר כל השומע ישום וישרק
עליה? הלא צפויה היא אל חרב המשפט; אל נא תבשני,
אל נא נזכיר עוד את שמה, כי חרפה היא לבית יורם.

וידידיה היה נודע ביהודה בתמתו עם אלהיו ובאהבתו
את בני איש, כי לא שם לבו לחקור לב גבר, כי אם ראתה
למראה עיניו והדרת פניו ענתה בצדקת לבבו לפניו. על כן
רבו אוהביו אשר קנו את לבו במראה ענוה, ולא נפלאת היא
כי מצא זמרי חן בעיניו בענות מראהו, ואף כי אחרי אשר
דבר הכהן טוב עליו. ויאמר ידידיה אל זמרי: הנה נתתי לך
היום יד ושם בביתי והיית בן משק ביתי מן היום הזה. ויאמר
זמרי: הנני ארותי לשרתך בבר לבבי ובאמונתי.

וזמרי לא הכין מעודו לעבוד עבודה, כי לבו הלך תמיד
אחרי בצעו. ויהי בשמעו את כל דברי בית ידידיה, וירא ראשית
לו, כי יהיו ידים למעל תרמיתו. ויצפון אתו את החותם אשר
נתן לו תנאל לאות, ויאמר בלבו: החותם הזה יהיה לי כסגלה
ואדעה את אשר אעשה בו.

ועזריקם ישב בבית ידידיה בעת ההיא, והוא בן עשר שנים
נער את תימן ותמר בני ידידיה; במעלליו התנכר עזריקם בימי
ילדותו, כי מרה את רוח תימן ותמר, ויעציבם ויתקוטט בם
למרות עיני ידידיה ותרצה; על כן אמרה תרצה: הלא כעץ כן
פריו, וכאשר היתה חגית אשת מדנים, כן לא ישבות גם בנה
מריב. ותמר ותימן אחיה שנאו את עזריקם תכלית שנאה;
ובראות ידידיה כי עזריקם בן יורם היהו כמשטמה בביתו,
ויושיבהו על נחלות אביו, למען לא יתקוטטו בו בניו, ולמען
ישוב לב תמר אליו כאשר ירחק ממנה, ויצו ידידיה את עכן בן
משק בית יורם לשים עיניו על הילד לשמרו כאישון עינו,

הסובבים מהיהודים ברקיע והשך יחסה ארץ,ואקרא אל ה' לבני. בן יזהירו דברי החלום על מחשבי נפשי. ישנתי שנית, ואראה בחלומי והנה אנכי יושב בהיכל שן אשר לכם, ותמר נצבת ככלה לימין העלם והיא ערויה רקמה וכלילת יופי, ועיניכם רואות ושמחת עולם על ראשכם. וכמעט פתח העלם פיו לדבר אלי דבר, והנה יד אוחזת בערפי ותעירני, הקיצותי והנה אזני שומעות קול נוגש הקורא אלי: מה לך נרדם! קומה ולכה עם בני הגולה כי העיר השחר. קמתי במר נפשי. הלכתי עם בני הגולה ורוחי נבקה בקרבי, ולבי השתומם על השנות החלום, ואשאל ביודעי חלום לפתור אותו, ויגידו לי, כי לא דבר ריק הוא, ונפשי קותה כי בוא יבוא אוהב תמר ופדה אותי מיד צר, ויירש את כל הוגי הטמון; ואתם בני שמרו נא גם אתם את דבר החלום הזה, ואתם ותמר וכל אשר לכם שלום.

וידידיה ותרצה בכו לדברי הספר. וזמרי אמר: אל נא תבכו לו, כי שלום לו אחרי צאתו למרחב ממצור וממצוק שלשת השנים, הלא בין בני עמו ישב באשור, וחלומותיו הטובים אשר חלם על נהר כבר תנחומות לנפשו, כי בם יהגה לבו ויבטח כי בוא יבואו. ותרצה שמה עיניה על עזריקם מדי דבר זמרי תנחומותיו, וידידיה הוציא את עוריקם מן הבית, ויאמר אל תרצה: אל נא תמתי, אל נא תאמיני בחלומות אשר ינחמו את אביך מ גונו, ואל תערכי את עזריקם אל העלם אשר ראה בחזיון ליל, פן תנכרי אותותיו והסירות את לב תמר מאחרי עזריקם, יען אשר שערות ראשו לא שחורות כי אם צהובות, ולא רם הקומה היא כעלם אשר ראה אביך בחלום, ואולם אנכי כרתי ברית ליורם רעי, ולא יפר החלום את בריתנו אשר כרתנו ברקיע, ותאמר תרצה: ומי יודע, אולי ילדה נעמה בן אשר תארו כתאר העלם אשר ראה אבי בחלום, ויאמר ידידיה, הן נעמה הלכה אחרי מאהבה, ואם בן ילדת

ויאמר באזני אשתו ובני ביתו כדברים האלה:
„שמעי תרצה בתי הקשיבה ידידיה תני לדברי תנואל אביכם התהלך בגולה. הלא שמעתם זעקת אפרים! הלא יללת שמרון עד שערי ציון באה, אהה ליום עברה, כי נדמה שומרון, מלכה ועמה הלך בגולה! ואנכי מראש חזיתי כי עשוק אפרים, ואתן כל אשר לי בכסף כזהב ובאבני חפץ, ואטמון אוצרותי במקום נעלם מעין אדם, כי אמרתי, יעברו ימי המבוכה ונשאתי את פקודתי ציונה, ונטעתי גם את בני על אדמתה. כן חשב לבי, ואחרות חשב אל זועם, כי כל בני ירדו [illegible] ספו מן בלהות בשלשת שני המצור והמצוק, חום העברה [illegible] ותבקע העיר לפני צר, ואנכי עזבתי את קברות בני ואת [illegible]מוני אצרותי ללכת בראש גולים. הלכתי עם הגולה ונבוא עד נהר כבר ביום השביעי בנשף, אכלתי לחם דמעה ואישן על שפת הנחל, ואראה בחלומי והנה עלם יפה עינים, הדור מלבושו, חגור חרב על ירך, וכובע ישועה בראשו, קוצותיו תלתלים שחורות כעורב מבהירות קדקדו, לחייו אדומים, מצחו זך משלג, צח מחלב, והוא רוכב על סוסו ועומד לפני, ואנכי כראותי ספיר גזרתו, בכיתי מרה ואקרא: אהה ה׳ אלהים! הלא גם לי היו בנים יפי תאר כעלם הזה, והנם לא נותר לי אחד, לשית ידו על עיני לרשת יגיעי. ויהי כשמוע העלם את שיחי, וירד מעל סוסו ויחזק ביד ימיני, וישק ויאמר לי בחן שפתיו לאמר: הן נפשי אשר תחשוק בנפש תמר בת תרצה בתך, תחשוק נפשך מארץ שבותך, ונאלתיך ושבת עמדי ציונה אל מחמדי נפשך לאור שם באור ה׳. ואשאל לשמו ולבית אביו ויאמר: „סתומים וחתומים יהיו דברי לך ובקרב שנים יודעו", ויראני את הטבעת אשר נתתי לתמר, ויאמר: „זאת אות הברית אשר נתנה לי תמר ידידות נפשי". מן הדברים האלה והתעוררה נפשי, הקיצותי והנה חלום. אך חלום נפלא ויקר לי בימי עניי ומרודי, נשאתי לשמים עיני, והנה

לתרופה, ותוכחת נביאיו ללעג, הן אבי האבילני בסר, הלנצח
תקהינה שני בו? נפקחו עיני לראות כי קמה עצת ה׳ אשר דבר
ביד עבדיו הנביאים, אפרים היה לשמה ביום תוכחה הֻגל מעל
אדמתו, ושמרון התהפכה בציריה שלש שנים כתולה על
ער״ש דוי, אך עלה מות בחלונה, וכהניה ונביאיה רופאי
האליל, אשר הקריבו לשתת נפשה במשאות שוא ומדוחים,
כולם יעצו על שפם ויחפרו מפחזותם, ואני בחסד אל נמלטתי
מיד צר, כי ידע אלהים נפשי הנכספה להצרות קדשו;
עתה הנה באתי, רעב לדבר ה׳ וצמא לחסדו, אחלה פניך
אתה הכהן הגדול אשר שמן המשחה יצוק על ראשך, הורני
נא במה אקדם לה׳ ובמה אכפרה פניו על חרפת עלומי? אם
בעולות ובזבחים? הן עני ורש אנכי, ויקוא נפשי אליו אשא,
הורני נא אדוני לא בכסף ולא במחיר כי אם בחסד ובצדקה.
ויאמר לו הכהן: חלילה לבני אהרן אנשי חסד ותופשי תורה
מקחת מאומה ממבקשי תורה מפיהם, הלא לחמנו נתן,
מימינו נאמנים, המעשר והתרומה; וכל ישענו והפצנו להורות כל
איש החפץ קרבת אלהים. דע לך אפוא כי רוח נשברה נבחרה
לה׳ מחלב אילים, בקר נא בהיכל ה׳ יום יום ותדע ארחות
חיים; ואולם תגידה נא לי, היש לך גואל ומודע בציון?
ויאמר זמרי: הוים אדוני למשכן ידידיה שר הרכוש אשר למלך,
כי אליו הביאותי ספר מאת חננאל חותני אשר הגלה עם גלות
שמרון. ויאמר לו הכהן: שבה פה עד בין הערבים, כי בבקר
ובערב, בהקרב הכהנים את עולת התמיד, יבוא ידידיה
להשתחוות לה׳ בחצרות קדשו, כי חסיד הוא, ואנכי אדבר לו
טוב עליך, ובקש לך מרגע בביתו או בבית אחד אלופי יהודה.

וידידיה בא כפעם בפעם בין הערבים, ויהי כאשר כלה
להשתחוות לה׳, וידבר הכהן טוב על זמרי, ויקחהו ידידיה אל
ביתו, ויתן לו זמרי את הספר, ואת החותם צפן אתו, כי
אמר: אולי יהיה דרוש לחפץ תרמיתו, ויקרא ידידיה את

אפרים, וארץ יהודה מפארת, הן שמים חדשים וארץ חדשה ראו עיני פה, ארץ נעמה ויושביה שוקטים על שמריהם, שמים טהורים על ראשיהם, ושחקים ירעיפו עלימו צדק, כי מלכה הציג בשער משפט, וצדק שם לקו; משפט וצדק אבן צנה וכותרת הם לעיר, כי ישמרו את הונו מנגוע בו יד, אך מצנינים הם לאיש רש כמוני אשר נשבר משען לחמו ומימיו? כי בער חוקיהו את הבעלים מארצו; ואולם מי יודע? אולי חקותיהם ישתמרו עוד בלב רבים מבני עמו, מה חקות הבעלים? הלא תוך ותוות, ומה עבודתם? הלא עשק מרמה, חמס ורצח. הבה! אחפש את ירושלים בנרות ואמצא גם בה אנשי מרמה, כי אין עיר אשר שגבה ממנה; הן רבים עשיריה, ועצמים הם המקנאים בם, ואם התחבר קנאה למרמה ומרמה לבר ידים, ראה! שם נודעה יד הבעלים, ומה לנו פסיליהם? הלא עבודתם שלמה בלבבנו, בפינו ובידינו, או יתרומם אביון מאשפות ותקלה יהיה לנכבד. הן צדק יושב לכסא פה, ומישרים ינהו בשערים, לכן יהיה צדק אזור מתני גם אני לעין רואים, ותרומת משכיות לבבי, והיתה צדקת שפתי כחומה נשגבה לחכמי לבבי, כי אנוף כאגמון ראשי ושפתי תבענה מוסר ויראת שדי, כי באלה יתהללו רבים וכן שלמים וגם שמן חלקם. ועתה מי עור כעבד ה', ומי חרש כתמים דרך? כי לא יבחנו אלה לב גבר ולא יבואו עד תכונתו, טרם צמחו מחשבות לבו לניב שפתים, וטרם גמל ניב שפתים לפעל כפים, ואם פעלי ידיהם למראה עיניהם, מי יבחן כליותי ולבי? אכן פה תתפש מרמה ותאלה שמלה כאת האמת צרותה, וכל רואיה ישתחוו לה.

חמרי בצע אמרתו, כי מטרת הזב ההוא עלה על הר בית ה', ויגש אל עזריהו ראש הכהנים לבית צדוק והוא יושב בלשכה, ויאמר אליו: הטה נא אדני אזן אל דברי עבדך, בן ישוע אפרים אני, מיום העתקתני אמי משדים גדלני אבי ביראת הבעלים ובאמונת נביאיהם וכהניהם, ודבר ה' היה לי

היית לי לאלהים. עם חבר כהנים יחד דרך רצחתי שכמה, רשעתי, רצותי לאות נפשי, והפצך היה לי לפתחון פה, שתיתי מיין נסכך, אכלתי מבשר זבחיך, אף שלמתי לעורי טכך היו לי. מה טובים היו לי הימים הראשונים, אך אהה לימים האלה, הן שתותיך נהרסו, עגלות בית און בגולה הלכו, ואתה אנה תבוא? אם לציון אשאך, הלא נע תנוע בה מפני אל נאור האדיר השוכן בקרבה, וגם לי תהיה למוקש. שכב פה עץ פסלי, דום ועריה בשת, הנה לי צפוי בספך ואפדת מסכת והבך כי לא לעזר ולא להועיל הנה לך, ולי יהיו שבר חלף עבודתי אותך:

כן דבר הפליט ושמו זִמְרִי, והוא אחד כהני הבעל הריקים והפוחזים, אשר עמדו כפראים עלי דרך, וימנעו רגלי בני ישראל מלכת לציון, להשתחוות לה׳ בהר הקדש; וַיִּגֶל זמרי עם גלות שמרון, ובהיותו קל ברגליו בטח להמלט לעת מצוא ובדעתו את חננאל שוע שומרון בקש מאתו להגיד לו את שם חתנו בירושלים, ויעבר את נהר כבר וילך הלאה, ויתן לו חננאל ספר חתום ותותם לשאתם אל ידידיה חתנו. ויהי בברחו מפני צר, וישא פסלו בידו כל הדרך, כי אמר, אולי ימצא לו מעמד באחד המקומות לשוב ולכהן לפניו, אך בראותו כי בכל ארץ יהודה אין איש פונה אל האלילים, וינצל את עדיו אשר עליו וישליכהו אל אחת הפחתים ויבא ירושלימה דרך שער אפרים בין הערבים. רחובות קריה הזו עדנה מאדם, עת המון העם כמשק גבים שוקק בהן, הזקנים יושבים בכבוד והדר בשערי משפט, נצבים וכרמרות נושאים אלופי יהודה ושועיה, ירוצון וישתקשקון ברחובות; וזמרי אשר ראה זה שלש שנים במצור ובמצוק בשערי שומרון, עת חנה מלך אשור כדור עליה, השתאה עתה לכל מראה עיניו. ויען ויאמר: מה נערה שומרון ומה נהדרה ציון! רזע התרועעה שמרון, ובת ציון תריע מתרועת מלך בה. פאר והתפארת הדר

ואשתו הביאה למו מזון ומחיה; ויהי כאשר גמלה נעמה את ילדיה, וישלח סתרי את אמנון אל אבישי אחיו, ויתנהו אבישי אל רועה זקן לאָמְנוֹ, כי אמר לו כי קנהו מאיש זר אשר מצאהו בשדה. ויגדל אמנון בבית הרועה, ויהי יפה תאר מאד, ואיש לא שת אליו לבו, אך אבישי פקדהו באהבה וחן, ובמות הרועה לקחהו לרעות בצאן יורם, ויחשבוהו הרועים לקנין כסף לאבישי, ומקץ שש שנים יצאה נעמה ממחבואה, ויתן לה סתרי אהל בנוי בנקיק סלע וברושים סביבותיו, ותשב שם עם בתה ועם אשה זקנה, ותלקט בשדות יורם אישה עם עניות המקום ההוא, אשר חשבוה לפלשתית אשר היתה לאיש יהודה ואשר מת אישה, כי כן תגידה למו.

ג

בשנה הרביעית לחזקיה מלך יהודה גמלה רעת אפרים, ואל קנא אשר שם עיניו לרעה מאז בממלכה החטאה הזאת, הביא עליה את תער השכירה, את מלך אשור אשר שטף על ארצה כנחל איתן, וישטוף עגלות בית און וגלולי דן, ויסחף את עבדיהם וחרטם לחלח וחבור, נהרי גוזן ועדי מדי. ובת יהודה הנאוששה בראותה את מוסר אלהיה ואת ידו כי כבדה על משובה ישראל אחותה, ותוכח אֹמֶן להתחזק במעוזה, ותאחז דרכי אלהים, ותקשב באהבה לבן דוד מלכה, לחזקיה ידיד אלהים, אשר שכן לבטח בקצר ארץ אפרים; על כן עמד מנס עמו בו כל ימי ממלכתו.

בעת ההיא ופליט בא מגלות אפרים אל יונתי ציון צפונה, וישלך אליל אל אחת הפתחים וידבר את הדברים האלה:

.שכב פה כבשתך עץ פסלי, אל לא יועיל בארץ יהודה, עשר שנים בניתי לך, נשאתיך, סבלתיך, אף רוממתיך בעתי אברך נתתי למו מורא ויראתך אני הייתי לך לפה ואתה

איש רך בשנים, ואחריהם גמלים נושאים כל טוב, ושתי שפחות רוכבות עליהם, ונשאל את נעמה: למי אלה? ותאמר אלינו: את אלה אוביל שי למורא, מנחה לסרני פלשתים לפדות בה את יורם אישי, והאיש הזה הוא המבשר השלוח ממנו. ונאמר אל נעמה: יצליח ה׳ את דרכך והשיבות את אישך בשלום אל ארץ מולדתו. ויהי כאשר באנו ירושלימה ותתרשנה אזנינו בשמענו את השערוריה אשר נהיתה בבית יורם, ונבא אל זקנינו לספר ככל אשר ראו עינינו וכאשר שמעו אזנינו. ויענו השופטים פה אחד: אכן נודע הדבר. ויאמר מתן השופט תכתב השערוריה הזאת זכרון בספר, ונכתם עון נעמה לפני יושבי שער. ויספר מתן הדברים לידידיה ויספוק כפיו ויאמר: ברור הוא כשמש בצהרים, אכן קנאת בית יורם אכלה נפשות; הה! שוד ופרץ כהם יחד באו על גבר עמיתי, כי אשת חיקו נעמה האהובה בגדה בו, וכמעט גלה לארץ אויב, ונעמה הציתה אש בביתו ותך תרם את אשת תרמה על בניה יחד, ותשלך משכנותיו, ותשכח מרחפתרי בטנה ותנע רגליה ללכת אחרי מאהבה אל ארץ אחרת. ותאמר תרצה: „אכן אין טוב לגבר, כי אם לקחת לו אשה אחת ולראות עמה חיים ואהבה, כן עשית אתה אישי, וכן נעשה לתמר בתנו ביום שידבר בה". ויאמר ידידיה, הן נעמה נבלה עשתה, אות היא כי לא ישרה נפשה בה מאז, ומה פרי בטנה כי יחשב על משפחת יורם? לכן הן עזריקם הוא היורש האחד לבית יורם, ולו יעודה תמר בתנו, ואחרת לא יקח עליה, ויבט ידידיה בעין חמלה על עזריקם, כי פליטת בית יורם הוא. ותרצה אשתו ילדה בן לתקופת השנה ותקרא שמו תימן, ויגדלו שלשת הילדים בבית ידידיה, אך תמר ותימן גדלו כנטעי נעמנים, ועזריקם גדל כקוץ מכאיב, כי יצר מחשבות לבו רע מנעוריו, ולא תאר ולא הדר לו, אך ידידיה לא הביט אל מראהו בזכרו ברית אביו.

יפתרי ראה כי כלתה הרעה לנעמה, כי קמו בה ערי שקר ואין מי יכזבם, ויסתר את נעמה ובניה במסתרי הכרמל.

ויאמר עכן. אהה! אהה שוד משדי בא. אנכי אחותי היתי על עבודתי בשדות. ויהי בבואי והנה צחנת גפרית עולה באפי, ואמהר אל חנית נגברתי להציל אותה ואת בניה, והנה היא מצילה את עוריקם בנה בעד החלון אל חלאה אשתי, ותשב להציל את שני בניה הנותרים והלהבה להטה בה ולא יכלה למלט גם נפשה, ואבואה אל בית נעמה ולא מצאתיה, ואמהר להציל את בני מבית העבדים והשפחות ולא יכולתי עוד, וחלאה זעקה מרה: אהה לקנאת נשי יורם כי קשתה כשאול והאכל נפשות נקיים! אהה לבן בטני כי נשרף! ויאמר עכן: הן המול התקוממה חנית בנעמה והכעיסנה תמרורים, ותאמר: „רב לך נעמה לקחת לך קרנים באהבת יורם אישנו, הן אין עוד יורם בביתו ובני יורשים אותו, ואת תהרי החילין וילדת רוח, ובני יגדלו ויגרשך מהסתפח בנחלתם, כי נכריה את פה“. וידידיה ותרצה עמדו מרעידים ושוממים ויספקו כף, וגואלי רב חנית באו ויזעקו: איה נעמה המרשעת המבערה הבערה? ויאמר ידידיהו, לעכן ולחלאה: שאו את עוריקם אל ביתי, ואת חלאה שבי אתו בביתי וחיי לו מינקת למען לא יאבד ניר ליורם עמיתי ולא תסבה נחלתו. וגואלי דם חנית צעקו בחרון אף: איה נעמה המרשעה? איה הכפירה? מי יתננה פה לכבות בדמה את השרפה הזאת; ויאמר ידידיה: נחכה נא, כי ימים יודיעו אנה היא באה.

ונעמה השה מפלט לה אל אבישי קרובה פקיד עדרי יורם בבית לחם, וישלחנה אל סתרי אחיו ויסתירנה שם במסתרי הכרמל, ומקץ שנים עשר יום ילדה תאומים, בן ובת, ותקרא לבנה אמנון ולבתה פנינה. וילך סתרי ירושלימה לדבר דבר על אודות נחלת יורם, כי שמע כי ידידיה פקידו. ויהי בהיותו בירושלים, והפר וביקה על השערה אל הזקנים, ויגידו להם לאמר: מגבול ארץ פלשתים באנו, ונגע בדרך היורדת עקרונה

ויהי בליל חשך ואפלה, ליל ענן וזוח, וכל בני בית יורם תחים שוכבים. ועכן הריק את בית האוצר, וחפר ובוקיה נשאו כל שכיות חמדתו אל מתן השופט, אשר טמן אותם במערה, ויעל עכן על הגגות לזרות על נאות יורם גפרית, וירד ויוציא את גבל בנו מבית השפחות ויסגר דלתים ובריח מחוץ, וחלאה אשתו עשתה כן לבית חגית גברתה, ויצת עכן אש בארבע פנות הבתים, ותעל לבת אש ויתאבכו גאות עשן. ויהי כאשר אכלה האש סביב, ויבא עכן אל בית נעמה השלום מפחד וידיו על ראשו ויאמר: אהה גברתי! אש אוכלת נאות יורם ואין מכבה, ואשתי קפצה עם עוריקם בן חגית בעד החלון, וחגית רצתה להציל את שני בניה הנותרים והלהבה להטה בה, אהה! כי גם בני נשרף בבית העבדים והשפחות! עודנו מדבר וחפר ובוקיה עברו לפני חלון נעמה ויאמרו איש אל רעהו: אהה! קנאת נעמה אוכלת בית יורם! ותחלחל אחוה את נעמה ותבך ותאמר הן תורש בליעל כלה היום רעתו, ועלי יחשבו עון הבערה, אויה לי! אנה אני באה? ויאמר לה עכן: לבשי גברתי בגדי גבר והתחפשת ונסת עד יעבור זעם, בטרם יבואו הלום גואלי דם חגית להתגולל ולהתנפל עליך. ותמהר נעמה לעשות כדבר עכן ותצא בעד החלון למלט נפשה, ועכן אמר אל שתי שפחותיה בואינה מפה והסתרתי אתכן במקום שקט ובטוח עד יעבור זעם, ויסתירן עכן בבית האוצר ויסגר דלתיו בעדן ויצת אש בארבע פנותיו, והשפחות צרחו בקול מר עד אשר להטה בהן הלהבה ולא נשמע עוד קולן, ויאמר עכן לחלאה אשתו אין איש עוד בבית יורם יודע אתנו עד מה, תבכי הפעם את גבל בננו וקראי לו עוריקם. עודם מדברים והנה שכני בית יורם מסביב הקיצו ויבואו, ועכן וחלאה שנו את טעמם והנה הם צועקים ומיללים, וגם ידידיה ותרצה לא אחרו לבוא, ויספקו כפיהם ויקראו אהה! שוד ושבר! וימהרו לבוא אל בית נעמה והנה הבית ריק, ויצאו וישאלו את עכן וחלאה: אנה באה נעמה?

הלא ראית אדוני עתתי. שפמה מטמני, הנה נא עצה תפרח פרי תמרשעת, האם תמי העבדים והשפחות לנוע? ויאמר לו מתן: הנה תמתן בוערת כאש, שלח בה את כל נאות יורם אדוניך, ובערה בבתים וביושביהם והגיתות תמתך באשת עברתך. וחליצות עכן הפיצה ברק אור מעיניו, ויאמר: האמת תדבר אלי אדוני או תלעג לי? ויאמר לו מתן: הוי כסיל ובער, האלעג לרש כמוך שבע קלון וחרפה? ויאמר לו עכן: ולמה תשא נעמה עון תגית המרשעת והיא אשה טובת לב? ויאמר לו מתן, שמע עצתי ואחר תדבר, הצת אש בבית תגית ובבתי העבדים והשפחות, ואת בנך תציל כי אותו תמיר במזריקם, כי שניהם בני ירח ימים הם, וידידיה ותרצה לא יכירוהו, כי בשנאתם את תגית הארורה לא שמו עיניהם על בנה, ועל בית נעמה תפסח, לא תבער בו אש, למען יכבד העון עליה, כי יאמרו: קנאת נעמה אכלה את נאות יורם, ואנכי אתנן מעשר בערמה להבריח את נעמה אשר לא תשוב עוד, ומבית אדוניך לא ישאר איש, ולנבל בנך עוזריקם יקרא ויירש את הון אדוניך, את שדותיו וכרמיו, עדריו ויקביו; זה קצירך, והלקט לי הוא, כי לפני הציתך אש בנאות יורם, תריק את בית אוצרו, אשר סגלת כל יקר בו, ואנכי אשלח לך את תפר ואת בוקיה, שני אנשים עורמים ונכלים, והמיטי חוך בעיני כל יושבי קריה, והם יביאו היקרות אלי; תן מפתח בית האוצר בידי, בהיותי נאמן בבית יורם עשיתי לי מאז מפתח כמפתח אשר היה בידו, כי על ידו אבדתי הון אבי, ובקלת אוצרו תהיינה לי שלומים לתגית ולהוני.

ולב עכן פחד ורחב ויתר ממקומו בהמון עליצותיו, ויאמר: אך זאת היא עצה, לא שמעה שאול ואבדון! ויאמר לו מתן: אל תבהל ברוחך, בוא אלי שנית והוריתיך את כל אשר תעשה. ויתם בן עכן והתיעצו על צפנותיהם, ודבר חליפות הבנים הסתירו גם מתפר ובוקיה:

תגית. וכן עשתה, כי הרחיבה ממשלתה במשרתי ביתה, ותיסרם מיסר אכזרי אם סרו מדבריה; ונעמה לא שמה לבה לזאת, כי התאבלה על אישה כי איננו. ועכן נשא בשרו בשניו בראותו כי כבדה יד תגית על חלאה אשתו לענותה ולהכותה בחרפה באחת השפחות, וישח וימס לבו בקרבו, ויבקש תחבלה למצא רְוָחָה לנפשו ולנפש אשתו.

ב

ומתן השופט כראותו כי לא האמין יורם בו כי אם בידידיה אשר שמהו לאב לביתו, ויחר אפו ביורם ויקנא בידידיה. וישמח לשמועה כי נשבה יורם, ויאמר בלבו הן זה היום שקויתיה לשית קציר לבית יורם, ובבואו אל ביתו נחם את נעמה ואת תגית בפיו ובשפתיו, ולבו שש לראות תגית כאלמנה חיה עגונה אל אישה. ויהי היום ויבא אל בית תגית וירא והנה היא מכה את חלאה בעברה מכה רבה מאד, וכבוא מתן רפתה ממנה, ותאמר אל מתן: את שפחתי זאת יעדתי להיות מינקת לעזריקם בני, ואצא מחדרי כמעט ואשובה והנה חלאה איננה, כי באה אל בית השפחות ותינק את נבל בנה השקוץ. ועכן אשר עמד וראה את אשתו נקלה לעיניו ויבך, ויאמר אל מתן: שפוט נא אתה ארוני, אנכי ראיתי את בני העולל עזוב בערשו ומן השפחות אין דורשת לו והוא בוכה מאין הפוגות, ואקרא לאמו להיניקהו; ואם עולה היא הלא העון בי ועלי גברת תנחת ידך. ותתן עליו תגית בקולה ככפירה לאמר: הוי עבד נקלה ונרצע, ומי בקש זאת מידך לשבת פה? הלא חפץ יורם אישי לשלח אותך הפשי טרם צאתו למלחמה, ואתה אמרת אהבתי את אדוני, את אשתי ובני, לכן שים יד לפה, פן תכבד גם עליך ידי. ומתן ראה, שמע ולא ענה דבר. ויאמר בלבו: אפח באוד העשן הזה בעכן והיה ללפיד בוער, והגיתותי חמתי בתגית אשת עברתי. ויהי בלילה ויבא עכן אל בית מתן ויאמר אליו:

וספה במלחמה, או אלך שבי לפני צר, הֱיֵה לאב לביתי ושמת עינך על צאצאי, ופקדת פקידים על נחלותי כטוב וכישר בעיניך, זולתי סִתְרִי מבני הנביאים היושב על נחלותי אשר בכרמל, וַאֲבִישַׁי אחיו הזקן, אותם לא תהדוף ממצבם, כי יראי אלהים הם וקרובים אל נעמה אשתי; הנה נשותינו נעמה ותרצה הרות, ואם תלד האחת בן והשנית בת, או נתתן איש באחיו, כי כאהבתי אותך כן תאהב נעמה אשתי את תרצה אשתך, ומה תגדל האהבה בצאצאינו! ותבואות הכרמל תהיינה לכלכל את בני הנביאים למודי ה׳, ומדי חג בחג יערך שלחן לארבע מאות אביוני ארץ יתומים ואלמנות, כאשר בהיותי בביתי, והנני נותן לך את בית הקיץ הזה מתנה. ויאמר לו ידידיה: הן כל חפצים לא ישוו באהבה, אך אזכרתה יקרה מאד לאוהבים נאמנים, הא לך חותמי, שימנו על ימינך ויהיה לך מנחת זכרון משכרת אהבתנו הנאמנה, והשיבך ה׳ בשלום ותבחנו יחדו זבחי תודה לה׳ ושמחנו בבית הקיץ הזה, אנחנו ונפשות ביתנו, וישק איש את רעהו ויבכו, ויפרדו איש מעל אחיו. וממחרת היום ההוא כעלות השחר קרא יורם לנשיו ולבני ביתו ויברכם, וישק לנשיו, ויבך על צוארי נעמה ויצא עם הצבא.

אחרי הדברים האלה ילדה תרצה בת לידידיה ותקרא שמה תָּמָר, ויעש חננאל טבעת אשר שמו ושם תמר מפתוח בה מעשה ידי אמן, ויתננה לתרצה בתו ויאמר: אות היא לתמר בתך כי בין בני תחלק נחלה, ונשאה תמר את הטבעת הזאת על ידה כאשר תגדל, וישב חננאל עוד ירח ימים בציון ויברך את בניו וישב אל ביתו שמרונה.

ומבשר בא להגיד כי נפל יורם שבי בידי הפלשתים. והרב התוגה בבית ידידיה, ותבך נעמה מאין הפוגות, אך תרצה ראתה בצרת נפש נעמה ותנחם בה אחרי שבות אישה: ותאמר: עתה לא יורם ראש נעמה עלי! ואנכי אהיה גברת

לי! ותאמר תרצה: הנפש ההיא תהיה ברוכה לה׳. ויאמר ידידיה הוי נא עדינה את ברוכה לה׳ ולי. ותרצה ענתהו בענות חן לאמר: יהיה נא אדוני לי לפה אל אבי, ואשר יגיד לו פיך אותה חשב לבבי. מדי דברה נגש חננאל אליהם בעמדם בירכתי הבית ויאמר: לו בתי לעצתי תקשיבי, הנה האיש הנצב לפניך אותו ראיתי בתפארת אדם. וישחק ידידיה ויאמר: ואולם לא כראותך תראני בתוך העדינה, כי כמלאך אלהים ראתני. ויאמר חננאל: לכן אהיה אנכי כמלאך בא בשם ה׳ לחבר את נפשותיכם ולברך אתכם לפני ה׳ השוכן בציון. ותאמר תרצה לידידיה: הן אחר מצאתיך ואחת אהיה נא לך גם אני, ובדבר הזה תנני לך. ויאמר לו ידידיה! יחידתי תהיי לי עדינה ואחרת לא תתערב בנו. בדברים האלה נוסדה אגודתם יחד, וידידיה נתן מתנות לבני הנביאים ביד נדיבה, וממחרת היום ההוא היתה תרצה לידידיה לאשה. ויואל חננאל לשבת עם ידידיה חתנו בציון שנה תמימה, ונפשו רותה עונג לראות את בתו מאושרה בציון, כי אהב אותה ידידיה כאישון עינו.

ויהי מקץ שנה לשבת חננאל בציון, והפלשתים פשטו בערי השפלה והנגב ליהודה, וילכדו ערים ובנותיהן, ויורם אשר היה משרי הצבאות, היה נכון גם הוא לצאת למלחמה על הפלשתים, ותלד לו חגית אשתו בעת ההיא בן שלישי ויקרא שמו עזריקם, לאמר: אלהים יעזרנו מקמינו. והלאה שפחת חגית ילדה בעת ההיא בן לעכן אישה ותקרא את שמו נבל, ותצו חגית את חלאה לתת את נבל בנה על ידי אחת השפחות, ולהיות מינקת לעזריקם בנה, ויהר לעכן מאד על אודות בנו. ונעמה הרתה ללדת בעת ההיא ויאהב אותה יורם משנה אהבה, ותרצה גם היא הרתה ללדת, ויקרא יורם לידידיה אל בית הקיץ אשר לו על הר הזיתים ויאמר לו: הנני יוצא מחר למלחמה, ומי יודע אם אשובה בשלום אל ביתי, לכן נכרתה ברית עולם אשר תקום גם לזרענו אחרינו, אולי

ויגד יורם לבתו: לכן הנני רואה פניך כפני אלהים. ועתה היה לי אוהב נאמן והשיבותי אהבה אל חיקו; ומן העת ההוא התהלך חנף עם יורם כרע כאח לו, ובסתר לבבו חרש עליו רעה להצמיתו בעת אשר תמצא ידו.

וַחֲנַנְאֵל אחד משועי אפרים היושב בשמרון עלה מדי עת בעתו ירושלימה לֵרָאוֹת את פני ה'. ויהי היום ויעל חננאל ירושלימה לחג את חג הסכות, ויבא אתו את תִּרְצָה בתו, נערה יפת תאר ויפת מראה בת שבע עשרה שנה, וכל בני האלופים חמדו את יפיה, ויראנה גם ידידיה ותחשק נפשו בה, ויעש משתה ויקרא ליורם אוהבו ולנשיו ולחננאל ולבתו ולבני הנביאים ולכל יראי ה', ויהי כאשר טוב לבם ביין ויאמר ידידיה אל חננאל: הן כל יקר תראינה עיני אדם בציון, תהיה נא גם בתך כאחת יקרותיה ותפרח כשושנה על הררי ציון. ויאמר לו חננאל: פרח תפרח אם אטענה בכרם חמד אשר ישתה מטל שמים. ויאמר לו ידידיה: אהיה נא אנכי כרם חמד לבתך, הן יראת שדי לי כטל שמים וגם משמני ארץ לא אצל אלהים ממני, כי ברכני ה' בהון רב. ויאמר לו חננאל: הן זה שנה תמימה אשר דפקו שועי אפרים דלתותי וישחרוני לתת להם את תרצה בתי, אך נפש בתי בחלה בהם ובעשרם, באמרה אלי: חבור עצבים אפרים על כן שנאתים, ונפשי חפצה להיות לאיש יהודה וליושב ירושלים, ואביאנה הלום לתתה לאשר תחפץ בו; ועתה דבר נא על לב הנערה, ואם חפצה היא בך וברכתי אתכם בשם ה'. ויגש ידידיה אל תרצה ויאמר לה: הגידי נא לי עדינה! מה ציון בעיניך ומה אנשיה? ותאמר לו תרצה: ציון כגן עדן לפני ואנשיה כמלאכי אלהים. ויאמר לה ידידיה: לכן אתגאה הפעם על פי דבריך כי יושב ירושלים אני. ותאמר לו תרצה: יתגאו כל יושבי ירושלים אם ידמו לך. ויאמר לה ידידיה: רב לי אם יִשַּׁר פעלי בעיניך, ומי יתן וְנִמְצְאָה פעלי תהיי על נפש האהבת

וילך מתן מאת עירא שמח וטוב לב, ולא אחר לעשות ככל אשר שאל עירא ממנו, ויאסף את כל העשוקים אליו בלילה, ויאמר אליהם באזני עדים נאמנים: הלא אנשי ריב הייתם לאבי ותתעשקו עמו שנים רבות, וידיכם לא עשו תושיה, ותגשו דבר אלי ולא האזנתי אליכם, כי איש זרוע גם אני, ומי מכם יעוז לדבר אתי בשער, או מי יקשה אלי וישלם? ואולם דעו נא היום, כי לא בחיל ולא בכח ידכם, כי אם בצדקתי וביושר לבבי הנני משיב לכם רגע אחד את אשר בקשתם ולא מצאתם שנים רבות, את האלהים אני ירא! • ויברכוהו העשוקים, ויאכלו וישתו עמו בלילה ההוא, וילכו ממנו שמחים וטובי לב • אף הקים מתן את דברו, וישב לעשוקים את נחלתם, וישאו וישתוממו כל שומעי צדקת מתן, ויגידו ישרו בשערים וישימוהו לשופט • ויהי למועד אשר יעד לו עירא לתת לו את תגית בתו לאשה, והנה כאב אנוש, כי בבוא מתן אל בית עירא לקחת את תגית אשר נכסף אליה, ולא מצאה, ועירא אמר לו: בושתי מאד כי נוגה תגית בתי את דודיה ליורם האלוף ואנכי לא ידעתי • ומתן הבין כי רמהו עירא ותגית מומת ערומים, וכי צדקתו אשר עשה אין להשיב, ויכס שנאתו במשאון, ויאמר: אין זאת כי אם ליורם הוכיח ה׳ את בתך, ואנכי לא נחמתי בכל זאת על הטוב אשר עשיתי, כי אם התיצבתי על דרך טוב, לא אסור עוד ממנה, ומעיל צדקה אשר לבשתי לא אפשוט מעלי, יתן ה׳ ומצאה בתך מרגוע בבית יורם אישה, וישמח לבי גם אני לראות אותה מאשרה • ויאחז עירא ביד מתן ויאמר: על כן יודוך ישרים וישתוממו על צדקתך, ועתה הגדל נא חסדך עמדי ולכה עמדי אל בית יורם, ואמרת לו ולבתי כי סלחת למו על אשר גמלוך לא כצדקתך וכבר לבבך, כי בעבור זאת ערבה שמחתם • ויאמר לו מתן: הבה נלכה: וילכו יחדו אל יורם, ויספר לו עירא את צדקת מתן, כי סלח למו אשר גמלוהו רעה •

רב חמסים , רודף בצע מעשקות אשר עשה עשו ולא במשפט
בלע חיל זרים , והעשוקים לא יכלו להוציא את החמס מפי
שקט נח , כי היה יוזבד איש זרוע ונשוא פנים , וידכא בעשק
אנשי ריבו . ועירא אבי תגית היה גם הוא איש ריבו וכבל
נפשו , כי התעשק עם יוזבד על אודות חלקת שדה ישנה
ושמנה , אשר הסיג העריץ גבולה . וכאשר צרר יוזבד את
עירא , כן אהב מתן בן העושק את תגית בת העשוק , ויוזבד
זקן מאד בעת ההיא , ותגית היתה אז בנעוריה בית עירא אביה,
ויאמר מתן לתגית : יקרבו ימי אבל אבי והשיבותי לאביך את
חלקת שדהו וגם כל חלקת האדמה אשר אצל גבולה , רק השי
לי חבר נעוריך , כי יורש אחד אני לאבי ונחלתי רבה מאד .
אך תגית עגבה על יורם האלוף בעת ההיא , ותתן תקוה בלב
מתן , כי כן היתה לה מצות עירא אביה , ולבה בל עמה , כי
ליורם היתה תשוקתה , ולו יעד אותה אביה בסתר . ויוזבד
העריץ מת לשמחת לב מתן בנו ולשמחת כל העשוקים , ותגד
דבר אל מתן , מגנה לבו כלב אביו . ויאמר מתן אל עירא אבי
תגית : הנה אבי בעל משפטך מת , ועתה קחה נא את חלקת
שדך , וכל השדות אשר אצל גבולה אנכי נותן לך שלומים
למספר שני התבואות אשר אסף אבי משדך , ואם מצאתי חן
בעיניך , האל נא והרבה עלי מהר ומתן ותנה לי את תגית
בתך אשר אהבתי לאשה . ויאמר עירא אל מתן : הן אביך עשק
ילדים רצץ אביונים ועליך תהיה קללתם , ואיככה אתן את
בתי לאיש אשר יקבוהו רבים ? ועתה אם יש את נפשך להתחתן
בי , שמע לדברי , ואבין אני , קרא לכל העשוקים אל ביתך
והשיבה להם את העשק אשר עשק אביך וסרה מעליך תלונתם .
ויאמר מתן : הרבית ארחני במחיר בתך . ואולם לא יקר לי גם
המחיר הזה , באהבתי את תגית בתך מאד . ויאמר לו עירא :
גם כה תעשה ונתתי לך את תגית בתי כאשר יתמו ימי אבל
אביך .

איש היה בירושלים בימי אָחָז מלך יהודה ושמו יוֹרָם בן אֲבִיעֶזֶר, אלוף ביהודה ושר אלף, ויהי לו שדות וכרמים בכרמל ובשרון, ועדרי צאן ובקר בבית לחם יהודה; ויהי לו כסף וזהב, היכלי שן וכל שכיות החמדה, ושתי נשים היו לו, שם האחת חַגִּית בת עִירָא, ושם השנית נַעֲמָה, ויאהב יורם את נעמה מאד כי יפת תאר היא, ותקנא בה חגית צרתה ותכעיסנה, כי לחגית היו שני בנים ולנעמה לא היה ולד · אך נעמה היתה נעימה בתארה ובמעלליה, ויעש לה יורם בית לבד, למען לא תצור אותה חגית צרתה · וְעָכָן היה בן משק בית יורם, ויתן יורם לו את חֶלְאָה שפחת חגית הכנענית לאשה · ואוהב דבק מאח היה ליורם ושמו יְדִידְיָה הנדיב, מגזע מלכי יהודה, ושר הרכוש אשר למלך, איש חמודות רך בשנים, עשיר ומגן לבני הנביאים למודי ה׳, כי אהב נועם לקחם ויט למשל אזנו, ויתמכם בנדבת ידו, על כן קראו שמו ידידיה הנדיב; ויתנוססו יורם וידידיה כאבני נזר בדור תהפוכות דור אחז, כי נאמנה רוח שניהם עם אל ועם קדושיו, ויתהלכו בין למודי ה׳ אשר תעודת בן אמוץ צרורה אתם ותורת ה׳ חתומה בם ·

וּמַתַּן השופט בן יוֹזָבָד העריץ התחבר ליורם ויהי איש עצתו, ויתמם עם יורם באהבה מְגֻלָּה ועברתו שמר בלבו, מיום קחת יורם את חגית אהובתו לאשה · וזה הדבר אשר לא נשמר יורם ממנו ויחשבהו לאוהב לו; כי יחבר העריץ אבי מתן היה

יעבור גם סופר החזון עבודתו, בנפול תרדמה על אנשים ולבו ער! אך הקוראים יתענגו על הציורים וישכחו יוצרם מרחוק, או ימודו פעולתו אל חיקו וישיבו לו מאשר נ למו—אמרי שפר ומהללים ריקים, ונדיבי עם מעטים מוצו ורבים סביב שתו עליהם, על כן אבד הון—קראתי למאהבי הקוראים ספרי בכל אות נפשם, ותשבותיהם נשאר כמעל והנוגשים עוד אצים בי לאמר: כלה מעשיך!

סוף דבר, גורל הסופרים, כגורל עברי עבודת פרך במצרים, תבן לא נתן למו ולבנים אומרים להם עשו. לולא אתה אחי יקירי שהיית עזרתה לי, כי עתה לא סבלתי עמי בריו לכתוב משאות וחזון לעמי, ובכן כל ספרי יתר בעורך נבראו, ולך נאוה תהלה, לכן את ראשית פעלי זאת אהבת ציון הדרושה מכל רגעי ארץ, איירופי, אזיא, ואפריקא, אותה הרימותי קרבן ראשית לזכר רב טובך, תראה פעלך לרבבות אלפי ישראל והדרך על צאצאיך, והיית טובה לגרם רב, ולי אני אחיך אהבך באישון עינו.

אחי יקירי

אתה אחי הדגל מרבבות אחים, פה לך מסס אתה בפתחי שערים להגיד לך אחת מני אלף התודות והברכות אשר רחש לבי לך, אתה היית לי לישועה בכל עת, לא חסרת נפשי מטובה, טרם אקרא ואתה תענה. רבות פעלת לי נגד בני אדם, אותי תמכת ואת בני יחידי יקירי נטלת תשאת על זרועותיך כל שנות למודיו באקאדעמיא עד השלימו חק ויהי לרופא־מחוז (קרייזארצט) אהוב ונחמד לאלהים ואנשים, ומה אשיב לך כל תגמוליך עלי, רק מכל חזיונותי לא מצאתי הון, ובך היתי חוות הכל!

אמנם רבים ועצומים הם אוהבי באהבת ציון, אך אהבתם על כפים ישקלוה ועד מחצית השקל תגיע, כי מרביתם מונים מספר לעלים, ולפיהם ישיתו מחיר על ספרי, מזה שוקל ואזה סופר! לא חשבו לדעת מה רבה יגיעת יוצר חזיונות, מבורא נפשות בצלמן, הערך אותן מערכה מול מערכה בחשבם בפרוט אמרי שפר. לא נתנו ליולדות עמל אשר

לנבח

אחי המחבר הנגיד המשכיל היקר, איש חמודות
אהוב לכל יודעיו ומכיריו, נודע בארצות לשם
ולתהלה,

מאת מתתיהו מאשו נ״י

Дозволено Цензурою
Варшава 29 Октября 1902 г.

Типо-Литографія А. Глинка Гусья № 20.

אהבת ציון

מאתי

אברהם בן־יקותיאל מאפו

איש קאוונא

תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלם

(שה״ש ג׳)

בהוצאות של ר׳ ישראל ראזומאווסקי בבארדיטשוב

ובווארשא נאלעווקי 34

ווארשא

שנת תרס״ג לפ״ק

АГАВАТЪ ЦІОНЪ

т. е.

Любовь Ціона. Соч. Авраама Мапу.

ВАРШАВА.